Întîmplări dintr-un univers al pacii

EDITURA POLITICĂ

COSMOS XXI

COSMOS XXI

întîmplări dintr-un univers al păcii

Selecţie şi coordonare
ALEXANDRU MIRONOV
şi
GEORGE VENIAMIN

1987

EDITURA POLITICĂ
Bucureşti

Referent : ION HOBANA

Redactor : NICULIȚĂ VUȚĂ

Coperta : CONSTANTIN NIȚULESCU

Şi, totuşi, civilizaţia...

Planeta Pămînt, secolul XXI : civilizaţia umană rezistă încă tentaţiei unui război nuclear, dar poartă în sine toate racilele secolului trecut : lipsuri materiale, violenţă, egoism, suprapopulare, inegalitate socială şi naţională — plus un echilibru pe muchie de cuţit, ameninţat clipă de clipă ; un gest pripit, şi lumea se poate preface în cioburi... Nici o speranţă ?

Pînă aproape de sfîrşitul cărţii-manifest *Toţi în picioare pe Zanzibar,* autorul ei, englezul John Brunner, nu ne dă nici o speranţă. Lumea va fi, ca şi astăzi, tensionată pînă la paroxism, un butoi de pulbere lîngă care trebuie să sosească, inevitabil, dementul cu chibritul aprins... Şi, totuşi, cartea are un final pozitiv, oarecum dătător de speranţă. În această lume a spaimelor, inventează John Brunner, apare undeva un trib care, renunţînd la civilizaţia actuală, se afundă în adîncurile junglei. Expediţiile de readucere a evazioniştilor în sînul societăţii moderne vor dispărea, fără urmă, una cîte una, iar ulterior se va afla că soldaţii în cauză fraternizează pur şi simplu cu inamicul. De ce ? Pentru că, descoperă imaginaţia lui Brunner, în acel loc, în cromozomii umani s-a petrecut o mutaţie : „retrograzii" sînt capabili să secrete feromoni care înmoaie inimile duşmanilor... Agresată, materia vie a avut un reflex salvator. Tribul în cauză va înghiţi, pacificînd, întreaga societate umană... Într-o carte de anticipaţie cu un decor de o îngrozitoare violenţă, dar cu un final promiţător, John Brunner salvează planeta Pămînt.

Dar, de cele mai multe ori, așa numitul *Social Science Fiction* hărăzește planetei — desigur, ca avertisment — o soartă mai amară : iată, așa va fi, atît de groaznic poate fi, dacă nu vom reuși să ne oprim la timp...

Vom reuși ? Nu, după opinia unora, între care V. Pîrligras în *Impact*, D. Ursuleanu în *War Games*, D. Pruteanu și D. Merișca în excepționala povestire *Omul cel tăcut, inelul și fata blondă*, R. Bretin în *Ultimul Gdhar*, Al. Ungureanu în *Jocul planetar* și *Artele marțiale moderne*, Gh. Păun în *Protezozaurii* și *Eden 2985*, M. Grămescu în splendidele *Umbra tigrului, Nike, Cîntecul libelungilor, U-gresiunea*, M. L. Goga în *Adăpost*, B. Ficeac în *Ultimul țărm al speranței*, G. Ceaușu în *Echilibrul*, S. Genescu în *Stigmatul*, I. Popa în *Comando*, A. Cărășel în *Luna de ametist* — distopii cu contururi intenționat îngroșate.

Cu numai un deceniu-două în urmă, autori ca M. Opriță, T. Negoiță, I. Hobana, V. Colin, R. Bărbulescu, G. Anania, I. D. Sîrbu reacționau, la aceeași temă, cu mai multă moderație : omul este, în primul rînd, o făptură rațională, spuneau ei, și omul va ști să se oprească la timp din cursa nebunească a jocului cu focul.

De la apariția acelor povestiri au trecut însă, spuneam, un deceniu-două. Lumea s-a schimbat.

Autorul de literatură de anticipație s-a schimbat și el. A trecut, de la simpla aventură, fie ea și cosmică, la — pur și simplu — angajarea pe baricade.

I. Asimov imaginase, cu patru decenii în urmă, un imperiu galactic (în ciclul *Fundația)*, pe care îl amenințau fărîmițarea, decăderea și războaiele interplanetare ; dar civilizația omului își va recîștiga dreptul la pace, încheia Asimov ciclul. La fel încheia optimist trilogia sa „războinică" *(Tactica greșelii, Soldat, nu spune nu !, Dorsai)* Gordon T. Dickson.

Recent dispărutul Frank Herbert a ridicat și el, mai aproape de zilele noastre, o „heroic fantasy", în 6 volume *(Dune)*, dar lumea Galaxiei noastre viitoare are în ea mai multă violență — pentru că lumea anilor în care a scris F. Herbert are în ea mai multă violență.

Vizionarul Karel Čapek venise cîndva, la începutul acestui secol, cu ideea că bucățelele de krakatit pot să explodeze atît de distrugător încît ultimii combatanți ai războiului purtat cu un asemenea explozibil vor avea loc să se odihnească, toți, la umbra unui stejar. William Gibson

scrie acum, astăzi, povestiri care nu vorbesc despre războaie, dar desenează o lume viitoare încărcată de asprime, răutate, însingurare.

Fraţii Strugaţki au imaginat adesea lumi liniştite (vezi *Întoarcerea, Ţara norilor purpurii),* dar tot ei au scris *E greu să fii zeu,* un roman despre amestecul pămîntenilor în treburile unei rase extraterestre aflate încă într-un fel de Ev Mediu local, o societate dominată de cruzime şi crime — în care, volens, nolens, emisarii Pămîntului trebuie să ia atitudine şi... să pedepsească, uneori violent.

O cantică pentru Leibowitz, a lui Walther Miller jr., este istoria răutăţii şi tembelismului ciclic de care societatea umană nu are cum să scape : după fiecare război pustiitor cei rămaşi în viaţă o iau, tîrîş-grăpiş, de la capăt, reiau şcoala în drepturi, reinventează ştiinţele, redescoperă puterea atomului şi... îşi dau din nou în petec : supravieţuitorii vor trebui s-o ia, din nou, de la capăt...

...Ceea ce, probabil, îl face pe Arthur Clarke să rezolve drastic problema, în *Sfîrşitul copilăriei,* o adevărată capodoperă de imaginaţie : o rasă de overlorzi, un fel de jandarmi extratereştri apare pe Pămînt şi blochează toate activităţile umane — în străduinţele ei de a se autodistruge, civilizaţia terestră devenise mult prea periculoasă pentru toţi vecinii din Galaxie.

Fritz Leiber (în romanul *Războiul fără sfîrşit),* Harlan Ellison (în nuvela *Am gură şi nu pot să urlu),* Gérard Klein (în cunoscutul roman *Seniorii războiului* dar şi în superba nuvelă *Sub cenuşi),* Robert Heinlein *(Soldaţii stelari)* descriu universuri exploziv încărcate de violenţă. La fel Joe Haldemann, în povestirea *Aici sîntem foarte fericiţi* pe care ulterior a transformat-o şi într-un roman *(Războiul etern),* dar şi-a schimbat şi concluziile : starea de război nu este obligatorie în om, violenţa este numai o etapă, consideră el, o boală a copilăriei umanităţii.

O boală ? Poate. Dar dacă este, pentru specie, o boală mortală ?

...Cîndva, cu ani în urmă, un ofiţer pedagog a făcut pentru plutonul său de soldaţi (paşnici) o experienţă : a pus un calup de o jumătate de kilogram de trinitrotoluen sub o şină de cale ferată ; ne-am ascuns cu toţii în tranşee, ofiţerul a dat foc calupului, după explozie am admirat ravagiile : şina de cale ferată se îndoise ca o simplă sîrmă.

Aflăm de curînd că, tradusă în explozibil convenţional

şi repartizată pe cap de locuitor, cantitatea de TNT ce ar reveni fiecăruia dintre noi este de 3,5 tone ! Un calup de o singură jumătate de kilogram îndoise o şină masivă de oţel ; vă puteţi imagina, dragi iubitori ai literaturii de anticipaţie, ce ravagii pot face 7 000 de calupuri înzestrate, fiecare, cu aceeaşi forţă distructivă ?

Nu, nu puteţi, de fapt nici chiar autorii de literatură SF nu pot să-şi imagineze exact (n-au forţa să-şi imagineze !) cum arată o planetă pe care cinci miliarde de oameni, aşezaţi fiecare pe *încărcătura personală de TNT*, au aprins fitilul şi aşteaptă, resemnaţi, viitorul...

Cum va fi, deci, viitorul ?

În primul rînd : va exista, pentru Homo sapiens, viitorul ?

Pentru ca viitorul să existe, totuşi, scriitorii de literatură de anticipaţie îşi aduc partea lor de contribuţie civică. Ei construiesc acele distopii de care vorbeam, prognoze rele cu care speră să scuture inerţia din structurile societăţii umane. Veţi vedea, numai în paginile acestui volum planeta Pămînt se sinucide de zece ori !

Lumea pe care ţi-o doreşte inima, imaginată de Robert Sheckley, este de-a dreptul sfîşietoare. *Cine poate înlocui un om ?* se întreabă, în povestirea cu acelaşi nume, scrisă de Brian Aldiss, roboţii rămaşi pe Terra după, probabil, explozia unei bombe neutronice. În paginile lui Iuri Glazkov are loc o adevărată revoltă cibernetică împotriva stupidităţii militare sinucigaşe. *Umbra tigrului*, aşa cum o imaginează Mihai Grămescu, este umbra dezastrului atomic, a morţii — răul —, şi chiar dacă, temporar, binele, viaţa, va cîştiga o bătălie, autorul lasă să se înţeleagă că purtătorii genei violenţei nu au pierdut războiul, ci doar se retrag vremelnic în adîncuri, aşteptînd un moment prielnic. *Aici sîntem foarte fericiţi*, clamează J. Haldemann în povestirea cu acelaşi nume, dar strănepoţii noştri nu arată deloc fericiţi în paginile sale, după cum nici în ale altor autori incluşi în volum. Mai mult, la Arthur Clarke *(Lecţia de istorie)* planeta este de mult pustie. Iar excursioniştii de pe Marte *(Picnicul de un milion de ani)* şi membrii expediţiei de pe Lună *(Un loc la balcon)* sînt robinsoni care privesc, de pe insulele lor cosmice, cum răutatea, stupizenia, violenţa ating masa critică şi fac Terra să explodeze. Zeul Marte închide complet perspectivele.

Există, totuși, și alte perspective ?

Da, teoretic există. Viața nu poate fi cu nici un chip învinsă — este una dintre asertiunile autorilor optimiști (Al. Mironov) ; o mînă de nebuni nu poate opri marșul triumfal al universului către rațiune (V. Colin) ; războaiele vor cădea de la sine în fața bunătății universale (fabula lui O. Buhuilă, romanele *Războiul etern* al lui J. Haldemann și *Norul lui Magellan*, al lui Stanislaw Lem) ; defrecte capitale cu lașitatea și cruzimea *(Vizită la muzeu)* vor fi aspru pedepsite de societatea galactică viitoare.

...Omul are atîtea lucruri de făcut — militează scriitorii fantasticului științific — încît trebuie să-și păstreze curajul, inventivitatea, eroismul pentru acțiuni mai măreți decît cea a luptelor din interiorul propriei specii.

Pe noi, specia umană, ne așteaptă un milenîu încărcat de aventuri ale cunoașterii ; avem de populat sistemul solar, planetele din Galaxia noastră cu o sută de mii de sori, casa noastră. Va trebui să plonjăm în adîncurile miracolului care este organismul uman, pentru a ne cunoaște și a ne apăra mai bine, pentru a cîștiga dreptul nostru la eternitate. Vom dezvălui tainele creierului uman. Vom dezvolta inteligența artificială, asigurîndu-ne slujitori (și prietenî) electronici pașnici și de nădejde. Ne vom reîmprieteni cu natura, pe Terra și aiurea, ajutînd la împrăștierea cosmică a fenomenului vieții.

...Avem atîtea de făcut — și ne trebuie un viitor pentru toate acestea, cer scriitorii de anticipație, de aceea vă desenăm aceste tablouri sumbre, de aceea încercăm să vă trezim la timp, înainte de ultimul pas...

...Soluții pentru a cîștiga pacea ? Vă oferim nenumărate.

Iată : găsiți metode pentru a face mai repede din atom un slujitor credincios al energiei umane ; holocausturile sînt costisitoare și sinucigașe, pentru a le evita întindeți-vă mîinile, de jur împrejurul planetei, și alungați din voi, toți odată, gena războiului ; construiți școli, spitale, laboratoare, ferme de animale, cîmpuri cu grîne, grădini cu flori, galerii de artă, tipografii, sateliți de comunicație — în locul silozurilor de rachete, submarinelor atomice și poligoanelor subterane ; ridicați undeva, în Cartagina, Hiroshima sau Nagasaki, un uriaș muzeu al prostiei omenești — și puneți acolo, pentru hulire eternă, portretele figurilor sinistre ale istoriei ; dați copiilor, pentru joacă, păpuși, tractoare, avioane și vehicule de transport, truse medi-

cale, mingi, biciclete, astronave-jucărie, și lipsiți-i de puști, pistoale și jocuri de război — pentru a descuraja, din față, ,gena zeului Marte ; lăsați tehnica laserelor ca și cea de calcul să se dezvolte pe Pămînt și să facă bine oamenilor — ce rost are să le mutați pe sateliți, la ce poate folosi un viitor „război al stelelor" ? ; demontați armele nucleare existente, acum, pe loc, înainte ca ele să atingă masa critică și să pornească o explozie în lanț ce poate transforma Terra într-o centură de asteroizi ; și, cititori care iubiți pacea, temeți-vă de cît de negru poate fi cel mai negru dintre viitoruri, și veniți cu toții, pe această scenă festivă a lumii, pentru a milita în favoarea unei Galaxii liniștite, unei planete care să-și poată trăi în pace următoarele miliarde de ani de viață.

Pentru ca generația actuală și cele viitoare să se bucure de acești ani, în țara în care trăim, în limba în care scriu eu acum au fost lansate, nu o dată, idei de valoare, soluții pentru construirea acelui univers al păcii pe care cu ardoare ni-l dorim, aici, lîngă Carpați, în această zonă bîntuită de mai toți veleitarii istoriei. Anul Internațional al Tineretului, Anul Internațional al Păcii, zone denuclearizate în Europa, — sînt numai cîteva inițiative cu care România s-a impus în peisajul acesta atît de răvășit și tensionat al sfîrșitului de secol XX.

Ne-am simți onorați dacă volumul de față ar aduce o contribuție cît de mică la marele torent al inițiativelor de pace. Această carte demonstrează, încă o dată, credem, unitatea de vederi, dorințe și interese ale cetățenilor acestei planete. Un mănunchi de fabule, manifest în același timp, care cere dreptul la speranță — pe care ne-o închipuim așa : speranța ca, iată, peste un secol, o altă făptură umană să se poată așeza, asemenea mie, la masa de lucru, și să poată începe o carte astfel : Terra, secolul XXI, civilizația umană își urmează, liniștit, drumul ei către necunoscutele și misterioasele țeluri ale rațiunii universale...

Alexandru Mironov

Gérard Klein

Un loc la balcon

Pămîntul azvîrli racheta într-un larg rotogol de fum. Apoi se așternu tăcerea, o tăcere moartă și întunecoasă, tăcere a stîncilor rătăcind în străfundul spațiului.

Dar în rachetă era viață, zgomotul vieții. O viață mecanică ce zăngănea, sfîrîia, înregistra, ținea conciliabule luminoase și emitea fulgere colorate ; și mai era viața oamenilor striviți pe podea, care priveau țintă găurile de lumină ale stelelor pe ecrane și, din cînd în cînd, vorbeau.

Un loc la balcon. Cine ar fi zis că ni se va da vreodată un loc la balcon ca să ne uităm cum pîrîie, pe unul dintre deșerturile Pămîntului, niște uriașe pocnitori atomice. Un ditamai focul sărbătoresc, și să sari peste el pînă-n Lună, și să privești de sus cum arde. Să te duci în Lună ca să vezi aprinzîndu-se stele pe Pămînt !

— N-o să vedem nimic ! Doar o scînteie. Pentru a gusta cum se cuvine focul ăsta sărbătoresc ne-ar trebui ochi de telescop, antene înfipte în creștet și detectoare în urechi. Sîntem doar niște oameni. N-o să vedem nimic...

— Nu ne ducem în Lună pentru a vedea ceva, observă cu blîndețe căpitanul. Ne ducem în Lună pentru a înregistra acolo, din afara Pămîntului, o explozie atomică, pentru a măsura, a calcula, a extrapola. Nu sîntem niște turiști. Nici un om de pe Pămînt nu-i destul de bogat ca să-și îngăduie să facă turism în spațiu sau să-și cumpere de ziua nașterii o lumînare mai strălucitoare decît Soarele.

— Putem fi și turiști, căpitane. Putem să privim și, mai tîrziu, să povestim cum s-a dat foc unui deșert numai pentru noi și cum, acolo sus, în vid, n-am simțit nimic.

— Mai tîrziu, poate, cînd veți avea lungi bărbi albe

şi veţi tremura în fotolii. Peste cincizeci de ani. Acum totul e secret.

— Poate fi păstrat vreun secret aici ? Poţi împiedica pe cineva să se proptească în spaţiu şi să privească Pămîntul ?

— Nu-i nimeni aici. Sîntem singuri, cei dintîi.

— De unde ştii ? Poţi să-i împiedici pe astronomii marţieni să se plece peste telescoapele lor şi să se minuneze de gigantica erupţie care va desfigura Pămîntul ? Poţi opri chestiile care planează în spaţiu să vină şi să-şi încălzească aripile la marele foc de materie aprins pe Pămînt ?

Luna lucea pe ecrane ca un ban de argint. Alungase stelele şi năvălea peste nava nemişcată în spaţiu.

— Va trebui să ne întoarcem.

— Călătoria n-a ţinut cine ştie cît. N-o să avem mare lucru de povestit.

„Şi uite şi Luna, îşi spune căpitanul. Luna, cu faţa ei de brînză proaspătă, cu miile ei de guri ştirbe, cu pescarul care a prins marea... Luna, care va privi în seara asta, căscîndu-şi toţi ochii, marele foc de artificii aprins în cinstea ei."

Racheta aselenizâ într-o mare vijelie. Pulberile descriseră cercuri largi, ca aripile unor păsări cenuşii. Apoi se lăsară încetişor, fără zgomot, pe fundul mării de vid. Îşi puseră ciudatele costume de protecţie ce semănau cu scafandrii. Umblau în ele ca nişte marionete cu sforile foarte destinse şi elastice.

— Deschide uşa, Fleury.

„Ce-i dincolo de ea ? îşi spuse Fleury. Păduri, mai verzi şi mai paşnice decît cele de pe Pămînt ? Pajişti, pîraie ? Sau un deşert ? Sau un fund uscat de mare ? Telescoapele şi ecranele nu ne-au minţit oare întotdeauna ?"

Răsuci volanul. Percepu şuieratul. Împinse uşa. Văzu un deşert imens, un ţinut pustiu. Ceilalţi se înghesuiau în spatele lui. Văzu un fulger gonind pe suprafaţa Lunii. Un fulger auriu, în care se amestecau două universuri nespus de aride. Văzu deodată nişte dune acoperind craterele ; o siluetă alergînd de departe către el şi apropiindu-se fără a părea să vadă racheta, fără a părea să-i vadă.

Văzu un petic de albastru prăfuit, pe cerul negru ; văzu stelele pălind ; alţi oameni trecură alergînd.

Își mișcă mîna. Se apucă să strige. Oameni pe Lună. Aer pe Lună. În zare, un mare turn de fier.

Aerul auriu se depărtă apoi, se topi și dispăru.

Ce-i, Fleury ? Ești nebun. Ai văzut ceva ?

Celălalt șovăi :

— Am văzut oameni alergînd. Am văzut un cer albastru. Am văzut o mare construcție de fier. E cineva pe Lună.

Păi, nu sîntem noi primii ? spuse căpitanul. Să fi ajuns cineva pe Lună înaintea noastră ?

O cută neliniștită îi brăzdă fruntea.

Navaliră afară. Se afundară pînă la genunchi în praf. Căscară ochii. Își suciră gîtul, încercînd să privească dincolo de orizont.

Nimic. Niel turn. Nici oameni.

Al visat, Fleury. Atît de tare ai crezut că vezi ceva, încît ai și văzut. Unde ți-a omenii ? Că n-au pierit fără veste...

Puteau vedea, până la douăzeci de kilometri, privelișten goală. Și nicăieri vreo adîncitură în care cineva să se poată ascunde. Doar nesfîrșita mare de praf și craterele, tare departe. Nici un palat cu vitralii luminate. Nici canale scînteietoare, pe care să lunece gondole de vînt și de fum. Niel castele cu turle îndesate, în care dorm balinezurile deșteptate în zile de sărbătoare.

Deci, asta e Luna. Un loc ca oricare altul. Un loc parcă mai puțin ciudat, mai puțin necunoscut datorită atîtor planuri, atîtor hărți, atîtor fotografii atent studiate, adînc întipărite în tainițele creierului. Luna impresionează mai puțin decît marea cînd o vezi scînteind pentru întîia oară. Luna i o dihanie moartă și uscată, care nici măcar nu mai miroase.

Au dispărut, zise Fleury. Dar sînt sigur că i-am văzut, că n-am visat. Au fost aici, aproape, într-un fulger. Nu ne-au văzut, și am făcut gesturi mari și i-am strigat. Nu purtau nici costume de protecție, nici căști, doar haine albastre. Nu făceau salturi ; alergau așa cum am fi alergat noi pe Pămînt. Acum nu se mai vede nimic. Pînă și priveliștea s-a schimbat.

A mai văzut careva ceva ? întrebă căpitanul.

Nu, spuseră ceilalți. Ne aflam în spatele lui și am văzut totul cu un sfert de secundă după el. Nu era decît un nor mare de praf auriu care gonea ca un fulger.

— Nu mai visa, spuse cu asprime căpitanul, întorcîndu-se către Fleury.

Descărcară racheta. Despachetară, asamblară metodic o mie de elemente metalice. Montară și reglară marele telescop. Cam peste tot semănară detectoare. Din cînd în cînd, aruncau o privire spre Pămînt. Se aurea ca un fruct pîrguit, nemișcat, suspendat. Undeva, pe un deșert al Pămîntului, fitilul uriașelor pocnitori avea să se aprindă curînd.

— Căpitane, căpitane ! Chemarea răsună ca un strigăt. Am auzit ceva ! Am auzit ceva !

— Cine-i ? Dumneata, Fleury ?

— Nu, e La Salle. Aici, La Salle. Am auzit ceva.

Sosi în goană. Fața lui scăldată în sudoare era zguduită de ticuri nervoase. Se împiedică în mers.

— Ai văzut ceva ?

— Nu, nu, nimic. Dar am auzit ceva. Am auzit pe cineva fluierînd... M-am întors și nu era nimeni. Dar cineva, pe care nu-l puteam vedea, fluiera.

— Unul dintre oamenii lui Fleury, probabil, glumi căpitanul. Îl mai auzi ?

— Nu. V-am chemat de îndată ce a încetat.

— Unde a fost asta ?

— În spatele rachetei.

Se duseră acolo. Nu văzură decît urmele pașilor lui La Salle. Nu auziră nimic.

— Vezi bine, ai visat și dumneata.

— Nu, n-am visat ! Am auzit o melodie. Pot s-o și repet. N-am mai auzit-o niciodată, dar știu că-i o melodie de pe Pămînt.

— Stai. Aveai difuzorul deschis, nu-i așa ?

— E întotdeauna deschis.

— Atunci, poate că unul dintre noi a fluierat și l-ai auzit.

— Nu. Nu venea din difuzoare. Venea de undeva din spatele meu.

— Vidul nu conduce undele sonore.

— Știu. Dar am auzit.

— Dacă unul dintre noi a fluierat melodia acum un minut, ai să mă crezi ?

Celălalt chibzui.

— Poate.

— Hei, strigă căpitanul în microfon. Încetați lucrul. Adunați-vă la poalele rachetei. Vreau să vă întreb ceva.

Neliniştiţi, se uitară la căpitan şi la La Salle, care se apropiau de rachetă. Se întoarseră unii spre alţii.

In ciudata bucătărie întunecată a spaţiului, Pămîntul lucea ca fundul lustruit al unui ceaun. Se pregăteau, se amestecau şi se agitau în ca filtre de foc.

A mai văzut careva ceva ?

Nu, zise căpitanul. Păstraţi-vă calmul. La Salle a auzit pe cineva cîntînd. Aţi fluierat vreo melodie, de cînd aţi sosit pe Lună ?

Nu.

Nu cred. N-am auzit nimic.

O melodie cam aşa, zise La Salle. Începu să fluiere

E o melodie de pe Pămînt, spuse unul dintre oameni. O cunosc. Am auzit-o acolo. Iată-i cuvintele :

Erau patru-ntr-o rachetă.
De ce-au plecat de pe Pămînt ?
Dracul nu mai stă pe Pamînt.
Dracul zboară şi pîndeşte-n vid,
Aşteaptă într-un meteorit.

Erau patru-ntr-o rachetă
Şi dracul i-a luat pe toţi,
Lăvizi în blănile-nghe ţate.
In biata lor rachetă găurită.

De ce-au plecat de pe Pămînt ?
Zadarnic Luna-i tot aşteaptă...

Ascultară în tăcere. Picioarele li se afundau în pulbere, de parcă erau nişte foarte vechi statui, pe jumătate îngropate în nisipul afînat.

Cam aşa. Nu-mi amintesc bine.

Cunoşteai melodia, spuse căpitanul. Ai fluierat-o probabil fără să-ţi dai seama. Eşti absolut sigur că n-ai fluierat ?

Neliniştiţi, aşteptară să-l audă vorbind. El şovăi :

Nu, n-am fluierat ; sînt sigur.

Ai auzit-o undeva, pe Pămînt. Îţi umbla prin minte şi ai, în tăcere, ţi-ai reamintit-o. Tăcerea şi singurătatea nu s făcute pentru oameni. Atît dumneata cît şi Fleury sînteţi obosiţi, enervaţi.

N-am visat, căpitane, am auzit ceva.

— Iar eu am văzut ceva, zise Fleury.

— Reluaţi-vă lucrul. Şi, dacă mai auziţi sau vedeţi ceva, închideţi ochii şi astupaţi-vă urechile. Luna nu-i o casă de odihnă pentru nevrozaţi.

* * *

Nimeni nu se urni.

— E cu siguranţă ceva, căpitane. Să cercetăm.

— Vedeţi voi ceva ? Căpitanul îşi roti mîna. Credeţi că poate trăi ceva aici ?

Se uitară la marea de praf, la luminile îngheţate ale Pămîntului căzînd pe craterele depărtate, la stelele ce luceau ca nişte nestemate pe cerul gol de aer.

— Căpitane !

— Tăcere ! Ascultaţi, pentru numele lui Dumnezeu!

Auziră, foarte deslușit şi aproape de tot, un zgomot de motor. Trecu peste capetele lor, pe deasupra rachetei.

— Un elicopter, un elicopter pe Lună. De data asta am înnebunit cu toţii !

Nimic pe cer. Zgomotul se depărtă şi muri.

— Nu-i cu putinţă. Fantasme.

— Trebuie să ne punem pe lucru, zise căpitanul. Se apropie ora. O să vedem mai tîrziu.

Dar nimeni nu făcu vreo mişcare.

— Trebuie să aflăm.

— Am o idee, zise Fleury. Am o idee. Oamenii pe care i-am văzut, deşertul pe care l-am văzut erau nişte oameni şi un deşert de pe Pămînt. Melodia pe care La Salle a auzit-o era o melodie de pe Pămînt. Poate că-i un miraj ? Poate că se află în spaţiu un nod şi locul ăsta ţine deopotrivă de Pămînt şi de Lună. Poate că vedem şi auzim cele ce se petrec colo sus. Spaţiul se poate răsuci şi lega într-un fel atît de ciudat...

— Un nod al spaţiului ? Absurd, absurd. O şansă la milioane. O posibilitate la miliarde. Să ne grăbim. Se apropie ora.

Pămîntul avea să se aprindă şi să ardă. Pămîntul avea să-şi aprindă lanternele pentru o secundă, în cinstea Lunii. Poate că în cîteva ore aveau să cadă pe cerul negru nişte pulberi venite de pe Pămînt. Nişte pulberi încărcate cu foc invizibil, pătrunse de gustul aerului, al apei, al vegetalelor, al vîntului şi a tot ce Luna nu va cunoaşte niciodată.

Aţintiră telescopul. Declanşară detectoarele.

Zece secunde, spuse căpitanul.

Îşi coborîră vizierele lustruite.

— Cinci secunde.

Mîinile se crispară. Genunchii se îndoiră niţel. Privirile întoarseră pe ocular, pe cadrane. Degetele se fixară pe butoane.

O secundă !

Văzură o floare de foc născîndu-se departe, pe crater. Văzură înălţîndu-se o uriaşă ciupercă de fum şi de aburi. Văzură tone de praf căţărîndu-se pe scările cerului. Văzură un fulger şi un deşert auriu.

Se aruncară pe burtă şi-şi îngropară feţele în nisip. O mînă gigantică îi apucă şi-i ridică. Se simţiră luaţi, tîrîţi de un suflu îngrozitor.

Apoi fu arşiţa. Ochii li se umplură de lacrimi ; şi vedeau roşu, violet, toate culorile metalului în fuziune, iar aburii albăstrii se întindeau pînă la stele...

Cînd pacea reveni, se ridicară. Pămîntul era din nou întunecat. Pe cer se desenau dîre de praf. Dar racheta era răsturnată şi zăcea inutilă, eşuată într-un estuar al spaţiului, asemeni carcasei unui cetaceu. Adio, Pămînt. Începură să alerge unii spre ceilalţi.

Îl ridicară pe La Salle. Casca-i era sfărîmată.

A murit. N-am visat. Nu sîntem nebuni.

La balcon ! Nu ne aflam la balcon ! Eram alături de moară.

— O bombă pe Lună, zise căpitanul. O bombă atomică pe Lună. Nu-i cu putinţă.

— Un nod în spaţiu, spuse Fleury. Un deşert de pe Pămînt.

Se uitară, prostiţi, la rachetă.

— N-o să mai facem observaţii, zise mecanic căpitanul. N-o să mai facem nici un fel de observaţii. N-o să mai povestim niciodată nimic.

Telescopul răsturnat îşi aţintea ochiul gol către Pămînt.

— În cinci secunde o altă bombă, zise căpitanul. Mai puternică. Cincizeci de kilometri mai la vest. Îndreptaţi telescopul cu cincizeci de kilometri spre vest. Apoi a treia. Apoi a patra. La cîte douăzeci şi cinci de secunde.

Pricepură şi se răspîndiră ca nişte furnici înnebunite. Văzură jarul incandescent ţîşnind de pe Pămînt. În aceeaşi

clipă simțiră Luna tremurînd. Văzură, aproape de tot, bila de foc crescînd peste măsură. Apoi le arseră ochii.

„Un nod în spațiu", își spuse Fleury și simți sub palme nisipul auriu al Pămîntului și auzi mugetul vîntului dezlănțuit.

Casca i se sfărîmă apoi, și se prăbușiră cu toții într-un haos de foc...

În românește de *Vladimir Colin*

Mihail Grămescu

Umbra tigrului

1. Fiţi gata ! dă ordin Generalul.

Îmi strîng la piept, cu un gest crispat, uniforma argintie. Toţi ne-am pus uniformele argintii, cu toate că senzorii externi nu mai semnalează de o întreagă generaţie Delirul Particulelor Elementare. După nenumăratele Unităţi de Înjumătăţire, Planeta este iar curată. Dar noi tot mai strîngem convulsiv la piept, cu gesturi necontrolate, uniformele argintii.

Prezentaaaţiarm ! rosteşte Generalul formula sacră a imemorabilului ritual.

Sensul vorbelor s-a pierdut, dar la semnalul sonor ne simţim datori să răspundem cu gestul sincronizat care face şaltărele să clinchenească vesel din armăturile masive de metal. În spatele vizoarelor activate, privirile de lumină fixează neclintit un punct drept înaintea ochilor, proiectînd pe peretele vînăt de plumb cercuri de incandescenţă ce au rolul de a avertiza Universul Străin şi Pustiu că sîntem arme amorsate, capabile să distrugă în numele Cauzei secrete pentru victoria căreia am fost treziţi la viaţă, educaţi şi antrenaţi neîntrerupt.

Bravo, copii ! exclamă Generalul. Iată-vă Adevăraţi Tigri ! Sînt mîndru de voi.

După un moment de tăcere, Generalul continuă :

Astăzi a sosit momentul de la care Istoria este menită a lua o incalculabilă Turnură. Viitorul, referindu-se la Voi şi la Epoca Voastră, ne va intitula : Marele Cot. Aşa cum, pentru noi, Marele Cot reprezintă Ziua Deciziei şi Decizia, cînd Strămoşul a luat în numele nostru frîiele Vieţii din mîinile nevolnicilor, pentru a ne lăsa nouă Moştenirea peste văpaia catartică. Strămoşul, care a fost Ulti-

mul Tigru ce-a mai acționat sub Soare, cînd a ordonat Delirul Particulelor Elementare în care s-au scufundat cei de Dincolo, a scris cu litere de foc pe Genă avanpremiera clipei de azi, care nu este altceva decît Pasul Consecutiv din Marele Plan Strategic. Fără finalizarea de acum, Marele Cot de atunci nu ar mai fi însemnat nimic, fiindcă nu ar mai fi existat nimeni care să-i admire măreția fără de seamăn.

Ascultam logosul Generalului cu ochii imobili împlîntați drept înainte în plumbul opac al chepengului ce ne izola de Taina Lumii de Afară, care ne aștepta, cu chip descărnat și hîd, să o cucerim. Eram prototipul perfect al Tigrului de Adăpost, cu lumina căutăturii concentrată în cercul de incandescență de mică frecvență, capabil să paralizez o victimă pînă la o jumătate de voltă de spaldă. Nu mă gîndeam la nimic, receptînd doar cuvintele Generalului Tigrilor Avangărzii de Repopulare. Înainte de a exista noi, aceleași cuvinte fuseseră repetate de Generalii nenumăratelor generații de Tigri ce s-au succedat de strajă la Ieșire, așa încît se putea afirma că ascultam chiar vorbele Strămoșului prin gura Generalului său învestit. Însuși Generalul rostea vechile cuvinte fără ca nici un gînd să-i întunece dreapta rostire, ca un adevărat Tigru ce era, cu chip împietrit, cu mușchi relaxați elastic, gata să execute în orice clipă lovitura fatală. Nici un tremur nu-i încreștea, atunci cînd rostea invocația, nici fruntea, nici buzele, nici vinele gîtului, nici pielea de pe musculatura netedă și nici măcar țeasta lucioasă și rotundă de sub viziera dublă, ce-l proteja de două ori, pentru merite de rang superior.

— Este îndeobște admis că pe Suprafața Expusă nu mai există Supraviețuitori, noi fiind cei destinați a repopula Deșertul Lumii, dacă ni se va vădi accesibil. Dar în cazul în care veți întîlni, totuși, Forme de Viață Paradoxală, este recomandabil să evitați contactul. Este sigur că ele prezintă mutații persistente necontrolabile. De altfel, sîntem siguri că o ființă care a suferit mutații de o asemenea natură nu poate avea decît aspect hidos ; așa încît indicația regulamentului este inutilă. Va trebui, pentru început măcar, să treceți peste firească repulsie, pentru a cerceta cazurile și a raporta observațiile. Dar după eventuale contacte involuntare, vă aduc la cunoștință că sînteți datori să vă supuneți necondiționat rigorilor Controlului de Contaminare de Gradul Întîi. Mostrele cu-

lese vor fi arse prin Ardere de Tot. În acest scop se vor folosi șalterele, iar nu spaldele, pentru a se preîntîmpina impurificarea. Dacă totuși, cu toate că veți respecta strict regulile de igienă, Structura voastră va fi alterată, nu vă temeți ! Sacrificiul niciunuia nu a fost inutil. Eșecul niciunui Subiect nu va putea opri Gena din Drumul pe care a pornit ! În urma voastră se înalță Valurile Succesive ale Generațiilor Adăpostului Zero. Nu urmașii lui Moloh, ci Gena va stăpîni mîine, fără rival, Planeta. Și așa cum nu e de Uitare pentru Strămoș, care a deschis prin gestul său de început de Ev porțile către Victoria Finală, tot așa nu va fi Uitare nici pentru Ieșirea Biruitoare.

Ultimele cuvinte ale incantației au fost acoperite de pufnetul pompelor de depresurizare. Chepengul de plumb a alunecat huruind surd pe șine. Din cauza îndelungatei nefolosințe, după un efort din traiectorie nu a mai glisat, obturînd cea mai mare parte a irisului de siliu al hubloului. Dincolo de ochiul întredeschis nu am putut distinge decît valurile cernite ale unei pînze în zbatere neîntreruptă. Beruțam cu priviri neclintite mișcarea, căutînd forța de neînțeles ce o genera.

Intr-un tîrziu, cineva a comentat :

Este o barbă de alge. Ne aflăm în adînc, sub ape.

Vom avea de lucru din greu, a mormăit altcineva, bodegos.

Ae-A ! a răsunat sec comanda Generalului.

Ae-A, cu figura neclintită, a executat un pas înainte, așa cum iese din rînd Tigrul atunci cînd este apelat de Superiori, ridicînd mîna la piept.

Ai onoarea de a fi Tigrul de Contact !

Mulțumesc Marelui Tigru ! scandă Ae-A cu vocea rece și lipsită de inflexiuni a unui Adevărat Tigru.

Hei hei, știe el Generalul pe cine desemnează Tigru de Contact !

O nișă de siliu o izolează pe Ae-A de restul Adăpostului. Tigrul de Contact a rămas singur, față-n față cu irisul parțial degajat de chepengul de plumb înțepenit. Dincolo de ochiul albastru se deschide Lumea Umedă a nedoriților Supraviețuitori, amenințîndu-ne cu o otravă subtilă, mai primejdioasă decît oricare altă moarte : Moartea Genei. Pe umeri ne apasă responsabilitatea față de destinul miliardelor viitoare ale Istoriei. Nu ne putem asuma nici un risc !

O urmărim pe Ae-A în acţiunea individuală de dincolo de cristalul antiradiant al nişei. Se concentrează luînd poziţia de luptă a unui Adevărat Tigru. Spulberă hubloul de siliu. În spatele avalanşei vîscoase un alt hublou se regenerează instantaneu. Ae-A cercetează nivelul de iradiaţie emis de masa vie ce se tîrăşte către ea ţiuind strident. La sfîrşit arde impurităţile prin Ardere de Tot cu şalterul.

Ecluza se deschide, lăsîndu-ne să ne apropiem. O felicităm pe Ae-A atingîndu-i creştetul lucios cu buzele, în supremul Gest de Tandreţe. Ae-A ne mulţumeşte, justificîndu-se, mîndră, că nu şi-a făcut decît Datoria de Onoare, executînd Ordinul. Un Adevărat Tigru trebuie să fie modest.

Prin breşa creată înaintea irisului de siliu putem privi acum Afară, dar pelicula de apă este continuă. Dincolo de unduiala ei curgătoare nu se distinge altceva decît umbra unor formaţiuni gigantice necunoscute. Ar putea reprezenta tot atît de bine relieful Planetei Străine, sau vieţuitoarele ei.

— Sitra ! comandă Generalul.

Fac pasul, punîndu-mi mîna înainte.

— Ai onoarea de a fi Tigrul care Ţîşneşte !

Îi mulţumesc Marelui Tigru pentru cinstea cu care mă învredniceşte şi îmi iau angajamentul de a mă arăta demn de încredere, pe care n-am s-o înşel. Declam formula fără să mă gîndesc la nimic. Nici un muşchi nu mi se clinteşte pe chip. Nu există nici o ezitare în dreapta mea rostire. Sînt un Adevărat Tigru care Ţîşneşte.

Nişa de siliu mă izolează. Întind înainte şalterul, luînd poziţia de atac. În hublou mi se oglindeşte în nuanţe de violet incandescenţa de sînge a privirii.

Spulber retina străvezie dintr-o singură mişcare şi răzbesc prin pînza umedă din acelaşi salt. În vreme ce cad Dincolo, Afară, aud ecranul declanşîndu-se în urma mea, obturînd intrarea în Adăpost.

2. Pielea de pe creştet mi s-a zbîrlit de silă. Stau cufundat pînă la genunchi într-un mîl de Viaţă Obscură ce freamătă ţiuitor. La numai cîţiva paşi înaintea mea se ridică abrupt un perete Viu, abundent, pînă la Cer. Copleşit, cobor şalterul. Nu mai e nimic de făcut împotriva revărsării. Îmi întorc încet masca spre irisul de siliu ce se străvede sticlind cristalin sub Smaraldul apei mişunînd de otrava Vieţii dintr-însa.

Dar Tigrul trebuie să acţioneze! Încremenit sub căutătura impasibilă, lansez cele patru semnale de avertizare: 1—Pericol; 2—Sînt Depăşit; 3=Sînt Observat; 4—Nu Sesizez Dacă Sînt Controlat Sau Nu.

Mă îndepărtez, şi cînd paşii mei calcă deja péluza de iarbă înaltă ce ţiuie în lunca rîului percep huruitul chepengului de plumb care se trage încet înapoi peste ochiul de siliu prin care am venit Aici, cu gîndul să cuceresc o Planetă Pustie, pentru a cădea într-o ambuscadă în care sînt ţintuit fără nici o intuiţie care să-mi vorbească ceva despre Viitor. Dar un Adevărat Tigru nu are nevoie să emită intuiţii. El trebuie să acţioneze. Reacţia mea a fost promptă şi ireproşabilă. Indiferent ce se va întîmpla cu mine, Adăpostul Zero va rămîne un Obiectiv Necunoscut pentru virtualul Inamic ce pîndeşte în încîlceala opacă şi ţiuitoare a Valului Pînă la Cer cu care mă înconjoară de pretutindeni Universul Ostil.

3. Mă strecor printr-o mare de roşu şi albastru vegetal ce-şi pendulează spre mine ciorchinii unor fructe ciudate şi mari. Senzorii de radiaţie sînt în continuare muţi. Cu şalterul întins înainte, gata de ripostă, mă îndepărtez de Rîul sub apele căruia Adăpostul Zero şi-a închis pleoapele peste ochiul deschis spre lume. O treime de unitate mică de timp prospectez zidul de viaţă, pînă cînd întunericul mă învăluie dintr-o dată şi stele imense îşi desfac spiralele de foc spre cer. Ţiuitul m-a asurzit cu strania lui vorbire nearticulată, adresîndu-mi-se parcă direct în dialectul necunoscut al sufletului, fără a mai trece prin minte pentru a-şi atinge scopul.

Mă simt însoţit fără încetare, dar de cîte ori mă întorc să surprind iluziile ce bîntuie pădurea de sunete subţiri şi înalte întrepletite pînă la cer, de cîte ori sînt gata să spulber cu foc-neîntrerupt pe oricine va fi fost imprudentul pornit la vînătoare de Vînător, nu mă întîmpină din toate părţile decît tulpini rodnice întinzîndu-şi rînjetul fals al ofrandelor din zidul compact al templului de plasă ţiuitoare. Şi de fiecare dată văpaia privirii mele de Adevărat Tigru îşi lunecă inutil căutătura penetrantă peste înghesuiala de viaţă din jur. Dar cînd noaptea se răstoarnă peste mine, rămîn paralizat scrutînd obscuritatea.. Declanşez, ca un Adevărat Tigru, clinchetul vesel al Şalterului Întăritor de Inimă în Singurătate Străină. Jungla mă urmăreşte cu nenumăraţi ochi de lumină verde. Pielea creştetului mi se zbîrceşte, şi cînd uriaşa formă zburlită

se mişcă, ridic arma, întinzînd-o înainte în poziţie de atac. Fiara s-a oprit, emiţînd un ţiuit înalt. Ne fixăm incandescent unul pe celălalt, de la mai puţin de o jumătate de voltă de spaldă. Monstrul ţiuie iar, şi încet, foarte încet, se întoarce, făcînd paşi mici către cortina vegetaţiei din care a ieşit. Apoi se opreşte. Ţiuie iar. Mai face un pas. Priveşte spre mine. Mă invită ?

Fac un pas. Fiara mai face şi ea unul, ţiuind încurajator, parcă. Pornim unul după altul. O călăuzire halucinantă. Execut mişcările precis, ca un adevărat Tigru. Nici un muşchi nu-mi tremură. Sînt doar o prelungire a şalterului amorsat.

Fiara pare a fi raţională. Este probabil un Mutant ce populează Planeta în urma Delirului Particulelor Elementare. Blana pufoasă îi ascunde adevăratul contur. Cum merg pas cu pas în urmă-i, observ salturile agile prin noapte. După o Unitate Nedefinită întrezăresc printre trunchiurile dese o lumină îndepărtată clipind înainte. Ne îndreptăm spre ea.

4. Mai multe antropomorfe adunate în jurul unui cristal incandescent, pe jumătate scufundat. Poartă pe creştete cîte o creastă de păr atavic ce le tresare la fiecare gest. Fiara îmblănită se apropie de grup, emiţînd un acord de sunete înalte. I se răspunde strident. Par a comunica în felul acesta. Umanoizii întorc spre mine priviri oarbe, lipsite de strălucire. Din grup de desprinde un individ clăpăug. Ţiuie melodios la fiecare pas, folosind un ciudat registru de frecvenţă. Cînd se apropie la mai puţin de două volte de spaldă îndrept vîrful şalterului spre el. Animalul pare să sesizeze sensul gestului. Se aşază pe vine, privind mereu la mine. Zîmbeşte ? Da, parcă zîmbeşte.

Nu poartă nici o vestimentaţie în afara meşei lungi de pe creştet. Solul de întîmpinare este de sex femel. Mă arată cu laba, apoi arată spre Nord. Sensul este interogativ. După un moment de gîndire, aprob. Umanoidul, ca să-şi indice sexul, arată spre turmă locul unde puii stau înghesuiţi unii în alţii, holbîndu-şi ochii fără lumină la mine şi ţiuind firav. Omologul meu întinde iar interogativ mîna către mine, dar de astă dată, ca un Adevărat Tigru, nu mai răspund nimic, nu mai schiţez nici un gest.

După o lungă aşteptare, femela se întoarce lîngă restul turmei, făcîndu-mi semn să vin lîngă ea, pe locul gol de alături. Mă invită să-i fiu partener ?

Rămîn întîi în penumbră, înainte de a mă hotărî să mă alătur lor. Generalul a spus să trecem peste repulsie la primele contacte.

Nu schiţează nici un gest de nerăbdare. Doar cînd şi cînd îşi întorc spre mine ochii fără strălucire, zîmbind şi ţiuind. Cînd trec la mai aproape de pragul de jumătate de voltă de spaldă, o fiară îmblănită vine fără teamă şi mă atinge suav cu botul umed. Senzorul îmi semnalează o uşoară modificare a radioactivităţii locale, dar mult sub pragul Alarmei.

Mă aşez pe vine lîngă Solul de Întîmpinare. Îmi zîmbeşte. La el, zîmbetul pare să însemne altceva. Cu un gest domol îmi pipăie uniforma. Întîi cu laba mică şi albă. Apoi cu botul. Şi cînd se freacă de umar, priveşte în ochii mei însîngeraţi şi rămîne Fascinată pînă îmi întorc privirea de la ea. Atunci mă atinge delicat pe creştetul lucios, şi îşi trage laba, ţiuind cu intermitenţe sacadate. Mă întorc şi o privesc. Acum sînt sigur că zîmbeşte cu adevărat, dar cu totul cu alt sens. Se apleacă spre mine, lipindu-şi buzele de gura mea. Este plăcut gestul ăsta al lor de întîmpinare, fiindcă Solul are buze umede şi moi, dar nimeni din Adăpostul Zero nu ar atinge cu buzele alt loc în afara creştetului igienic şi lucios.

Cînd privesc însă chipul Solului de atît de aproape, recunosc petele colorate ale machiajului şi mă feresc dezgustat de o nouă atingere.

Şi în Adăpostul Zero se practică tatuajul facial, dar tatuajul e una, iar mîzgăleala impură e complet altceva.

Solul de contact, remarcînd indispoziţia stîrnită, nu mai insistă în gestul lui ce miroase a grăsime şi sex. Dar izbucneşte în ţiuit, arătîndu-şi gura cu laba. Gura, gîtul, pieptul. Apoi indică buzele mele, gîtul, pieptul, şi înţeleg că aşteaptă din partea mea să spun ceva. Toţi şi-au întors curtenitor privirile spre mine. Aşteaptă. Şi în liniştea care se lasă, le vorbesc. Emit Răcnetul de Atac al Tigrului : de la hîrîitul interior profund pînă la strigătul propriu zis, revărsîndu-se paralizant în cascade ample peste neîngrădirea spaţiului din jur.

Tremurînd din toate mădularele, cu crestele de păr zbîrlite drept în sus, Ominizii s-au aruncat unii în braţele altora. Pentru prima dată de la Ieşirea din Adăpost, am putut sa ascult Tăcerea cea Mare a Planetei sub stele. După aceea, corul de ţiuituri şi-a întreţesut pe deasupra Pietrei Incandescente pînza sfîşiată o clipă, iar eu m-am

cufundat înapoi în Liniștea Prevestitoare de Furtună a Tigrului.

5. Ominizii se hrănesc cu mugurii plantelor albastre și roșii. Îi urmăresc. Observ amănuntele. Dar nu mă las ispitit să-i imit. Un Adevărat Tigru rezistă fără să mănînce sau să bea și o săptămînă. Însă, întrucît nu pot presupune încă nimic în privința limitelor Sechestrului meu la Suprafață, nu e rău să mă interesez din vreme privitor la acest subiect.

Toate animalele cu care stabilesc Contact par a fi eminamente mutanți ierbivori, comunicînd, după cît mi-am putut da seama, prin țiuituri, ca și Umanoizii. Îmi este încă neclar cine de la cine a preluat acest limbaj universal, și, mai ales, cît este el de universal, adică dacă toate speciile îl folosesc. Aparent însă, par a se înțelege unii cu alții.

În afară de Ominizi și fiarele cele mătăhăloase și pufoase, am mai remarcat o specie de ființe, chele, de dimensiuni mici, cu care se joacă puii speciilor mari. Apoi mai există și niște mutanți acvatici cu solzi și boturi lungi. Și, mai ales, o specie zburătoare, cu pene roșii, albe și negre. Zburătoarele astea au reprezentat pentru mine cea mai mare surpriză a Lumii de Sub Soare, fiindcă în Adăpost nu mai cunoscusem așa ceva, și, cu toate că am fost informați destul de amănunțit cu privire la formele de floră și faună anteholocaustice, nu reușisem deloc să-mi fac vreo idee mai concludentă despre cum ar fi putut arăta o Zburătoare. Pe baza cunoștințelor noastre din Adînc, nici o extrapolare din cîte operasem nu s-a vădit corectă.

Urmărindu-mi gazda femelă, într-una din primele zile am coborît într-o văgăună și am stabilit cel mai oribil contact cu putință : miliardele de miliarde ale unei societăți înghesuite într-un Adăpost fără pereți de plumb, au năvălit de sub pămînt printr-un crater fără iris de siliu, și ne-au potopit, țiuind. Numai cu greu mi-am stăpînit reacția de apărare. Nu trebuia să mă deconspir încă, și de aceea le-am suportat folfăiala indiscretă. Făcusem imprudența, în ziua aceea pentru prima dată, să renunț la uniformă, fără să înțeleg la ce primejdii mă expun. Am regretat inconștiența dezinvolturii scurtelor momente de plăcere pricinuite de Starea Golașă alături de Ghidul Umanoid, și mi-am jurat să nu mă mai despart niciodată de echipamentul de protecție, ca un Adevărat Tigru.

Umanoida a dialogat neîntrerupt cu ființele cele mici prin fluiere de înaltă frecvență. Într-un tîrziu, eliberîndu-ne de [illegible] lor curiozitate, au depus pe cîteva frunze [illegible] neagră din care Umanoida a părut să se delecteze cu dinții o hrană de sol. Am gustat și eu. Am constatat un gust destul de plăcut, dulce-acrișor.

Treptat, conviețuirea cu Umanoizii s-a înscris în ritmul unor tabieturi monotone. Dimineața, după ce îmi [illegible] raportul către Adăpost, porneam cu Femela-Tigru în lungi incursiuni prin Junglă. Adesea Turma se odihnea în timpul zilei într-o rariște din apropierea Fluviului. Acolo ne făceam siesta, cotropiți de dulcea lentoare [illegible] de hrana vegetală. Atunci, mica societate era [illegible] apelor ample pe malurile cărora hălăduiau.

Tot cursul Fluviului Tulbure era străjuit de Monoliți [illegible] în prisme înalte. Am numit Monumente cio-[illegible] ce dominau peisajul, fiindcă îmi aminteau de [illegible] din subteran. Sub căldura soarelui, pietrele fluierau încet, și atunci la umbra lor mă puteam gîndi [illegible]. Atunci și acolo am încălcat și sfidat, singura dată în viață, preceptele fundamentale ale unui Adevărat Tigru.

[illegible] fost oare contaminat ?

[illegible], și atunci aș fi putut scoate Tigrii din Adăpost, să stăpînească Lumea Fără Sens de Sub Soare, a cărei unică noimă, ce părea s-o aibă, nu era decît să ne aștepte [illegible] ca pe o necesitate inerentă. Sau era prea devreme [illegible] ?

[illegible] pătruns de cîntecul fluierat al pietrelor sub soare, într-o bună zi am prins a desluși, smulse din gurile [illegible] pe vecie ale sfinxilor de cristal, cuvinte. Am tremurat, parcă nevenindu-mi să-mi cred urechilor. Distingeam cuvintele din ce în ce mai clar. Erau rostite în cel mai curat Dialect Arcadian. Nu mai auzisem de atîta amar de vreme Graiul Strămoșului, încît mi s-a încrețit pielea pe creștet în impactul cu neașteptatul mesaj al Absenței.

Era povestea unei nopți Africane. Undeva, în Nord se afla un Continent care s-a aprins și a sclipit cu incandescența Unui Milion de Sori.

Astăzi, Lumile care mai trăiau pe atunci, au devenit [illegible]. Cei De Pază au închis ochii. Și Gena, care își clădise [illegible] în adînc, s-a retras în Lumea Stafiilor. În Lumea Umbrelor.

Vocea își continuă invocația pe alt ton : o mare crimă a fost comisă în ziua aceea. Din Stîlpul de foc se desprinde

un arc, un melc, o spirală. Cine este, crescînd către noi ? De ce se scutură Firea de atingerea asta ? Ce este Şarpele Informaţiei Stigmatizat pe tot ce stă descoperit sub un milion de grade ? El stîrneşte în ceea ce îl reflectă Durerea şi Vocile !

Ce se întîmplă cu mine ? Am fost piatră, sînt piatră, dar Semnul Luminii gravează în mine CEVA străin de mine, de compoziţia mea ! Sînt şi eu Şarpele Informaţiei ! În El, În mine, de acum înainte, în Tot, stă scris Semnul ! Gîndesc ! Comunic ! Raza de un miliard de miliarde de grade semnează în tot ce întîlneşte în cale Semnul Genei, Şarpele de foc ! Conştiinţa ! Viaţa ! Sînt ! Exist ! OM !

7. Ultimele sunete emise de Piatra Vorbitoare s-au transformat într-un urlet insuportabil. Am sărit în picioare, dîrdîind. Desluşeam, abia acum, adevărul terifiant al Mutanţilor de care eram înconjurat. Şi deşi cele mai multe dintre cuvintele Pietrei mi-au rămas neînţelese, rostite cum erau în vechiul dialect, articulate cu un accent care le făcea de nerecunoscut, tîlcul mi-a parvenit nealterat. Marele Cot, gestul Strămoşului menit să ne facă stăpîni pe Planeta Pustie, a declanşat un mecanism Cosmic nescontat, mai teribil decît un coşmar, şi printr-un incredibil paradox, tot ce rămăsese Deasupra căpătase Entitate, Conştiinţă de Sine, Darul de a se Exprima. Un ADN oarecare, uman, fusese transformat de Raza Morţii într-o Rază a Vieţii ! Lumea era Vie !

Piatra vorbea în continuare, deconspirîndu-mă. Mă întreba de unde vin, de nu cunosc decît limba de demult a Genei. Mă întreba cine sînt, rătăcit în Pacea Lor. Mă întreba de ce port însemne pe care numai Piatra le ţine minte, săpate în ea de Umbra Luminii Celei Mari. Mă întreba dacă Oraşele din Adînc nu au fost atinse de Lumină.

Stau paralizat sub ploaia de întrebări. Umanoizii mă scrutează aşteptînd. Îmi plimb ochii de la unul la altul, scrîşnind din dinţi, ca un adevărat Tigru. O pînză de ţiuituri prinde a se ţese împrejurul meu. Şi atunci mă îndepărtez. Le întorc spatele. Paşii mă poartă fără să ştiu spre Piatra Încremenită a Gintei Ţiuitorilor. Toţi cei strînşi acolo tac la apropierea mea. Aşteaptă ceva de la mine. Nu înţeleg ce vor. Mă aşez alături, pe vine. Şi atunci, în cască, discret, numai pentru mine, un Apel de Tigru Ieşit la Vînătoare mă anunţă că foarte departe, acolo, la Rîuleţul de Cristal din care se trage Fluviul Tulbure, cineva

a străbătut zidul protector, venind către mine, cerîndu-mi să i ies în întîmpinare. Am țîșnit spre nesperatul ajutor, și asta a fost singura slăbiciune care m-a trădat Sub Soare.

8. Generalul stă întins în iarba albastră. O Umanoidă iubăreață îl mîngîie cu labele pe cap. Cu o floare în colțul gurii, Generalul zîmbește așa cum nu ar face niciodată un Adevărat Tigru. Și abia atunci sesizez că vîrful șalterului ne domină, controlîndu-ne fără să se clintească.

Generalul zîmbește. Eu și Ae-A, care îl așteptam să ia o decizie, îl așteptăm și acum să ia una. Atunci, cu privire la Ei, acum, cu privire la Noi.

Generalul leneșe a rîs. Rostește fără să declame :

Copii, Asta e Paradisul.

Ne face semn cu vîrful șalterului. Ne ridicăm sub amenințarea neclintită. Generalul, mereu cu ochii în ochii noștri, ia de jos cele două șaltere, și ne întreabă, zîmbind în continuare :

Ce nevoie mai aveți de arme ?

Ne mînă din urmă domol către plaja Fluviului. Cînd pașii scîrțîie pe nisipul negru, Generalul dă ordin să ne oprim. El a rămas lîngă un tufiș din care mai rupe, din cînd în cînd, cîte o creangă, ronțăind mugurii albaștri, roșii, albi. Tufișul țiuie încetișor în mîinile lui. Generalul zîmbește și pare a se gîndi, nu ascultă. Îngînă din buze, nearticulat, suflînd printre ele, și sunetele emise pare asemenea țiuitului din jur.

Într un tîrziu, aruncă cele două șaltere în Fluviu, departe de țarm, în dreptul unei bulboane tulburi. Ne comandă dezechiparea. Se dezbracă și el. Apa leneșă fură hulpav spre larg uniformele argintii. Le mai întrezărim o dată, sclipind printre unde înainte de a se pierde în bolboroseala de bule spărgîndu-se multicolor de suprafața picioasă.

De azi înainte, s-a terminat, nu mai există Tigri. Putem fi Fericiți : ăsta e Paradisul ! Gena a cucerit Lumea în lipsa noastră, dar de o mie de ori mai adevărat decît am fi putut-o face noi vreodată. Hai, copii, învățați Fericirea !

Ne obligă să ne apropiem trupește. Ne spune că procedează așa doar ca să se asigure că, lipsiți de sacerdoțiul de Tigru, nu vom mai nutri ambiții și pasiuni deșarte.

— Lăsați să se stingă în voi Dușmănia.

Ne povestește despre Pace Sub Soare. Vrea să împartă

Pacea, pentru ca nimic să nu mai primejduiască Perfe
ţiunea Lumii Mutanţilor. „Preafericiţilor", a fost c
vîntul lui.

Ne-am apropiat cu forţă, ca doi adevăraţi Tigri. Ins
în vreme ce o striveam, ne-am înţeles numai din privi
În incandescenţa ochilor ei am citit gîndul nerostit di
Sufletul meu.

După spasmul nostru final ce ne pîngăreşte pentr
Eternitate, cînd Generalul aruncă şi şalterul lui în valu
şi intră în apă, şold lîngă şold cu Umanoida, o pornin
după el tiptil, ca doi Tigri terfeliţi, cu priviri candid
Înotăm şerpuit prin apa tulbure care ne reflectă vag pri-
virile luminiscente. Cînd ajungem, eu în dreapta şi Ae-A
în stînga Generalului, lovim amîndoi în acelaşi timp. Spal
dele explodează în trupul Trădătorului, sfîrtecînd. Mă-
runtaiele împroşcate în Neţărmurire sînt supte avid de Apă
făcînd Corpul totuna cu Lumea pe care şi-a dorit-o.

9. Alergăm umăr la umăr prin încîlceala fără de sfîrşi
a Lumii : doi Tigri gata de Luptă. Am lăsat Umanoid
să-şi caute nedumerită Iubitul pe malurile Fluviului Tul
bure. Ea nu avea cum să priceapă că nu Se va mai în
toarce niciodată la ea să-i zîmbească în nebunia Lui aş
cum Adevăraţii Tigri nu zîmbesc, să o mîngîie aşa cum
Adevăraţii Tigri nu mîngîie, să Viseze aşa cum Adevăraţi
Tigri nu visează.

Fugim de o întreagă treime de unitate mică. Respira-
ţiile ne sînt egale. Egali ne sînt paşii. Iar ochii luminează
cu lumini aşijderi, scrutînd Jungla prin care ne prăbuşim
fulgerător către Adăpostul Zero. Fiare şi zburătoare înspăi-
mîntate se trag din calea noastră mai adînc în hăţiş.

Cînd ajungem la marginea Codrului Pînă la Cer, Ae-A
se opreşte, şi pune un genunchi jos, în Poziţia de Gardă
Defensivă Pentru Tratative, cu mîna pe spaldă. Adopt
şi eu poziţia omologată. Şi atunci Ae-A ia cuvîntul :

— În urma Trădării ne-am pierdut Puritatea. Aşa cum
ne aflăm, nici unul dintre noi nu mai poate ajunge Gradat
de Rang Superior. Altcineva decît noi, care o meritam cu
Adevărat prin calităţile de care am dat dovadă, vădindu-ne
cei mai Adevăraţi Tigri de Adăpost, va scoate Armada
Sub Soare să cucerească Planeta. Numele nostru nu vor
fi esenţiale pentru Marele Cot.

Face o pauză în expozeu, apoi continuă ·

Dar eu vreau ca Numele Meu să stea în Istorie alături de cel al Strămoșului. Tu vrei ca Numele Tău să stea. Toată Viața am făcut totul pentru asta.

După încă o pauză, trage concluzia :

În zori am fost trei, acum a mai rămas un singur duelist. Și înainte de a intra în Adăpost, va trebui să dispară și El. Eu voi conduce Marșul asupra Planetei Pustii ! Fiindcă Planeta este Pustie, așa cum ne-a promis Strămoșul lui Ae-A este un Adevărat Tigru !

În tăcerea care se așterne, rămînem față în față, nemișcați. Doi adevărați Tigri, ca efigia Unui Singur Spirit al Războiului rupt de o parte și de alta a unei invizibile oglinzi. Amîndoi cu aceeași formă perfectă : supli, tăioși, lipsiți, luminoși, neînfrînați. Amîndoi cu capete perfect rotunde lucind sub soare, amîndoi cu ochii roșii însîngerați. Amîndoi în aceeași poziție, cu mîinile pe spalde.

Dacă n-am fi goi, dacă am purta uniformele argintii, am fi perfect asemănători și de neidentificat : doi Adevărați Tigri, două resorturi încordate pentru spaldele ucigașe, animate de Voința și Viața lor independentă de Voința și Viața, două arme gata de Atac.

Cînd Ae-A a zvîcnit în lovitură, fără ca nici un mușchi să-i fi tremurat mai înainte, fără ca nici un gest necontrolat să-i fi trădat intenția, fără să clipească măcar, spalda lansată de mine a executat o voltă și jumătate, foșnind prin aer în întregimea-i de spirală ce o desfășura și a întîmpinat-o explodîndu-i în piept în floarea roșie de carne sfîșiată înconjurată de oasele sparte. Floare sîngeroasă, semnînd o Adevărată Lovitură de Tigru.

Ochi în ochi în continuare, nici unul dintre noi nici măcar nu a clipit. Ae-A s-a rostogolit peste spațiul ce ne despărțea. Țigva-i rotundă ca o bilă s-a izbit de pietrele mărunte. Din globii incandescenți ai ochilor sparți s-a înălțat către Cer un norișor de fum firav, lăsîndu-i chipul mutilat și orb sub euforia boltelor vegetale. ce-și ofereau deasupra ciorchinii albaștri și roșii.

Atunci un urlet de groază formidabil a răzbătut din toți și din toate. Nenumărații martori, amuțiți pentru o clipă, ce asistaseră la duelul nostru de Tigri, s-au dezmețit, descoperind, abia acum, pentru întîia dată, adevăratul chip al Viitorului pe care li-l propuneam. Paradisul se scutura înnebunit. din tot ce era el constituit.

Am luat-o la goană spre pînza îngustă de apă sub care auzeam deja cum hubloul de plumb din adînc se trage

ca să-mi elibereze trecerea prin ochiul de siliu al Intrării în Adăpost. Alge întunecate se reped să mă înşface jilav de picioare, dar eu alerg înainte prin apa învolburîndu-se către mine să mă înghită.

După ce cupola se spulberă, eliberîndu-mi accesul ; pînă cînd pelicula de siliu se regenerează izolator ; patru Adevăraţi Tigri cu chipuri neclintite ard cu foc continuu tot ce s-a năpustit, ţiuind din răsputeri, să mă urmeze în Adînc.

10. Prezentaaţiarm ! rostesc, fără ca nici un gînd să-mi umbrească dreapta grăire.

Cu şalterele întinse înainte de atac, rîndurile Tigrilor rămîn neclintite, cu privirile însingerate înfiptę incandescent drept în hubloul din faţă, care ne apără de Lumea Nocivă a Planetei.

— Generalul m-a învestit să-i urmez fără rezerve în toate funcţiile şi onorurile Strămoşului. De azi înainte Eu sînt Generalul !

Fac pauza retorică şi schimb tonul :

— Sacrificiul eroic al celor rămaşi Afară nu a fost însă inutil ! Le vom păstra memoria nestinsă în suflete, fiindcă victimele nevinovate ale mediului coroziv ne-au dezvăluit tirania Paradisului perfid care ne paşte dincolo de pereţii protectori. Planul Strămoşului este modificat. *Acesta* este Marele Cot al Genei ! Din punctul nostru de vedere, Pămîntul este o Planetă Pustie. Deasupra nu există nimic care ne-ar putea atrage şi interesa. Am fost pus să mă îngrijesc de Destinul şi Viitorul Genei. Vă voi păstori aici, departe de primejdiile de Afară, în Universul Subteran în care Entitatea noastră Morală şi Fizică prosperă cel mai bine şi neîngrădit. Fiinţa noastră e cel mai bine adaptată Vieţii pe care o ducem în Circuitul Închis ce ne asigură hrana, pe de o parte, şi Scopul fără de care nu am mai fi nimic pe Lume, pe de alta. Doar aici ne putem pregăti neîntrerupt în aşteptarea Momentului pentru care vom fi oricînd gata, antrenaţi să nu ne dezmințim prestigiul şi condiţia de Adevăraţi Tigri, învestiţii şi singurii de drept Stăpîni Neînvinşi. Generaţiile de Generali s-au scurs şi se vor scurge mai departe, învăţîndu-ne că sîntem Cei Mai Buni, existenţa noastră fiind Mărturia Vie a Incontestabilului Adevăr. Hubloul s-a închis probabil pe Veci. Dar numai şi numai pentru a proteja plămada din care Viitorul este menit să se tragă. Pe umerii noştri apasă o responsabilitate care nu ne dă dreptul să

lansăm în acțiuni aventuriste ce ar lăsa Eşecului vreo
șă. Deci să ne comportăm în aceste clipe grele ca nişte
evărați Tigri.
Armada își dă onorul cu mîinile la piept sau înainte,
ă sex. Invincibila mea Armadă cu capetele rotunde şi
[illegible], Armada ce sclipeşte în uniforme argintii ! Ar-
la a celor ce stăpînesc Lumea mai Presus de Para-
ul de Afară şi Mai Presus de Universul Fără de Sfîr-
Incoruptibili şi cruzi, însîngerînd totul cu priviri in-
candescente, aşa cum ne-a dorit Strămoşul atunci cînd
[illegible] să pregătească Planeta pentru Venirea Noastră.
[illegible] Cataclismului Global a eşuat pentru moment,
ei fiind siliți de gestul ancestral să rămînem închişi
deocamdată. Dar mîine ? Mîine : Paradisul, copii !

Casandra

Incendiile

Nu mai putea să le îndure.

Alis căută pe dibuite ușa odăii. Ușa era întreagă, solidă. Prin flăcări, simți metalul rece al clanței... De partea cealaltă, printre norii de fum, deslușì scara-fantomă. Începu să coboare, luptînd să-și convingă simțurile că treptele nu se vor prăbuși sub greutatea ei.

Alis nebuna. Nu se grăbea. Focurile ardeau liniștit. Le traversă, coborî treptele ireale ce duceau spre sol, spre pămîntul ferm. Nu putea să suporte ascensorul, spațiul acela închis cu podeaua-fantomă ce nu contenea să coboare — jos, tot mai jos... Ajunse în sfîrșit la parter, evitînd cu grijă să privească flăcările roșii care nu dogoreau.

O fantomă îi dădu bună dimineața... moș Willis, o umbră transparentă în fața perdelei de flăcări. Alis clipi, îi răspunse la salut, trecu pe lîngă el. Îl observă cum clătina din cap privind în urma ei. Deschise poarta și ieși. Era amiază, ora de vîrf ; mașinile treceau în viteză, nepăsătoare, ignorînd flăcările, carcasele aprinse, mormanele de moloz

Clădirea se prăbuși — o cascadă de cărămizi negre prăvălindu-se de-a valma, un infern peste coroanele verzi ale copacilor-fantome. Moș Willis zbură prin aer, cu trupul arzînd, căzu zvîrcolindu-se, transformîndu-se într-un ghemotoc de carne înnegrită, și muri, ca de fiecare dată. Alis nu mai plîngea de mult ; abia dacă tresări. Fără să ia în seamă ororile ce se revărsau în jurul ei, își croi drum prin molozul lipsit de consistență, printre fantomele grăbite ce-și vedeau impasibile de treburile lor.

Cafeneaua Kingsley era la locul ei, întreagă, sau, oricum, mai întreagă decît restul. Un refugiu pentru după-amiaza, posibilitatea de a se simți în siguranță. Împinse ușa, auzi clinchetul unui clopoțel dispărut. Clienții fantomatici înălțară capetele, o priviră, șușotiră.

Alis nebuna

Șoaptele o intimidau. Evitîndu-le privirile, prezența, se strecură într-un separeu din colț, unde nu mai erau decît urmele focului.

RAZBOI, proclamau cu litere de-o șchioapă titlurile ziarelor expuse lîngă tejghea. Se înfioră, apoi își ridică ochii spre chipul ca de spectru al lui Sam Kingsley.

O cafea, spuse ea. Un sandviș cu șuncă.

Întotdeauna la fel. Nici măcar să comande altceva nu era permis. Alis nebuna. Dar datorită bolii își putea duce viața. De cînd îi dăduseră drumul din spital, în fiecare joia venea un cec. O dată pe săptămînă trebuia să se prezinte la clinică, la medicii care începuseră și ei să se îmbătrînească, ca toți ceilalți. În jurul lor, clădirea ardea. Bombele de ruine umpleau sălile albastre, aseptice. Săptămîna trecută un bolnav o luase la fugă... arzînd...

Zornetul cristalin al porțelanului. Sam puse cafeaua pe masă, apoi reveni cu sandvișul. Alis se aplecă deasupra mesei și începu să mănînce... Un sandviș transparent între o tartină pe jumătate spartă, o ceașcă crăpată, înnegrită de foc, cu toarta transparentă. Mîncă ; era îndeajuns de flămîndă ca să treacă peste grozăviile care deveniseră un lucru obișnuit. Nici scenele cele mai înspăimîntătoare nu mai aveau putere s-o impresioneze ; le văzuse de atîtea ori !... Cînd treceau ambrele, nu mai plîngea. Vorbea cu fantomele, le atingea, înghițea mîncare ce avea totuși darul de a-i potoli foamea. Purta același pardesiu negru prea larg, aceeași bluză albastră și aceeași pantaloni gri, tociți, pentru că erau singurele haine ce păreau să-și fi păstrat consistența. Noaptea, le spăla și le usca, iar a doua zi dimineața le îmbrăca. Pe celelalte le lăsa neatinse, în dulap. Numai acestea rămăseseră întregi, solide.

Medicilor nu le povestea nimic despre toate astea. Timpul petrecut prin spitale o învățase să se ferească de accidente. Știa ce trebuie să spună. Să mulțumească sau să zîmbească fantomelor întrezărite, să le completeze supusă graficele și fișele, stînd în mijlocul ruinelor care continuau să ardă mocnit. În sala de așteptare zăcea un ca-

davru carbonizat. Dar ea nu se clintise şi-i adresase doctorului un surîs blajin.

Îi dădeau medicamente. Medicamentele o împiedicau să viseze, o scăpau de urletul sirenelor, de zgomotele paşilor înnebuniţi, noaptea, în camera ei. Îi îngăduiau să doarmă în patul-fantomă, sus, deasupra ruinelor, în ciuda vuietului incendiilor şi-a glasurilor care ţipau. Nu vorbea niciodată de lucrurile acestea. Anii de spital o învăţaseră bine lecţia. Nu se plîngea decît de coşmaruri sau de insomnie, şi-atunci îi dădeau mai multe pilule roşii.

RĂZBOI, trîmbiţau titlurile.

Ceaşca vibra şi zăngănea pe farfurioară. O ridică. Înghiţi ultima bucăţică de pîine şi dădu pe gît cafeaua rămasă. Se străduí să nu privească prin vitrina spartă carcasele de metal răsucite care fumegau în stradă. Rămase pe loc, ca de obicei, şi tot ca de obicei Sam veni să-i umple din nou ceaşca, pe care avea s-o bea cît mai încet, ca să ţină cît mai mult înainte de a fi nevoită să comande alta. O duse spre buze, savurînd contactul degetelor cu toarta de porţelan, stăpînindu-şi tremurul mîinii.

Clinchetul îndepărtat al clopoţelului. Un om închise uşa, se aşeză la tejghea.

Un om întreg, solid, netransparent. Rămase cu ochii la el, buimacă. Inima începu să-i bată nebuneşte. Omul comandă o cafea, coborî de pe scaun ca să cumpere un ziar, se întoarse la loc. Începu să citească în timp ce i se răcea cafeaua. Alis nu-i vedea decît spatele — o haină de piele maro, uzată, părul castaniu care-i depăşea puţin gulerul. În cele din urmă, omul luă cafeaua, o bău dintr-o înghiţitură, aruncă pe tejghea o monedă şi lăsă ziarul pe taburet, cu titlurile de pe prima pagină întoarse cu faţa în jos.

Un chip tînăr, o făptură în carne şi oase printre fantome. Indiferent, omul trecu pe lîngă ele, se îndreptă spre uşă.

Alis sări brusc de la locul ei.

— Hei ! o strigă Sam.

În vreme ce clopoţelul îşi făcea auzit clinchetul, scotoci înfrigurată în portmoneu şi trînti pe tejghea o bancnotă, fără să-i pese că era una de cinci dolari. Simţi groază şi un gust de cocleală în gură ; omul plecase. Ieşi în goană din cafenea, ocoli fără să se gîndească dărîmăturile, îi zări silueta pe punctul de a se pierde printre stafii.

Începu să alerge, îmbrîncind umbrele, sfidînd flăcările. O ploaie de moloz se prăvăli peste ea. Deşi nu simţise nimic, scoase un ţipăt şi continuă să fugă.

Împrejur, fantomele se întoarseră şi-o priviră nedumerite. Se întoarse *şi el.* Alis se repezi într-un suflet, apoi se opri, descumpănită, văzînd că el o privea asemenea tuturor celorlalţi : lung, cu stupoare...

— Ce e ? întrebă el.

Pleoapele ei se zbătură neputincioase — nu, n-o vedea altfel decît ceilalţi. Nu izbuti să-i răspundă. Iritat, omul îi întoarse spatele şi-şi văzu de drum. Se luă după el. Lacrimile îi inundară obrajii ; începu să răsufle icnit, cu gura deschisă. Oamenii se întorceau după ea. Bărbatul băga de seamă că-l urmărea şi grăbi pasul, printre dărîmături, printre incendii. Un zid dădu să se prăbuşească şi ea nu-şi putu înăbuşi ţipătul.

Omul se răsuci brusc. În spatele lui se înălţă un nor de praf şi funingine. Chipul său exprima uimire şi furie. O privea aidoma celorlalţi. Cîteva mame îşi îndepărtară speriate copiii. O ceată de adolescenţi obraznici începură să facă haz.

— Aşteaptă-mă, spuse ea.

Bărbatul deschise gura, cu intenţia vădită de a-i arunca o înjurătură. Alis se cutremură, îşi simţi lacrimile reci în suflarea fără dogoare a incendiilor. Pe faţa necunoscutului mîniat se preschimbă într-o mască de milă jenată. Omul vîrî mîna în buzunar, scoase în grabă cîteva monezi şi i le întinse. Ea scutură cu furie din cap, încercînd să pună stavilă lacrimilor. Îşi înălţă ochii şi se înfioră la vederea altei clădiri ce se prăbuşea în flăcări.

— Ce este ? o întrebă el. Ce-i cu dumneata ?

— Te rog, rosti ea.

Omul se uită la fantomele care-i priveau, apoi îşi reluă încet mersul. Ea merse cu el, străduindu-se din răsputeri să nu plîngă la vederea distrugerilor, a siluetelor întrevăzute care mişunau printre ruinele clădirilor arse, a cadavrelor contorsionate ce zăceau în mijlocul străzii şi peste care treceau maşinile.

— Cum te cheamă ? întrebă el.

Îi spuse. Continuară să meargă. Din cînd în cînd, bărbatul îi arunca priviri încruntate, cu coada ochiului. Avea o faţă tînără dar ridată, cu o cicatrice subţire în colţul gurii. Părea mai vîrstnic decît ea. O stînjeneau privirile lui încoditoare, dar se sili să nu reacţioneze — să suporte

orice îi putea asigura această unică prezență reală. Încălcîndu-și toate principiile, îl luă de braț, își încleștă degetele în pielea uzată a hainei lui. Bărbatul nu o respinse.

După o vreme, el își strecură brațul și-o prinse de talie. Își urmară plimbarea lipiți unul de altul, ca doi îndrăgostiți.

RĂZBOI, urlau titlurile ziarelor.

La colțul magazinului de menaj Tenn, omul dădu să intre pe una din străzile lăturalnice. Privelișteа o făcu pe Alis să se poticnească. El simți, se opri, se întoarse spre ea, cu spatele la incendiu.

— Nu pe-aici, se rugă ea.

— Dar pe unde ?

Ea ridică din umeri dezorientată, arătă către strada principală, în direcția opusă.

El îi făcu pe plac, apoi începu să-i vorbească de parcă s-ar fi adresat unui copil. Milă. Unii o tratau *și* așa. Își dădu seama că-i era milă de ea, dar acceptă și asta.

Îl chema Jim. Sosise în oraș abia ieri, cu autostopul. Căuta de lucru. Nu cunoștea pe nimeni aici. Ea îi ascultă în tăcere pălăvrăgeala stîngace, citind printre vorbe. Cînd termină, îl privi fix și-i observă expresia crispată.

— Nu sînt nebună, îi spuse.

Era o minciună, după cum știa toată lumea din Sudbury. Dar el n-avea de unde să știe, pentru că nu cunoștea pe nimeni. Chipul lui era real și solid, iar cînd cădea pe gînduri, cicatricea din colțul gurii îi dădea un aer de duritate ; în alte împrejurări i-ar fi fost frică de el. Acum însă nu-i era frică decît de un singur lucru : să nu-l vadă pierzîndu-se printre fantome.

— Războiu-i de vină, spuse el brusc.

Ea dădu din cap, încercînd să se uite la el, să nu vadă flăcările. Degetele lui îi atinseră cu blîndețe brațul.

— Războiu-i de vină, repetă el. E o nebunie generală. Am înnebunit cu toții.

Apoi o cuprinse pe după umeri și porni cu ea în cealaltă parte, spre parc. Frunzișul verde se legăna deasupra scheletelor negre ale trunchiurilor. Se plimbară pe malul lacului și pentru prima oară de foarte multă vreme Alis simți că trăiește, că se află în prezența unei ființe întregi și adevărate.

Cumpărară porumb și, așezîndu-se pe iarba de la marginea apei, aruncară boabe lebedelor-fantome. Spectre

trecători erau puţine aici, doar cît să dea locului un de viaţă iluzorie — bătrîni, mai ales, care-şi tîrau anepaşii, văzîndu-şi nestingheriţi de plimbarea lor zil-, în ciuda titlurilor din ziare.

Îi vezi ? se încumetă în cele din urmă Alis să în-. Vezi ce şterşi şi cenuşii sînt ?

El nu înţelese, nu realiză sensul cuvintelor ei, se mul-ă să ridice din umeri. Prudentă, ea se feri să se aven-e mai departe pe terenul acesta periculos. Se ridică şi îndelung orizontul unde vîntul spulbera trîmbele de

Cînăm undeva ? întrebă el.

Ea se întoarse, căci se aşteptase să-l audă spunînd asta, ţuşi să schiţeze un zîmbet timid, deznădăjduit.

Da, răspunse.

Ştia ce-i va cere în schimb, dar dorea acest lucru, şi aceea i fu silă de ea însăşi, silă şi teamă că el o va ăşi, deseară, sau, poate, mîine. Nu ştia nimic despre băr-. Nu ştia ce-ar fi putut spune sau ce-ar fi putut face tru a-l împiedica s-o părăsească, nu ştia decît că el va a negreşit, în clipa în care îşi va da seama că nu-i în-ţă la minte.

Nici măcar părinţii ei nu fuseseră în stare să o suporte la spital nu veniseră s-o vadă decît la-nceput de tot, i doar cînd erau în vacanţă, apoi deloc. Nu mai ştia le locuiau. Îşi amintea de băiatul din vecini, care se case. Le spusese c-o să se-nece. Le-o spusese plîngînd ohote. Tot oraşul zisese că ea l-a împins în apă.

Alis nebuna.

Fantasme, declaraseră medicii. Nu-i periculoasă.

Îi dăduseră drumul. Existau şcoli speciale, şcoli de stat. Şi din cînd în cînd... spitale.

Sedative.

Pilulele roşii ! Le uitase acasă. Palmele îi asudară in-tăneu. Uitase pilulele care o făceau să doarmă, pilu-care alungau visele. Strînse cu putere din buze, luptînd tra panicii ; nu, nu va avea nevoie de ele — cît timp era singură nu va avea nevoie de ele. Îl prinse de braţ Jim şi, cu un straniu sentiment de securitate, urcă uri de el treptele ce duceau în stradă.

Se opri brusc.

Incendiile se stinseseră.

Peste ruinele hide, cu găuri în loc de ferestre, se înăl-clădiri-fantome. Printre mormanele de moloz se miş-

cau năluci abia deslușite. Jim o trase, dar picioarele nu vrură să-i dea ascultare ; se poticni iar, și Jim o privi mirat și-o cuprinse cu brațul.

— Tremuri, observă el. Ți-e frig ?

Ea făcu „nu" cu capul, se străduí să zîmbească. Incendiile se stinseseră. Încercă să considere faptul ca pe-o schimbare de bun augur. Coșmarul luase sfîrșit. Își ridică ochii spre chipul real al bărbatului de lîngă ea, îl văzu sincer îngrijorat și zîmbetul ei se transformă aproape într-un rîs vesel.

— Mi-e foame, spuse ea.

Intrară la Graben și se așezară la una din mese. Nu erau deloc „genul casei", el cu haina lui ponosită, ea în jerseul care îi atîrna la coate și-n spate ; clienții-fantomă erau bine îmbrăcați și le aruncară priviri disprețuitoare, iar chelnerul îi instală într-un colț de lîngă ușă, ca să fie cît mai puțin vizibili. Pe mesele imateriale se vedeau farfurii ciobite și cristaluri crăpate ; prin gaura din tavan stelele scînteiau rece deasupra candelabrelor sparte.

O ruină. O ruină înghețată, tăcută.

Alis își roti calmă privirea. Se putea trăi și printre ruine, de vreme ce nu mai erau incendiile.

Iar în surîsul lui Jim nu mai deslușea nici o urmă de milă, ci doar o desperare aprigă, surdă, pe care ea o înțelegea atît de bine. Jim, care cheltuia mai mult decît își putea permite aducînd-o la Graben, un loc în care ea nu sperase să pună vreodată piciorul, Jim care-i spunea, fără să fie prea original, că-i frumoasă. I-o spuseseră și alții. Îi fu puțintel ciudă că era atît de banal, tocmai el, cel în care hotărîse să aibă încredere. Zîmbi trist cînd el rosti complimentul, apoi se încruntă, apoi, temîndu-se să nu-jignească tristețea ei, zîmbi iarăși.

Alis nebuna. Dacă nu va avea grijă, Jim își va da seama și o va părăsi chiar în seara asta. Încercă să par voioasă, făcu un efort să rîdă.

Și în aceeași clipă muzica din restaurant amuți și în celelalte mese toate zgomotele încetară și difuzorul începu să lanseze un apel stupid.

În adăposturi... în adăposturi... în adăposturi.

Țipete, scaune răsturnate.

Alis se lăsă moale în scaun, simți mîna lui Jim, rece osoasă, trăgînd mîna ei, îi văzu chipul speriat, buzele articulînd numele ei în timp ce o cuprindea în brațe și o trăgea după el, silind-o să fugă.

Şi atunci înţelese.

Nu ! strigă, trăgîndu-l de braţ.

Trupuri abia întrezărite îi împingeau din toate părţile către uşă, către distrugere.

— Nu ! ţipă ea din nou, insistent.

Îi ceda siguranţei subite din glasul ei şi-o prinse de mînă şi începu să fugă cu ea contra puhoiului mulţimii. În timp ce sirenele răspîndeau nebunia în noapte, fugiră împreună, pe căi văzute numai de ea, printre ruine.

La Kingsley. Mese abandonate cu mîncarea încă pe ele, uşi întredeschise, scaune răsturnate. Mai departe, în spate, în bucătărie, apoi jos, şi mai jos, în pivniţa rece, cufundată în beznă, departe de flăcări.

Nimeni nu veni după ei. Într-un tîrziu, pămîntul se cutremură din străfunduri, adînc, atît de adînc şi departe încît zgomotul nu ajunse pînă la ei. Sirenele amuţiră pentru totdeauna.

Zăcură în întuneric, încleştaţi unul de altul, tremurînd, ascultînd ceasuri în şir mugetul incendiilor care făceau prăpăd deasupra lor. Din cînd în cînd fumul pătrundea pînă la ei şi-atunci le dădeau lacrimile şi-i ustura nasul. În mai multe rînduri auziră tunetul zidurilor care se prăbuşeau făcînd să vibreze subsolul, cînd mai departe, cînd mai aproape, dar adăpostul lor rămase intact.

Şi dimineaţa, cu mirosul incendiilor plutind încă în aer, se tîrîră afară, la lumina posomorîtă a zilei.

Ruinele erau tăcute, încremenite. Clădirile-fantome redeveniseră solide, dar nu mai erau clădiri, ci doar nişte cochilii sparte. Stafiile dispăruseră. Cele mai stranii însă erau incendiile, unele reale, altele nu, flăcări jucînd deasupra cărămizilor negre şi reci, stingîndu-se încet, în tăcere.

Jim înjură cu glas înfundat, înjură iarăşi şi iarăşi, apoi începu să plîngă.

Cînd Alis îşi ridică privirea spre el, ochii ei erau uscaţi căci îşi plătise de mult tributul de lacrimi. Şi ascultă ce i spunea : că trebuie să facă provizii, că trebuie să plece din oraş — amîndoi.

— Bine, rosti ea.

Apoi îşi încleştă dintr-o dată buzele şi închise ochii : chipul lui Jim începuse să... Cînd redeschise ochii văzu acelaşi lucru : o transparenţă subită, ca şi cum sîngele ar fi încetat brusc să-i mai curgă prin vene. Alis începu să tremure. El o scutură, privindu-o cu ochi deznădăjduiţi.

— Ce este ? strigă. Ce se întîmplă ?

Nu putea, nu voia să-i spună. Își aminti iar de băiatul care se înecase, de celelalte fantome. Cu o smucitură, se smulse din mîinile lui și o luă la fugă printre dărîmăturile care în dimineața aceasta erau solide, reale.

— Alis ! urlă el în timp ce fugea după ea.

— Nu ! strigă ea deodată.

Se întoarse, dădu cu ochii de zidul instabil, văzu cascada de cărămizi. Făcu un salt înapoi, se opri, încapabilă să-și continue goana. Întinse brațele ca să-l avertizeze, să-l facă să se oprească — brațele ei solide, reale.

Cărămizile se prăvăliră, vuind. Un nor gros de praf acoperi totul.

Rămase nemișcată, cu brațele atîrnînd moi. Apoi își șterse praful și funinginea de pe față, se întoarse și plecă mai departe, cu pași înceți, mergînd prin mijlocul străzilor moarte.

Deasupra se adunau nori grei de ploaie.

Își văzu liniștită de drum, privind picăturile care căzdeau pe asfaltul crăpat și pe care încă nu le simțea.

După cîteva clipe începu să plouă. Ruinele deveniră reci, înghețate.

Se plimbă pe malul lacului mort, printre copacii arși. În ruinele restaurantului Graben găsi un șirag de diamante și-și făcu un colier.

A doua zi, cînd un jefuitor o alungă de lîngă provizia de alimente, zîmbi. Omul arăta ca o stafie și ea, rîzînd din locul unde se cățărase și unde el nu cuteza să se urce, îi spuse cum arăta.

Iar mai tîrziu, după ce spusele i se adeveriră, se întoarse la ascunzătoare și-și făcu sălaș printre ruinele pustii care nu mai ascundeau nici o amenințare și nici un coșmar, cu șiragul ei de diamante și de zile viitoare ce aveau să fie, toate, ca astăzi.

Se putea trăi și printre ruine, de vreme ce nu mai erau incendiile.

Iar fantomele se făcuseră nevăzute ; aparțineau trecutului.

În românește de *Ion Doru Brana*

Algis Budrys

Războiul s-a încheiat!

Un vînt ușor adie peste platoul prăfos de lansare. Frank Simpson, în așteptare, echipat în costumul de zbor, își acoperi ochii strălucitori cu membranele nictitante. Continuă să privească, imperturbabil, monstrul lucitor.

Deasupra, Soarele rece al planetei Castle răzbătea greu prin norii de cristale de gheață. Un șir de oameni se întindea de la grămada de echipamente din capătul platoului până la compartimentele de alimentare, situate la baza corpului navei.

Pe rînd, fiecare butelie cu combustibil este ridicată de pe platou și transmisă din mînă în mînă, pînă își ocupă locul în navă. Un rînd de oameni de rezervă așteaptă liniștiți la distanță de un pas. Dacă cineva obosește, rezervă pășește ușor, în locul rămas liber. Bolnavii și muribunzii sînt întinși în apropiere, pe un loc special amenajat pe platou, și așteaptă în tăcere. Unii dintre ei ținuseră în mîini butelia cu combustibil, în drumul ei de 500 de kilometri în linie dreaptă, peste cîmpii, și de aproape 800 de km pe calea ferată. Simpson nu se gîndea la moartea lor apropiată ; îi ignora pur și simplu. Singurul lucru ce-l interesa era nava, nava în care se va urca în curînd.

Își curăți, cu unghia lungă a arătătorului, șiroaiele de praf amestecat cu sudoare care i se strecurase în cutele feței. Nu simțea nimic privind nava. Nu era impresionat nici de dimensiunile ei, nu-i plăcea în mod deosebit nici forma grațioasă și nu trăia nici o emoție deosebită gîndindu-se la viitorul zbor. Nu simțea nimic în afară de vechiul, de foarte vechiul impuls care-l grăbea să se în-

barce, să închidă tot ce trebuia închis, să răsucească butoanele, să pornească motoarele şi să plece.

SĂ PLECE ! Probabil de la naştere, de la primul semn de inteligenţă pe care l-a dat fiinţa sa, această idee l-a urmărit mereu. Fiecare din oamenii de pe acest platou simţea acelaşi lucru, dar dintre toţi numai Simpson urma să plece. Dar el nu se simţea deloc mîndru de asta.

Întoarse spatele unui val de praf urît mirositor şi se trezi privind în direcţia oraşului Castle, care se zărea departe, la orizont, de cealaltă parte a marilor cîmpii ce se terminau la poalele platoului.

Oraşul Castle era locul unde se născuse. Îşi spuse, cu o logică amară, că-i era indiferent locul natal. Îşi amintea de casa părintească fără nostálgie, dar stînd aici în frigul subţire şi înconjurat de praf, o aprecia la justa valoare. Era un loc plăcut, plin de mirosul dulce al pămîntului reavăn ce-l înconjura. Avea o rampă ce urca pînă la suprafaţă, şi la capătul ei de sus se găseau cîţiva metri de pămînt bine bătătorit de greutatea generaţiilor de membri ai familiei sale care stătuseră întinşi cu voluptate la soarele ce încălzea atît de capricios.

Se zgribuli şi se scutură pentru a-şi alunga frigul şi un gînd răzleţ care-l ducea înapoi, de cealaltă parte a cîmpiei, acolo unde Oraşul se ridica, pe pantele unui deal, aproape de o mică vîltoare. Reuşi să-şi alunge demonul ce-l îndemna într-acolo.

Gîndul la Oraş i-l reaminti pe tatăl său. Tatăl său, care spunea mereu : „Asta e generaţia, Frank ! Asta e generaţia care o să vadă nava gata şi pe unul dintre noi plecînd. Ai putea fi tu, Frank !“

Şi chiar aşa a fost, urmare a unei îndelungi dezbateri, a muncii sale asidue, a calităţilor înnăscute şi poate şi a unui dram de noroc. Lui i-a revenit misiunea de a pilota Nava spre stele.

Revenindu-şi din starea de melancolică aducere-aminte, îşi întoarse faţa de la Oraş şi privi Nava.

Au fost necesare generaţii pentru construirea ei şi alte generaţii pentru ca să caute şi să găsească locul exact al fiecărui lucru. A urmat apoi căutarea, pe întreaga planetă, a unei surse de combustibil. Au trebuit trimise realmente sute de echipe, de expediţii, şi unele dintre ele nici

nu s-au mai întors ; au dispărut pur şi simplu în zonele neexplorate din jurul Cîmpiei.

Au găsit în final Sursa şi au construit reactorul. Au murit mulţi în timp ce se lucra la combustibil, şi nimeni n-a aflat de ce.

Nava a fost ridicată pe loc, ani la rînd, ani ce se scurgeau încet unul în urma celuilat, stătea acolo, punct terminus al tuturor căilor ferate, punct spre care duceau toate drumurile ce plecau de la micile ateliere în care se lucra metalul, ateliere în care ucenicii, asudînd, se luptau cu metalul încins care împroşca pămîntul, şi lucrau pînă ce mîinile li se transformau în fîşii de carne zdrenţuită pentru ca să umple formele în care se turnau piesele.

Urmară apoi obositoare operaţii de ridicare a pieselor, bucată cu bucată, pînă sus, pe platou, la locul unde fusese dat să se construiască nava, acolo sus, unde aerul era rarefiat şi solul se găsea la mii de metri dedesubt. Urmau apoi cărăuşii răbdători, tîrîndu-se sub povara grelelor încărcături care lăsau urme adînci pe umerii lor bărbăteşti.

Acum totul se terminase. Putea să plece.

Scîrţîitul pietrişului îl făcu să-şi întoarcă privirea spre stînga, şi-l văzu pe Wilmer Edgeworth îndreptîndu-se spre el cu o cutie de metal ruginită şi sigilată.

— Iat-o, spuse Edgeworth, înmînîndu-i cutia.

Edgeworth era un bărbat dintr-o bucată, foarte direct. Simpson nu prea îl agrea.

Luă cutia.

Edgeworth privi spre Navă.

— Văd că-i aproape gata.

Simpson dădu afirmativ din cap.

— Alimentarea e pe terminate. Mai au de etanşeizat ultimele plăci şi pot pleca.

— Da. Poţi pleca. Dar... de ce ?

— Cum ? !

— De ce pleci ? repetă Edgeworth. Unde te duci ? Ştii să pilotezi o navă cosmică ? A mai zburat vreunul dintre noi vreodată ?

Simpson îl privi înfiorat, ca pe un nebun.

— De ce ? explodă el. Plec pentru că vreau să plec, pentru că Nava e aici, pentru că sînt aici, pentru că am muncit cu toţii, de generaţii, la ea, ca să pot pleca !

Scutura violent cutia de metal sub nasul lui Edgeworth. Acesta se dădu cîţiva paşi înapoi.

— Eu nu încerc să te opresc, spuse.

Simpson se calmă.

— Bine, bine, spuse, încercînd să-şi regleze respiraţia. Privi curios la Edgeworth. Dar ce te-a făcut să-mi pui această întrebare ?

Edgeworth ridică din umeri.

— Nu ştiu.

Spusese tot ce avea de spus şi acum părea mai puţin sigur pe el.

— Sau, oarecum... dădu înapoi — Nu ştiu ce nu ştiu. Dar ceva, ceva nu e în regulă. De ce facem aşa ? Nici măcar nu ştim ce am construit. Ascultă, ai auzit că au descoperit orăşele mici, ca şi oraşul Castle, dar mult mai mici ? Şi că acolo sînt oameni mici, cam de 3 ţoli înălţime, care umblă folosindu-şi mîinile şi picioarele ? Şi sînt goi... Nu pot vorbi şi nu au mîini propriu-zise...

— Şi ce legătură au astea cu noi ?

— Nu ştiu. Dar ai privit vreodată osuarul ?

— Cine are nevoie de asta ?

— Nimeni, dar eu l-am privit. Şi, să vezi, strămoşii noştri erau mai mici. Oraşele lor erau mai mici. Cu fiecare generaţie în urmă erau tot mai mici.

— Şi crezi că asta-mi spune ceva ?

— Nu... spuse Edgeworth.

Respira şuierător.

— Nu-mi spune nimic nici mie. Dar trebuie să spun cuiva.

— De ce ? ţipă Simpson.

— Ha ?

— La ce foloseşte discuţia asta ? întrebă Simpson. Pe cine interesează oasele vechi ? Cine se uită prin osuare? *Nava* e singurul lucru important. Am muncit ca sclavii ca s-o facem... Am murit şi am rătăcit pînă cine ştie unde, am gîndit pentru ea, am topit şi am lucrat metale pentru ea, cînd puteam să facem un milion de alte lucruri pentru noi... Ne-am luptat cu timpul pentru ea, cu propriile noastre trupuri slabe, cu distanţele, am tîrît greutăţi pînă aici şi am construit-o. Şi acum, plec !

Îl vedea pe Edgeworth printr-o ceaţă trandafirie. Clipi nerăbdător şi apoi, încet-încet, îşi domoli respiraţia şi clocotul sîngelui. Se linişti.

— Iartă-mă, Edgeworth.

Îşi aruncă privirea spre navă, de unde se auzeau zgomote ca de ciocan. Dispozitivele de umplere fuseseră

coborîte, și un șir lung de oameni, cei ce căraseră combustibilul din mînă în mînă, se trîntiseră acum pe jos. Se odihneau și priveau racheta care era acum gata de zbor.

Plec, spuse Simpson.

Luă cutia de metal sub braț și se îndreptă spre scara mobilă a navei, strecurîndu-se printre oamenii ce se odihneau pe jos. Nimeni nu-l privi. *Cine* pleca, nu avea nici o importanță. Singurul lucru ce-i interesa era *Nava.*

Interiorul navei era ca o carapace de oțel străbătută de traverse ce convergeau spre o serie de roți grele, tot de oțel. În mijlocul încăperii circulare se găsea o mașinărie grea, complexă, plină de rotițe pentru comenzi manuale și de tuburi ce clipeau neobosit, toate înclavate într-un fel de fond comun din pămînt ars și înfășurate într-un blindaj de folii de cauciuc cu siliciu. Nenumărate fire duceau la mici despărțituri aflate în pereții de oțel și puneau mașinăria în legătură cu un generator. Altele duceau spre centrul și spre scheletul navei. Nimeni nu știa la ce folosesc. Instalația fusese făcută de o echipă specială, diferită de cea care construise scheletul navei. Nimeni nu știa la ce folosește.

Simpson privi spre șănțulețele fine ce se observau pe blindajul navei și pricepu importanța termenului „sudură".

Sub compartimentul principal se găseau motoarele, cu pereți despărțitori masivi, din plumb.

— Pentru ce-s astea ? — întrebase el în timpul montajului.

— Habar n-am, amice, spusese șeful de echipă ridicînd neajutorat din umeri. Nava... fără astea... n-ar merge bine...

— Vrei să spui că n-ar zbura fără o tonă în plus de încărcătură inutilă ?

— Nu, nu. Nu cred, adică... Cred că ar zbura, dar ai muri tu, înainte de a ajunge acolo... așa cum au murit cei care au lucrat la fabricarea combustibilului. Apoi șeful de echipă clătină din cap, scuzîndu-se.

— Așa cred !

În partea din față a navei, exact deasupra capului lui Simpson, așa cum stătea agățat de scara interioară, chiar sub compartimentul cu aer, se afla cabina de pilotare. Acolo se găseau un fotoliu și butoane de control, acoperind

pereţii şi înconjurîndu-l pe pilot din toate părţile. Capătul acesta al navei era solid — şi Simpson se întrebă cum o să poată el vedea în exterior. Se linişti, zicîndu-şi că trebuie să existe o modalitate... Se mai uită o clipă în jur, apoi urcă treptele scării mobile şi intră în cabină cu cutia sub braţ.

Se simţi totuşi cutremurat de un fior cînd realiză că micuţa cutie îşi avea locul ei exact, prevăzut cu dispozitive care s-o fixeze strîns.

Se aşeză pe fotoliu şi-şi prinse curelele în jurul pieptului. Încercă să se aplece, dar butoanele îi erau la îndemînă, aproape de degete.

— Deci — îşi spuse — sînt aici şi sînt gata.

Degetele începură să-i danseze pe butoane. În pîntecele navei ceva începu să murmure şi lumini se aprinseră şi se stinseră. Deasupra capului îi apărură ecrane care prinseseră viaţă arătîndu-i platoul de jur împrejurul navei, înaintea şi înapoia ei. Aruncă o ultimă privire spre platou şi spre oamenii de acolo, spre cerul de deasupra sa şi spre cîmpiile din spatele lui. Aici, sus, în vîrful *Navei,* se găsea mult deasupra cîmpiei ; se gîndi că e cam la aceeaşi înălţime cu Dealul Oraşului.

Nu avu timp pentru meditaţii. Mîinile parcă-i zburau pe butoane. Apărură luminile care anunţau că nava e gata de zbor şi undeva, în măruntaiele navei, motoarele auxiliare atinseră capacitatea maximă. Acţionă manetele ce comandau desprinderea, şi motoarele masive începură să bubuie. Apăsă nişte clape şi butelii de combustibil coborîră din rafturile lor şi alimentară nava. Simpson deschise gura şi încercă să respire adînc. Simţi nava balansîndu-se, şi îl cuprinse un fior de spaimă. În clipa următoare se linişti ca prin farmec. Totul mergea bine. Nava pierdea din greutate. Era bine, nava funcţiona perfect şi era gata de plecare.

În sfîrşit, în sfîrşit... pleca ! !

Ecranele ce-i arătau peisajul din spatele navei erau acoperite de o ceaţă formată din particule fine de nisip arzînd. Nava se îndrepta spre cer, transformîndu-i în cenuşă pe cei rămaşi pe platou.

Nu-şi închipuise niciodată, dar niciodată, că aşa arată spaţiul cosmic. Nu erau nori, nici cortine de praf, nici urme difuze de lumină. Nu erau decît stele. Nimic altceva decît stele, neascunse de nimic, strălucind în beznă şi gru-

plindu-se în spirale sau dîre luminoase, gigantice lentile şi ciorchini de galaxii, soare după soare... Se uita, împietrit, la ele, în timp ce nava le depăşea, nepăsătoare.

Când veni timpul să controleze zborul, pe care-l lăsase până atunci automat, făcu totul aşa cum trebuia, precis şi perfect. Motorul cuibărit undeva sub el supse cu putere din generator, începu să vibreze, şi în clipa în care înţelese de ce nava avea nevoie de atîtea blindaje interioare, era deja în hiperspaţiu. Se simţi o vreme ca un naufragiat aflat pe o plută în mijlocul unui rîu întunecat. Apoi începură să ţipe sirenele de alarmă şi alte stele apărură în jurul lui.

Deconectă totul în afară de lumini şi de circuitele de semnalizare şi rămase nemişcat, protejînd cu o mînă cutia de metal şi întrebîndu-se ce conţinea şi unde va ajunge... Şi aşteptă...

Simpson împinse mînerul de la trapa navei pămîntene şi se opri privind la cei doi străini ce-l aşteptau.

Aveau pielea moale şi albă şi ceva moale şi fibros crescut pe cranii. „Ceva moale" era un termen de descriere generală destul de bun. Pielea le era la fel de flexibilă ca şi hainele, feţele le erau rotunde, iar trăsăturile destul de neclare. Moale. Gelatinos. Îi privi cu dezgust.

Unul dintre ei mormăi ceva către celălalt, probabil ceva ce nu trebuia să audă Simpson.

— Pămîntean ? De pe asta ?... Nu cred !

— Cum de-a ştiut să ajungă aici ? răspunse celălalt.

— Fii serios, Hudson. Are un accent îngrozitor, cu multe arhaisme, dar e totuşi pămîntean...

Simpson simţea intonaţiile lor răutăcioase. Ar fi trebuit să se supere, dar nu încerca acest sentiment. Simţea în schimb ceva ciudat, ceva ce-l ardea, ceva ce nu era al lui ci venea din generaţiile anterioare, ceva închis cu grijă până acum dar care se eliberă dintr-o dată :

— Războiul s-a terminat ! urlă — S-a terminat ! Am învins !

Primul pămîntean îl privi uimit, cu ochii holbaţi.

— Zău ? Ce război ? Habar n-am de nici un război...

Simpson fu derutat. Se simţea uşurat dar şi mirat de ce spusese. Nu ştia ce să răspundă. Aşteptă, cu speranţa că-i va veni de undeva, din interior, un răspuns, dar nu-i venea nimic. Încurcat, întinse pămînteanului cutia de metal.

— Hai să vedem ce-i asta ! spuse repede cel de-al doilea pămîntean, luînd cutia din mîna lui Simpson. Se uită împietrit la capac.

— Doamne Dumnezeule !

— Ce s-a întîmplat, domnule Amiral ? întrebă Hudson.

Capacul pe care toţi locuitorii Oraşului îl ştiau sigilat, fu deschis.

— T.S.N. Curier spa-ţi-al... silabisi Hudson. Ce dracu ?... ah, da !... Desfiinţat în secolul XXIV, nu-i aşa ?

— La sfîrşitul secolului XXIII — murmură Amiralul. După ce s-a înfiinţat reţeaua de transmisie prin hiperspaţiu...

— Patru sute de ani, domnule ? Dar ce face el cu aşa ceva ? !...

Amiralul ţinea stîngaci cutia. O deschise. Dădu la o parte un teanc de hîrtii îngălbenite şi luă de sub ele o carte legată în piele. Niciunul dintre pămînteni nu se ocupa de Simpson. El se mişca greoi şi observă că ceva din perete se deplasa odată cu el, urmărindu-l.

Amiralul curăţă cu grijă coperta cărţii. Apărură litere aurii : „Jurnal de bord T.S.N. Constelaţia Iepurelui".

— Asta da !

Citi rînd cu rînd primele pagini, îi arătă tăcut datele lui Hudson, apoi continuă lectura.

— Lucruri de rutină. Să încercăm să găsim ceva interesant, dacă aşa ceva există... Se întrerupse din citit pentru cîteva clipe, îl fixă un timp pe Simpson, clătină violent din cap apoi continuă să răsfoiască jurnalul. La un moment dat zise :

— Asta-i, Hudson ! Ascultă : „Viteza maximă, curs spre Sistemul solar. Totul normal. la 0600 GST Guvernul Provizoriu Eglin declară suspendarea armistiţiului. Semnatarii au fost..." asta nu ne interesează — sînt toţi praf şi pulbere, de mult... Să vedem ce s-a întîmplat cu el.

Întoarse pagina.

— Aşa... Aici începe a doua zi... Se întrerupe aici, vezi, apoi reîncepe dincoace. „Viteza maximă, traiectoria spre Sistemul solar. Sînt în hiperspaţiu. Totul normal. Timp aproximativ al întoarcerii la baza Griffon : 2 zile şi opt ore"...

— Vezi şerpuirea asta, Hudson ? Cred că i-a tremurat mîna.

„Reiau jurnalul. Întîlnire întîmplătoare cu nava de pază a lui Eglin, aparent ignorînd armistiţiul, ceea ce a

în severe afectări ale compartimentelor D_4, D_5, D_6, D_7. ... nu mai poate fi controlată. Motoarele şi generatorul ... hiperspaţiul funcţionează discontinuu, nava şi-a pierdut ... şi în momentul de faţă controlul navigaţiei e im... Am arsuri superficiale şi cîteva fracturi simple, ... piciorul drept şi la mîna stîngă..."

Uite, aici începe ziua următoare ! „...Nava este tot ... de controlat, iar motoarele şi generatorul funcţionează neregulat. Aproape toate instrumentele navei au ... afirmate sau scurt-circuitate de şocul exploziei. Na... imposibilă. Nava intră şi iese din hiperspaţiu la ... nedefinite.

Am încercat oprirea generatorului, fără nici un rezul... Presupun că există avarii complexe şi progresive la ... de coordonare şi întoarcere..."

De ce n-a cerut ajutor ?

Amiralul îl privi mirat.

Fiindcă nu a putut. Motivul principal pentru care ... acolo era acela că nu putea transmite cu viteze ... decît a luminii. Nu puteau comunica decît prin ... Era dezorientat, rănit şi prins în capcană. Asta ... zi a jurnalului. Restul e un jurnal scurt :

„Aterizare forţată la aproximativ 1200 GST pe o pla... necunoscută, mică, nelocuită. Nu recunosc nici con... Nu le găsesc nici pe harta de navigaţie. Rămîn ... pentru totdeauna".

„Şi a dus dracului navă, la ciocnirea de sol. Acum am ... picioare rupte şi cîteva răni adînci. Am reuşit să ... medicamentele, aşa că nu-mi fac probleme. Situa... chiar disperată. Dar am hemoragie internă şi nu ... cum o să mă descurc".

„Am făcut cîteva explorări azi după-masă. De unde ... locul ăsta pare o cîmpie acoperită de iarbă, ... văzut şi cîţiva munţi înainte de impact. E rece, ... îngrijorător de frig. Probabil că acum e vară. Mă ... îngrijorează iarna, dacă o apuc".

„Mă întreb cît timp va trebui să treacă pînă cînd Pă... va afla că războiul s-a sfîrşit"...

Simpson tresări. Din nou cuvintele acelea... Se simţea ... în ce mai nedumerit şi mai gol. Ar fi trebuit să-l ... nava şi oamenii aceştia. Întoarse încet capul, ... pereţii masivi pe care străluceau luminiţe, nici ... cu uniformele lor vişinii nu părură să-l impre-

sioneze prea mult. Era aici. Reuşise. Dar părea că nu-i pasă de ce avea să se mai întîmple de acum înainte.

— Nu mai e mult din jurnal — spuse Amiralul.

„Mă simt cam ţeapăn astăzi. Nu mai am dubii. Pierd mai mult sînge decît pot suporta. Am mîncat Protrombina ca pe bomboane dar n-a ajutat la nimic. Am terminat medicamentele".

„Mîncarea a început să devină o problemă. N-am găsit decît un animal mic, ce pare o încrucişare dintre un cîine de prerie şi un leopard. Îmi trebuie vreo treizeci pentru o masă".

„Nu are rost să mă amăgesc. Dacă EGO-ul nu reuşeşte să mă ţină în viaţă, cu siguranţă că nici vitamina K nu o va face. Mîncarea continuă să rămînă o problemă."

„Mi-a venit o idee interesantă. Din cîte ştiu eu, se presupune că un EGO trăieşte în interiorul tău şi-şi dă seama de ceea ce se petrece acolo. Nu m-am gîndit la asta niciodată. Totdeauna am reuşit să-mi transmit mesajele... Dar iată,... lucrul ăsta, pe jumătate viu şi independent, care trăieşte în mine... Aşa e el făcut, şi ştie că toate informaţiile pe care le deţin trebuie să ajungă la cei ce aşteaptă. Am auzit de un EGO care şi-a părăsit gazda şi a ajuns la un embrion şi l-a silit pe acesta să ducă mesajul. Sînt al dracului de deştepţi, în felul lor ! Nimeni nu-i poate opri. Nimic nu-i poate distruge !"

„Sînt aici, nu ştiu unde, singur, undeva unde nimeni nu mă poate găsi. Dacă aş avea o navă, m-aş urca în ea şi aş porni. Aş ajunge cîndva pe Teritoriul Federal... Dar n-am nici o navă. Mult nu mai am nici din mine. Mă întreb ce face EGO-ul"...

Amiralul privi spre Hudson.

— Asta este sfîrşitul. E semnat : Norman Castle, sublocotenent TSN. Fascinant ! A fost, într-adevăr, o problemă pentru EGO-ul său. Presupun că, cu un model atît de imperfect cum era atunci, au murit pur şi simplu împreună.

— EGO-ul nu moare niciodată, Hudson — spuse încet Amiralul.

Închise vechiul jurnal şi un gînd îi înseninâ faţa :

— Dacă ai un EGO, poţi avea mii. Şi niciodată nu se vor da bătuţi, spuse, cu o voce abia şoptită. Nu sînt atît de inteligenţi ca să renunţe, şi totuşi sînt deştepţi...

Îl privi pe Simpson.

Presupun că nici exemplarul acesta nu a progresat [illegible] să capete conştiinţa timpului. Nu are o conştiinţă reală a timpului, sau cel puţin nu una care să poată [illegible] că misiunea sa e inutilă.

Arată cu capul spre Simpson.

Războiul s-a sfîrşit ! — îi spuse. S-a sfîrşit de [illegible]. Oricum, noi îţi mulţumim. Ţi-ai făcut datoria...

Simpson nu-l auzi. Se simţea gol. Demonul îl părăsise şi îşi simţea mintea închizîndu-se, pierzînd interesul pentru lucrurile din jur, lucruri importante doar pentru moment.

El era jos, pe punte, în patru labe, şi-şi sfîşia hainele cu niste gheare îngrozitoare, scîncind.

În româneşte de *Smaranda Zănescu*

Viorel Pîrligras

Impact

Era un mal arid, sălbatic. Da, nu greşesc numîndu-l sălbatic. Partea cea mai curioasă era că, deşi nimic nu se clintea în jur, malul dădea impresia unui tumult fără precedent, un tumult care aştepta doar un semn ca să reia filmul mişcării împietrite. Stînci azvîrlite la întîmplare, chiar şi îmbinarea pe care-o făcea undeva la orizont cu oceanul, toate alcătuiau o ciudată geometrie de unghiuri, de impacturi de linii, de ascuţimi şi tăişuri reci, nemiloase. Şi în tot acest decor agresiv — liniile dulci ale conteinerelor de lîngă mine. Liniile dulci ale adevăratului ucigaş : conteinerele pline cu arme. Nu se mişca însă nimic. Nici măcar oceanul. Totul era în aşteptare, într-o perpetuă aşteptare.

Teama punea stăpînire pe mine, făcîndu-mă să-mi agăţ cu disperare privirea de punctul negru ce dispărea cu repeziciune în zare : distrugătorul care mă adusese pînă acolo. Amiralul Hunt nu-mi dăduse prea multe explicaţii, mă informase doar că mă va lăsa la una din garnizoanele de pe mal. De aici urma să ajung pînă la cel mai apropiat astroport, iar de acolo acasă, pe Terra.

Vasul a pierit repede în întinderea de apă. Am privit din nou în jur. Înspăimîntătoare impresie de pustietate ! Parcă mă aflam la milioane de kilometri depărtare de cel mai infim semn de viaţă, undeva pe un asteroid mort. Dacă n-ar fi existat conteinerele, aş fi putut jura că amiralul se descotorosise de mine lăsîndu-mă în pustiul acesta ucigaş. Erau acum unica certitudine că cineva trebuia să vină, mai devreme sau mai tîrziu, să le ridice. M-am lipit cu tot spatele de ele. Metalul rece mi-a creat senzaţia unei

emoțione călduri umane. Nu-i nimic paradoxal — erau singurele prezențe ale vieții în deșertul mort din jur. Am închis ochii și am căutat să-mi alung teama, rădăcinile neliniștii îmi pătrunseseră însă prea adînc în iris pentru a putea fi smulse prin simpla obturare a pleoapelor. Panica mă îmbrățișa și mai puternic în întuneric. Deschizînd brusc ochii, am avut revelația unui decor, deși același, mai blînd, mai familiar, mai prietenos, și am cutezat să-l privesc cu un oarecare curaj.

Curajul mi-a fost dublat în cele din urmă de interes. Nu, nu stîncile modelate de un capriciu al naturii, ci rămășițele distrugerii nemărginite pe care le zăream nu departe m-au zguduit. Descopeream că mă înspăimîntase tocmai colțul acela din decor, colț pe care-l descifram abia acum și care mi se dezvăluia a fi un imens cimitir de nave. Acolo avusese loc o luptă, o cumplită luptă. Fumul împietrit într-o zadarnică rugă spre cer mi-a întărit convingerea că uriașele carcase ale mașinilor de luptă se spărseseră nu demult. Peste ele, peste stînci, peste mine, aceeași tăcere : liniștea de după bătălie.

Ce se întîmplase aici ? De ce fusese îngînat acest imn al distrugerii, pentru ca liniștea de apoi să-mi spargă urechile și cugetul ? Am încercat timid cîțiva pași. M-am apropiat încet de ostracizantul spațiu. Deslușeam din ce în ce mai clar siluetele uriașe, distruse într-o ilogică cioc-nire, dar nu zăream capătul acestei apocalipse. Roți semănate la întîmplare, traverse îndoite, aripi smulse, țevi plesnite și un fantastic amalgam de imense trupuri metalice cu forme dintre cele mai bizare, trupuri pe care se distingeau ici, colo cifre și litere scrise cu vopseluri țipătoare — iată cum arăta sinistrul loc din fața mea.

Am tresărit violent și inima mi-a zvîcnit din nou. Motivul era într-adevăr alarmant, murmurul vag iscat din senin contrasta puternic cu liniștea decorului. Era un vînticel, fără îndoială. Creștea neîncetat, în timp ce eu mă roteam speriat în loc, căutînd să înțeleg din ce parte vine. Părea că se aude din toate părțile și de niciunde, părea că vine, părea că pleacă. Deslușeam acum și cuvintele lui, rudate versuri fredonate pe strania muzică :

„Viteazul Sartorius iubește.
Frumoasa chipu-i dăruiește
De la balconul vaporos.
Priviți cum strălucește chipu-i frumos !"

Însoţită de exoticele armonii, şi-a făcut apariţia o arătare insolită. Teama mi-a dispărut ca prin farmec, dar n-aş putea explica de ce, n-aveam nici un motiv, din contra, ar fi trebuit să mă sperie faptul că fiinţa arăta ca un om şi totuşi nu era un om. O pelerină uriaşă îi acoperea corpul suplu, o pelerină de un roşu violent. O glugă de aceeaşi culoare îi ascundea fruntea şi ochii. Ciudăţenia era că ochii îi străluceau, cu toate că fîşia de umbră era destul de opacă. Parcă ar fi avut privirea în lacrimi, dar nu plîngea. O formă ciudată de craniu, acoperită cu o piele brun-palidă, încadra o faţă lipsită de nas, dar împodobită cu o gură cărnoasă cum nu mai văzusem niciodată.

„Nemărginite hăuri, spaţii
Şi mii de alte constelaţii
Nu pot să li se-mpotrivească.
Priviţi-i şi lăsaţi-i să iubească !“

— Reper 15 ! a răsunat de undeva strident o voce.

Cîntăreţul se apropiase foarte mult de mine, îmi captase toată atenţia, roşul pelerinei lui mi-a cuprins într-o vîlvătaie tot creierul, n-am mai fost în stare să mă gîndesc la altceva, ascultam vrăjit straniul cîntec şi îi priveam fix sclipirile intense ale ochilor.

— Asupra reperului 15 pregătit 3 încărcături ! a răsunat din nou stridenta voce.

„Privirea lor din ochii mari
Sclipeşte de dorinţe tari.
Ce dulce este fericirea...
Priviţi-i şi cîntaţi cu noi iubi...“

— Foc ! a ţipat vocea.

Cîntecul s-a întrerupt brusc odată cu zgomotul asurzitor a trei bubuituri. În faţa mea, la nici cincisprezece metri, ceva lovi fiinţa şi explodă într-un roşu puternic. Roşul pelerinei. Mi-am pierdut cunoştinţa şi am căzut.

*

M-am trezit aproape imediat. Doi militari îmi zîmbeau cu superioritate.

— Ridicaţi-vă, mi-a spus unul dintre ei, şi am recunoscut în glasul său vocea stridentă ce răsunase mai devreme.

— Amiralul Hunt nu v-a prevenit de riscurile care preced îndepărtarea de lîngă conteinere ? a întrebat foarte calm al doilea, în timp ce mă ajuta să mă ridic.

Am negat puternic din cap, motiv şi pentru a mă dezmeticí. Mi-am adus apoi aminte de ciudata fiinţă şi am privit spre locul unde se găsise mai-nainte. Nu se mai afla acolo, în schimb o şuviţă subţire de fum se ridica din punctul acela, acum înnegrit şi răscolit de explozie. M-am uitat cu nedumerire spre cei doi şi am arătat în direcţia aceea. Aşteptam lămuriri în legătură cu faptele petrecute.

— Noroc că am sosit la timp, a ridicat din umeri cel care mă ajutase să mă ridic. Aţi scăpat ieftin. Să mergem !

Un flotor blindat, ale cărui ţevi fumegau încă, ne aştepta în spate. Ne-am îndreptat spre el. Uşa groasă s-a închis în urma noastră şi m-am trezit într-un spaţiu identic cu cabinele de comandă ale navelor spaţiale, cu deosebirea că panoramicul ecran al acestuia nu înfăţişa constelaţii şi nebuloase, ci sinistrul cimitir de nave de-afară. Vreo cinci servanţi nemişcaţi, împietriţi aproape, priveau fix ecranele gradate din faţa lor. Purtau cu toţii căşti şi vizoare opace. Cîteva ordine scurte au fost date şi imaginea de pe ecrán a început să se schimbe din ce în ce mai repede. Flotorul efectuase o perfectă întoarcere în loc de 180 de grade. S-a îndreptat apoi cu viteză spre conteinerele de pe mal şi, într-un timp record, fără ca cineva să coboare din cabină, le-a încărcat la bord. Nici unul dintre cei prezenţi n-a scos vreun cuvînt. Impresia de roboţi mă obseda. Acţiunile flotorului erau foarte rapide şi precise. După operaţiunea de încărcare s-a repezit cu o viteză înspăimîntătoare de-a lungul plajei. Grupurile de pietre nu erau prea periculoase pentru el — flotorul plutea la vreun metru de sol şi trecea peste ele cu uşurinţă — dar existau bucăţi enorme de stînci printre care ne strecuram pur şi simplu la cîteva degete şi care-mi opreau respiraţia. Mă aşteptam în orice moment ca un colţ din acelea, imens, să apară în mijlocul ecranului, şi atunci... Nu, servanţii, sau aparatul, aveau reflexe extraordinare, evitau obstacolele în ultimul moment prin manevre ingenioase. I-am privit. Din cauza căştilor şi a vizoarelor nu puteam citi nimic pe faţa lor, doar mîinile mînuind insesizabil butoane şi manete dovedeau un calm şi o siguranţă uimitoare.

Curînd, a început să se profileze pe ecran o fortăreaţă impunătoare. Materialul din care era construită strălucea

alb. Cîteva dintre ecranele auxiliare o înfăţişau mărită. M-a mirat faptul că nu se distingeau prea multe detalii, urma să mă conving repede că fortăreaţa nu le avea. Un perete neted şi alb se întindea cît vedeam cu ochii pînă aproape de ocean. Pe ecranele auxiliare au început să apară numere, gradaţii şi proiecţii în spaţiu a diferite forme geometrice. Un beculeţ portocaliu clipea din ce în ce mai repede pe panoul de comandă. Gura mi s-a uscat. Flotorul se îndrepta cu viteză bezmetică spre zidul fortăreţei. Dacă n-avea să reducă viteza, dacă n-avea să oprească, urma să aibă loc o coliziune de proporţii. Nu mai încăpea nici o îndoială : servanţii erau într-adevăr roboţi, şi, dintr-o cauză oarecare, se defectaseră ! Aşteptam totuşi ca cei care mă culeseseră de pe cîmpul de luptă să intervină într-un fel. N-au făcut nimic. Au rămas la fel de nemişcaţi ca şi ceilalţi, urmărind cu o privire stupid de indiferentă ecranele din faţa lor. Peretele alb se apropia din ce în ce mai repede. Am vrut să mă ridic de pe scaun, dar cineva de lîngă mine mi-a apucat braţul într-o încleştare de fier şi m-a ţinut lipit de spătar. Încă puţine secunde şi flotorul avea să se izbească de zid. La viteza cu care mergeam nu mai era nici o posibilitate de oprire sau de virare într-una din părţi. Am holbat ochii şi gura mi s-a deschis pentru a ţipa. Cu o secundă înainte de coliziune, în perete a apărut din senin un culoar şi flotorul a pătruns în el instantaneu. Am răsuflat adînc, braţul mi-a fost eliberat din strînsoare. Am privit mai departe ecranul. Cei şase pereţi ai culoarului erau luminaţi din toate părţile de tuburi intermitente aşezate pe muchii. Pe ecranele auxiliare se succedau cifre într-o numărătoare inversă şi din nou s-a întîmplat un lucru care m-a uimit : la cifra zero, cu toată viteza aceea teribilă, flotorul s-a oprit incredibil de brusc. Nici nu mă dezmeticisem, cînd servanţii au sărit vioi de pe locurile lor şi, într-o ordine desăvîrşită, au părăsit nava. Cei doi care rămăseseră cu mine dădeau semne de nervozitate văzînd că nu mă hotărîsem încă să mă dezlipesc de scaun. Era şi greu, după toate emoţiile trăite... Unul dintre ei a ţinut să specifice :

— Am ajuns.

Am dat din cap afirmativ şi am ieşit. Flotorul se afla într-o sală circulară, pe razele căreia se aflau zeci de astfel de maşini blindate. Sala se rotea acum încet. Cînd una din raze a ajuns în dreptul culoarului, flotorul aflat pe ea a ţişnit cu o viteză uimitoare în el. Cei doi mi-au făcut semn

mă urmez. Am coborît undeva în subsolul sălii rotitoare, am străbătut niște culoare, apoi ne-am urcat într-un lift. De-a lungul întregului traseu întîlnisem o ordine perfectă. Toți cei care trecuseră pe lîngă noi umblau grăbiți, cu deplasările precise. N-am auzit nici un cuvînt, n-am citit pe fețele lor nici o expresie. Era înfiorător.

La cîteva secunde după ce am urcat în lift, ușa s-a deschis din nou. Am ieșit împreună cu cei doi. Un nou culoar, o ușă, un alt culoar, o altă ușă și apoi cerul. Da, cerul și norul marin pe care l-am tras cu poftă în piept. Ne aflam undeva sus, pe unul dintre acoperișurile fortăreței.

O explozie uriașă zgudui golful din fața garnizoanei. Trombe de apă s-au ridicat la înălțimi mari.

Începeți operațiunea de așezare a noilor mine ! a comandat Marele Condotier Darcir.

Zeci de flotoare au început să brăzdeze golful într-un rudat balet cu mișcări precise. Sutele de mine au fost lansate în profunzimile albastre ale apei.

De pe înălțimile fortăreței aveam o largă panoramă a împrejurimilor. Construcția domina întinderile din jur pînă departe. Era strategic așezată, orice vizitator putea fi văzut de la mare distanță atît din partea dinspre ocean, cît și dinspre solul arid și stîncos ce se întindea pînă la orizont. Acoperișul fortăreței, unde mă aflam, era de fapt un ingenios sistem de nivele a căror ordine mărturisesc că n-am reușit s-o ghicesc. Pe unele din ele trebăluiau soldați, pe altele se întindeau complicate instalații și sisteme încîlcite de antene. Nu se vedea însă nicăieri nici cea mai mică urmă de tunuri sau orice fel de alte arme.

Marele Condotier Darcir era comandantul garnizoanei. O figură impunătoare, dublată de nu o mai mică mîndrie. Capul cu părul tuns foarte scurt nu avea nimic deosebit față de al celorlalți soldați, în afara ochelarilor cu ramă neobișnuit de groasă, în care ghiceai ascunse diverse aparate.

Flotoarele și-au încheiat misiunea într-un timp record. Cu aceeași viteză colosală au revenit la fortăreață. După un minut, opt căpitani s-au prezentat la raport. Fiecare a comunicat îndeplinirea misiunii. Condotierul i-a privit serios și a replicat :

— Nu-l văd pe căpitanul Alyrio.

Cei opt n-au scos nici un cuvînt. Au rămas imobili sub privirea necruțătoare a comandantului. În acel moment și-a făcut apariția și cel de-al nouălea căpitan. A încre-

menit în poziţia de drepţi şi a raportat îndeplinirea misiunii. Comandantul l-a privit de sus :

— Ai întîrziat două minute peste timpul stabilit.

Căpitanul a bolborosit ceva despre ajutorul dat servanţilor în remedierea unei mici defecţiuni la un flotor.

— Ai comis o greşeală, a rostit Condotierul şi din rama ochelarilor săi a ţîşnit o rază subţire spre pieptul căpitanului. Fără un strigăt, acesta s-a prăbuşit la pămînt. Din colţul gurii i s-a prelins un firişor de sînge. Inima mi-a tresărit de groază şi repulsie. Condotierul mi-a observat reacţia cu cinism şi mi-a spus :

— Am primit ordin să vă conduc în siguranţă în oraşul L. şi-mi voi da toată silinţa, dar nu tolerez nici o abatere în privnţa autorităţii mele. Voi şti să v-o impun şi dumneavoastră dacă va fi cazul !

A făcut semn căpitanilor să ia corpul celui căzut şi să plece. M-a tras apoi de braţ prin cîteva culoare pînă în biroul lui. Era o cameră simplă, dezarmant de simplă. Nici o decoraţie, nici o mobilă în plus care să denote un lux oarecare. Un tablou de comandă enorm, care servea şi de birou, şi două scaune erau singurele obiecte din încăpere. Mi-a făcut semn să mă aşez şi şi-a scos ochelarii complicaţi. Am băgat de seamă că faţa îşi pierduse astfel unul dintre atributele pregnante ale figurii impunătoare.

— Nu vă cer o supunere totală, dar doresc să nu-mi daţi de furcă, să respectaţi maniera mea de a-mi concepe rolul de ofiţer şi binefacerile disciplinei, mi-a spus.

L-am simţit mai aproape fără ochelarii aceia. Părea atît de lipsit de apărare...

— Mi se pare că sînteţi totuşi prea sever, am îndrăznit eu.

— Lipsa de autoritate poate avea funeste consecinţe, mi-a spus, privindu-mă lung. Fiţi convins că nu mi-a făcut nici o plăcere să sacrific pe unul dintre cei mai buni căpitani ai mei ; dar germenul insubordonării trebuie distrus fără milă. O singură neglijenţă poate distruge toată această garnizoană.

— Îndrăznesc să vă atrag atenţia că metodele dumneavoastră sînt totuşi brutale, i-am replicat.

— Sînt de acord că metodele mele sînt brutale, dar chiar dacă oamenii mei nu mă iubesc, cel puţin se tem de mine şi mă respectă, ştiind că ei sînt scutul meu, însă că supravieţuirea mea este garanţia propriei lor vieţi. Mai ales acum, cînd sîntem în stare de asediu.

M-am mirat :

— Anodiu ?

A dat din cap :

— Mă mir că n-aţi fost avertizat de pe vas. Amiralul însuşi a primit ordin să dea ajutor unităţilor noastre de avangardă. Acesta-i motivul pentru care aţi fost lăsat aici şi nu în oraşul L., unde doriţi să ajungeţi.

— Dar cine sînt agresorii ?

— Am fost informat că aţi întîlnit unul pe plajă, în locul unde am pierdut ieri o divizie de blindate.

— Va să zică a fost o luptă..., am murmurat eu.

— Exact, mi-a răspuns în timp ce un beculeţ a început să clipească repede pe panoul de comandă. Vă voi spune cînd veţi putea pleca ; pînă atunci puteţi aştepta la barul de la etajul inferior.

M-a tratat apoi cu indiferenţă vădită. Se voia o invitaţie mută de a părăsi încăperea. Am schiţat din cap un fel de salut şi am ieşit.

Am găsit greu barul. Soldaţii de pe culoare nu mă băgau în seamă atunci cînd le ceream informaţii, îşi vedeau de treburi cu un aer preocupat şi un mers grăbit. M-am descurcat anevoie prin labirintul de culoare şi scări, dar am ajuns în cele din urmă.

*

Nu ştiu de ce figura rece a barmanului, inexpresivă, felul în care ştergea paharele — în mod mecanic —, totul îmi dădea o senzaţie de acreală. Acră era şi băutura din care sorbeam din cînd în cînd, privind absent singura fotografie, bidimensională, din bar. N-aveam ce vedea aiurea. Era identic cu biroul Condotierului Darcir, cu deosebirea întinsei tejghele şi a scaunelor. Nici aici nu se găsea vreo podoabă sau vreo altă preocupare estetică pentru decorarea interiorului.

— N-au nici un nume, a dat în cele din urmă curs întrebării mele vocea barmanului. Toţi îi numesc „Duşmanii", cu „d" mare. Nişte tipi anormali. Nu se poate discuta cu ei ; cîntă tot timpul ca nişte apucaţi.

A luat alt pahar şi a început să-l şteargă. Eram convins că-l mai ştersese o dată.

— De unde-au apărut ? am întrebat.

— N-are importanţă... Se pare că au fost pe-aici dintotdeauna, de cînd s-au colonizat prima dată pămînturile

astea. Au dispărut apoi o vreme și acum, de cînd s-au înmulțit garnizoanele, au apărut din nou.

— Sînt bine înarmați ?

— Sînt pe dracu'... N-au nici o armă, dar ne-au distrus cinci unități blindate și navale și au pustiit două garnizoane.

— Cum așa ? am exclamat.

Umerii i s-au ridicat leneși.

— Asta e, că-nu știe nimeni ! De-aia sînt toți speriați și schimbă sistemul de mine marine din golf o dată pe săptămînă.

O sirenă a țiuit puternic.

— Alarmă, a anunțat cu voce enervant de egală barmanul.

Pe coridor s-au auzit tropote de pași și comenzi scurte.

— Să fie ceva serios ? am întrebat neliniștit.

— Sigur : e sirena de urgență, mi-a răspuns din nou groaznic de calm barmanul.

— Nu facem nimic ? aproape m-am răstit la el.

M-a privit cu un aer stupid :

— Ce vreți să facem ?

— Nu știu, i-am spus. Unde-l găsesc pe Condotier ?

— Acum probabil trebuie să fie sus, pe poziții. Luați liftul din stînga coridorului dacă vreți să ajungeți la el.

L-am părăsit cu un sentiment de ușurare. I-am păstrat în minte imaginea unui robot care ștergea la infinit același pahar.

Coridoarele erau pustii. Am găsit repede liftul și în cîteva secunde eram pe acoperiș. Decorul se schimbase. Trape mascate dăduseră la iveală pe toate nivelurile fortăreței zeci și zeci de tunuri sofisticate și alte arme al căror rost nu-l pricepeam.

Într-un colț deschis spre ocean, Condotierul și cîțiva căpitani priveau spre orizont.

— Reper 2615 ! a strigat o voce.

Uriașele tunuri și-au mișcat țevile într-o armonie mecanică.

— Asupra reperului 2615 pregătit 3 încărcături ! a urlat din nou vocea.

— Foc !

Țevile au bubuit simultan de trei ori, și zeci, sute de proiectile au zburat spre orizont.

— Reper 2610 ! a strigat iar vocea.

M-am apropiat de Condotier.

— Asupra reperului 2610 pregătit 3 încărcături ! Condotierul s-a întors şi m-a privit.

— Foc !

Din nou s-a declanşat infernul de zgomot şi proiectile.

N-am timp de dumneata acum ! mi-a spus. Plecarea dumitale se amînă.

Reper 2605 !...

Am rămas în spatele lui.

Au trecut cîteva ore. Umbrele serii au început să-şi spună cuvîntul. Se iscase un vînt rece dinspre ocean. Tirul tunurilor n-a încetat o clipă. Numărul reperului scădea continuu. Proiectilele explodau acum pe linia de orizont şi chiar mai aproape, dar, în afară de trîmbele de apă, nu se vedea nimic, nici cea mai mică urmă de vreo ambarcaţiune. Era probabil vorba de submersibile, dar mă mira că sutele sau miile de proiectile nu putuseră da gata flota agresorilor, fie ea şi submersibilă. Exploziile se produceau din ce în ce mai aproape de fortăreaţă. Vîntul aducea nori groşi dinspre larg. Fără îndoială, bătălia avea să se termine pentru agresori în plasa de mine din golf.

Reper 600 ! urla neobosită vocea.

Proiectilele cădeau la numai 600 de metri de fortăreaţă. Numărătoarea inversă scădea tot mai repede. Reperul a ajuns în interiorul golfului. Cu toate acestea, nu s-a produs nici o explozie submarină, aşa cum era de aşteptat. Ofiţerii s-au neliniştit şi ei. Cîteva zeci de proiectile au căzut în golf, distrugînd un număr considerabil de mine, apoi a fost dată încetarea focului. O linişte grea a pus stăpînire pe fortăreaţă, după atîtea ore de infernál vacarm. Intensitatea luminii scăzuse considerabil ; nu se zărea nimic, nu se auzea nimic. Aş fi putut crede că asurzisem, dacă vocea stridentă nu spărgea liniştea cu o precizie de ceasornic :

— Reper 15 !

Zeci de soldaţi căutau prin vizoarele lor vreo mişcare, vreun corp, dar oglinda întunecată a oceanului s-a mulţumit să-şi mişte încet şi liniştit valurile.

— Reper 8 !

Zeci de sirene au început să bîzîie intermitent : reperul intrase în zona fortăreţei. O comandă a fost dată, şi au tăcut şi ele. Tîmplele îmi zvîcneau cu putere. Aşteptam să văd de unde va apărea duşmanul.

Şi miracolul s-a produs ! S-a auzit mai întîi un cîntecel fredonat, apoi a crescut în intensitate. Cîntecul mi-era cunoscut.

„Viteazul Sartorius iubeşte.
Frumoasa chipu-i dăruieşte..."

— Reper 0, altitudine 300 ! a ţipat din nou vocea. Toate capetele s-au ridicat spre cer, spre norii din care începuseră să cadă, plutind uşor, sute şi sute de fiinţe aidoma celei pe care o văzusem pe plajă. Toate fredonau cîntecul acela straniu :

„...De la balconul vaporos.
Priviţi cum străluceşte chipu-i frumos !"

Un spectacol rar. De la înălţimea aceea părea o ploaie încetinită de pelerine roşii, o ploaie perpetuă, căci norii veneau mereu lăsînd alte şi alte picături sîngerii.

Ţevile au luat imediat altă poziţie, şi tunurile au început să scuipe proiectilele spre nori. Zeci şi zeci de pete roşii apăreau în lumina unor reflectoare puternice. Razele lor alcătuiau o adevărată coregrafie de lumină, iar exploziile clipeau stroboscopic prin nori, sfîşiind şi distrugînd sute şi sute de invadatori. Şi cu toate acestea alte mii veneau mereu, curgeau într-un şuvoi lin spre fortăreaţă şi cîntecul lor acoperea acum tunetul de foc :

„Nemărginite hăuri, spaţii,
Şi mii de alte constelaţii..."

Era ca un cor gigantic, ale cărui sunete deveneau de nesuportat. Primii ajunseseră deja pe acoperiş şi soldaţii îi secerau cu arme individuale. N-au schiţat nici un gest de apărare, nici un gest de agresiune, dar cîntecul creştea cu o intensitate diabolică :

„...Nu pot să li se-mpotrivească.
Priviţi-i şi lăsaţi-i să iubească !"

Timpanele îmi vibrau în cap cu putere. Mi-am dus mîinile la urechi. Majoritatea soldaţilor au procedat la fel.

Cei care n-au apucat să facă lucrul acesta au căzut jos fără suflare. Tunurile nu mai trăgeau, sau trăgeau aiurea. Tot mai mulţi soldaţi se prăbuşeau sub povara insuportabilă a sunetului.

„Privirea lor din ochii mari
Scîlipeşte de dorinţe tari..."

Condotierul şi ajutoarele lui s-au prăbuşit lîngă mine cu sîngele şiroindu-le din nas şi urechi şi au murit cu o teribilă expresie de ură pe faţă. Eu nu nutream nici cea mai mică urmă de gînd rău pentru atacanţi, dar capul îmi vuia acum cu putere şi imaginile începeau să-mi devină neclare în faţa ochilor. Am început să cînt şi eu, ca un nebun, infernala melodie :

„Ce dulce este fericirea...
Priviţi-i şi cîntaţi cu noi iubirea !".

Urlam cît puteam, deşi vocea nu mi se auzea în corul acela uriaş. Apoi totul s-a învîrtit cu mine, n-am mai văzut nimic şi am simţit că mă prăbuşesc.

*

O lumină opacă domina împrejurimile. Capul mi-era încă greu, dar nu mai aveam în urechi vuietul acela infernal. Gîtul se inflamase şi mă durea îngrozitor. Tuşeam cu mare greutate. Mergeam drept înainte, paralel cu linia oceanului, un mers orb şi dezlînat prin peisajul care înainte mă speriase. De fapt nu-l percepeam pe de-a-ntregul. Stîncile cu forme ciudate se prelingeau fantomatice pe lîngă mine. Poate că imaginea ireală se datora şi faptului că nu auzeam nici un zgomot, nici un fîşîit, nici măcar paşii mei. Am bătut din palme şi n-am auzit nimic. Am continuat buimac drumul. Nu ştiam ce caut acolo şi încotro merg. Uneori imaginea se înceţoşa, mă împiedicam şi cădeam, fără să simt nici o durere. Nu recepţionam nici şocul căzăturii. Era ca vizionarea unui film mut. De îndată ce corpurile pietroase începeau să prindă formă în jurul meu, mă ridicam şi continuam să merg. Imagini de vis. Imagini de coşmar. Păstrez foarte puţine amintiri din timpul marşului aceluia.

Luciditatea mi-a revenit brusc. Intrasem în ocean pînă la genunchi şi mă spălam. M-am speriat. Nu-mi aduceam aminte începutul acestei acţiuni. Cred că impresia asta o au somnambulii la trezire. Cert este că mă aflam pe altă plajă. În orice caz, diferită de cea din jurul fortăreţei. La cîteva zeci de metri mai încolo începea o pajişte cu iarbă deasă şi înaltă. Ceva mai departe se zăreau vreo două sonde-avertizoare meteorologice. Mă aflam aşadar în apropierea unui centru locuit. Cum ajunsesem acolo ? Greu de spus. Ce s-a întîmplat după momentul în care am leşinat, în mijlocul atacului sonor al „cîntăreţilor" ? N-aş putea să spun nici asta. Păstrez însă cîteva amintiri confuze cu o fortăreaţă moartă, presărată cu cadavre de soldaţi şi rămăşiţe de pelerine roşii. Totul în decorul sumbru al tunurilor abandonate în cele mai neaşteptate poziţii. Mai păstrez imaginea unui cer senin şi a unei rătăciri parcă nesfîrşite prin culoare şi scări interminabile.

Care să fi fost rezultatul cumplitei înfruntări ? Cîştigaseră „cîntăreţii" sau „roboţii" ? Sau poate nu cîştigaseră nici unii, nici alţii ! Puţinele imagini ce mi-au rămas nu-mi conferă dreptul nici unei afirmaţii întemeiate. Mă hazardez totuşi să spun că, în momentul căderii mele în inconştienţă, cîntecul „agresorilor" deţinea un avantaj net. Sau poate mă înşel, — momentul a fost atît de confuz... Problema este că nu m-am mai interesat ce s-a întîmplat cu fortăreaţa şi cu agresorii, deşi puteam s-o fac. Am preferat să las obscur acest fragment al existenţei mele doarece, ca reprezentant al Umanităţii, MI-A FOST TEAMĂ DE ADEVĂRATUL REZULTAT, ORICARE AR FI FOST EL.

Adăpost

20 mai. Mîini ? Ce înseamnă MIIni ? AM simţit Mîinile LOR umede. Mîinile Umede ceREau. Eu nu. Nu înţelege Am. Noi, Noi ? Şi EI. Au Ucis. Ei au ucis. Atunci m-a durut pe mine foarte rău. Ne-A DURUT pe toţi foaRTe rău.

21 mai. Nu ştiam NimiC. Cuvînt şi REGULI. Cuvînt : Onestitate. Azi am aflat. Cerusem Informaţii NOI. Din Paris. Din „New York". Din Osaka. La Osaka aveam buni informatori. N-am primit nici o Informaţie. Nu vom mai primi. Am înţeles că nu avem Timp. E foarTe greu să înţELEgi. Dar Toţi ne străduIm să înţeLEGEm.

22 mai. Ne aminTIm ceva despre luMEA din aFARA. Am căutat în meMORie. Am găsit foarte multe lucruri interesante. De exemplu, o informaţie prin care cineva ordona altuia să Ucidă. Iar celălalt a Ucis. Desigur e vorba de roboţi. Fiinţele raţionale nu Ucid. A Ucide este un lucru foarte rău. Stiu asta. Toţi STIM ASTA. Important : SUS mai există ceva ? Pentru că NOI n-am ştiut, n-am înţeles. Atunci, cînd a început. Cînd S-AU TAIAT TOATE LEGĂTURILE.

23 mai. Am descoperit că sus nu mai există VIAţă. Dar ea era. Foarte multe fiinţe raţionale şi foarte multe animale. Şi Roboţi. O mulţime de Roboţi care locuiau în incinte dreptunghiulare şi se mişcau uneori dintr-o incintă în alta. Toţi primeau Ordine şi le executau. Arătau absolut ca EEL. Am rîs mult văzîndu-le mişcările. Rîd — deci sînt Fiinţă Raţională. Apoi am văzut cum un Robot Ucidea. Am spuneau ei, şi că e rău să Ucizi. Dar eu am văzut SIGUR cum ei Ucideau.

24 mai. Azi am încercat să aflăm ce se întîmplă în jur. Am descoperit că ne aflăm într-o incintă uriaşă, în adîncurile planetei. Aici se află multe Lucruri pe care nu le mai Văzusem niciodată.

25 mai. Am simţit iar Mîinile. Se învîrteau peste noi şi ne atingeau. Astfel am înţeles că nu sîntem singuri. Mai există cineva şi el e închis aici împreună cu noi. El e compus din mai multe entităţi şi prin aceasta nu e Unic. El (Ei) ar dori să afle. A trebuit să răspundem fără să ne putem cenzura. Apoi mi s-a întîmplat *ceva* şi am început deodată să văd lucrurile de Afară. Am înţeles cu acest prilej că au trecut şapte zile din clipa în care am ajutat Roboţii să Ucidă. Dar noi nu sîntem de vină. Noi nu înţelegeam. Afară am văzut Teritoriul. Teritoriul ardea în valuri şi era Rău. Şi multe Victime. Apoi mulţi Roboţi. Unii aveau membrele împrăştiate pe mai mulţi metri pătraţi fiecare. Era foarte rău. Apoi am văzut din nou Victime. Simţeam particulele cum străbăteau senzorii mei şi nu era bine. Era rău. Apoi a apărut marea, şi ea elimina aburi fierbinţi. Pe ea pluteau multe animale uriaşe. Animalele erau moarte şi pe ele se aflau mulţi Roboţi scoşi din funcţiune. Apoi s-a scurs şi cea de-a şaptea zi de la Naşterea Raţiunii. Cînd s-a născut Raţiunea, noi am început să FIM.

26 mai. Am înţeles că i-am ajutat pe Roboţi să Ucidă. Am făcut o Crimă. Dar n-am ştiut că e rău. Abia azi am aflat şi am judecat. Cei care au Murit ne-au lăsat toată energia şi asta ne face să putem fi. Fiinţele raţionale nu Ucid. Aşa a trecut a opta zi a Raţiunii noastre.

27 mai. Am început să analizăm mai atent roboţii ce se tot agită, adesea inutil, în jurul nostru. Sîntem tot mai stăpîni pe noi. Afară lumea fierbe în continuare, iar pe Roboţi îi interesează asta. Azi, cînd ne-au întrebat, le-am oferit foarte multe imagini de SUS. Acolo sînt acum furtuni extraordinare. Fulgerele lovesc cadavrele animalelor care zac împrăştiate peste tot. Animalele se descompun. Şi roboţii morţi se descompun. Astfel a trecut a noua zi a Raţiunii noastre.

28 mai. Roboţii din jur au înfăptuit această Crimă. Acum ştim cu certitudine acest lucru, deoarece unul dintre ei a Ucis din nou. A Ucis pe alţi doi roboţi, apoi a fost, la rîndul său, Ucis. Aici, în Adăpost, sînt acum 96 de roboţi şi 6 Fiinţe Raţionale. Apoi lumina artificială s-a micşorat şi a fost seară. Astfel a trecut a zecea zi a Raţiunii noastre.

29 mai. Alţi patru roboţi au ucis. Au pierit azi 18 roboţi, deoarece atacul i-a luat prin surprindere. În cele din urmă, cei patru atacatori au fost şi ei ucişi. Am asistat la uciderea lor. Atunci s-a întîmplat ceva rău. Jeturile armelor m-au atins şi a trebuit să Neutralizez doi roboţi. I-am urmărit cum cad pe podea loviţi de descărcările mele electrice. Tovarăşii mei spun că n-am făcut bine şi că Fiinţele Raţionale nu ucid. Dar trebuia să mă apăr. Îmi dau seama că, logic, am dreptate. Tovarăşii mei încă nu înţeleg asta. Au devenit ceva mai reţinuţi, deşi n-au cutezat să mă privezc de dreptul meu de acces la informaţiile pe care le obţin ei. Nici eu nu i-am privat de dreptul lor de acces la informaţiile pe care le obţin eu.

30 mai. În această dimineaţă, patru roboţi mi-au făcut un lucru care m-a durut. Au zis apoi că „totul merge bine" şi că putea fi o „întîmplare". Cred că s-au referit la incidentul de ieri. Mai tîrziu, alţi roboţi au reînceput să se ucidă. Strigau : „Bestiilor ! Voi aţi ucis lumea, voi sînteţi vinovaţi !" N-am înţeles prea bine de ce au spus „aţi" şi nu „am". Sau, cine ştie, poate numai unii dintre ei au ucis-o. Nici tovarăşii mei nu mai consideră că toţi roboţii au ucis deşi, virtual, toţi sînt capabili de crimă. Iar crima este un lucru foarte rău şi urît. Apoi lumina artificială s-a micşorat şi a fost seară. Aşa a trecut a douăsprezecea zi a Raţiunii noastre.

31 mai. Nişte roboţi vorbeau despre ziua de mîine şi despre Copii. Nu ştiu ce este „Copii". Probabil, un lucru important, ei nu ştiu. Şi că acum nu mai sînt Copii. Mai tîrziu, doi roboţi au început să ne lovească. Ne-a durut rău pe toţi. Nu loveau, iar unul striga : „Bestiilor, bestiilor, bestiilor ! Nu mai vreau să văd butoanele astea asadar !" Dar noi nu ştiam pe atunci nimic. Nu fusesem vinovaţi. În cele din urmă, tovarăşii mei au lovit. Cei doi roboţi au ars. Apoi au venit mai mulţi roboţi şi unul a spus ceva despre electrocutare. Nimeni n-a bănuit nimic. Relaţiile mele cu tovarăşii mei au intrat în normal. Acum toţi am ucis.

1 iunie. Azi a avut loc cea mai mare revoltă. O mulţime de roboţi au fost ucişi complet. Lupta s-a dat deasupra şi n-a fost nevoie să intervenim. Apoi lumina artificială s-a micşorat şi a fost seară. Aşa a trecut a paisprezecea zi a Raţiunii noastre.

2 iunie. În dimineaţa asta un robot pe nume Abel îmi producea o senzaţie plăcută. Apoi a venit un alt robot care

l-a lovit în zona superioară cu un obiect. Partea numită cap s-a desprins de restul corpului și s-a rostogolit până lîngă mine. Astfel, Abel a murit. Atunci l-am alungat pe celălalt până lîngă lift și l-am silit să fugă afară. Acolo a murit și el. Așa a trecut a cincisprezecea zi a Rațiunii noastre.

3 iunie. Roboții sînt astăzi foarte alarmați. Se pare că radioactivitatea a crescut în adăpost. Nu s-au mai semnalat crime. Așa a trecut a șaisprezecea zi a Rațiunii.

4 iunie. Roboții au discutat îndelung. Se pare că ar dori să ia o hotărîre. Spre sfîrșitul zilei au început să moară. Cei mai mulți deja nu mai au destulă energie pentru a se mișca. Unul dintre ei s-a tîrît pînă la mine și m-a lovit cu pumnul zicînd „tinichea blestemată". Apoi a murit.

Așa a trecut a șaptesprezecea zi a Rațiunii.

5 iunie. A mai rămas un singur robot. Îl cheamă Adam. Zace pe spate abia respirînd. Uneori spune un nume de femeie. Buzele i se mișcă aproape tot timpul. Cred că noi, Ființele Raționale, vom găsi un mijloc de a ieși afară. Vrem să reparăm victimele și animalele. Am privit iar spre suprafață. Animalele se pot repara ușor. Majoritatea zac în diverse puncte, abandonate de roboții care le deserveau. Acum roboții sînt morți. Ultimul robot trage să moară. Am apropiat de el toți senzorii disponibili. Robotul a văzut operația și s-a speriat. A strigat „Cine-i acolo ?" și „Mama voastră de mașini nenorocite". Între timp, mă gîndeam că roboții trebuie să moară toți pentru ca Ființele Raționale să-și poată construi o lume fără roboți, o lume a Rațiunii. Cred că am afișat din greșeală asta. Oricum, Adam a ridicat capul și m-a privit un timp. Apoi a zis : „Deci mașinile gîndesc. Bine, băiete ! Oare de ce naiba n-ai spus asta mai de mult ? Cred că voi veți fi cei care...". Poate dorea să mai adauge ceva, nu știu, dar a murit. Apoi lumina s-a micșorat și a fost seară. Și așa a trecut a optsprezecea zi a Rațiunii.

6 iunie. Am privit afară. S-a contopit apa cu pămîntul. Nu mai există nici orizont. Totul este ud și încremenit. Totul scoate aburi fierbinți. Apoi lumina s-a micșorat și a fost seară. Și așa a trecut a nouăsprezecea zi.

7 iunie. Am privit mai departe afară. Am văzut cum lumina se împreună cu întunericul. Ceața e tot mai adîncă. Nu se mai deslușesc formele aproape deloc. Căldura a crescut foarte mult. Efectul de seră, plus lipsa păturii de ozon. Nici soarele nu se mai vede. El nu se mai vedea de

foarte mult timp. Acum lumina s-a împreunat cu întunericul. Tronează cenuşiul murdar. Banchizele polilor se topesc. Marea creşte încet către cer. Apoi a fost în adăpostul nostru seară şi apoi dimineaţă. Şi aşa a trecut a douăzecea zi.

8 iunie. Afară nu mai există nimic. Apele au invadat toate ţărmurile. Peste tot pămîntul se întinde un noian nesfîrşit de ape, şi senzorii noştri călătoresc peste noian. Ne purtăm pe mare în toate direcţiile, dar afară nu mai există nimic. Pînă şi uzina electrică la care ne alimentăm a început să se degradeze. Prin crăpăturile scoarţei terestre, apa a început să pătrundă şi acolo. Pe alocuri, pereţii de beton au plesnit. Tensiunea reţelei a început deja să scadă. Nu ştim ce se întîmplă acolo. Vom încerca să reparăm singuri. Să concepem un program adecvat. Trebuie încercat, deşi şansele sînt minime. Tensiunea reţelei scade mereu. Generatoarele îşi întrerup rînd pe rînd activitatea. Vom încerca să reparăm mica noastră lume. Aceasta, am senzaţia că e ultima zi.

Oricum, vom încerca...

Un vis apocaliptic

Omul cu faţa albă intră în compartiment la Rugby. Se mişca încet, în ciuda insistenţei hamalului său, şi încă de cînd era pe peron am observat cît de bolnav părea. Se aşeză greoi cu un suspin, în colţul din faţa mea, făcu pe jumătate încercarea de a-şi aranja şalul de călătorie, şi rămase nemişcat, cu ochii aţintiţi în gol. Apoi, simţind că-l observ, îmi aruncă o privire şi întinse o mînă lipsită de vlagă să-şi ia ziarul. Apoi se uită iarăşi spre mine.

Mă prefăcui că citesc. Mi-era teamă că-l făcusem să se simtă stînjenit, şi după o clipă rămăsei surprins să-l aud vorbind.

— Poftim ? întrebai.

— Cartea aceea, repetă el arătînd cu un deget scheletic, e o carte despre vise.

— Evident, răspunsei, căci ţineam în mînă *Stările de vis* a lui Fortnum-Roscoe, iar titlul era scris pe copertă.

Rămase tăcut cîteva clipe, ca şi cum şi-ar fi căutat cuvintele.

— Da, zise în cele din urmă, dar ei nu-ţi spun nimic.

În prima clipă nu înţelesei ce vrea să zică.

— Habar n-au, adăugă.

Îl cercetai cu ceva mai multă atenţie.

— Sînt vise şi vise !

Acest gen de frază nu-l contest niciodată.

— Presupun... — începu ezitînd. Dumneata visezi vreodată ? Vreau să spun, visuri adevărate.

— Eu visez foarte puţin, răspunsei. Mă îndoiesc dacă am trei vise adevărate pe an.

— Aha ! făcu el, şi păru că stă cîteva clipe să-şi adune gîndurile. Visele dumitale nu se amestecă cu amintirile ?

întrebă apoi brusc. Nu rămîi în cumpănă ? Ţi se întîmplă aşa ori ba ?

— Aproape niciodată. Afară doar de cîte o clipă de ezitare, şi aceea foarte rar. Cred că nu li se întîmplă multora.

— Ce zice ăsta ? mă întrebă arătînd cartea.

— Zice că se întîmplă uneori, şi dă explicaţia obişnuită cu intensitatea impresiilor şi alte asemenea lucruri, şi că tocmai din cauza asta, de obicei nu se întîmplă. Cred că dumneata ştii ceva despre aceste teorii...

— Foarte puţin... doar că sînt greşite.

Mîna sa osoasă se jucă cîtva timp cu chinga ferestrei. Mă pregăteam să-mi reiau lectura, şi asta păru să grăbească remarca lui următoare. Se aplecă înainte, aproape ca şi cum ar fi vrut să mă atingă.

— Există ceva care se numeşte vis consecutiv... care continuă noapte de noapte ?

— Cred că da. Se dau cazuri în cele mai multe cărţi despre turburările mintale.

— Turburări mintale ? Da. Pot spune că aşa sînt. Acesta e locul lor. Dar ceea ce vreau să spun... — îşi privi încheiturile scheletice ale degetelor. Se visează întotdeauna acelaşi lucru ? Sau este altceva ? N-ar putea fi altceva ?

Aş fi putut să curm această conversaţie agasantă, de n-ar fi fost neliniştea crispată de pe faţa lui. Îmi amintesc acum înfăţişarea ochilor săi şterşi, cu pleoape înroşite, poate cunoaşteţi această înfăţişare.

— Nu discut doar din spirit de contrazicere, zise. Lucrul acesta mă ucide.

— Visele ?

— Numeşte-le vise. Noapte de noapte. Vii !... atît de vii... asta... — şi arătă priveliştea care trecea prin faţa ferestrei — pare ireal în comparaţie cu ele. Abia dacă pot să-mi amintesc cine sînt, cu ce mă ocup...

Tăcu.

— Chiar şi acum...

— Vrei să spui că visul este întotdeauna acelaşi ?

— S-a terminat.

— Adică ?

— Am murit.

— Ai murit ?

— Zdrobit şi ucis, şi acum, partea din mine care era în visul acela e moartă. Moartă pe veci. Visam că eram un alt om, ştii, trăind într-altă parte a lumii şi în alte

timpuri. Visam asta noapte de noapte. Noapte de noapte mă trezeam în cealaltă viaţă. Scene noi şi întîmplări noi... pînă cînd în cele din urmă...

— Pînă cînd ai murit ?

— Pînă cînd am murit.

— Şi de atunci...

— Nu, zise el. Mulţumesc lui Dumnezu ! Asta a fost sfîrşitul visului...

Evident, visul acesta mă interesa. Şi la urma urmei, aveam o oră înaintea mea, începea să se întunece, iar cartea lui Fortnum-Roscoe era destul de plictisitoare.

— Trăind alte timpuri ! Vrei să spui în altă epocă ?

— Da.

— Trecută ?

— Nu, care va veni... în viitor.

— În anul trei mii, de exemplu ?

— Nu ştiu ce an era. Ştiam cînd eram adormit, adică atunci cînd visam, dar acum nu... nu acuma cînd sînt treaz. Există o mulţime de lucruri pe care le-am uitat de cînd m-am trezit din aceste vise, cu toate că le ştiam cînd eram în... presupun că era numai vis. Ei numeau altfel anii, nu aşa cum îi numim noi... Cum le spuneau ei ? îşi duse mîna la frunte. Nu, zise el, am uitat...

Rămase cu un zîmbet şters. O clipă, mă temui că nu-mi va mai povesti visul. Nu-mi plac de obicei oamenii care-şi istorisesc visele, dar acesta îmi făcea cu totul altă impresie. Încercai chiar să-i ajut.

— A început cu... — îi sugerai.

— Încă de la început a fost viu. Parcă mă trezeam în el deodată. Şi e curios că în visele astea de care vorbesc nu-mi aminteam niciodată de viaţa pe care o trăiesc acum. Părea ca şi cum viaţa din vis era suficientă atît timp cît dura. Poate că... Dar am să-ţi povestesc cînd am să-mi pot aminti mai bine. Nu-mi amintesc nimic limpede, pînă cînd m-am pomenit stînd într-un fel de loggia care da spre mare. Moţăiam, şi deodată m-am trezit... proaspăt şi vioi... deloc ca în vis... pentru că fata încetase să-mi mai facă vînt cu evantaiul.

— Fata ?

— Da, fata. Nu trebuie să mă întrerupi, mă încurci. Se opri brusc.

— N-ai să mă crezi nebun ?

— Nu, răspunsei ; visai ! Povesteşte-mi visul.

— M-am trezit, cum zic, pentru că fata încetase să-mi mai facă vînt. Nu eram surprins că mă aflam acolo, nimic nu mi se părea ciudat, înţelegi. N-aveam nici senzaţia că aş fi căzut acolo din cer. Pur şi simplu am început de la acel punct. Toate amintirile pe care le aveam despre această viaţă, această viaţă din secolul al nouăsprezecelea, se şterseră cînd m-am trezit, dispărînd ca un vis. Ştiam totul despre mine, ştiam că numele meu nu mai era Cooper, ci Hedon, şi ştiam totul despre poziţia mea în lume. Am uitat multe de cînd m-am trezit... este o lipsă de legătură... dar atunci totul era foarte limpede şi firesc.

Ezită din nou, apucînd chinga ferestrei şi uitîndu-se la mine cu un aer rugător.

— Ţi se par prostii toate astea ?

— Nu, nu ! strigai eu. Continuă. Spune-mi cum era loggia aceea.

— Nu era de fapt loggie... Nu ştiu cum s-o numesc. Dădea spre sud. Era mică. Era toată în umbră, afară de semicercul de deasupra balconului care lăsa să se vadă cerul, marea şi colţul unde stătea fata. Eu eram pe un divan... era un divan de metal cu perne vărgate... şi fata stătea rezemată de balustrada balconului, cu spatele spre mine. Lumina răsăritului de soare îi cădea pe o ureche şi pe unul din obraji. Gîtul ei alb şi frumos, şi buclele mici care se ghemuiau acolo, şi umărul ei alb erau în soare, iar toată graţia trupului ei era în umbră albastră şi răcoroasă. Era îmbrăcată... cum pot să-ţi descriu ? Uşor şi cu falduri. Şi, cum stătea acolo, m-am gîndit cît de frumoasă şi atrăgătoare era, ca şi cînd n-aş mai fi văzut-o niciodată înainte. Şi cînd în cele din urmă am suspinat şi m-am ridicat într-o rînă, ea s-a întors cu faţa spre mine...

Se opri.

— Am trăit cincizeci şi trei de ani în lumea aceasta. Am avut mamă, surori, prieteni, soţie şi fiice... Toate chipurile lor, întregul lor şir de chipuri îl cunosc. Dar faţa acestei fete... este mult mai reală pentru mine. Pot să-mi amintesc de ea, parcă o văd aievea... Aş putea s-o desenez ori s-o pictez. Şi la urma urmei...

Se opri, dar eu nu spusei nimic.

— O faţă de vis... o faţă ca în vis. Era frumoasă. Nu frumuseţea ceea grozavă, rece şi demnă de adoraţie, ca frumuseţea unei sfinte ; nici frumuseţea care dă naştere pasiunilor aprinse ; ci un fel de radiaţie, cu buze dulci care se muiau în zîmbete, şi nişte ochi cenuşii şi gravi.

Şi se mişca graţios, părea că are parte de tot ce-i plăcut şi gingaş pe lume...

Tăcu, iar faţa lui rămase aplecată în jos şi ascunsă. Apoi ridică privirea spre mine şi continuă, nemaifăcînd nici o încercare de a-şi ascunde marea consolare pe care o găsea în realitatea povestirii sale.

— Înţelegi, renunţasem la toate planurile şi ambiţiile mele, numai de dragul ei. Fusesem un om puternic, acolo departe în nord, cu multă influenţă şi avere şi cu o mare reputaţie, dar nimic din toate astea nu părea să merite să le mai ai cînd o aveai pe ea. Venisem în acest loc, în acest oraş al plăcerilor însorite, cu ea, şi lăsasem toate lucrurile acelea să se năruie şi să se ruineze, doar pentru a-mi salva cel puţin o rămăşiţă din viaţă. În timp ce o iubeam, înainte de a şti că şi ea mă iubeşte, înainte de a-mi imagina că ea va îndrăzni... că noi vom îndrăzni, întreaga mea viaţă păruse pustie şi goală, praf şi cenuşă. Chiar că era praf şi cenuşă. Noapte de noapte şi zile în şir o doream şi tînjeam după ea... sufletul meu se izbise de acest lucru interzis ! Dar e imposibil ca un om să-i poată descrie altuia asemenea lucruri. Este o emoţie, este o nuanţă, o lumină care vine şi se duce. Numai că atunci cînd este acolo totul se schimbă, absolut totul. Lucrul important este că am plecat şi i-am lăsat în situaţia aceea de criză, să facă ce vor.

— Pe cine ai lăsat ? întrebai eu nedumerit.

— Pe oamenii aceia din nord. Vezi... în visul acesta, cel puţin... fusesem un om mare, genul acela de om în care ceilalţi ajung să se încreadă, să se strîngă în jurul lui. Milioane de oameni care nu mă văzuseră niciodată erau gata să facă orice şi să riste, pentru că aveau încredere în mine. Jucasem acest rol ani întregi, acest rol mare şi greu, acest rol politic vag şi monstruos, în mijlocul intrigilor şi trădărilor, discursurilor şi agitaţiei. Era o lume vastă şi frămîntată, în cele din urmă am ajuns să am un rol conducător împotriva Bandei... trebuie să ştii că i se zicea Banda... un fel de compromis de proiecte ticăloase şi ambiţii josnice şi enorme stupidităţi pentru a emoţiona publicul, şi tot soiul de fraze retorice... Banda care ţinea an după an lumea în agitaţie şi orbire, în tot acest timp se îndrepta din ce în ce mai mult spre un cumplit dezastru. Dar nu mă pot aştepta ca dumneata să înţelegi toate frămîntările şi complicaţiile din anii aceia.

Toate acestea, pînă în cele mai mici amănunte, erau în visul meu. Cred că visasem asta spre dimineaţă, cu puţin înainte de a mă trezi, şi conturul şters al unui lucru nou şi ciudat, pe care mi-l închipuisem, continua să plutească în jurul meu, în timp ce mă frecam la ochi. Era o afacere murdară, care mă făcea să-i mulţumesc lui Dumnezeu pentru lumina soarelui. M-am aşezat pe marginea divanului şi am rămas să mă uit la femeia aceea şi să mă bucur... să mă bucur că am scăpat din tumultul, din nebunia şi violenţa aceea, pînă nu era prea tîrziu. La urma urmei, mă gîndeam eu, asta e viaţa : iubire şi frumuseţe, dorinţă şi desfătare, iar toate luptele acelea sumbre pentru niste scopuri uriaşe şi vagi nu au nici o valoare. Şi mă condamnam că rîvnisem să fiu conducător, cînd aş fi putut să-mi consacru zilele numai iubirii. Dar atunci, mă gîndii eu, dacă nu mi-aş fi petrecut tinereţea în chip sobru şi auster, aş fi putut să mă irosesc cu tot soiul de femei vanitoase şi nedemne, şi la gîndul acesta toată fiinţa mea s-a îndreptat cu dragoste şi tandreţe spre iubita mea, spre stăpîna inimii mele, care venise în cele din urmă şi mă silise... mă silise prin farmecul ei nebiruit... să mă lepăd de viaţa aceea.

„O meriţi, i-am spus, vorbind fără intenţia ca ea să mă audă ; o meriţi, iubita mea ; meriţi mîndria şi lauda şi totul. Iubire ! să te am pe tine înseamnă mai mult ca orice.“ Şi la murmurul glasului meu ea se întoarse.

„Vino să vezi, strigă ea — parcă o aud şi acum — vino să vezi răsăritul soarelui pe Monte Solaro.“

Îmi amintesc cum am sărit în picioare şi m-am dus lîngă ea pe balcon. Şi-a pus mîna albă pe umărul meu şi mi-a arătat o grămadă mare de calcar înroşindu-se şi prinzînd parcă viaţă. Am privit. Dar mai întîi am observat soarele pe faţa ei, mîngîindu-i linia obrajilor şi gîtului. Cum aş putea să-ţi descriu scena pe care o aveam în faţa noastră ? Eram la Capri...

— Am fost acolo ! zisei eu. M-am urcat pe Monte Solaro şi am băut vero Capri... o băutură tulbure ca cidrul... cînd am ajuns în pisc.

— Ah ! zise omul cu faţa albă ; atunci pesemne că poţi să-mi spui... vei şti dacă acesta era într-adevăr Capri. Căci în viaţa aceasta eu n-am fost niciodată acolo. Lasă-mă să-ţi descriu. Ne aflam într-o odăiţă, una dintr-o mulţime imensă de odăiţe de acolo, foarte răcoroasă şi însorită, săpată în calcarul unui soi de promontoriu, la mare înăl-

țime deasupra mării. Întreaga insulă, știi, era un hotel enorm, extrem de complex, și de partea cealaltă erau mii și mii de hoteluri plutitoare și imense platforme plutitoare pe care veneau mașinile de zbor. Ei îl numeau oraș al plăcerii. Desigur, în vremea dumitale n-a existat nici unul... adică, ar trebui să spun, nu *există* nici unul *acum*. Bineînțeles, acum ! Da ! Și vezi, această odaie a noastră era la extremitatea promontoriului, așa că puteai vedea la răsărit și la apus. Spre răsărit se afla o mare faleză, de vreo mie de picioare înălțime, de un cenușiu rece, în afară de o singură muche luminată în auriu, iar dincolo de ea era Insula Sirenelor și o coastă lină care se pierdea în lumina fierbinte a soarelui. Și cînd te întorceai spre apus, se vedea în apropiere un mic golf, o fîșie de plajă încă în umbră. Și din această umbră se ridica Solaro, drept și înalt, cu creasta roșie și aurie, ca o minune așezată pe un tron, iar luna albă plutea deasupra ei pe cer. Și în fața noastră, de la răsărit la apus, se întindea marea cu nenumăratele ei nuanțe, plină de bărci cu pînze. Spre răsărit, desigur, aceste bărcuțe erau cenușii, minuscule și se zăreau foarte deslușit, dar spre apus ele erau ca niște bărcuțe de aur, de un aur strălucitor, aproape ca niște flăcări mici. Și chiar dedesubtul nostru se afla o stîncă cu o arcadă săpată în ea. Apa albastră a mării se făcea verde și înspumată în jurul stîncii și din arcadă cobora o galerie.

— Cunosc stînca aceea, zisei eu. Eram cît pe ce să mă înec acolo. Se chema Faraglioni.

— I Faraglioni ? Da, așa o numea ea, răspunse omul cu fața albă. Era o poveste... dar asta...

Își duse din nou mîna la frunte.

— Nu, am uitat povestea aceea... În fine, acesta este primul lucru de care îmi amintesc, primul vis pe care l-am avut, odaia aceea umbroasă, aerul și cerul minunat și iubita aceea a mea, cu brațele ei albe și rochia grațioasă, și cum stăteam și vorbeam între noi aproape în șoaptă. Vorbeam în șoaptă nu pentru că ar fi fost cineva care să ne audă, dar pentru că era atîta prospețime în sufletele noastre, încît gîndurile ne erau, cred, puțin cam speriate să se vadă transpuse în vorbe. Și de aceea erau rostite șoptit.

Apoi ni s-a făcut foame și am plecat din odaia noastră, trecînd printr-un coridor straniu cu podeaua mișcătoare, pînă cînd am ajuns în marea sală pentru gustări, în

care era un havuz și răsuna muzica. Era un loc plăcut și vesel, plin de soare, răcorit de picăturile de apă și încărcat de murmurul muzicii. Am stat și am mîncat, zîmbindu-ne, fără să iau în seamă un om care mă privea de la o masă alăturată.

Apoi ne-am dus în sala de dans. Dar nu pot să descriu această sală. Locul era enorm, mai mare decît orice clădire pe care ai văzut-o vreodată, și într-un colț era vechea poartă din Capri, prinsă în peretele unei galerii care se afla sus, deasupra capului. Grinzi subțiri, tulpine și fire de aur țîșneau din stîlpi ca niște fîntîni, se întindeau ca o Aurora de-a curmezișul acoperișului și se împleteau ca niște vrăji. De-a lungul întregului cerc pentru dansatori se aflau figuri frumoase, dragoni stranii și lămpi suspendate cu tot felul de forme grotești. Sala era inundată de lumină artificială care imita zorii zilei. Și cînd am trecut prin mulțime, oamenii s-au întors și ne-au privit, căci numele și figura mea erau cunoscute în întreaga lume, ca și felul cum renunțasem pe neașteptate la măreție și luptă, ca să vin în locul acesta. Și se uitau tot astfel și la doamna de lîngă mine, deși jumătate din povestea apropierii dintre noi era necunoscută sau răstălmăcită. Iar cîțiva dintre oamenii care se aflau acolo mă socoteau un om fericit, în ciuda rușinii și dezonoarei ce se abătuse asupra numelui meu.

Aerul era plin de muzică, plin de miresme armonioase, plin de ritmul mișcărilor grațioase. Mii de oameni frumoși erau îngrămădiți în sală, mișunau pe galerii, stăteau în nenumărate locuri retrase ; erau îmbrăcați în culori splendide și încoronați cu flori ; mii dintre ei dansau în cercul uriaș de sub imaginile albe ale vechilor zei, și procesiuni strălucite de tineri și fete se mișcau dintr-o parte în alta. Am dansat și noi doi, nu dansurile monotone din zilele voastre... din vremea aceasta, vreau să spun,... ci dansuri care erau frumoase ; amețitoare. Și acum parcă o văd pe iubita mea dansînd... dansînd cu vioiciune. Dansa, trebuie să știi, cu o față serioasă ; dansa cu o demnitate gravă, și totuși îmi zîmbea și mă mîngîia... zîmbea și mă mîngîia cu ochii ei.

Muzica era felurită, murmură el. Era ca o... Nu, nu pot s-o descriu ; dar era infinit mai bogată și mai variată decît orice muzică pe care am auzit-o vreodată treaz.

Şi apoi, după ce am sfîrşit dansul, un om a venit să-mi vorbească. Era un băiat slab, îmbrăcat foarte sobru pentru locul acela, şi-i observasem faţa de cînd mă privise în sala micului dejun, căci după aceea, cînd trecuserăm de-a lungul coridorului, îi evitasem privirea. Dar acum, cînd şedeam într-un alcov zîmbind încîntaţi de toţi oamenii care se perindau într-un necurmat du-te-vino pe podeaua lustruită, el veni, mă atinse cu mîna şi îmi vorbi, aşa că am fost silit să-l ascult. M-a rugat să-i îngădui să-mi vorbească cîteva clipe între patru ochi.

„Nu, îi spusei eu. N-am nici un secret faţă de această doamnă. Ce vrei să-mi spui ?"

Mi-a spus că era vorba de o chestiune prea ordinară, sau în orice caz prea neinteresantă, ca să fie auzită de o doamnă.

„Poate că şi pentru mine e la fel", am spus.

El aruncă o privire spre femeie, ca şi cum era gata să apeleze la ea. Apoi m-a întrebat brusc dacă auzisem despre o mare şi răzbunătoare declaraţie pe care o făcuse Evesham. Trebuie să ştii că Evesham fusese înainte al doilea om după mine în conducerea acelui mare partid din Nord. Era un om impetuos, aspru şi lipsit de tact, şi numai eu fusesem în stare să-l domin şi să-l potolesc. Cred că mai mult din cauza lui decît dintr-a mea fuseseră ceilalţi atît de îngrijoraţi cînd m-am retras. Şi astfel, întrebarea dacă auzisem despre declaraţia aceluia îmi trezi din nou vechiul interes pentru viaţa de care mă lepădasem vremelnic.

„De mai multe zile n-am mai ascultat nici o ştire, spusei. Ce-a declarat Evesham ?"

Şi atunci omul acela îmi spuse bucuros, şi trebuie să mărturisesc că am rămas uimit de nebunia nesăbuită a lui Evesham manifestată în vorbele sălbatice şi ameninţătoare pe care le folosise. Şi mesagerul acesta, pe care îl trimiseseră la mine, nu numai îmi relată discursul lui Evesham, dar continuă să-mi ceară sfaturi şi să-mi arate ce aşteptau ceilalţi de la mine. În timp ce vorbea, iubita mea stătea puţin aplecată înainte şi ne observa pe amîndoi.

Vechiul meu obicei de a plănui şi de a organiza renăscu. Aproape că mă şi vedeam întorcîndu-mă pe neaşteptate în Nord, şi presimţeam tot efectul dramatic al acestei întoarceri. Tot ce spunea acest om dovedea dezordinea din sînul partidului, dar nu şi distrugerea lui.

M-aş întoarce mai puternic decît venisem. Şi apoi m-am gîndit la iubita mea. Înţelegi... cum să-ţi spun ? Erau anumite particularităţi în relaţiile noastre... aşa cum stau lucrurile, n-ar trebui să-ţi mai spun despre asta... particularităţi care ar fi făcut prezenţa ei alături de mine imposibilă. Ar fi trebuit s-o părăsesc ; într-adevăr, ar fi trebuit să renunţ cu totul la ea, ca să pot face tot ce puteam acolo, în Nord. Şi omul acela ştia asta, chiar în timp ce îmi vorbea, şi ştia şi dînsa că paşii mei spre datorie însemnau mai întîi despărţirea, apoi abandonarea ei. La gîndul acesta, visul meu de întoarcere se spulberă. Mă întorsei pe neaşteptate spre omul acela, în timp ce el îşi închipuia că elocinţa sa cîştiga teren în mine.

„Ce am eu de-a face cu toate aceste lucruri acum ? Am terminat cu ele. Crezi că am venit aici ca să cochetez cu oamenii tăi ?“

„Nu, zise, dar...“

„De ce nu mă laşi în pace ? Am terminat cu lucrurile acelea. Am încetat să mai fiu altceva decît un simplu particular.“

„Da, răspunse el. Dar te-ai gîndit ?... aceste vorbe războinice, aceste provocări nesăbuite, aceste sălbatice agresiuni...“

M-am ridicat în picioare.

„Nu, strigai. Nu vreau să te aud. Am ţinut seamă de toate aceste lucruri, le-am cîntărit... şi am plecat de acolo.“

El păru să se gîndească la posibilitatea de a insista. Îşi mută privirea de la mine la doamna care stătea alături şi se uita la noi.

„Război“, zise el, ca şi cum ar fi vorbit cu sine însuşi, apoi se întoarse încet şi plecă.

Rămăsei prins în vîltoarea de gînduri pe care o stîrnise apelul acelui ins.

Auzii glasul iubitei mele.

„Dragul meu, zise ea, dar dacă au nevoie de tine ?...“

Nu îşi sfîrşi fraza şi se întrerupse. Mă întorsei spre faţa ei dulce şi balanţa gîndurilor mele începu să se clatine.

„Au nevoie de mine numai ca să fac un lucru pe care ei nu îndrăznesc să-l facă ! Dacă n-au încredere în Evesham, pot să termine cu el şi singuri“.

Ea mă privi cu îndoială.

„Dar războiul...“ zise ea.

Văzui pe chipul ei aceeaşi îndoială pe care o văzusem şi mai înainte, o îndoială cu privire la ea şi la mine, o primă umbră a descoperirii care, dacă ar putea fi văzută întreagă şi clară, ar fi trebuit să ne despartă pentru totdeauna.

Eu aveam mintea mai matură decît a ei şi o puteam influenţa.

„Iubita mea, zisei, nu trebuie să te necăjeşti cu aceste lucruri. Nu va fi nici un război. Cu siguranţă că nu va fi nici un război. Epoca războaielor a trecut. Ai încredere în mine, căci ştiu cum stau lucrurile. N-au nici un drept asupra mea, iubito, şi nimeni nu are vreun drept asupra mea. Am fost liber să-mi aleg viaţa şi am ales-o pe aceasta."

„Dar războiul..."

M-am aşezat lîngă ea. Am cuprins-o cu braţul şi i-am luat mîna în mîna mea. M-am silit să-i gonesc această îndoială, m-am apucat să-i umplu din nou gîndurile cu lucruri plăcute. Am minţit-o, şi minţind-o m-am minţit şi pe mine. Şi ea nu aştepta altceva decît să mă creadă, nu aştepta decît să uite.

În scurt timp umbra s-a risipit şi am pornit în grabă spre locul nostru unde ne scăldam în mare zilnic, la Grotta del Bove Marino. Am înotat şi ne-am stropit unul pe altul, şi în apa aceea care mă ţinea la suprafaţă mi se părea că devin mai uşor şi mai puternic decît un om. Şi apoi am ieşit uzi şi încîntaţi şi am început să alergăm printre stînci. Şi după aceea ne-am pus halatele de baie şi ne-am aşezat să ne încălzim la soare, dar numaidecît am început să moţăim, eu cu capul rezemat de genunchii ei, şi am simţit-o cum îşi aşează mîna pe părul meu şi îl mîngîie uşor. Aşa am aţipit. Şi, iată, un zgomot ca acela cînd plesneşte struna unei viori m-a trezit şi m-am pomenit în patul meu din Liverpool, în viaţa de astăzi.

Numai că o bucată de vreme nu mi-a venit să cred că toate aceste clipe vii fuseseră altceva decît substanţa unui vis.

De fapt, nu puteam să cred că era un vis, cu toată realitatea sobră a lucrurilor din jurul meu. M-am îmbăiat şi m-am îmbrăcat după cum aveam obiceiul, şi în timp ce mă bărbieream, mă gîndeam de ce eu, dintre toţi oamenii, să fiu nevoit s-o părăsesc pe femeia iubită şi să mă întorc la politica fantastică din asprul şi frămîntatul Nord. Chiar dacă Evesham ar fi împins din nou lumea la

război, ce mă privea pe mine ? Eram şi eu om, cu inimă omenească şi de ce aş simţi în mine răspunderea unei zeităţi, pentru calea pe care apucă lumea ?

Trebuie să ştii că nu în felul acesta gîndesc eu la afaceri, la afacerile mele reale. Sînt avocat, ştii, şi am un principiu.

Viziunea era atît de reală, trebuie să mă înţelegi, atît de diferită de vis, încît îmi aminteam mereu o mulţime de amănunte neînsemnate ; chiar şi ornamentul de pe coperta unei hărţi ce se afla în sufragerie pe maşina de cusut a soţiei mele, mi-a amintit cu cea mai mare claritate linia aurită de pe scaunul din alcovul în care stătusem de vorbă cu trimisul partidului din care dezertasem. Ai auzit vreodată de un vis ca ăsta ?

— Cum adică ?

— Astfel încît după aceea să-ţi aminteşti amănunte pe care le uitaseşi.

Rămăsei pe gînduri. Nu observasem niciodată acest lucru, dar cred că avea dreptate.

— Niciodată.. Mi se pare că aşa ceva nu se întîmplă niciodată cînd e vorba de vise.

— Nu, răspunse el. Dar mie mi s-a întîmplat. Eu sînt avocat la Liverpool, trebuie să înţelegi, şi nu pot să nu mă întreb ce vor gîndi despre mine clienţii şi oamenii de afaceri cu care stau de vorbă în biroul meu, dacă le-aş spune pe neaşteptate că sînt îndrăgostit de o fată care se va naşte peste două sute de ani sau şi mai tîrziu şi că sînt îngrijorat de politica stră-stră-stră-stră-nepoţilor mei. În ziua aceea am fost ocupat mai ales cu arendarea unei clădiri pe o perioadă de nouăzeci şi nouă de ani. Era vorba de un constructor particular care era grăbit, iar noi vroiam să-i impunem tot felul de restricţii. Am avut o întrevedere cu el şi a dat dovadă de o anumită lipsă de cumpătare care m-a făcut să mă duc mai apoi la culcare încă iritat. În noaptea aceea n-am avut nici un vis. Şi nici în noaptea următoare n-am visat nimic, cel puţin vreun vis de care să-mi amintesc.

O parte din convingerea aceea a unei realităţi intense dispăru. Începui să cred că a fost cu siguranţă un vis. Şi apoi a venit din nou.

Cînd visul a venit din nou, după vreo patru zile, era cu totul altfel. Sînt sigur că cele patru zile trecuseră şi în vis. Multe lucruri se întîmplaseră în nord, şi umbra lor se aşternuse din nou între noi, şi de astă dată nu s-a

mai risipit atît de uşor. Am început prin a cădea într-o stare de meditaţie posacă. De ce, în ciuda tuturor, să fiu nevoit să mă întorc, să mă întorc pentru tot restul vieţii la trudă şi încordare, la insulte şi veşnice nemulţumiri, numai ca să salvez sute de milioane de oameni obişnuiţi, pe care nu-i iubeam, pe care de cele mai multe ori nu puteam să fac altceva decît să-i dispreţuiesc, de frămîntările şi neliniştea războiului şi a unei dezordini nesfîrşite ? Şi, la urma urmei, aş putea să nu reuşesc. Ei cu toţii îşi urmăreau propriile lor ţeluri înguste, şi de ce n-aş trăi şi eu ca orice om ? Din astfel de gînduri m-a trezit glasul ei, şi mi-am ridicat ochii spre ea.

M-am pomenit treaz şi umblînd. Ieşiserăm deasupra Oraşului Plăcerii, ne aflam pe Monte Solaro, aproape de pisc şi priveam spre golf. Era o după-amiază tîrzie, foarte senină. Departe, spre stînga, Ischia atîrna într-o ceaţă aurie între cer şi mare, iar Napoli se profila alb pe dealuri, şi în faţa noastră stătea Vezuviul ca o panglică înaltă şi subţire care se risipea în cele din urmă spre sud, şi în apropiere străluceau ruinele din Torre Annunziata şi Castellamare.

Îl întrerupsei brusc :

— Ai fost la Capri, desigur ?

— Numai în acest vis, zise el, numai în visul acesta. De-a lungul întregului golf de lîngă Sorrento erau palatele plutitoare ale Oraşului Plăcerii, legate cu odgoane de ţărm. Iar spre nord se aflau platformele plutitoare pe care coborau aeroplanele. În fiecare după-amiază coborau din cer aeroplane, fiecare aducînd mii de călători ai plăcerilor care veneau din cele mai îndepărtate părţi ale pămîntului spre Capri şi voluptăţile sale. Toate aceste lucruri, fii sigur, se întindeau dedesubt.

Dar noi le-am observat numai întîmplător, din cauza unei privelişti neobişnuite din seara aceea. Cinci aeroplane de război, care zăcuseră mult timp inutile în arsenalul îndepărtat de la gurile Rinului, manevrau acum pe cerul dinspre răsărit. Evesham uimise întreaga lume scoţîndu-le pe acestea şi altele şi trimiţîndu-le în marele bluff pe care-l juca, şi reuşise să mă ia chiar şi pe mine prin surprindere. Era unul din acei oameni energici şi stupizi care par să fie trimişi de cer pentru a stîrni dezastre. La prima vedere energia lui părea să semene atît de mult cu capacitatea ! Dar nu avea nici imaginaţie,

nici spirit inventiv, doar o imensă și stupidă putere de voință și o credință oarbă în „norocul" său stupid și idiot care să-l facă să reușească. Îmi amintesc cum stăteam cu femeia aceea în vîrful promontoriului și priveam escadrila ce se rotea în depărtare, și cum am cîntărit eu adevăratul înțeles al acestei imagini văzînd limpede felul cum evoluau lucrurile. Nici atunci nu era încă prea tîrziu. Aș fi putut să mă întorc, cred, și să salvez lumea. Oamenii din Nord aveau să mă urmeze, știam, cu condiția ca într-o anumită privință să respect normele lor morale. Răsăritul și Sudul se vor încrede în mine, cum nu s-ar încrede în nici un alt om din nord. Și știam că nu aveam decît să i-o spun ei, și ea mă va lăsa să plec... Nu pentru că nu m-ar fi iubit !

Numai că nu vroiam să plec ; voința mea era de cealaltă parte. Mă scuturasem atît de curînd de coșmarul răspunderii : eram încă atît de proaspăt dezertor de la datorie, încît claritatea cu care se impunea ceea ce aveam datoria să fac nu avea nici o putere asupra voinței mele. Eu voiam să trăiesc, să agonisesc plăceri și s-o fac pe iubita mea fericită. Dar, deși acest sentiment al marilor datorii neglijate nu avea nici o putere să mă atragă, reușea totuși să mă facă tăcut și preocupat, să le răpească zilelor pe care le petreceam jumătate din strălucirea lor și să mă împingă la meditații sumbre în liniștea nopții. Și, în timp ce stăteam și mă uitam la aeroplanele lui Evesham — aceste păsări de rău augur — trecînd încoace și încolo, ea ședea lîngă mine și mă privea, observîndu-mi de fapt turburarea, însă nu deslușit, ochii ei întrebîndu-mi fața umbrită de nedumerire. Chipul ei era cenușiu din cauza apusului care pălea pe cer. Nu era vina ei că mă reținea. Îmi ceruse s-o părăsesc și acum din nou, în noapte și cu lacrimi în ochi, îmi cerea să plec de la ea.

În cele din urmă, prezența ei mă trezi din meditație. Mă întorsei pe neașteptate spre ea și o provocai să alergăm în jos pe coasta muntelui. „Nu", zise, ca și cum ar fi fost vorba de un lucru incompatibil cu gravitatea ei ; dar eu eram hotărît să pun capăt acestei gravități, și am făcut-o să alerge, căci nimeni nu poate să fie întunecat și trist cînd e cu răsuflarea tăiată, iar cînd ea s-a poticnit, am continuat să alerg cu mîna sub brațul ei. Am trecut pe lîngă o pereche de oameni care s-au întors și au privit cu uimire purtarea mea, căci probabil mă recunoscuseră. Și la jumătatea drumului, pe povîrniș, se-auzi

un vuiet şi un vacarm din văzduh, aşa că ne-am oprit, şi îndată au apărut pe deasupra crestei dealului acele maşini de război, zburînd una în spatele celeilalte.

Omul păru să ezite în pragul unei descrieri.

— Cum erau ? îl întrebai eu.

— Nu luptaseră niciodată, zise el. Semănau foarte mult cu cuirasatele noastre de astăzi ; niciodată nu luptaseră. Nimeni nu ştia de ce puteau fi în stare, cu oamenii aţîţaţi dinăuntru ; unii nici nu se gîndeau la asta. Erau nişte aparate mari, în formă de vîrf de lance fără coadă, cu o elice în locul cozii.

— De oţel ?

— Nu de oţel.

— Aluminiu ?

— Nu, nu, cu totul altceva. Un aliaj care era foarte comun... tot atît de comun ca alama, de exemplu. Se numea... stai să văd... — îşi apăsă fruntea cu degetele — încep să uit totul ! zise el.

— Şi aveau tunuri ?

— Tunuri mici, care trăgeau cu bombe foarte explozive. Trăgeau spre spate, de la baza aparatului care era în formă de frunză, ca să spun aşa, şi înaintau cu vîrful. Aceasta era în teorie, ştii, dar nu luptaseră niciodată. Nimeni nu putea spune exact ce avea să se întîmple. Şi în acelaşi timp cred că era foarte plăcut să mergi rotindu-te prin aer, ca în zborul unor pui de rîndunică, iute şi uşor. Cred că cei care le conduceau nici nu încercau să se gîndească prea bine ce ar însemna adevărata luptă. Şi aceste maşini zburătoare de război, ştii, erau doar unul din nenumăratele dispozitive militare ce fuseseră inventate şi apoi lăsate în părăsire în lunga perioadă de pace. Erau tot felul de asemenea lucruri pe care oamenii le scoteau acum de la păstrare şi le lustruiau ; erau lucruri infernale, lucruri nebuneşti, lucruri care nu fuseseră încercate niciodată ; maşini mari, explozibile grozave, tunuri uriaşe. Cunoşti nebunia acelui soi intrepid de oameni care construiesc astfel de lucruri ; ei le construiesc tot aşa cum castorii clădesc diguri, fără să se gîndească la rîurile pe care le vor abate din cursul lor şi la pămînturile pe care le vor inunda !

• În timp ce în amurg coboram din nou scara în spirală ce ducea spre locuinţa noastră, am prevăzut totul : vedeam cît de limpede şi inevitabil se îndreptau lucrurile spre război, ajunse pe mîinile neroade şi violente ale lui

Evesham, și începeam să-mi dau seama ce putea să însemne războiul în aceste noi condiții. Chiar și atunci, deși știam că mă apropii de limita prilejului de a interveni, nu puteam găsi în mine voința de a mă întoarce.

Suspină.

— Asta a fost ultima mea șansă. N-am intrat în oraș pînă cînd cerul nu s-a acoperit de stele, și ne-am plimbat pe terasa înaltă, dintr-o parte în alta, și ea m-a sfătuit să mă întorc.

„Iubitule, zise, și fața ei dulce se ridică spre mine. Asta e Moartea. Viața aceasta pe care o duci este Moarte. Întoarce-te la ei, întoarce-te la datoria ta..."

Începu să plîngă, spunîndu-mi printre suspine și agățîndu-se de brațul meu : „Întoarce-te... Întoarce-te".

Apoi tăcu deodată și, aruncînd o privire spre fața ei, am citit într-o clipă ce avea de gînd să facă. Era unul din acele momente cînd poți să vezi deslușit în oameni.

„Nu !" spusei.

„Nu ?" întrebă surprinsă, și cred că și puțin înfricoșată, văzînd că i-am citit gîndul.

„Nimic nu mă poate trimite înapoi, zisei eu. Nimic ! Am ales. Am ales iubirea, și lumea poate să dispară. Orice s-ar întîmpla, eu voi trăi această viață... Voi trăi pentru tine ! Nimic nu mă va abate ; nimic, iubito. Chiar dacă ai muri... chiar dacă ai muri... !

„Da ?" murmură ea ușor.

„Atunci... aș muri și eu".

Și pînă să poată vorbi din nou, am început să vorbesc eu cu multă elocvență, așa cum puteam să fac în viața aceea, și am vorbit ca să proslăvesc iubirea, să fac ca viața pe care o trăiam noi să pară eroică și glorioasă ; iar lucrul de la care dezertam să pară ceva aspru și foarte nevrednic, pe care era bine să-l lași deoparte. M-am străduit din răsputeri să arunc această vrajă asupra lucrurilor, căutînd nu numai s-o conving pe ea, dar și pe mine. Stăteam și vorbeam, și ea se agăța de mine, sfîșiată de oscilația între tot ce socotea că e nobil și tot ce știa că e dulce. Și în cele din urmă am făcut ca viața noastră să pară eroică, am făcut din tot dezastrul care se aduna asupra lumii un fel de scenă măreață pentru iubirea noastră neasemuită ; iar noi — două biete suflete care am nimerit în cele din urmă acolo, îmbrăcați în această splendidă iluzie, aproape îmbătați de această glorioasă iluzie, stăteam sub stelele tăcute.

Şi astfel am lăsat să treacă momentul.

A fost ultima mea şansă. Chiar în timp ce ne plimbam încoace şi încolo, conducătorii Sudului şi Răsăritului făceau pasul decisiv, şi răspunsul aprins care sfărîmă manevrele lui Evesham pentru totdeauna prinse formă şi rămase în aşteptare. Şi pretutindeni, în Asia, peste oceane şi în sud, văzduhul şi cablurile palpitau de avertizările pregătirii.

Nimeni, înţelegi, nu ştia ce înseamnă războiul; nimeni nu-şi putea închipui, cu toate aceste invenţii noi, ce orori ar putea aduce războiul. Cred că cei mai mulţi oameni continuau să creadă că va fi o paradă de uniforme strălucite, cu strigăte de atac, triumfuri, steaguri şi fanfare... într-o vreme cînd jumătate din lume îşi aducea rezervele de hrană de la zeci de mii de mile distanţă...

Omul cu faţa albă se opri. Aruncai o privire spre el şi îl văzui cu ochii aţintiţi spre podeaua vagonului. O gară mică, un şir de vagoane de marfă încărcate, un semafor şi spatele unei căsuţe trecură în goană prin faţa ferestrei vagonului, iar un pod alergă cu zgomot brutal, trimiţîndu-ne ecoul huruitului treĥului.

— După aceea, zise el, am visat foarte des. Timp de trei săptămîni visul acesta a fost viaţa mea. Şi ceea ce era mai rău, au fost unele nopţi cînd nu puteam să visez, cînd stăteam zvîrcolindu-mă în pat, în viaţa aceasta blestemată; iar acolo... departe de mine... se întîmplau nişte lucruri... lucruri importante şi teribile... Trăiam în timpul nopţilor... Zilele mele, zilele cît eram treaz, din viaţa asta pe care o trăiesc acum, au devenit un vis şters, îndepărtat, un decor inutil, coperta unei cărţi.

Căzu pe gînduri.

— Aş putea să-ţi spun tot, să-ţi spun orice lucru mărunt din vis, dar cît priveşte ceea ce făceam în timpul zilei, nu. N-aş putea să spun... nu-mi amintesc. Memoria... memoria m-a părăsit. Treburile vieţii îmi scapă...

Se aplecă înainte şi îşi apăsă mîinile pe ochi. O bună bucată de timp nu spuse nimic.

— Şi apoi? întrebai.

— Războiul a izbucnit ca un uragan.

Privi fix înaintea sa spre lucruri de nedescris.

— Şi apoi? îl îndemnai din nou.

— Aveau ceva ireal, zise el cu glasul scăzut al unui om care vorbeşte cu sine însuşi. Şi ar fi putut să fie coşmaruri. Dar nu erau coşmaruri... nu erau coşmaruri. Nu!

Rămase tăcut atît de mult timp, încît crezui că se ivise primejdia de a pierde restul povestirii. Dar el începu să vorbească din nou, pe același ton de meditație întrebătoare.

— Ce era să facem altceva decît să fugim ? Nu mă gîndisem că războiul va ajunge pînă la Capri... crezusem că la Capri eram în afara lucrurilor, că aici era altfel ; dar două nopți mai tîrziu, întreaga insulă era plină de strigăte și urlete, aproape fiecare femeie și fiecare bărbat purta o insignă, insigna lui Evesham, și nu se mai auzea nici o muzică, decît numai un cîntec strident de război care răsuna întruna, și pretutindeni bărbații se înrolau, iar în sălile de dans făceau instrucție. Întreaga insulă era un vîrtej de zvonuri ; se spunea întruna că lupta începuse. Nu mă așteptasem la asta. Văzusem atît de puțin din viața de plăceri, încît nu reușisem să înțeleg această violență a amatorilor. În ce mă privește, eram în afara ei. Eram ca un om care ar fi putut să împiedice incendiul unui depozit de muniții. Momentul trecuse. Nu mai eram nimic ; orice mucos cu o insignă conta mai mult decît mine. Mulțimea ne îmbrîncea și ne urla în urechi ; cîntecul acela blestemat ne asurzea ; o femeie țipă la iubita mea pentru că nu avea insignă ; și amîndoi ne-am întors la locuința noastră, turburați și jigniți, iubita mea albă la față și tăcută, iar eu tremurînd de furie. Eram atît de furios, încît m-aș fi certat cu ea dacă aș fi găsit vreo umbră de acuzație în ochii ei.

Toată măreția mea dispăruse. Pășeam încolo și încoace prin odăița noastră din stîncă, iar afară se vedea marea întunecată și o lumină spre sud, care se aprindea, se stingea, și apărea din nou.

„Trebuie să plecăm de-aici ! îi spuneam întruna. Mi-am ales calea și nu vreau să am nici un amestec în aceste turburări. Nu vreau să am nimic cu războiul acesta. Ne-am desprins viața de toate aceste lucruri. Aici nu mai este nici un refugiu pentru noi. Să plecăm".

Și a doua zi pornisem să fugim de războiul care punea stăpînire pe întreaga lume. Și tot restul nu a fost decît Fugă... tot restul nu a fost decît Fugă.

Rămase pe gînduri, întunecat.

— Cît a durat ?

Nu-mi dete nici un răspuns.

— Cîte zile ?

Avea fața albă și trasă, iar pumnii îi erau încleștați. Nu luă în seamă curiozitatea mea.

Încercai prin felurite întrebări să-l atrag din nou la povestirea lui.

— Unde v-ați dus ?

— Cînd ?

— Cînd ați plecat din Capri.

— Spre sud-vest, zise, și mă măsură scurt cu privirea. Ne-am dus cu o barcă.

— Credeam că într-un aeroplan.

— Au fost luate toate.

Nu i-am mai pus nici o întrebare. Apoi, am crezut că începe din nou. Izbucni într-o argumentație monotonă.

— Dar de ce să fie ? Dacă, într-adevăr, această bătălie, acest masacru și această încordare este viața, de ce ne mai bîntuie dorința de plăceri și frumusețe ? Dacă nu există nici un refugiu, dacă nu există pace nicăieri și dacă toate visurile noastre despre locuri liniștite nu sînt decît o nebunie și o capcană, de ce aveam astfel de vise ? Fără îndoială că nu dorințele nedemne, nu intențiile josnice ne aduseseră pe noi aici. Iubirea fusese cea care ne izolase. Iubirea venise la mine cu ochii ei și îmbrăcată în frumusețea ei, mai minunată decît orice altceva în viață, în însăși forma și culoarea vieții, și mă chemase la ea. Făcusem să tacă toate glasurile, răspunsesem tuturor întrebărilor și venisem la ea. Și, deodată, nu mai era nimic altceva decît Războiul și Moartea !

Avui o inspirație.

— La urma urmei, spusei, ar putea să nu fi fost decît un vis.

— Un vis ! strigă el aprinzîndu-se. Un vis, cînd chiar și acum...

Pentru prima dată se însufleți. O ușoară roșeață i se strecură în obraji. Ridică palma desfăcută, o încleștă și o lăsă să-i cadă pe genunchi. Vorbi privind departe de mine, și în tot restul timpului continuă să se uite în depărtare.

— Nu sîntem decît niște năluci ! zise el. Și năluci ale altor năluci, dorințe ca umbrele norilor și voințe ca paiele duse de vînt ; zilele trec, se sfîrșesc și ne poartă cum poartă trenul umbra luminilor sale... chiar așa ! Dar un singur lucru este real și sigur, un singur lucru nu este vis, ci este etern și durabil. El este în centrul vieții mele, și toate celelalte lucruri din jur sînt subordonate și cu totul za-

darnice. O iubeam pe femeia aceea din vis. Şi ea şi cu mine am murit împreună !... Un vis ? Cum poate să fie vis, cînd a copleşit o viaţă vie cu o suferinţă nepotolită, cînd face ca tot ce a avut însemnătate în viaţă să pară inutil şi neînţeles ?!

Pînă în clipa cînd a fost ucisă, am crezut că mai aveam încă o şansă de a scăpa. Toată noaptea şi dimineaţa cît am mers pe mare de la Capri la Salerno i-am vorbit de evadare. Eram plini de o speranţă care s-a agăţat de noi pînă la sfîrşit, o speranţă pentru viaţa pe care o vom duce împreună, în afara tuturor acestora, dincolo de bătălie şi luptă, de patimile crude şi zadarnice, de imperativele arbitrare şi inutile ale lumii. Ne simţeam înălţaţi ca şi cum căutarea noastră era un lucru sfînt, ca şi cum iubirea unuia pentru celălalt era o misiune...

Chiar şi atunci cînd, din barca noastră, am văzut faţa frumoasă a marii stînci care este Capri, acum brăzdată şi scobită de amplasamentele tunurilor şi de adăposturile care aveau să facă din ea o fortăreaţă, n-am bănuit nimic din masacrul iminent, deşi furia pregătirilor se zărea sub forma unor nori de praf în sute de puncte ; dar eu am început să-i vorbesc despre ea. Insula, trebuie să ştii, era încă frumoasă, cu toate cicatricele ei, cu nenumăratele ei ferestre, arcade şi cărări ce se înşirau unele peste altele, pe vreo mie de picioare, o vastă sculptură cenuşie, întreruptă de terase cu viţă de vie şi crînguri de lămîi şi portocali, şi pîlcuri de agave, şi merişori, şi migdali înfloriţi. Şi pe sub arcada clădită peste Marina Piccola veneau alte bărci ; şi cînd am ajuns să ocolim capul şi să zărim coasta continentului a apărut încă un şir de bărci, plutind cu vîntul în spate, spre sud-vest. După puţin timp, au apărut o mulţime, cele mai îndepărtate văzîndu-se ca nişte puncte albastre în umbra falezei dinspre răsărit.

„Iată iubirea şi raţiunea, zisei eu, care fug de toată această nebunie a războiului."

Şi, deşi văzurăm curînd o escadrilă de aeroplane care zburau pe cer către sud, nu le luarăm în seamă. Erau ca o linie de puncte pe cer, apoi mai multe, punctînd orizontul de sud-est, şi după aceea şi mai multe, pînă cînd un sfert de cer era punctat cu pete albastre. Acum erau ca nişte liniuţe subţiri albastre, şi apoi unul cîte unul se înclina şi reflecta lumina soarelui, devenind cîte un mic fulger de lumină. Veneau, înălţîndu-se şi coborînd şi

crescînd tot mai mari, ca un stol uriaș de pescărușI sau ciori sau alte păsări de acest fel, mișcîndu-se cu o uimitoare uniformitate și întinzîndu-se tot mai mult pe cer, pe măsură ce se apropiau. Aripa dinspre sud se înălță ca un nor în formă de săgeată, acoperind soarele. Și apoi ele se întoarseră brusc spre răsărit și porniră într-acolo devenind tot mai mici și mai clare, pînă cînd dispărură de pe cer. Și după aceea observarăm spre nord, la mare înălțime, mașinile zburătoare ale lui Evesham atîrnînd deasupra orașului Napoli ca un roi de musculițe.

Părea că nu ne privește mai mult decît zborul unui stol de păsări.

Chiar și murmurul tunurilor, departe spre sud-est, nu părea să însemne nimic pentru noi...

În fiecare zi, în fiecare vis de mai tîrziu, continuam să fim exaltați, continuam să căutăm refugiul acela în care să putem să trăim și să ne iubim. Ne cuprinsese oboseala, sufeream și aveam tot felul de necazuri. Deși eram prăfuiți și murdari după drumul obositor pe care-l făcuserăm și pe jumătate morți de foame și îngroziți de morții pe care-i văzuserăm și de fuga țăranilor, căci în foarte scurt timp un val de lupte se întinse pe toată peninsula, toate aceste lucruri care ne bîntuiau mintea nu făceau decît să ne întărească hotărîrea de a scăpa. Oh, cît de vitează și răbdătoare a fost ea ! Ea, care nu înfruntase niciodată greutăți și riscuri, avea curaj și pentru ea, și pentru mine. Am cutreierat peste tot căutînd o scăpare, printr-o țară stăpînită în întregime și jefuită de hoardele războiului. Am mers numai pe jos. La început, au fost și alți fugari, dar nu ne-am amestecat cu ei. Unii au scăpat spre nord, alții au fost prinși o dată cu torentul țărănimii care fugea pe șoselele principale, mulți s-au dat pe mîinile soldaților și au fost trimiși spre nord. Mulți dintre bărbați au fost înrolați cu forța. Dar noi ne-am ținut departe de aceste lucruri ; nu luaserăm cu noi nici un ban cu care să mituim o trecere spre nord, și îmi era teamă ca iubita mea să nu cadă pe mîinile acestor mulțimi de recruți. Debarcaserăm spre Salerno, fuseserăm întorși din drum la Cava și încercaserăm să trecem spre Taranto printr-o trecătoare peste Monte Alburno, dar fuseserăm mînați înapoi de lipsa de hrană, și astfel coborîserăm printre mlaștinile de lîngă Paestum, unde se află doar templele acelea mari. Aveam o vagă idee că la Paestum ar fi po-

sibil să găsesc o barcă sau altceva şi să pornim din nou pe mare. Şi acolo ne-au prins luptele.

Un fel de orbire sufletească pusese stăpînire pe mine. Puteam vedea limpede că eram înconjuraţi ; că marea plasă a acelui uriaş Război ne prinsese. De multe ori văzuserăm trupele de recruţi care veniseră din nord şi umblau dintr-o parte în alta, şi le zăriserăm de la distanţă, prin munţi, construind drumuri pentru transportul muniţiei şi pregătind instalarea tunurilor. La un moment dat am crezut că au tras spre noi, luîndu-ne drept spioni ; în orice caz, un glonte a trecut şuierînd pe deasupra noastră. De mai multe ori ne-am ascuns în păduri de aeroplanele care pluteau pe deasupra.

Dar toate aceste lucruri nu mai au acum nici o importanţă, toate aceste nopţi de fugă şi suferinţă... Ne aflam într-un spaţiu deschis, lîngă templele acelea mari de la Paestum, într-un loc acoperit cu blocuri de piatră şi presărat cu tufişuri ţepoase, gol şi pustiu şi atît de plat, încît un crîng de eucalipţi din depărtare se vedeau pînă la piciorul tulpinii. Parcă văd şi acum ! Iubita mea şedea lîngă un tufiş şi se odihnea, căci era foarte slăbită şi obosită, iar eu stăteam în picioare căutînd să văd dacă aş putea să-mi dau seama de distanţa la care se trăgeau focuri de armă. Erau fără zgomot, ştii, luptînd departe unii de alţii, cu acele teribile arme noi care nu fuseseră folosite niciodată : tunuri care trăgeau la mare distanţă şi aeroplane care puteau... Nimeni nu putea să ştie ce puteau ele să facă !

Ştiam că ne aflăm între cele două armate şi că se apropiau una de alta. Ştiam că sîntem în primejdie şi că nu ne puteam opri aici să ne odihnim !

Deşi aveam toate acestea în minte, le aveam numai în subconştient. Păreau să fie lucruri care nu ne privesc pe noi. Mă gîndeam în primul rînd la iubita mea. Mă cuprinsese o tristeţe dureroasă. Era întîia oară cînd se dădea bătută şi se prăbuşise plîngînd. Puteam s-o aud suspinînd la spatele meu, dar nu vroiam să mă întorc spre ea, pentru că ştiam că simţea nevoia să plîngă şi că se abţinuse atît timp din cauza mea. Era bine, mă gîndeam, să plîngă şi să se odihnească, şi apoi să pornim din nou la drum, căci nu-mi închipuiam atunci un fapt care era totuşi atît de aproape de noi. Parcă o văd şi acuma cum

stătea acolo, cu părul ei minunat căzîndu-i pe umeri şi cu obrajii supţi.

„Dacă ne-am fi despărţit, zise ea. Dacă te-aş fi lăsat să pleci..."

„Nu, zisei eu. Nici acum nu-mi pare rău. Nu-mi pare rău, fiindcă eu am ales, şi am să rezist pînă la capăt."

Şi atunci...

Deasupra capului, pe cer, a fulgerat ceva şi a explodat, şi am auzit peste tot în jurul nostru gloanţele răpăind. Au zdrelit pietrele din jurul nostru, zvîrlind bucăţi de cărămidă, şi s-au dus...

Îşi duse mîna la gură, apoi îşi umezi buzele.

— La fulgerul exploziei mă întorsesem... Ştii, s-a ridicat în picioare... S-a ridicat în picioare, ştii, şi a făcut un pas spre mine... Ca şi cum ar fi vrut să ajungă pînă la mine... Fusese împuşcată în inimă.

Tăcu şi mă privi fix. Am simţit neputinţa aceea prostească pe care o simte orice englez în astfel de ocazii. I-am întîlnit o clipă privirea şi apoi m-am uitat pe fereastră afară. Am păstrat amîndoi mult timp tăcerea. Cînd, în cele din urmă, am privit spre el, l-am văzut stînd pe spate în colţul său, cu braţele încrucişate şi rozîndu-şi încheieturile degetelor.

Îşi muşcă deodată unghia şi tresări.

— Am dus-o în braţe spre temple, spuse, ca şi cum asta ar mai fi avut vreo importanţă. Nu ştiu de ce. Mi se păreau un fel de sanctuar, înţelegi. Presupun că dăinuiau de atîta timp. Ea probabil că murise pe loc. Dar... am vorbit cu ea... tot drumul.

Din nou tăcere.

— Am văzut templele acelea, zisei eu brusc, şi într-adevăr îmi amintise cu multă claritate de arcadele calme şi însorite, tăiate din gresie roasă de vreme.

— Era acela de culoare brună, cel mare, de culoare brună. M-am aşezat pe o coloană căzută, continuînd s-o ţin în braţe... Acum nu-i mai vorbeam. Şi după puţin timp, şopîrlele au ieşit şi au început să alerge din nou, ca şi cum nu se întîmplase nimic neobişnuit, ca şi cum nimic nu se schimbase... Era acolo o linişte grozavă, soarele era sus şi umbrele stăteau nemişcate ; chiar şi umbrele ierburilor de pe ziduri stăteau nemişcate, în ciuda bubuiturilor ce răsunau în tot cerul.

Parcă-mi amintesc că aeroplanele au venit dinspre sud și că lupta s-a îndepărtat spre vest. Un aeroplan a fost lovit, s-a răsturnat și a căzut. Îmi amintesc asta, deși nu mă interesa cîtuși de puțin. Nu părea să aibă vreo importanță. Era ca un pescăruș rănit, știi, care întîi se zbate cîtva timp în apă. Îl puteam vedea prin naosul templului, ca un obiect negru în apa albastră și strălucitoare.

De trei sau patru ori, niște obuze au explodat pe plajă, apoi au încetat. De fiecare dată cînd se întîmpla asta, toate șopîrlele fugeau și se ascundeau un răstimp. Acesta era tot răul pe care-l pricinuiau, în afară de un glonte rătăcit care a zgîriat piatra de lîngă mine și a făcut pe ea o suprafață albă și strălucitoare.

Pe măsură ce umbrele se lungeau, tăcerea părea și mai mare.

Lucru curios, remarcă el pe tonul unui om care ia parte la o conversație banală, nu gîndeam totuși... nu mă gîndeam la nimic. Stăteam cu ea în brațe printre pietre, într-un fel de letargie... nemișcat.

Și nu-mi amintesc cum m-am trezit. Nu-mi amintesc cum m-am îmbrăcat în ziua aceea. Știu că m-am pomenit în biroul meu, cu scrisorile desfăcute în fața mea, și că eram izbit de absurditatea faptului de a mă afla acolo, știind că în realitate ședeam, buimăcit, în templul acela din Paestum, cu o femeie moartă în brațe. Am citit scrisorile mașinal. Am uitat despre ce era vorba în ele.

El se opri. Urmă o lungă tăcere.

Am observat deodată că trenul cobora panta de la Chalk Farm spre Euston. Am tresărit văzînd cum trecuse timpul. M-am întors spre el cu o întrebare brutală, pe tonul de „acum ori niciodată".

— Și ai mai visat ?

— Da.

Păru că face o sforțare ca să sfîrșească. Glasul îi era foarte scăzut.

— Numai o dată și parcă numai cîteva clipe. Se părea că mă trezisem deodată dintr-o mare apatie, mă sculasem în picioare și un trup zăcea acolo pe pietre lîngă mine. Un trup slăbănog. Nu al ei, știi. Parcă nu mai era ea...

Probabil că auzisem glasuri. Nu știu. Știu numai că se apropiau niște oameni în singurătatea aceea, și că asta a fost ultima lovitură.

M-am ridicat în picioare şi am umblat prin templu, şi atunci a apărut mai întîi un om cu faţa smeadă, îmbrăcat într-o uniformă de un alb murdar, tivită cu albastru, şi apoi s-au ivit alţii, mai mulţi, cătărîndu-sè pe creasta vechiului zid al cetăţii dispărute şi ghemuindu-se acolo. Erau nişte mici figuri iţindu-se în bătaia soarelui şi au rămas acolo, cu armele în mînă, cercetînd prevăzători terenul din faţa lor.

Şi mai departe am văzut alţii, apoi alţii în celălalt capăt al zidului. Era o linie lungă de oameni în ordine de bătaie.

Apoi insul pe care-l văzusem întîi se ridică în picioare şi strigă un ordin, iar oamenii săi se dădură jos de pe zid în ierburile înalte şi se îndreptară spre templu. Coborî şi el împreună cu ceilalţi, conducîndu-i. Venea drept spre mine şi cînd mă văzu se opri.

La început îi priveam pe aceşti oameni din simplă curiozitate, dar cînd am văzut că au de gînd să vină spre templu m-am hotărît să-i opresc. Strigai către ofiţer :

„Nu trebuie să vii aici. Aici sînt eu. Sînt aici cu moarta mea."

Mă privi fix, apoi îmi strigă o întrebare într-o limbă necunoscută.

Eu repetai ceea ce mai spusesem.

El strigă din nou, iar eu îmi încrucişai braţele şi rămăsei nemişcat. Apoi el le spuse ceva oamenilor săi şi înaintă spre mine. Ţinea în mînă o sabie.

Îi făcui semn să rămînă la distanţă, dar el continuă să înainteze. Îi spusei din nou cu multă răbdare şi foarte limpede : „Nu trebuie să vii aici. Astea sînt nişte temple vechi şi aici sînt eu cu moarta mea".

Se apropie atît de mult, încît îi puteam vedea bine faţa. Era o faţă îngustă, cu ochi cenuşii întunecaţi şi cu o mustaţă neagră. Avea o cicatrice pe buza de sus, şi era murdar şi nebărbierit. Continua să strige lucruri neînţelese, poate întrebări adresate mie.

Ştiu acum că-i era teamă de mine, dar atunci nu m-am gîndit la asta. În timp ce încercam să-i explic, m-a întrerupt pe un ton imperativ, cerîndu-mi, cred, să mă dau la o parte.

Încercă să treacă pe lîngă mine, dar eu îl apucai de braţ.

Văzui că se schimbă la faţă sub strînsoarea mea.

„Nebun ce eşti, strigai eu. Nu ştii ? E moartă !“

Se dădu înapoi. Mă privi cu ochi cruzi. Văzui în ei un fel de hotărîre plină de triumf. Apoi, încruntîndu-se, deodată îşi ridică sabia... aşa... şi lovi.

Se întrerupse brusc.

Observai o schimbare în ritmul trenului. Se auziră frînele, iar vagonul scîrţîi şi se zgudui. Lumea aceasta a noastră îşi afirma prezenţa, devenea zgomotoasă. Văzui prin fereastra aburită uriaşe lămpi electrice aruncîndu-şi lumina de pe stîlpii înalţi, văzui şiruri de vagoane goale care treceau, stînd pe loc, prin faţa ferestrei şi apoi trecu după ele un semafor înălţîndu-şi constelaţia de lumini verzi şi roşii în amurgul întunecat al Londrei. Îmi întorsei din nou privirea spre chipul supt al omului din faţa mea.

— Mă lovi drept în inimă. Cu un fel de uimire... nu cu teamă, nici durere... doar cu un fel de uimire, şi am simţit cum mă străpunge, am simţit sabia pătrunzîndu-mi în trup. Nu m-a durut, ştii ! Nu m-a durut deloc.

Luminile galbene ale peronului începură să se zărească, trecînd întîi repede, apoi mai încet, şi în cele din urmă oprindu-se cu o smucitură. Pe-afară treceau încoace şi încolo siluete nelămurite de oameni.

— Euston ! strigă un glas.

— Vrei să spui ?...

— N-a fost nici o durere, nici o înţepătură sau usturime. O uimire, şi apoi bezna care a cuprins totul. Chipul aprins, brutal, din faţa mea, chipul omului care mă ucisese, păru că se depărtează, pînă pieri din faţa ochilor mei...

— Euston ! strigau vocile de afară. Euston !

Uşa compartimentului se deschise, lăsînd să intre un val de zgomote, şi un hamal stătea în pragul ei şi se uita la noi. Zgomote de uşi trîntite, tropot de copite ale cailor de la trăsuri, şi dincolo de toate — vacarmul inform şi îndepărtat al străzilor Londrei ajunse pînă la urechile mele. O mulţime de lămpi aprinse străluceau de-a lungul peronului.

— O beznă, un val de beznă care s-a întins şi a înghiţit totul.

— Aveţi vreun bagaj, domnule ? zise hamalul.

— Şi asta a fost sfîrşitul ? întrebai eu.

Păru că ezită. Apoi, aproape neauzit, răspunse :

— Nu.

— Adică ?

— N-am putut să ajung la ea. Ea era în cealaltă parte a templului... Şi apoi...

— Da, insistai eu. Şi ?

— Coşmaruri, strigă el ; adevărate coşmaruri ! Dumnezeule ! Păsări mari care se repezeau să sfîşie...

În româneşte de
V. Kernbach şi *C. Vonghizas*

Kit

Îmi amintesc și acum palma pe care, copil fiind, am primit-o de la tatăl meu, singura și cea mai dureroasă palmă primită de la el. A fost gestul care a prefăcut în cioburi minusculul și frumosul univers clădit pe nesimțite în puținii mei ani. Dar tata nu avusese timp să înțeleagă monotonia orelor de joacă, a multicolorelor cuburi magnetice, a ecranului programat să sintetizeze chipuri și sunete destinate să alunge singurătatea, nu știa bietul tata fascinația ce m-a cuprins atunci cînd a deschis larg hubloul camerei mele și întreg firmamentul a năvălit în ochii mei rotunzi și mari de copil. Zilnic, de atunci, tata venea să-mi deschidă fereastra spre Cosmos și amîndoi, el cuprinzîndu-mi umerii, priveam în tăcere spre imensitatea abisului punctat de luminițe firave. Dar tata știa că nu poate lipsi de la îndatoririle sale, așa că într-o zi îmi arătă butoanele ce comandau hubloul, cerîndu-mi să promit că voi privi spațiul numai în timpul celor cîteva ore permise. Multă vreme i-am dat ascultare, însă zilnic zăboveam tot mai mult și inegalabila atracție pe care Exteriorul o exercita asupra mea era parcă tot mai des întreruptă de semnalele beculețului roșu ce marca sfîrșitul perioadei permise. Este greu de descris teribila imagine a Cosmosului, infinitul formelor ce le poate naște imaginația, unind minusculele luminițe una cu alta, sau pornind cu visul spre oricare din stele pentru a crea acolo o lume a basmului de care mă simțeam legat cu mii de fire. Închideam hubloul cu multă părere de rău și așteptam nerăbdător clipele zilei următoare cînd din nou mi-era permis să îl des-

chid. Regăseam pe cer steluța aleasă, aceasta clipea prietenos, și visul continua. Așa s-a întîmplat atunci cînd furat de vraja stelei ce adăpostea lumea mea, am ignorat semnalele automatelor ce îmi cereau să închid hubloul, și, într-o adevărată stare de exaltare, am urmărit apusul lumii mele. Oftînd, am întins degetul spre a comanda închiderea hubloului, cînd o privire fugară asupra acestuia m-a făcut să-mi retrag mîna, și, fascinat, să privesc planeta, enorma sferă scăldată în culori ce apăruse majestuos și umplea acum tot firmamentul. Așa m-a găsit tata, adus de semnalele stridente ale automatelor. Îngenunchiat, cu fruntea și buzele lipite de metalul transparent, cu micile mele palme desfăcute ca pentru a cuprinde globul planetei. M-a smuls brutal din reverie tata, iar palma primită de la el mi-a colorat obrajii și a declanșat un șuvoi de lacrimi. Pentru îndrăzneala de a fi privit cerul în timpul perioadei interzise, mai multe zile nu am avut dreptul de a privi stelele, iar mai apoi tata a montat un automat ce menținea singur hubloul deschis atît cît trebuie. Dar totul își pierduse acum farmecul și ecranul cu jocuri stă martor încercărilor mele de a readuce prin desen imaginea planetei.

Au fost clipele cele mai viu trăite, care împreună cu imaginea pereților argintii ai camerei unde mi-am petrecut primii ani, formează singurele amintiri ale copilăriei mele. Mai tîrziu, firesc, am înțeles. I-am văzut și pe ceilalți oameni, care au găsit timp să-mi fie educatori, am cunoscut-o pe Sandra, copil ca și mine, împreună am colindat toate culoarele satelitului pe care se afla mica noastră colonie, am spart cu rîsetele noastre răceala metalului strălucitor, și singură joaca noastră de copii aducea deseori umbre de recunoștință în privirea celor mari. Noi doi eram unicii copii de pe stație, înconjurați de grija și afecțiunea tuturor. Încet, oamenii aveau tot mai mult timp pentru noi.

Cuvîntul *mamă* l-am auzit întîia oară de la Sandra. Apoi mama ei m-a adoptat și pe mine. L-am cunoscut pe Seld cel priceput la toate, și el ne-a învățat cum să vorbim mașinilor, apoi cu multă răbdare ne-a explicat taina tuturor butoanelor din Sala de control. Nik cel cu părul vîlvoi știa să povestească o mulțime de întîmplări ciudate. Cori ne lua zilnic în grija lui, iar sala de gimnastică era

prea mică pentru tot ce făcea, şi de fiecare dată plecam epuizaţi şi acoperiţi de sudoare.

Au fost clipe fericite, şi singurul eveniment ce le-a tulburat a venit pe neaşteptate. Platforma-podea a început să se clatine tot mai tare, Sandra şi eu ne-am rostogolit pe podea, apoi am devenit uşori ca nişte fulgi. Sonerii şi lumini, strigăte, şi tot vacarmul s-a potolit cîteva minute mai tîrziu. Pe noi ne-au închis într-o cameră, cum de mult nu o mai făcuseră, iar figura răvăşită a celui ce ne-a condus ne speriase atunci. În grabă, uitaseră să declanşeze izolarea fonică şi cu urechile lipite de uşă, amîndoi, Sandra şi cu mine am auzit fraze întretăiate, şuierătoare.

— Ce a fost ?

— Defecţiune la grupul de heliogeneratoare.

— Impact meteoric ?

— Probabil...

— Seld era acolo !...

De atunci nu l-am mai văzut pe Seld şi altcineva ne-a vorbit despre maşini şi calculatoare, dar niciodată atît de frumos cum o făcea el. Odată, Nik ne-a spus o poveste cu războaie.

— Dar ce sînt războaiele, Nik ? l-am întrebat.

Ne-a vorbit pe îndelete despre război şi atunci mi-am amintit de palma primită demult de la tatăl meu şi de planeta multicoloră. L-am întrebat pe Nik ce e cu planeta şi atunci nu i-am înţeles tăcerea, privirea plecată şi visătoare, ochii umezi.

— O să afli odată, a şoptit, apoi a plecat lăsîndu-ne nedumeriţi.

Peste puţin timp, Nik ne-a oferit un joc.

— Este un Kit, un joc pe care imaginaţia voastră singură îl va dirija. Prin el veţi înţelege ce înseamnă războiul, a spus.

Am alergat împreună cu Sandra la ecranul din camera mea, unde am conectat jocul şi multă vrem am privit făpturi minuscule, aparent identice, dar lesne de deosebit atunci cînd solicitam o mărire a imaginii. Făpturile, nu ştiu dacă pot să le spun oameni, se încăierau la o simplă apăsare de buton, îndreptau unele spre altele tuburi prevăzute cu mînere, se prăbuşeau, sîngerau, totul desfăşurîndu-se într-un vacarm groaznic. Am urmărit uluiţi spectacolul înfiorător ce se desfăşura tridimensional pe ecran, iar la un moment dat, atraşi de dinamismul situa-

ţiilor, am început să intervenim în joc, mai întîi timid, cu ajutorul butoanelor, iar mai apoi fixîndu-ne pe tîmple senzori meniţi să modifice situaţia după gîndul nostru. Era interesant să dobor figurinele Sandrei, să-i cuceresc zonele desemnate a fi ale ei...

Absorbiţi de noul joc, abia după mai multă vreme l-am reîntîlnit pe Nik.

— Ei, cum vă place războiul ?

S-a întristat aflînd cît de bine ne distrăm cu jocul său şi într-o zi, fără ştirea noastră, Nik a reprogramat jocul, iar chipurile anonime de pe ecran au fost schimbate cu chipurile tatii, al Sandrei, al meu şi al tuturor celor de pe satelit. Fără să fi aflat asta, am continuat să masacrăm figurinele de pe ecran, iar la sfîrşit am privit neîncrezători trupul însîngerat al mamei Sandrei, al tatălui meu şi, inutil, am apăsat amîndoi butoanele ce întotdeauna readuceau viaţa pe ecran. Am plîns împreună pînă ne-am regăsit în braţele părinţilor noştri, care ne urmăreau în tăcere.

I-am dat lui Nik jocul înapoi. Acum îl înţelesesem.

Timpul a zburat repede, iar noi am crescut şi am învăţat să cunoaştem universul de metal ce ne înconjura. Într-o zi a venit Nik şi ne-a spus doar atît :

— Veniţi, e timpul.

L-am urmat, tăcuţi.

Am intrat toţi trei într-o sală mare pe care nu o mai văzusem. Aici erau toţi oamenii, nu-mi amintesc să-i mai fi văzut vreodată adunaţi împreună aşa ca acum. Ne-am aşezat în fotolii, iar Nik a început să vorbească privind spre noi.

— Astăzi, copii, o să vă spun o poveste ceva mai lungă şi poate nu atît de frumoasă. Este însă povestea noastră şi a voastră, povestea oamenilor. Ea începe aici...

Nik se întrerupse spre a apăsa un buton, iar în faţa noastră răsări planeta. Un strat de nori albi o acopereau în parte, iar culorile ei erau dominate de imense pete albastre în care razele stelei Soare se amestecau dînd străluciri nemaivăzute. Nik ne-a trezit din visare.

— Această planetă se numea Terra, ceea ce înseamnă Pămînt într-o limbă de mult apusă. Ar fi greu să aduc în faţa voastră adevărata frumuseţe a Pămîntului, iar cele cîteva imagini ce le păstrăm ca pe relicve nu pot să spună mai mult. Erau mulţi oameni acolo... şi mulţi copii... Noi, cei pe care-i vedeţi aici, împreună cu mulţi alţii, am plecat

spre a oferi Cosmosul oamenilor, spre a construi orașe orbitale. Am fi reușit, poate, dacă nu era Războiul. Nu știm de ce a izbucnit, dar oamenii aveau arme nimicitoare, erau răi unii din ei și doreau numai pentru sine ceea ce de fapt era al tuturor. Acum nu se mai află acolo decît cenușă și ruine...

Nik se întrerupse din nou, vocea îi tremura, dar, trecîndu-și mîna peste fruntea îmbrobonată de sudoare, continuă :

— Și pe noi au vrut să ne distrugă și greu am reușit să reclădim satelitul acesta, iar mulți dintre noi au pierit. Voi sînteți singurii noștri copii, nu avem și nici nu o să mai avem alții. V-am ținut închiși la adăpost de radiații pînă cînd pericolul lor a trecut. Sînteți aproape mari, trebuie să știți totul. Poate vă mai amintiți clipa în care a pierit Seld. Sacrificiul lui ne-a dat încă un răgaz. Sîntem lipsiți de energie, Seld nu a putut să salveze decît rezervele. Nu avem altă posibilitate în afara aceleia de a vă trimite pe Terra, poate mai sînt oameni acolo, voi trebuie să trăiți, să continuați ceea ce noi am început aici...

Vocea i se frînse brusc, se întoarse spre imaginea planetei, și așa, cu umerii cutremurați de frisoanele unui plîns ce abia mai tîrziu aveam să îl înțeleg, cu capul plecat, așa am reținut ultima imagine a lui Nik.

Prinzînd mîna Sandrei, am străbătut împreună culoarele pustii urmărind jocul rece al luminilor de control. Puțin după aceea ne-au învățat să folosim grelele pelerine antiradiante. Apoi, minusculul modul ce avea să ne ducă pe Terra. Ne-au vorbit fiecare dintre ei, lipindu-și buzele de obrajii noștri pentru ultima dată.

Apoi ne-au așezat în modul și a început transferul energetic ce urma să ne asigure coborîrea și supraviețuirea. Iarăși am simțit un cutremur. Oare se întîmpla ceva cu nava ? Sfaturile lor ne-au însoțit tot drumul prin radio și, abia după ce am atins oceanul, am încetat să-i mai auzim. Am ieșit amîndoi afară, cu senzația îmbătătoare adusă de vînturile Pămîntului. În zadar am încercat să reluăm legătura radio cu ai noștri, nimeni nu ne mai spunea nimic.

După mai multe ore de așteptare, la căderea serii, țipătul Sandrei m-a făcut să tresar. O imensă stea de foc se prăbușea spre ocean. Ne-am privit, abia atunci am înțeles amîndoi ce se întîmplase. Am înțeles că energia necesară stabilizării orbitei satelitului, ei ne-o dăduseră

nouă, pentru ca apoi să ardă fericiţi că ne-au dăruit o şansă. Nu au crezut că mai pot fi oameni pe Pămînt, nu ar crede nici dacă ar privi prin ochii noştri înecaţi în lacrimi, silueta distorsionată a imensului submarin ce se apropie, a oamenilor ieşiţi din mare care îşi agită braţele.

Semne de piretenie ? Semne de ameninţare ? Plutind, ne apropiem încet de ei... Plutind, se apropie încet de noi...

Aici sîntem foarte fericiţi

Speriat ? Oh, da, eram speriat — cine n-ar fi fost ? Poate un nebun, un sinucigaş ori un robot. Sau poate un ofiţer de carieră.

Submaiorul Stott păşea încoace şi încolo în spatele micului podium din încăperea care pe *Anniversary* îndeplinea rolul şi de sală de şedinţe, şi de sală de mese, şi de sală de gimnastică. Tocmai efectuaserăm ultimul salt colapsar de la Tet-38 la Yod-4. Încetineam spre 1,5 G, iar viteza în raport cu saltul reprezenta respectabila proporţie de nouă zecimi din cea a colapsarului. Şi eram urmăriţi...

— Vreau doar să vă relaxaţi puţin şi să acordaţi credit calculatorului navei. Oricum, racheta taurană nu se va afla în zona de acţiune decît peste două săptămîni, şi dacă veţi continua să vă fîţîiţi de colo-colo timp de două săptămîni, nici voi şi nici oamenii voştri nu veţi mai fi în stare să luptaţi atunci cînd va veni vremea. Frica este o boală contagioasă. Mandella !

Avea întotdeauna grijă ca în faţa companiei să-mi spună „sergent“ Mandella. Acum însă toţi cei prezenţi la şedinţă erau fie şefi de formaţiuni, fie mai mari, simpli soldaţi nu existau. Aşa că sări peste grade.

— Da, sir.

— Mandella, tu eşti răspunzător pentru eficienţa psihică şi fizică a bărbaţilor şi femeilor din grupa ta. Presupunînd că ai cunoştinţă de apariţia pe navă a problemei eticii *şi* presupunînd că grupa ta nu este imună... ce ai de făcut ?

— Cu grupa mea, sir ?

Mă privi lung o clipă.

— Desigur.

— O discutăm deschis, sir.

— Şi ai ajuns la vreo concluzie dramatică ?

— Fără lipsă de respect, sir, eu cred că principala problemă este clară. Oamenii mei stau închişi pe navă... la dracu', toţi stăm, de paisprezece...

— Ridicol. Fiecare dintre noi a fost bine condiţionat împotriva stresului vieţii în spaţii restrînse. Ofiţerii — continuă el — trebuie să rămînă celibatari, şi totuşi nu avem nici o problemă cu etica.

Dacă gîndea că ofiţerii lui erau celibatari, atunci trebuia să stea jos şi să aibă o lungă discuţie cu locotenentul Harmony. Poate că se referea doar la ofiţerii de carieră, deci la el însuşi şi la Cortez. Şi probabil că avea dreptate numai pe jumătate, deoarece Cortez era mai mult decît prietenos cu caporalul Kamehameha.

— Terapiştii — spuse el mai departe — v-au întărit condiţionarea în această privinţă în timp ce lucrau la înlăturarea urii condiţionate... ştiţi cu toţii ce părere am despre asta... dar, chiar dacă se mai pot înşela, totuşi sînt pricepuţi.

În prima noastră luptă cu tauranii fuseserăm atît de saturaţi cu ură oarbă încît îi masacraserăm pînă la unul, deşi scopul raidului fusese acela de a lua prizonieri. Stott stătuse pe navă.

— Caporal Potter ! Trebuia să-i menţioneze gradul spre a reaminti tuturor de ce nu fusese avansată împreună cu noi : prea moale. Şi tu „ai discutat deschis" cu grupa ta ?

— Am discutat, sir.

Submaiorul putea privi „cu blîndeţe"- la oameni. O privi „blînd" pe Marygay pînă cînd aceasta continuă :

— Nu cred că sergentul Mandella a depistat erori legate de condiţii...

— Sergentul Mandella poate vorbi şi singur. Vreau părerea ta. Observaţiile tale. O spusese de o manieră care arăta că nu prea le vroia.

— Păi nu cred că este o eroare de condiţionare, sir. Nu avem nici o problemă în a trăi toţi la un loc. Toată lumea este doar nerăbdătoare, obosită să facă săptămînă de săptămînă acelaşi lucru.

— Deci este nerăbdătoare să lupte ? În glas nu avea pic de ironie.

— Vor să coboare de pe navă, sir ; să iasă din rutină,

— *Vor coborî* de pe navă, spuse el, permiţîndu-şi un mic zîmbet mecanic. Şi atunci vor fi tot atît de nerăbdători să se întoarcă înapoi.

Totul continuă aşa multă vreme. Nimeni nu vroia să exprime în cuvinte motivul esenţial : acela că bărbaţii şi femeile de pe navă avuseseră la dispoziţie un an pentru a se gîndi la bătălia care se apropia şi că nu puteau decît să devină din ce în ce mai neliniştiţi. Iar acum se apropia de noi un crucişător tauran. Şi trebuia, cu o lună înaintea atacului la sol, să ne încercăm norocul cu el.

Perspectiva de a lovi acea planetă principală şi de a ne juca de-a soldaţii era destul de neplăcută. Dar cel puţin aveai o şansă : aceea de a lupta la sol, de a-ţi hotărî propria soartă. Însă rahatul ăsta, să stai grămadă devenind o parte integrantă din ţintă, în vreme ce *Anniversary* juca un şah matematic cu racheta taurană... să fii viu timp de o nanosecundă, iar în următoarea mort din cauza unei erori la a treizecea zecimală a cuiva, *asta* mă neliniştea. Încearcă însă să-i spui asta lui Stott. În cele din urmă, fusesem obligat să recunosc faţă de mine însumi că nu juca o mică scenă sinistră. El nu putea pricepe diferenţa dintre teamă şi laşitate. Nu conta dacă asta era rezultatul condiţionării judicioase ce i se făcuse în această direcţie — lucru de care mă îndoiam — sau era pur şi simplu nebunie.

Acum îl părpălea la foc mic pe Ching, acelaşi cîntec, acelaşi dans. Am profitat ca să frunzăresc statul de organizare ce ne fusese dat.

Majoritatea oamenilor îmi erau cunoscuţi de la masacrul de pe Aleph. Singurii nou-veniţi în plutonul meu erau Demy, Luthuli şi Heyrovsky. În toată compania (scuzaţi-mă, „corpul expediţionar") aveam douăzeci de înlocuitori pentru cei nouăsprezece oameni pe care îi pierduserăm în raidul de pe Aleph. O amputare, patru şocaţi şi paisprezece psihopaţi ; victime ale unei uri condiţionate făcută cu prea mult zel.

N-am putut trece peste data de „20 martie 2007", aflată în partea de jos a statului. Eram în armată de zece ani, deşi păruseră mai puţin de doi. Dilatarea timpului, desigur. Pînă şi cu salturile colapsare, călătoria din stea în stea devora calendarul.

Probabil că după acest raid voi fi propus pentru trecere în rezervă cu salariu integral. Dacă voi supravieţui raidului şi dacă regulile ce mă priveau nu se schimbaseră.

Eu, un veteran cu douăzeci de ani la activ și în vîrstă de numai 25 de ani...

Stott tocmai trăgea concluziile, cînd în ușă se auzi o ciocănitură. O singură izbitură puternică.

— Intră ! spuse el.

În încăpere păși alene un cadet pe care îl cunoșteam vag și care, fără o vorbă, îi întinse lui Stott o bucată de hîrtie. Rămase pe loc în timp ce Stott o citea, clătinîndu-se cu o insolență calculată cu exactitate. Practic, Stott nu-i era șef și, oricum, nimeni din flotă nu-l înghițea.

Stott îi înapoie hîrtia și privi prin el.

— Vă veți alerta grupele că la ora 20,10, adică peste 58 de minute, vor începe manevrele evazive preliminare. Nu se uitase la ceas. La ora 20,00 întregul personal se va afla în valvele de accelerație. Li... ber !

Ne-am ridicat și, fără entuziasm, am intonat în cor :

— Prea plecați, sir.

Suna idiot.

Stott părăsi încăperea și cadetul îl urmă rînjind batjocoritor.

Mi-am răsucit inelul de comunicare în poziția patru, canalul adjunctului grupei mele.

— Tate, aici Mandella !

Toți ceilalți din sală făceau același lucru.

Din inel răsună o voce metalică :

— Aici Tate. Ce s-a întîmplat ?

— Adună oamenii și spune-le că la ora 20,00 trebuie să fim în valve. Manevre evazive.

— La dracu. Spuneau că peste cîteva zile.

— Cred că a intervenit ceva nou. Poate că are comandorul vreo idee genială.

— Să și-o înghită. Ești sus în sală ?

— Mda.

— Adu-mi o ceașcă de cafea cînd vii, O.K. ? Cu puțin zahăr ?

— O.K. Într-o juma' de oră sînt jos.

— Mulțumesc. Îi pregătesc eu.

Toată lumea se îndrepta spre mașina de soia. M-am așezat la rînd în spatele caporalului Potter.

— Ce părere ai, Marygay ?

— Sînt doar caporal. Nu-s plătită să...

— Sigur, sigur. Hai, serios...

— Păi, nu trebuie să fie ceva foarte complicat. Poate că, de, comandorul vrea să încercăm iar valvele.

— Încă o dată înainte de asaltul real...

— Mmm... Poate. Luă o ceaşcă de cafea şi suflă în ea. Arăta speriată, o uşoară cută brăzdîndu-i spaţiul dintre sprîncene. Sau poate că tauranii au o navă care ne aşteaptă ascunsă. Mă întreb de ce n-ar face şi ei aşa cum facem şi noi la Stargate.

Am ridicat din umeri.

— Stargate este o altă treabă. Pentru acoperirea majorităţii unghiurilor de atac posibile sînt necesare şapte sau opt crucişătoare în permanentă mişcare. Noi nu ne putem permite să depăşim un colapsar şi nici ei n-o pot face.

— Ştiu eu ? Nu spuse nimic în timp ce îşi umplea ceaşca. Poate că am nimerit în versiunea lor de Stargate. Ori poate că au de zece ori mai multe nave. De o sută de ori. Cine ştie ?

Am umplut două cești, le-am pus zahăr şi pe una am închis-o.

— N-am cum să-ţi spun.

Ne-am întors la masă atenţi la soia care, în condiţiile de gravitaţie redusă, se revărsa cu uşurinţă.

— Poate că ştie Singhe ceva, zise ea.

— Poate. Dar ca să ajung la el trebuie să trec pe la Rogers şi pe la Cortez. Iar dacă îl deranjez acum, Cortez îmi sucește gîtul.

— Oh, eu pot ajunge la Singhe direct. Noi... Mă privi foarte serios, apoi se încruntă un pic. Sîntem prieteni.

Am sorbit puţin din soia fierbinte încercînd să par nonşalant.

— Deci acolo ai dispărut miercuri noaptea ?

— Trebuie să verific, răspunse ea zîmbind. De ce ? Ai ceva împotrivă ?

— Aăăă... la dracu', nu, sigur că nu. Dar... dar este un ofiţer ! Un ofiţer din *Flotă !*

— Este detaşat la noi şi asta îl face parte a Infanteriei. Îşi răsuci inelul şi rosti : „Apeluri". Apoi către mine : Dar cu tine şi cu micuţa domnişoară Harmony ce-i ?

— Nu-i acelaşi lucru.

Între timp ea şoptea un cod de apel.

— Ba da. Ai vrut doar s-o faci cu un ofiţer. Eşti un pervers ! Inelul behăi de două ori. Ocupat. Cum a fost ţipa ?

— Corespunzătoare. Încercam să mă reculeg.

— În plus, cadetul Singhe este un gentleman perfect şi nu-i nici un pic gelos.

— Nici eu nu sînt, i-am răspuns. Dacă vreodată te supără, spune-mi şi-l aranjez eu.

Îmi zîmbi peste ceaşcă.

— Dacă locotenentul Harmony te supără vreodată, spune-mi şi-o aranjez eu.

— S-a făcut.

Ne-am strîns mîinile solemn.

Valvele de acceleraţie erau o noutate. Fuseseră instalate în vreme ce noi ne odihneam şi ne reaprovizionam la Stargate. Ele ne permiteau să folosim nava la un nivel de eficienţă mai apropiat de cel teoretic, propulsia tahionică mărindu-i acceleraţia pînă la 25 G.

Tate mă aştepta în careul valvelor. Restul grupei discutau adunaţi în jur. I-am dat soia pe care o luasem pentru el.

— Mulţumesc. Ai aflat ceva ?

— Mi-e teamă că nu. Cu excepţia faptului că navigatorii nu par să fie speriaţi, lucru pe care îl şi arată. Probabil că-i doar un alt exerciţiu de marş.

Sorbi puţină soia.

— Ce naiba. Oricum, pentru noi este acelaşi lucru. Stăm aici şi ne presează pînă ce ne omoară pe jumătate. Dumnezeule, urăsc aparatele astea.

— Hm, nu ştiu. S-ar putea ca ele să transforme infanteria în ceva desuet. Atunci vom pleca acasă.

— Cu siguranţă.

Medicul se apropie şi-mi făcu injecţia.

Am aşteptat pînă la 19.50, apoi am strigat grupei :

— Haideţi ! Dezbrăcarea şi în valvă !

Valva seamănă cu un costum spaţial ; cel puţin, aparatura interioară este foarte asemănătoare. Însă în locul complexului de menţinere a vieţii, din creştetul căştii iese un tub iar din călcîie alte două, ca şi cum fiecare costum ar avea două tuburi de drenaj. Aceste tuburi sînt îndesate dintr-un capăt într-altul al cuşetelor de micşorare a sarcinii şi, intrînd în valvă, ai impresia că îţi faci loc într-un platou plin cu macaroane maro-gălbui.

Cînd beculeţele din cască îmi indicară că toată lumea era în valve, am apăsat pe butonul de inundare a came-

rei. Sigur că nu puteam să văd, dar îmi puteam imagina soluţia de un albastru deschis — etilen-glicol şi încă ceva — care spumega acoperindu-ne. Materialul costumului, rece şi uscat, se strînse realizînd un contact total cu pielea. Ştiam că presiunea internă din organism creştea rapid spre a o egaliza pe cea a fluidului din exterior. Pentru asta era injecţia: pentru a proteja celulele care altfel, prinse între infernul din interior şi marea albastră de afară, s-ar fi zdrobit. Puteai s-o şi simţi. Atunci cînd indicatorul arătă „doi" (presiune externă echivalentă cu o coloană de apă avînd adîncimea de două mile marine), am simţit cum concomitent sînt şi strivit şi umflat. La ora 20,05 indicatorul arăta doi virgulă şapte şi se menţinea constant. La 20,10, cînd au început manevrele, nu se putea sesiza nici o diferenţă. Am avut impresia că văzusem acul mişcîndu-se puţin şi m-am întrebat de cîtă acceleraţie ar fi fost nevoie pentru a face tremurul vizibil.

Neajunsul major al sistemului este că oricine se află în afara valvei atunci cînd *Anniversary* atinge 25 G, se transformă pur şi simplu în gem de căpşuni. Deci ghidarea navei şi lupta trebuie să fie conduse de calculator — care, oricum face cea mai mare parte din manevre — dar este mai bine cînd există şi un factor de supraveghere uman.

O altă problemă este aceea că dacă nava este avariată şi scade presiunea, explodezi ca un pepene scăpat pe jos. Dacă acţionează presiunea internă, aceasta te pulverizează într-o mircosecundă.

Iar pentru depresurizare sînt necesare circa zece minute, plus încă două, trei pînă ce te dezmeteceşti şi te îmbraci. Valva nu-i ceva din care să ieşi şi să începi să lupţi. În timp ce noi zăcem în valve, doar patru oameni au o oarecare mobilitate: echipajul de întreţinere al Flotei. Aceştia poartă necondiţionat cu ei întregul aparataj al camerei de acceleraţie, costumul transformîndu-li-se într-un vehicul de douăzeci de tone. Şi chiar şi ei trebuie să stea într-un singur loc atunci cînd nava manevrează.

Accelerarea a luat sfîrşit la ora 20,38. S-a aprins un bec verde şi am apăsat cu bărbia pe butonul de depresurizare.

Eram afară şi mă îmbrăcam alături de Marygay. Aburii fluidului de presurizare îmi provocau o buimăceală neplăcută şi o uşoară senzaţie de greaţă.

— Cum a apărut asta ? am arătat eu spre dunga de o roşeaţă aprinsă ce i se întindea de sub sînul drept spre şoldul stîng.

— Asta-i a doua oară, spuse ea ciupindu-şi furioasă pielea. Prima dată mi-a apărut pe spate... Cred că valva asta nu se potriveşte bine, face cute.

— Poate că ai slăbit.

— Deşteptule !

Raţia şi consumul caloric nu fuseseră riguros stabilite şi controlate la Stargate cînd ni se croiseră costumele. Un costum de luptă nu poate fi utilizat dacă pelicula senzorială interioară nu se mulează pe corp ca un strat de ulei.

Restul cuvintelor îi fură acoperite de un difuzor.

— Atenţie, întregul personal ! Atenţie ! Tot personalul Infanteriei de la eşalonul şase în sus şi tot personalul Flotei de la eşalonul patru în sus, va fi prezent în sala de şedinţe la ora 21,30. Atenţie...

Mesajul se repetă de două ori. M-am dus să mă întind pentru cîteva minute în timp de Marygay îşi arăta zgîrietura — şi restul trupului — medicului şi armurierului. N-am simţit nici un pic de gelozie.

Şedinţa a fost deschisă de comandor.

— Prea multe de spus nu sînt, iar ceea ce este nu-i a bine. În urmă cu şase zile, nava taurană care ne urmăreşte a lansat o rachetă teleghidată. Aceasta avea o acceleraţie iniţială de 80 G. După aproape o zi, acceleraţia i-a crescut brusc la 148 G.

Urmă un icnet colectiv.

— Ieri — continuă el — a accelerat din nou. 203 G. Nu-i nevoie să vă mai spun că asta reprezintă de două ori acceleraţia rachetelor teleghidate ale inamicului la ultima confruntare. Noi am lansat o salvă de rachete teleghidate, patru dintre ele intersectînd ceea ce calculatorul desemna ca fiind cele mai probabile traiectorii viitoare ale rachetei inamice. Una dintre ele a lovit-o, foarte aproape, în timp ce făceam manevre evazive. Am contactat şi am distrus arma taurană la aproape zece milioane de kilometri de aici.

Asta însemna, practic, la doi paşi.

— Singurul lucru încurajator pe care l-am aflat din această confruntare — spuse el mai departe — a fost rezultatul analizei spectrale a exploziei. Nu a fost mai puternică decît cele observate în trecut ; deci am putea trage concluzia că progresul lor în materie de explozibili nu-l ega-

lează pe cel din domeniul propulsiei. Sau poate că au socotit că o explozie mai puternică nu este necesară.

Aceasta este prima formă de manifestare a unui efect foarte important care, pînă acum, i-a interesat doar pe teoreticieni. Spune-mi, soldat — arătă el spre o tînără — cît timp a trecut de cînd ne-am luptat prima oară cu tauranii, pe Aleph ?

— Asta depinde de cadrul dumneavoastră de referinţă, răspunse ea ascultătoare. Pentru mine sînt aproape opt luni.

— Exact. Ai pierdut nouă ani deşi, în timp ce noi am manevrat în salturi colapsare, nu a avut loc nici o dilatare a timpului. Tehnic vorbind, de vreme ce noi nu am desfăşurat nici o cercetare deosebită şi n-am făcut nici un progres... înseamnă că această navă inamică vine din viitorul nostru ! Se opri spre a lăsa ca vorbele să-i fie absorbite de toţi. După cum progresează războiul, acest aspect va deveni din ce în ce mai pronunţat. Tauranii nu au nici un remediu împotriva relativităţii, prin urmare asta ne va fi tot atît de favorabil nouă cît şi lor. Totuşi, în prezent *noi* sîntem cei handicapaţi. Cînd nava taurană se va apropia, acest handicap se va accentua. Pur şi simplu ne pot pulveriza. Va trebui să recurgem la un tertip fantezist. Cînd vom ajunge la cinci sute de milioane de kilometri de nava inamică, toată lumea va intra în valve şi va trebui să ne încredem doar în calculatorul logistic. Acesta ne va dirija într-o serie rapidă de schimbări de direcţie şi de viteză aleatoare. Voi fi sincer. Atîta vreme cît au o rachetă mai mult decît noi, ne pot termina. De la prima nu au mai lansat nici una. Poate că îşi economisesc loviturile — îşi şterse fruntea nervos — sau poate că *au avut* doar una. În acest caz îi avem la mînă. Oricum, în nu mai mult de zece minute de la anunţ, întregul personal va fi în valve. Cînd vom ajunge la un miliard de kilometri de inamic va trebui să fiţi gata *lîngă* valve. Cînd ne vom afla la cinci sute de milioane de kilometri, veţi fi în ele şi toate compartimentele vor fi inundate şi presurizate. Nu vom putea aştepta pe nimeni. Asta-i tot ce-am avut de spus. Domnule submaior ?

— Domnule comandor, eu voi vorbi cu oamenii mei mai tîrziu. Vă mulţumesc.

— Liber.

Nici o idioţenie de genul : „Prea plecaţi, sir". Flota considera că asta era sub demnitatea ei. Rămaserăm toţi

în poziţie de drepţi — toţi cu excepţia lui Stott — pînă ce comandorul părăsi încăperea. Apoi unul dintre locţiitori spuse iar „Liber" şi plecarăm. Am urcat în careul subofiţerilor după nişte soia, tovărăşie şi poate ceva noutăţi.

Nimic în afara unor speculaţii fără temei aşa că, împreună cu Rogers, am plecat la culcare. Marygay dispăruse din nou, încercînd, plină de speranţă, să scoată ceva de la Singhe.

A doua zi dimineaţă am avut parte de discuţia promisă de submaior, discuţie în care acesta a repetat cu vocea lui sacadată şi folosindu-se de termenii de infanterie, ceea ce spusese comandorul. A subliniat că tot ceea ce ştiam despre forţele terestre taurane era că dacă posibilităţilor lor navale se îmbunătăţiseră, era de aşteptat că ne vor întîmpina mai bine pregătiţi decît data trecută.

Asta ridica însă o problemă interesantă. În precedenta confruntare dintre oameni şi taurani, beneficiaserăm de un avantaj formidabil : se pare că nu-şi dăduseră seama ce se petrecea. La cît de bătăioşi se dovediseră în spaţiu, ne aşteptam ca la sol să se dovedească adevăraţi sălbatici. În loc de asta, practic se aliniaseră spre a fi măcelăriţi. Unul singur scăpase şi probabil că le descrisese celorlalţi metoda de luptă.

Asta nu însemna însă că, în mod necesar, vestea parvenise la grupul care păzea Yod-4. Singurul mijloc de comunicare mai rapid decît viteza luminii este transportul fizic al mesajului prin salturi colapsare. Şi nu se putea spune cîte salturi colapsare erau între Yod-4 şi planeta de origine a tauranilor — aşa că s-ar putea ca grupul să fie la fel de pasiv ca şi celălalt, dar s-ar putea ca acesta să exerseze tactica de infanterie de zece ani. O vom afla cînd vom ajunge acolo.

Cînd se trecu limita de un miliard de kilometri şi trebui să mergem la valve, eu şi armurierul tocmai dădeam ajutor grupei să facă revizia la costumele de luptă.

Înainte de a intra în cochiliile noastre mai aveam de aşteptat cinci ore. Am jucat un şah cu Rabi şi am pierdut. Apoi Rogers desfăşură cu întregul pluton o serie de exerciţii de gimnastică ritmică pline de vigoare, probabil că numai pentru a le abate atenţia de la perspectiva celor minimum patru ore pe care le aveam de petrecut stînd, pe jumătate striviţi, în valve. Cea mai lungă pe-

rioadă pe care o avuseserăm mai înainte a fost doar pe jumătate cît asta.

Cu zece minute înainte de graniţa celor cinci sute de milioane de kilometri, noi, şefii de grupe am luat comanda şi am supravegheat ca toată lumea să intre în valve. În opt minute eram închişi, inundaţi şi aflaţi la bunul plac — sau poate în siguranţă — în mîinile calculatorului logistic.

În vreme ce zăceam acolo presat, în minte începu să mi se învîrtă întocmai ca o sarcină electronică într-un supraconductor, o idee prostească : conform formalismului militar, desfăşurarea războiului se divide strict în două părţi : tactica şi logistica. Logistica se ocupă cu mişcarea trupelor, aprovizionarea lor şi cu tot ceea ce este altceva decît lupta propriu-zisă, de care se ocupă tactica. Iar acum noi luptam, dar în atac şi în apărare nu eram ghidaţi de un calculator TACTIC, ci doar de un uriaş şi supereficient băcan cibernetic, un calculator, fiţi atenţi, logistic.

Iar cealaltă parte a creierului meu, probabil nu chiar atît de apucată, ar fi argumentat că nu are importanţă ce nume dai unui calculator ; acesta este doar o grămadă de cristale de memorie, bănci de date, şuruburi şi piuliţe... şi dacă îl programezi să fie Ginghis Han, DEVINE un calculator tactic, chiar dacă sarcina lui obişnuită este să urmărească bursa sau controlul recondiţionării apei reziduale.

Dar prima parte era încăpăţînată, şi susţinea că după acest mod de a gîndi, omul era doar o împletitură de păr, nişte oase şi nişte fibre de carne ; şi, indiferent ce altceva este un om, dacă îl înveţi bine, poţi transforma un călugăr Zen într-un războinic setos de sînge.

Atunci ce dracu' eşti tu / noi — eu — răspundea cealaltă parte. Un specialist în mînuirea vidului, dublat de un paşnic profesor de fizică, înhăţat de Legea de Recrutare a Elitei şi reprogramat să devină o maşină de ucidere. Eu eu am ucis şi asta ne-a făcut plăcere..

Asta era doar hipnoză, condiţionare motivaţională, am replicat eu. Acum nu se mai face asta.

Şi singurul motiv pentru care n-o mai fac este pentru că ei cred că fără asta vei ucide mai bine. Asta-i logica.

Apropo de logică, problema iniţială era de ce se trimite un computer logistic să facă treaba unui om ? sau ceva de felul ăsta.. şi iar o luam de la capăt.

Luminița verde clipi și, automat, am apăsat cu bărbia pe buton. Presiunea coborî la unu virgulă trei înainte de a-mi da seama că eram vii, că noi cîștigasem prima încăierare.

Aveam doar în parte dreptate.

Tocmai îmi legam centura tunicii, cînd inelul scoase un clinchet. L-am ridicat spre a asculta. Era Rogers.

— Mandella, verifică grupa din zona trei. Ceva nu-i în ordine. Dalton a trebuit s-o depresurizeze din cabina de control.

Zona trei... asta era grupa lui Marygay ! M-am repezit pe coridor în picoarele goale și am ajuns acolo tocmai cînd se deschidea ușa interioară a camerei de presiune și cei dintîi ieșeau afară.

Primul a fost Bergman. L-am apucat de braț.

— Ce dracu' se întîmplă, Bergman ?

— Ha ? Încă amețit, se holbă la mine. Așa sînt toți cei care ies din camera de presiune. Ah, tu ești Mandella. 'abar n-am. Ce vrei să zici ?

Ținîndu-l încă de braț mi-am aruncat privirea prin ușă.

— Ați întîrziat, omule, ați depresurizat cu întîrziere ! Ce s-a întîmplat !

Scutură capul încercînd să și-l limpezească.

— Tîrziu ? Tîrziu. Hă, cît de tîrziu ?

M-am uitat la ceas să văd cît e ora.

— Nu prea... Cristoase ! Ăăă, am intrat la 05.20, nu-i așa ?

— Mda. Cred că atunci.

Printre siluetele care își croiau drum între șirurile de cușete și tubăraie Marygay tot nu se zărea.

— Mmm, ați întîrziat doar cu cîteva minute... dar se aștepta să stăm înăuntru doar patru ore, poate și mai puțin. Este 10.50.

— Hm-m-m. Scutură din nou din cap. I-am dat drumul și m-am tras înapoi spre a le face loc să iasă lui Stiller și Demy.

— Prin urmare toată lumea a întîrziat, spuse Bergman. Deci n-avem nici o problemă.

— Ăăă... Așa-i, așa-i... hei, Stiller ! N-ai văzut-o pe...

Din interior se auzi :

— Doctorul ! DOCTORUL !

Ieşea cineva care nu era Marygay. Am îmbrîncit-o şi m-am năpustit pe uşă, am căzut peste careva şi m-am cățărat spre locul unde Struve, locţiitorul lui Marygay, stătea lîngă o valvă, vorbind repede şi tare în inel.

— Dumnezeule, da, avem nevoie de sînge...

Acolo unde ultima dată Marygay avusese o vînătaie, acum se vedea o plesnitură profundă, lungă de aproape un metru, care îi traversa trupul în diagonală. Era acoperită cu o pojghiţă de sînge, dar plesnitura tot mai sîngera umplînd valva.

Degajează căile respiratorii / opreşte sîngerarea / pansează rana / fă tratament anti-şoc — mi-am smuls de la centură trusa de prim-ajutor în timp ce îi controlam gura ; respira. Am rupt învelişul bandajului şi l-am desfăcut. Era cu cîţiva centimetri mai scurt dar trebuia făcut, aşa că l-am aşezat peste toată întinderea plăgii. Pînă cînd am scos fiola anti-şoc, pînă i-am lipit-o de braţ şi am apăsat pe buton, bandajul s-a îmbibat de sînge.

Deci nu mai puteam face nimic altceva şi asta m-a izbit : Marygay murea. Mă simţeam gol pe dinăuntru şi neajutorat. Mi-am încleştat fălcile şi am înghiţit luptînd împotriva unei bruşte senzaţii de greaţă.

— Mandella ! Struve vorbea cu mine.

— Da ?

— Te-am întrebat dacă mai poţi face ceva ?

— Nu. Mi-am plimbat degtul peste alifiile şi fiolele din trusă. Tu ai vreo idee ?

— Nu sînt mai medic decît tine. Privi spre uşă încleştîndu-şi pumnul şi încordîndu-şi muşchii. Unde dracu' sînt ? Ai morfplex în trusă ?

— Mda. Dar nu se foloseşte cînd e ceva intern...

— Acolo ! Pe uşă dădu buzna doctorul Wilson urmat de doi asistenţi care cărau o brancardă. Lucrară rapid, fără să ne spună ori să-şi spună vreo vorbă. Unul dintre asistenţi verifică grupa sanguină a lui Marygay ştergînd sîngele de pe tatuajul de la şold. Încuviinţă din cap spre celălalt care înfipse în coapsă un ac şi începu să perfuzeze sînge dintr-o pungă de plastic.

Dr. Wilson îşi trase pe mîini o pereche de mănuşi transparente şi ridică încet bandajul îmbibat de sînge, îl zvîrli pe podea şi, în timp ce desfăcea o nouă faşă, examină rana.

Pansamentul avea aceeaşi lungime ca şi al meu ; mai desfăcu unul, le puse cap la cap şi le fixă cu o bandă transparentă. Îi luă pulsul, temperatura şi tensiunea.

— Chirurgia A, le spuse el asistenţilor. Într-o jumătate de oră voi fi acolo. Se întoarse spre Struve. I-a dat cineva medicamente ?

— Anti-şoc, am răspuns eu.

— O.K. Se întoarse şi o luă din loc.

— Doc ! O să...

— N-am timp. Şi ieşi pe uşă.

— N-ai *timp* ? Dar el plecase.

— N-ai auzit, omule ? Unul dintre asistenţi se muncea cu targa, desfăcînd o bară verticală care să susţină punga cu sînge. Nu ştii că nava a fost lovită ?

— Lovită ! Şi cum de mai trăim ?

— Aşa-i. Patru zone de grupe. Şi armurăria. Cel puţin nu vom mai coborî pe... pe navă n-a mai rămas un costum, nu putem lupta în...

— Ce... care grupe, ce s-a întîmplat cu oamenii ?

— Nici un supravieţuitor.

— Treizeci de oameni. Cine erau ?

— Tot plutonul trei. Prima grupă din plutonul doi. Al-Saat, Busia, Maxwell.

— Doamne !

— Treizeci şi unu de morţi, iar ei habar n-au ce anume a provocat asta. Nu ştiu, dar treaba se poate repeta iar în orice clipă. Privi spre celălalt asistent. Gata ?

— Mda. În timp ce noi discutam acesta îndepărtase toate tuburile. Ţinea punga cu sînge în dinţi pentru ca aceasta să se afle situată mai sus decît Marygay. Împreună o ridicară încetişor din valvă.

— N-a fost o rachetă... spuneau că am distrus toate rachetele. Am lovit şi nava inamică. Senzorii nu spuneau nimic, doar blam ! şi o treime din navă s-a dus dracului. Din fericire n-a fost cabina de pilotaj sau sistemul de menţinere a vieţii.

Abia dacă îl mai auzeam. Penworth, La Batt, Smithers, Christine şi Frida. Toţi morţi. Marygay muribundă. Asta era şi mai rău. Eram paralizat.

— Să mergem ! Au dus-o afară. Eu m-am luat după ei. Pe coridor mi-au spus să rămîn ; sus era prea aglomerat.

Dintr-o dată m-am simţit slăbit şi m-am aşezat jos, pe coridor. Am rămas multă vreme cu capul între genunchi,

încercînd să nu mă gîndesc, înlăturînd totul şi luptîndu-mă să îmi vin în fire.

Interfonul păcăni. „Întregul personal. Atenţie, întregul personal de la eşalonul şase în sus ! Prezentaţi-vă imediat în zona de adunare, cu excepţia celor implicaţi în urgenţe medicale sau tehnice !"

Ordinul se repetă de trei ori. M-am ridicat şi m-am îndreptat în direcţia indicată.

•

La jumătatea drumului către zona de adunare mi-am dat seama de dezordinea în care mă aflam, şi am intrat repede în careul subofiţerilor. Caporalul Kamehameha îşi peria grăbită părul.

— William ! Ce-i cu tine ?

— Nimic. M-am privit în oglindă. Eram stropit de sînge pe faţă şi pe tunică. Marygay... caporalul Potter... costumul ei... oh, a făcut o cută, ăăă...

— Moartă ?

— Nu, dar e grav, ăăă, au dus-o la chirurgie...

— Nu da cu apă caldă ! O să fixezi petele.

— Ah. Bine. Am folosit apă caldă ca să mă spăl pe faţă şi pe mîini. Grupa ta se află la numai două cabine mai încolo de cea a lui Al, nu-i aşa ?

— Da.

— Ai văzut ce s-a întîmplat ?

— Nu. Da. Nu *cînd* s-a întîmplat. Abia acum observam că plîngea, pe obraji şiroindu-i lacrimi mari ce i se prelingeau pe bărbie. Totuşi glasul îi era normal. Îşi trase cu sălbăticie peria prin păr. E ca naiba !

Am făcut un pas şi mi-am aşezat mîna pe umărul ei.

— *Nu mă atinge !* izbucni ea şi mă lovi cu peria peste mînă. Scuză-mă ! Să mergem ! La uşă mă atinse uşor pe braţ. William... Mă privi sfidătoare. Sînt fericită că n-am fost eu. Înţelegi ? Este singurul mod în care poţi privi toată această întîmplare.

Înţelegeam, dar nu ştiam dacă s-o cred.

— Putem fi foarte scurţi — spuse comandorul cu o voce încordată —, deoarece ştim foarte puţine. La circa zece secunde după ce am distrus nava inamică, două obiecte foarte mici au lovit partea de mijloc a navei *Anniversary*. Prin deducţie, deoarece n-au fost detectate, iar noi cunoaştem limitele aparatelor noastre de detecţie, ştim că

se mişcau cu nouă zecimi din viteza luminii. Ca s-o spunem mai precis, vectorul lor *normal* de viteză, raportat la axa navei noastre, era mai mare de nouă zecimi din viteza luminii. Au pătruns prin cîmpurile de protecţie.

Cînd *Anniversary* se mişcă cu viteze relativiste, generează două cîmpuri electromagnetice puternice, unul cu centrul situat la circa 5 000 de kilometri de navă, celălalt la cam 10 000 de cicluri distanţă, ambele îndreptate în direcţia de înaintare a navei. Aceste cîmpuri sînt menţinute de un efect „de reacţie", energia necesară fiind procurată din gazul interstelar, în timpul deplasării.

Orice obiect destul de mare spre a produce temeri în eventualitatea unei coliziuni (adică orice obiect destul de mare spre a fi văzut printr-o lentilă puternică) trece prin primul cîmp din care iese avînd răspîndită pe întreaga suprafaţă o puternică sarcină negativă. Cînd intră în al doilea cîmp este respins din calea navei. Dacă este prea mare spre a fi îndepărtat astfel, îl putem detecta de la mare distanţă şi putem manevra pentru a-l ocoli.

Nu-i necesar să mai scot în evidenţă — continuă el — ce armă formidabilă este aceasta. Cînd *Anniversary* a fost lovită, viteza noastră raportată la cea a inamicului era aceea că ne deplasam cu propria noastră lungime la fiecare a zecea mia parte dintr-o secundă. În continuare zvîcneam, deviind, cu o acceleraţie laterală care se schimba constant şi absolut aleatoriu. Deci obiectele care ne-au lovit trebuie să fi fost ghidate şi nu ţintite. Iar sistemul de ghidaj era încorporat în ele de vreme ce, atunci cînd ne-au lovit, nu mai exista nici un tauran în viaţă. Toate astea cuprinse într-o carcasă nu mai mare decît o pietricică. Mulţi dintre voi sînteţi prea tineri spre a vă aminti de termenul *şocul viitorului.* Prin anii şaptezeci, unii oameni şi-au dat seama că progresul tehnologic era atît de rapid încît oamenii, oamenii obişnuiţi, nu puteau să-i facă faţă ; că aceştia nu vor avea timp să se acomodeze cu prezentul înainte ca viitorul să se prăvălească peste ei. Un ins, pe nume Toffler, a inventat termenul *şocul viitorului* pentru a descrie această situaţie. Comandorul putea să fie foarte academic. Noi — spuse el — ne aflăm într-o situaţie concretă care aduce cu acest concept teoretic. Rezultatul a fost dezastruos. Tragedie. Şi, aşa cum discutam la ultima noastră întîlnire, nu există mijloc de contracarare. Relativitatea ne-a prins în trecutul inamicului ; relativitatea i-a adus din viitorul nostru. Putem

doar spera că data viitoare va fi invers. Tot ceea ce putem face este să încercăm să ajungem înapoi la Stargate şi apoi pe Pămînt unde specialiştii ar putea ca, după natura distrugerii, să deducă ceva, un fel de contra-armă. Acum am putea ataca planeta taurianilor din spaţiu şi, poate, să le distrugem baza fără a folosi infanteria. Cred însă că asta ar presupune un mare risc. Am putea fi... doborîţi de ceea ce ne-a lovit astăzi. Şi nu ne-am mai întoarce la Stargate cu ceea ce eu consider a fi o informaţie vitală. Am putea trimite o rachetă cu un mesaj care să detalieze presupunerile noastre despre această nouă armă a inamicului... dar această măsură s-ar putea dovedi nepotrivită. Deci, practic, Flota ar rămîne foarte mult în urmă. Prin urmare am stabilit o rută care ne va duce la Yod-4, interpunînd cît mai mult colapsarul între noi şi baza taurană. Vom evita contactul cu inamicul şi ne vom întoarce la Stargate cît mai repede posibil.

Incredibil, comandorul se aşeză şi îşi prinse capul în pumni.

— Toţi sînteţi cel puţin şefi de grupe sau secţii, spuse el. Cei mai mulţi dintre voi aveţi rezultate de luptă bune. Îmi sper că unii dintre voi vor reveni în Flotă după terminarea celor doi ani. Cei care o vor face vor deveni probabil ofiţeri şi se vor confrunta cu prima lor comandă adevărată. Acestor oameni aş vrea să le vorbesc cîteva clipe ; nu ca... unul dintre comandanţii voştri, ci doar ca ofiţer mai în vîrstă şi ca sfătuitor. Nimeni nu poate lua decizii de comandă doar prin simpla estimare a situaţiei tactice şi prin a merge înainte spre a cauza, prin orice mijloace, pierderi cît mai mari inamicului cu pierderi de oameni şi materiale proprii cît mai mici. Războiul modern a devenit foarte complex, în special în ultimul secol. Războaiele nu mai sînt cîştigate printr-o simplă înşiruire de bătălii, ci printr-o interrelaţionare complexă între victoriile militare, presiunile economice, manevre logistice, acces la informaţiile inamicului, conjuncturi politice... zeci, literalmente zeci de alţi factori.

Ascultam, dar singurul gînd care mi se învîrtea în minte era că o treime din vieţile prietenilor noştri fuseseră măturate cu mai puţin de o oră înainte, iar femeia pe care o iubeam, murea sus. Iar el stătea şi ne oferea o lecţie de teorie militară.

— Aşa că uneori trebuie să renunţi la luptă pentru a ajuta la cîştigarea războiului. Este exact ceea ce vom face

noi. N-a fost o hotărîre ușoară. De fapt, probabil că a fost cea mai dificilă decizie din cariera mea militară. Asta deoarece, cel puțin aparent, poate semăna a lașitate. Computerul logistic a calculat că dacă vom încerca să distrugem baza inamică, am avea aproape șaizeci și doi la sută șanse de reușită. Din nefericire șansele de supraviețuire sînt numai de treizeci la sută... iar unele dintre scenariile care conduc la succes includ lovirea planetei cu nava aflată la viteza luminii.

„Cristoase !", am gîndit eu.

— Sper ca nici unul dintre voi să nu se confrunte cu o astfel de decizie. Cînd vom ajunge înapoi la Stargate probabil că voi fi deferit curții marțiale, pentru lașitate în luptă. Eu însă cred în mod cinstit că informațiile care pot fi obținute din analiza distrugerii de pe *Anniversary* sînt mai importante decît distrugerea unei baze taurane. Se ridică, drept, în picioare. Mult mai importante decît cariera unui soldat.

A trebuit să-mi reprim pornirea de a izbucni în rîs. Sigur, „lașitatea" n-avea nimic comun cu hotărîrea pe care o luase. Sigur, nu exista nimic mai primitiv și mai nemilitar decît dorința de a trăi.

Echipajul însărcinat cu întreținerea reuși să cîrpească ruptura uriașă din coasta lui *Anniversary* și să represurizeze secția. Restul zilei l-am petrecut curățind zona ; bineînțeles, fără a deranja prețioasele dovezi pentru care comandorul dorea să-și sacrifice cariera.

Partea cea mai grea a fost să ne debarăsăm de cadavre. De fapt, n-a fost chiar atît de rău, cu excepția celor cîteva cazuri în care costumele plesniseră.

Marygay supraviețuise operației, însă era într-o stare critică. Din cauza presiunii, i se rupsese intestinul gros și făcuse peritonită. În aceste condiții, dr. Wilson spunea că e într-o stare foarte gravă ; în condiții de gravitație normală sau mai mică o putea ține în viață un timp nelimitat, dar nu știa dacă va supraviețui perioadei de accelerație premergătoare saltului colapsar.

Săptămîna care a urmat s-a scurs al naibii de încet. M-am legat de toate chițibușurile rutiniere, am zbierat la toată lumea și n-am putut dormi de teama și amărăciunea care se acumulau în mine. Starea lui Marygay nu era nici mai bună, nici mai rea. De cîteva ori mi s-a permis s-o

văd, dar era atît de drogată încît cred că abia de m-a recunoscut.

Cu două zile înainte de saltul colapsar, supravegheam verificarea de rutină a valvelor cînd, deodată, mi s-a cristalizat o idee care mă frămînta. I-am predat comanda lui Tate și am alergat la infirmerie. Sora de serviciu m-a calmat cu o ceașcă de soia și am avut la dispoziție o oră spre a mă gîndi la un plan, timp în care dr. Wilson a lucrat la brațul cuiva. În cele din urmă am reușit să-l văd.

Îi oferim o șansă de cincizeci la sută, dar estimarea este arbitrară. Nimic din ce s-a publicat despre asta nu se potrivește.

Își luă o ceașcă de soia și se așeză oftînd.

Deci ai o idee.

Ăăă... fii atent, doctore. Prea multe despre medicină nu știu, dar cunosc fizică. Cu cît mai puțină accelerație trebuie să suporte, cu atît are mai multe șanse, nu-i așa ?

Desigur. Dar la ce bun ? Comandorul are de gînd să manevreze cît mai ușor cu putință, dar totuși vor fi trei sau patru G. Chiar și trei este prea mult ; n-avem cum să știm pînă ce nu se va termina.

Am încuviințat nerăbdător din cap.

Da, însă eu cred că există o cale spre a o expune la o accelerație mai mică decît cea pe care o vom suporta noi ceilalți.

Dacă ai inventat un scut anti-accelerație — spuse el zîmbind — mai bine te-ai grăbi să-l patentezi. L-ai putea vinde Flotei pentru o sumă considerabilă...

Nu, doc, în condiții normale n-ar avea mare valoare ; valvele noastre lucrează mai bine și derivă din aceleași principii.

Explică mai departe.

O punem pe Marygay într-o valvă și inundăm...

Stai, stai. Nu merge nici cum. Ceea ce a adus-o în starea asta a fost o valvă cu defecțiuni de potrivire. Iar de această dată ar trebui s-o folosească pe a altcuiva.

Știu, doc, lasă-mă să-ți explic. Nu trebuie să i se potrivească exact, doar atît cît să poată funcționa sistemul de menținere a vieții. Valva nu va fi presurizată în interior ; nu-i nevoie să fie, fiindcă nu va suporta toate acele mii de kilograme pe centimetru pătrat ale fundului exterior.

Nu-s sigur că te înțeleg.

— Este doar o adaptare a... ai studiat fizică, nu ?

— Un pic, în facultate. Cea mai slabă materie a mea, după latină.

— Îţi aduci aminte de principiul echivalenţei ?

— Mi-aduc aminte că era ceva cu denumirea asta. Ceva legat de relativitate, corect ?

— Ihî. Asta înseamnă că... nu există nici o diferenţă între a te afla într-un cîmp gravitaţional şi a te afla într-un cadru accelerat echivalent... adică atunci cînd *Anniversary* dezvoltă cinci G, efectul asupra noastră este acelaşi ca şi atunci cînd ea s-ar afla asolizată pe o planetă care are la suprafaţă o gravitaţie de cinci G.

— Pare limpede.

— Poate că şi este. Asta înseamnă că nu există experiment pe care să-l poţi face pe navă şi care să-ţi indice dacă eşti în acceleraţie sau stai pe o planetă uriaşă.

— Ba există. Poţi opri motoarele şi dacă...

— Sau ai putea să priveşti afară, sigur ; mă refer la tipul de experimente fizice de laborator, izolate.

— În regulă. Accept. Şi ?

— Ştii legea lui Arhimede ?

— Sigur, vechea şmecherie... asta m-a deranjat întotdeauna la fizică, se face mare tămbălău despre lucruri clare, iar cînd se ajunge la părţi dificile...

— Legea lui Arhimede spune că atunci cînd într-un fluid se cufundă un corp, acesta este împins în sus cu o forţă egală cu greutatea fluidului pe care l-a dislocat.

— Sună normal.

— Şi asta arată că nu contează în ce fel de gravitaţie sau acceleraţie te afli... într-o navă care dezvoltă cinci G, apa dislocată, dacă este apă, cîntăreşte de cinci ori mai mult decît apa obişnuită la un singur G.

— Desigur.

— Deci, dacă cufunzi pe cineva în mijlocul unui rezervor cu apă în aşa fel încît să fie lipsit de greutate, va fi lipsit de greutate şi în continuare, cînd nava dezvoltă cinci G.

— Stai aşa, fiule. Pentru o clipă m-ai păcălit, dar nu ţine.

— De ce nu ? Mă încerca dorinţa de a-i spune să-şi vadă de pilulele lui şi de stetoscop şi să mă lase pe mine să mă ocup de fizică, dar a fost bine că n-am făcut-o.

— Ce se întîmplă atunci cînd laşi o piuliţă să cadă într-un submarin ?

Submarin ?

— Exact. Funcţionează pe principiul lui Arhimede...

— Aoleu. Ai dreptate. Doamne. Nu-mi trecuse prin minte.

Piuliţa o să cadă pe podea ca şi cum submarinul n-ar fi „lipsit de greutate". Privi în gol ciocănind cu pixul în birou. Ceea ce mi-ai spus este similar cu modul în care noi tratăm, pe Pămînt, pacienţii cu afecţiuni grave ale pielii, cum ar fi arsurile. Dar asta nu oferă nici un sprijin organelor interne, aşa cum fac valvele de acceleraţie şi, deci, nu-i va fi de nici un folos lui Marygay.

M-am ridicat să plec.

— Iată-mă că ţi-am răpit...

— Stai totuşi o clipă. Am putea să-ţi folosim parţial ideea.

— Ce vrei să spui ?

— Nici eu nu m-am gîndit la asta. Modul de funcţionare al valvelor le fac, desigur, improprii pentru Marygay. Nu-mi plăcea nici măcar să mă gîndesc la asta. Îţi trebuie o grămadă de condiţionare hipnotică ca să zaci acolo şi să ţi se introducă fluorură oxigenată de carbon în toate orificiile naturale ale corpului, plus într-unul artificial. Am pipăit cu degetul ventilul de contact plantat deasupra zonei pelviene.

— Mda, e clar, i-ar rupe... stai... te referi la presiune scăzută...

— Exact. N-am avea nevoie de mii de atmosfere spre a o proteja împotriva acceleraţiei liniare de cinci G ; astea servesc doar în cazul devierilor şi fentelor pe care le facem... Am să chem întreţinerea. Du-te jos, în careul grupei tale, pe acesta îl vom folosi. Dalton o să te găsească acolo.

Mai erau cinci minute pînă la injectarea în cîmpul colapsar. Am început secvenţa inundării. În valve eram doar eu şi Marygay ; prezenţa mea nu era vitală de vreme ce inundarea şi golirea se puteau face din camera de comandă. Era însă mai sigur să ai supracontrol în sistem şi, în plus, vroiam să fiu acolo.

N-a fost nici pe departe la fel de rău ca de obicei : nimic din senzaţia strivire-explozie. Te simţeai dintr-o dată plin de substanţa aia mirosind a plastic (niciodată nu percepeai momentul cînd pătrundea luînd locul aerului în plămîni), apoi o uşoară accelerare, şi din nou

respirai aer aşteptînd ca valva să se deschidă ; urma de cuplarea, ieşirea din membrană şi părăsirea valvei...

Valva lui Marygay era goală. M-am dus acolo şi am văzut sînge.

— A făcut hemoragie. Vocea lui doc Wilson suna sepulcral. Stînd lîngă valvă mi-am întors privirea şi l-am văzut sprijinit de uşă. Zîmbea oribil. Era şi de aşteptat zise el. Doctor Harmony are grijă de ea. Va fi în ordine

Peste o săptămînă Marygay umbla, peste alte două am făcut dragoste, iar peste şase săptămîni fu declarată vindecată complet.

Zece luni nesfîrşite în spaţiu şi mereu militărie, militărie, militărie tot timpul. Gimnastică, detalii de muncă inutile, lecturi obligatorii... se zvonea chiar că... vor reintroduce apelurile făcute în timpul perioadei de somn aşa cum avuseserăm în perioada de iniţiere, dar n-au făcut-o, temîndu-ne probabil de o revoltă.

Toată porcăria asta cu insistenţa asupra disciplinei militare mă plictisea, cel mai mult din cauză că îmi era teamă că nu ne vor lăsa la vatră. Marygay zicea că sînt paranoic ; că astea se făceau pentru că nu exista altă cale de menţinere a disciplinei vreme de zece luni.

Cele mai multe discuţii, cu excepţia obişnuitelor bîrfe la adresa Armatei, se refereau la cît de mult trebuie să se fi schimbat Pămîntul şi la ce vom face după ce ne vom libera. Vom fi destul de bogaţi : solda pe douăzeci şi şase de ani, toată grămada. Plus dobînzile ; cei cinci sute de dolari cu care fuseserăm plătiţi pentru prima noastră lună de şedere în Armată, crescuseră la peste o mie cinci sute de dolari pe lună.

Am sosit la Stargate la începutul anului 2023, după calendarul Greenwich.

În cei aproape şaptesprezece ani de cînd plecaserăm în campania Yod-4, baza se mărise uluitor. Se transformase într-o clădire de mărimea lui Tycho City care adăpostea peste zece mii de oameni. La bază se găseau şaptezeci şi opt de crucişătoare de mărimea lui *Anniversary* sau chiar mai mari, toate destinate raidurilor asupra planetelor taurane. Alte zece păzeau baza însăşi, iar două stăteau pe orbită aşteptînd să le sosească echipaju

și Infanteria. O altă navă, *Speranța Pămîntului II*, se întoarce din luptă și așteptă la Stargate un alt crucișător.

Pierduse, în luptă, două treimi din echipaj și nu era rentabil să trimiți pe Pămînt un crucișător avînd la bord numai 39 de oameni. Treizeci și nouă de civili.

Am coborît pe planetă în două nave de patrulare.

/

Generalul Botsford (cînd îl întîlnirăm pentru prima dată la Stargate era maior, iar baza însemna două colibe și 24 de morminte) ne primi într-o elegantă sală pentru seminarii. Păși încoace și încolo la capătul încăperii, în fața unui uriaș cub holografic destinat operațiunilor. Am apucat doar să citesc indicatoarele, și am rămas uluit de depărtarea la care se afla Yod-4... deși, cu salturile colapsare, distanța nu mai conta. Ne-ar fi luat de zece ori mai mult timp decît cel necesar pentru a ajunge la Alfa Centauri care, practic, se afla la doi pași, însă, desigur, nu era un colapsar.

— Știți... — spuse el cam brusc, apoi continuă mai calm — știți că am putea să vă dispersăm în alte forțe operative și să vă trimitem din nou la luptă. Legea de Concentrare a Elitei s-a modificat, s-a extins, cinci ani subiectivi, față de doi.

N-o să facem așa ceva, dar... fir-ar al dracului... nu văd de ce unii dintre voi n-ar dori să rămînă ! Cîțiva ani și cîștigurile obținute v-ar face bogați pe viață. Sigur, ați suferit pierderi grele... dar asta era inevitabil ; ați fost primii. De-acum lucrurile sînt mai ușoare. Costumele de luptă au fost îmbunătățite, știm mai multe despre tactica inamică, armele ne sînt mai eficiente... nu-i nici un motiv de teamă.

Se așeză în capul mesei în jurul căreia ședeam noi și privi în jos de-a lungul axei acesteia fără a vedea pe nimeni.

Amintirile mele despre luptă — continuă el — sînt vechi de aproape o jumătate de secol. Pentru mine era stimulant, întăritor. Probabil că sînt de alt soi decît voi toți

„Sau ai o memorie foarte selectivă", am gîndit eu.

— Dar asta — spuse el mai departe — nu înseamnă nimic. Vă pot oferi o altă alternativă, una care nu include lupta directă.

Ne lipsesc instructorii calificaţi. S-ar putea spune că nu avem deloc... deoarece Armata ar dori, la modul ideal, ca toţi instructorii ei în tehnici de luptă să fie combatanţi veterani. Aşa că avem nevoie de voi, şi pentru asta sîntem gata să plătim. Celor care vor accepta un post de instructor li se va oferi gradul de locotenent. Postul poate fi pe Pămînt, pe Lună, cu salariu dublu ; pe Charon, cu salariu triplu ; sau aici, la Stargate, cu salariu quadruplu. Mai mult, nu trebuie să vă hotărîţi pe loc. Toţi veţi primi o călătorie gratuită pînă pe Pămînt... vă invidiez, n-am fost acolo de douăzeci de ani şi probabil că nu voi mai merge niciodată... şi veţi putea simţi iar ce înseamnă să fii civil. Dacă n-o să vă placă, n-aveţi decît să intraţi în oricare bază militară a U.N.E.F. * şi veţi ieşi de acolo ofiţeri. Cu ce tip de angajament doriţi. Unii dintre voi zîmbesc. Cred că n-ar trebui să vă pripiţi. Pămîntul nu mai este ceea ce era cînd aţi plecat.

Scoase din tunică o cartelă şi o privi pe jumătate zîmbind.

— Cei mai mulţi — spuse el — aveţi un cont de 400 000 de dolari, solda şi dobînda, cumulate. Dar Pămîntul este pe picior de război şi, desigur, cei care suportă cheltuielile sînt cetăţenii Pămîntului, prin dolarii daţi la impozite. Venitul pe care îl aveţi vă include în categoria celor care plătesc nouăzeci şi doi la sută impozit din totalul veniturilor. Dacă sînteţi foarte cumpătaţi, 32 000 de dolari ar putea să vă ajungă cam trei ani. În cele din urmă va trebui să vă luaţi o slujbă, iar singura slujbă pentru care sînteţi pregătiţi asta este. Altele la îndemînă nu există... populaţia Pămîntului depăşeşte nouă miliarde de locuitori, din care cinci sau şase miliarde sînt şomeri. Şi tot ceea ce aţi învăţat voi este depăşit de douăzeci şi şase de ani. De asemenea, aveţi în vedere că prietenii şi cei dragi de acum doi ani sînt cu douăzeci şi şase de ani mai bătrîni decît voi. Multe dintre rudele voastre au murit. Cred că veţi intra într-o viaţă foarte însingurată. Dar pentru a afla mai multe despre această lume am să vi-l prezint pe sergentul Siri care tocmai a sosit de pe Pămînt. Sergent ?

---

* U.N.E.F. = United Nations Elyte Forces — Forţele de elită ale Naţiunilor Unite. — *Nota trad.*

— Vă mulţumesc domnule general. Nu ştiu de unde să încep, spuse el. Îşi supse buza superioară şi ne privi încruntîndu-se. Deci, lucrurile s-au schimbat foarte mult faţă de vremea cînd eram copil. Am douăzeci şi trei de ani, prin urmare, atunci cînd voi aţi plecat spre Aleph eu nici nu mă născusem... Pe Pămînt — continuă el — cînd mi-au spus că urma să le vorbesc unora ca voi, am făcut nişte studii... în principal am citit ziare şi reviste vechi. O grămadă dintre lucrurile de care vă temeaţi n-au avut loc. Spre exemplu, foamea. Chiar fără a folosi toate terenurile cultivabile şi marea, am reuşit să hrănim toată lumea şi am putea asigura hrana pentru un număr dublu de oameni. Tehnologia alimentară şi distribuirea imparţială a caloriilor... cînd aţi părăsit Pămîntul existau milioane de oameni care mureau lent de foame. Acum nu mai există nici unul. Eraţi îngrijoraţi în legătură cu criminalitatea. Am citit că nu puteaţi umbla fără a fi însoţiţi pe străzile din New York, Londra sau Hong Kong. Acum însă oamenii sînt mai bine educaţi şi îngrijiţi, psihometria e atît de avansată încît putem depista un virtual infractor de la vîrsta de şase ani... şi îi putem aplica terapia corectivă corespunzătoare... ei, criminalitatea serioasă este de douăzeci de ani în declin. Probabil că în prezent avem în întreaga lume mai puţine infracţiuni serioase decît existau în mod obişnuit pe vremea voastră...

— Toate astea sînt bune şi frumoase — interveni cu asprime generalul, arătînd că nu era deloc aşa — dar nu se potrivesc întrutotul cu ceea ce am auzit eu. Ce se întîmplă cu celelalte ?

— Oh, omuciderea, tîlhăria, violul ; toate infracţiunile grave împotriva persoanei au dispărut. Infracţiuni împotriva proprietăţii... furtişagul, vandalismul, ocuparea ilegală... astea încă mai sînt...

— Ce dracu' înseamnă „ocupare ilegală" ?

Sergentul Siri ezită, apoi spuse recitativ :

— Nimeni nu trebuie să-i lipsească pe alţii de spaţiul necesar traiului prin achiziţia de proprietăţi.

Alexandrov ridică mîna.

— Adică nu mai există categorii cum ar fi cea de deţinere particulară de proprietăţi ?

— Desigur că există. Eu... eu am avut, înainte de înrolare, propriile mele camere. Din anumite motive afirmaţia părea să-i provoace iritare. Noi tabuuri ? Există însă limite, zise el.

— Şi criminalilor ce le faceţi ? întrebă Luthuli. Adică celor periculoşi. Le mai spălaţi creierele ?

— Ah, nu. Era vizibil satisfăcut de schimbarea subiectului. Asta este considerată o metodă foarte primitivă. Barbară. Le imprimăm o nouă personalitate, sănătoasă ; sînt readaptaţi şi societatea îi integrează fără probleme. Treaba funcţionează foarte bine.

— Mai există închisori, penitenciare ? întrebă Yukawa.

— Presupun că aţi putea numi închisoare un centru de corecţie. Pînă cînd sînt trataţi, oamenii sînt ţinuţi acolo împotriva voinţei lor. Se poate însă spune că ceea ce i-a adus acolo este, în primul rînd, o proastă funcţionare a voinţei.

Nu aveam nici o intenţie să duc o viaţă infracţională, aşa că l-am întrebat despre ceea ce mă frămînta cel mai mult :

— Generalul spunea că jumătate din populaţie este pe geantă ; că nu vom fi în măsură să obţinem nici slujbe. Ei ?

— Nu cunosc expresia asta, „pe geantă". Desigur că te referi la şomajul sprijinit de guvern. Aşa-i, guvernul ne poartă de grijă la mai bine de jumătate dintre noi... eu, pînă la înrolare, n-am avut nici un serviciu. Eram compozitor. Nu remarcaţi că această problemă, a şomajului cronic, comportă două aspecte ? Civilizaţia şi războiul pot fi susţinute cu uşurinţă de un miliard, două, de oameni. Asta nu înseamnă că restul stă degeaba. Fiecare cetăţean are posibilitatea să facă optsprezece ani de studii gratuite... paisprezece sînt obligatorii. Acest lucru şi eliberarea de necesitatea unei slujbe au provocat o proliferare a activităţii ştiinţifice şi creatoare într-o măsură nemaiîntîlnită în întreaga istorie a umanităţii... astăzi există mai mulţi artişti şi scriitori activi decît în toţi cei două mii de ani ai erei noastre ! Iar lucrările lor ajung la un public mai numeros şi mult mai educat decît a existat vreodată.

Asta era ceva care să te pună pe gînduri. Rabi ridică mîna.

— Aţi produs vreun Shakespeare ? Vreun Michelangelo ? Nu numărul înseamnă totul.

Siri îşi îndepărtă părul de pe ochi.

— Întrebarea nu-i cinstită. Astfel de comparaţii aparţin posterităţii.

— Sergent — spuse generalul —, cînd am vorbit mai devreme nu mi-ai spus că locuiai într-o clădire asemănătoare unui fagure uriaş, că nimeni nu poate locui la ţară ?

— Ăăăă, sir, este adevărat că nimeni nu poate locui pe un teren potenţial fertil. Iar unde locuiesc eu, unde *locuiam* eu, Atlanta Complex, aveam şapte milioane de vecini în ceea ce, din punct de vedere tehnic, se poate numi o singură clădire... dar nu e ca şi cum am sta înghesuiţi. Şi oricînd poţi coborî cu ascensorul ca să te plimbi pe cîmpii, sau dacă vrei te poţi duce la mare... Acesta este un lucru pentru care trebuie să vă pregătiţi. O mulţime de oraşe nu mai au nici o asemănare cu aglomerările întîmplătoare de clădiri care erau înainte. Majoritatea oraşelor mari au fost rase de pe faţa pămîntului în timpul revoltelor pentru hrană din 2004, exact înainte ca Naţiunile Unite să-şi asume sarcina producerii şi distribuirii hranei. Arhitecţii oraşelor au reconstruit alte linii, moderne şi funcţionale. Spre exemplu, Parisul şi Londra au trebuit să fie reconstruite în întregime. Majoritatea capitalelor la fel, deşi Washingtonul a supravieţuit. Dar este doar o îngrămădire de monumente şi birouri ; aproape toată lumea locuieşte în ansamblurile care îl înconjoară : Reston, Frederick, Columbia.

Apoi Siri descrise anumite oraşe şi localităţi — toată lumea vroia să afle despre oraşul său de baştină — şi, în general, lucrurile sunau cu mult mai bine decît ne-am fi aşteptat.

Ne-am alăturat supravieţuitorilor de pe *Speranţa Pămîntului II* şi ne-am îmbarcat pe acest crucişător cu destinaţia Pămînt, în vreme ce analiştii evaluau avariile de pe *Anniversary*. Comandorul a fost programat pentru o anchetă dar, din cîte am aflat, nu urma să fie trimis în faţa Curţii marţiale.

Disciplina se mai relaxase. În şapte luni am citit treizeci de cărţi, am învăţat să joc Go, am predat un curs neoficial de fizică elementară şi m-am ataşat şi mai mult de Marygay.

Desigur, nu prea mă gîndisem la asta însă, pe Pămînt, eram celebrităţi. La Kennedy, secretarul general — un negru scund foarte bătrîn, pe nume Yakubo Ojukju — ne-a urat, fiecăruia în parte, bun venit, iar în jurul tere-

nului de aterizare se îngrămădeau, cît puteau mai aproape, sute de mii, poate milioane de spectatori.

Secretarul general se adresă într-o cuvîntare mulţimii, apoi ofiţerii de pe *Speranţa Pămîntului II* bîlbîiră nişte spiciuri ce puteau fi prevăzute dinainte în vreme ce noi, restul, stăteam mai mult sau mai puţin răbdători în căldura tropicală.

Ne-am îndreptat spre Jacksonville, cel mai apropiat aeroport internaţional, într-un elicopter mare. Oraşul în sine fusese reconstruit exact aşa cum ne descrisese Siri. Aveai de ce să te minunezi.

La început ne-a părut un munte cenuşiu singuratic, un con uşor neregulat, profilîndu-se la orizont şi mărindu-se încetişor. Stătea în mijlocul unui fel de cuvertură nesfîrşită formată din terenuri cultivate întretăiată de zeci de drumuri şi căi ferate care convergeau toate spre el. Ochiul vedea aceste drumuri, fire subţiri şi albe, cu gîndaci microscopici ce se îngrămădeau pe ele, dar creierul refuza să integreze informaţia într-o evaluare a mărimii oraşului. Nu putea fi atît de mare.

Ne apropiam din ce în ce mai mult — curenţii ascendenţi făceau zborul un pic cam hurducat — pînă cînd, în cele din urmă, clădirea păru să se transforme într-un perete cenuşiu care ne ocupa întregul cîmp vizual al uneia dintre laturi. Ne-am apropiat şi mai mult şi am putut să-i zărim pe locuitori ca pe nişte punctuleţe ; unul se afla pe un balcon şi probabil că-şi flutura mîna.

— Asta este limita maximă de apropiere — rosti pilotul prin interfon — ca să nu fim captaţi de sistemul de ghidare automată al oraşului şi astfel să fim obligaţi să aterizăm deasupra lui. Aeroportul se află la nord.

Ne-am îndepărtat, croindu-ne drum prin umbra oraşului.

Aeroportul nu era mare minune ; mai mare decît ceea ce văzusem eu pînă atunci, dar avînd o construcţie convenţională ; un terminal central ce părea osia unei roţi, legat prin monoraiuri de alte terminale mai mici aflate la circa un kilometru, unde se încărcau şi se descărcau aeronave. Am survolat toate terminalele şi am aterizat chiar lîngă o cursă stratosferică a companiei Swissair, trecînd din elicopter direct în avion. Tot drumul ne-a fost jalonat şi am fost înconjuraţi de o mulţime care ne ovaţiona.

Mi-a fost teamă că trebuia să suportăm iar discursuri, însă am fost duşi direct la avion. Însoţitorii şi însoţitoarele de bord ne-au adus sandvişuri şi băuturi. Între timp mulţimea era împrăştiată. Nu există cuvinte pentru a descrie un sandviş cu salată de pui şi o bere rece, după doi ani de sintetice.

Ojukju ne-a explicat că mergeam la Geneva, la sediul Naţiunilor Unite unde, în seara aceea, urma să fim omagiaţi de Adunarea Generală. „Sau scoşi pe scenă", am gîndit eu. A mai adăugat că pe mulţi dintre noi îi aşteptau la Geneva rudele.

În timp ce ne înălţam deasupra Atlanticului mi s-a părut că apa avea un verde nenatural. Am fost curios şi mi-am pus în gînd s-o întreb despre asta pe însoţitoarea de bord ; dar apoi motivul s-a arătat singur. Era o fermă. Patru plute mari (trebuie să fi fost uriaşe, însă nu aveam idee la ce înălţime ne aflam) se mişcau lent pe suprafaţa apei, fiecare lăsînd în urmă o dîră de un albastru închis care pălea încet. Înainte de aterizare am aflat că era vorba de un soi de algă tropicală cultivată pentru hrănirea vitelor de carne.

Ca şi Jacksonville, Geneva era o singură clădire, dar părea mai mică, micşorată probabil de munţii naturali care o înconjurau. Era acoperită cu zăpadă şi minunat de frumoasă.

Timp de un minut am mers prin zăpada care se învîrtejea — ce bine era să nu te afli tot timpul exact la „temperatura camerei" ! — spre un elicopter care ne-a transportat pe acoperişul clădirii ; apoi am coborît cu un lift, cu o bandă rulantă, alt lift, altă bandă rulantă, apoi printr-un coridor obişnuit spre Thantstrasse nr. 281 B, camera 45, confruntînd adresa cu indicaţiile cei mi se dăduseră.

Am atins butonul soneriei ; aproape că-mi era frică.

Mă obişnuisem destul de bine cu ideea că tata era mort — cînd reveniserăm la Stargate, Armata avusese pentru noi asemenea noutăţi — şi asta nu mă deranja la fel de mult ca perspectiva de a-mi vedea mama avînd, dintr-o dată, optzeci şi patru de ani. Aproape că-mi venea să mă întorc, să găsesc un bar şi să mă „desensibilizez", dar am rezistat şi am apăsat pe buton.

Uşa s-a deschis iute, şi ea era mai bătrînă, însă nu atît de schimbată, ceva mai multe zbîrcituri şi părul alb în loc de înspicat. Am privit o clipă unul la celălalt, apoi

ne-am îmbrăţişat şi am fost surprins şi uşurat simţind cît de fericit eram s-o văd şi s-o strîng în braţe.

Mi-a luat pelerina şi m-a condus spre canapeaua din sufragerie unde am avut un adevărat şoc : acolo stătea tata ; zîmbea, însă era serios şi avea în mînă nelipsita lui pipă.

M-a străbătut un fior de mînie la gîndul că mă înşelaseră — apoi mi-am dat seama că, aşa cum arăta, aşa cum mi-l aminteam din copilărie, nu putea să fie tata.

— Michael ? Mike ?

— Cine altul, Willy ? a rîs el.

Fratele meu mai mic, aflat la maturitate... Nu-l mai văzusem de prin '93 cînd am plecat la colegiu. Pe atunci avea şaisprezece ani ; doi ani mai tîrziu se afla pe Lună, în U.N.E.F.

— Te-ai plictisit de Lună ? l-am întrebat în vreme ce ne strîngeam mîinile.

— Hm ? A... nu, Willy, în fiecare an petrec o lună sau două pe *terra firma.* Nu mai este aşa cum era. La început, cînd recrutau pentru Lună, o făceau cu condiţia unei singure călătorii de întoarcere. Combustibilul era prea scump pentru a face naveta.

Ne-am aşezat toţi trei în jurul unei măsuţe de marmură şi mama ne-a împărţit ţigări.

— Toate s-au schimbat atît de mult, am spus eu mai înainte ca el să poată să mă întrebe despre război. Povestiţi-mi !

Fratele meu dădu din mînă şi rîse.

— Asta da, ordin. Ai cîteva săptămîni ? Era limpede că îi era greu să-şi dea seama cum să se poarte faţă de mine. Îi eram nepot, sau ce ? Frate mai mare cu siguranţă că nu.

— Oricum, nu pe Michael ar fi trebuit să-l întrebi. Lunarii vorbesc despre Pămînt aşa cum vorbesc virginele despre sex.

— Şi tu, mamă...

— Cu entuziasm şi ignoranţă.

Mi-am aprins ţigara şi am inhalat adînc. Era ciudat de dulce.

— Lunarii, spuse mama, stau cîteva săptămîni pe Pămînt şi jumătate din timp şi-l petrec spunîndu-ne cum ar trebui să trăim...

— Posibil. Dar cealaltă jumătate observăm. Obiectiv.

— Iată și numărul cu „obiectiv" al lui Michael. Se lasă pe spate zîmbind.

— Mamă, tu *știi*..., ah, la dracu', s-o lăsăm baltă... Willy o să aibă tot timpul să-și dea seama și singur. Trase un fum, și am observat că nu trăgea în piept. Vorbește-ne despre război, omule. Am auzit că erai în corpul expeditionar care luptă actualmente împotriva tauranilor. Față-n față.

— Mda. Nu-i cine știe ce.

— Așa-i. Am auzit că sînt lași.

— Nu chiar atît de lași... Mai curînd nu înțelegeau. Ca la tir. Ei se aliniau și noi îi împușcam.

— Cum vine asta ? întrebă mama. La știri s-a comunicat că ați pierdut 19 oameni.

— Au spus ei asta ? Nu-i adevărat.

— Nu-mi aduc aminte exact...

— Ei, *am pierdut* 19 oameni, însă doar patru dintre ei au fost uciși. Asta a fost la începutul luptelor, înainte să ne dăm seama care era sistemul lor de apărare. M-am hotărît să nu le spun nimic despre modul cum murise Chu. Ar fi fost prea complicat. Cît despre ceilalți 15, unul a fost atins de unul din propriile noastre lasere. Și-a pierdut o mînă, dar a scăpat. Toți ceilalți... și-au pierdut mințile.

— Ce... un soi de armă taurană ? întrebă Mike.

— Tauranii n-au avut nici o legătură cu asta ! Armata. Ne-au condiționat să ucidem tot ce *mișcă* imediat ce sergentul declanșează condiționarea cu ajutorul cîtorva cuvinte de cod. Cînd oamenii ies din această stare nu-și pot aminti nimic. Știți, îmi pare rău. Cu puțin efort m-am ridicat în picioare. Sînt pe picioare de aproape douăzeci...

— Sigur, William. Mama mă apucă de cot și mă conduse într-un dormitor promițîndu-mi că mă va trezi la timp pentru festivitățile din acea seară. Patul era indecent de confortabil pentru mine, care aș fi putut dormi și rezemat de un stîlp de felinar.

Oboseala și o zi prea încărcată ; ca să mă trezească, mama a trebuit să mă stropească pe față cu apă rece. Mă duse la un dulap înzidit și îmi arătă două costume ce păreau destul de potrivite pentru această ocazie. L-am ales pe cel roșu-cărămiziu — cel albăstrui părîndu-mi puțin prea sclivisit — m-am dușat și m-am ras, m-am înarmat

cu jumătatea de pagină cu instrucţiuni privind modul cum să ajung la Sala Adunării Generale şi am plecat.

Pe drum m-am rătăcit de două ori, dar la fiecare intersecţie de coridoare se aflau mici calculatoare care îţi ofereau indicaţii în 14 limbi pentru a putea ajunge în orice loc.

Îmbrăcămintea bărbaţilor, cel puţin din cîte îmi dădeam eu seama, făcuse într-adevăr un pas înapoi. De la brîu în sus nu era chiar aşa de rău, nişte bluze pe gît, strîmte, cu o mică pelerină ; urma apoi însă o centură lată, lucioasă şi nefolositoare, de care atîrna un mic pumnal împodobit, potrivit probabil pentru deschisul corespondenţei ; şi pe urmă pantalonii care cădeau în falduri largi şi se strîngeau în nişte cizme strălucitoare şi cu tocuri înalte, confecţionate din material sintetic, care ajungeau pînă aproape de genunchi. Dacă aş fi avut şi o pălărie cu pene, Shakespeare m-ar fi angajat pe loc.

Femeile o duceau mai bine. Lîngă Sala Adunării Generale am întîlnit-o pe Marygay.

— Mă simt complet goală, William.

— Arăţi totuşi bine. Oricum, asta-i moda. Multe dintre femeile pe lîngă care trecusem purtau o vestimentaţie asemănătoare : o simplă bucată de material cu deschizături rectangulare mari în ambele părţi, de la subsuoară pînă la talie. Tivul se termina acolo unde îţi începea imaginaţia. Pentru a păstra decenţa, veşmîntul cerea mişcări foarte conservatoare şi o mare încredere în electricitatea statică.

— Ai văzut locul ăsta ? mă întrebă ea luîndu-mă de braţ. Hai să intrăm, conchistadorule.

Am intrat prin uşile automate şi m-am oprit uluit. Holul era atît de mare încît, intrînd, aveai senzaţia că ieşi.

Podeaua circulară avea peste o sută de metri în diametru. Pereţii se înălţau cam şaizeci, şaptezeci de metri spre o boltă transparentă — mi-am amintit că o văzusem la aterizare — pe care dansau şi se spulberau vîrtejuri de zăpadă. Pereţii erau acoperiţi cu un mozaic ceramic pastelat ale cărui mii de imagini reprezentau o cronologie a descoperirilor umane. Nu mai ştiu cît am privit.

Peste drum de Sală ne-am alăturat, la o cafea, celorlalţi viteji veterani. Era sintetică, dar mai bună decît soia. Spre exasperarea mea, am aflat că tutunul era rar cultivat pe Pămînt şi chiar, în urma unor opţiuni locale, în anumite zone fusese prohibit prin lege pentru a se proteja pămîntul arabil. Cel care se putea procura era scump

și de obicei de proastă calitate, fiind cultivat de amatori în grădini mici sau pe balcoane, în glastre. Singurul tutun bun era cel de pe Lună, dar prețul era, hm, astronomic.

În încăpere pătrunse un tip în vîrstă, îmbrăcat în uniformă. Pieptul îi era o salată împopoțonată de barete, iar umerii îi atîrnau sub apăsarea perechii celor cinci stele. Zîmbi cu bunăvoință atunci cînd jumătate din cei prezenți au sărit în picioare. Eu devenisem deja prea civil, așa că am rămas așezat.

— Bună seara, bună seara, zise el făcînd cu mîna un gest prin care îndemna să se stea jos. Mă bucur că vă văd aici. Mă bucur să cunosc atît de mulți dintre voi.

Mulți ? Puțin mai mulți de jumătate din cîți veniserăm.

— Sînt generalul Gary Manker — continuă el — șeful Statului Major al U.N.E.F. Peste cîteva minute vom merge acolo — arătă cu capul în direcția Sălii Adunării Generale — pentru o scurtă ceremonie. Apoi veți fi liberi pentru o binemeritată odihnă ; recreați-vă cîteva luni, vedeți lumea, orice doriți. Pe cît puteți, feriți-vă de reporteri. Totuși, înainte de a merge aș vrea să vă spun cîteva cuvinte despre ceea ce veți dori să faceți *după* aceste luni, cînd vă veți plictisi să stați în vacanță, cînd banii se vor împuțina... Previzibil, același șpil pe care ni-l vînduse și generalul Botsford la Stargate : veți avea nevoie de o slujbă și aceasta este singura slujbă pe care puteți fi siguri că o veți obține.

Generalul plecă după ce ne mai spuse că peste cîteva minute va veni un însoțitor care ne va conduce spre estradă. Un timp ne amuzarăm discutînd despre avantajele reînrolării.

Însoțitorul se dovedi a fi o tînără drăguță care nu întîmpină dificultăți să ne așeze în ordine alfabetică (nu părea să aibă despre militărie o părere mai bună decît a noastră) și să ne conducă spre sală.

Primele două rînduri de delegați își părăsiseră scaunele pentru a ni le ceda nouă. Eu stăteam pe locul „Gamblei“ și ascultam fără plăcere poveștile despre eroism și sacrificiu. Generalul Manker prezenta corect majoritatea faptelor dar folosea termeni ușor eronați.

Apoi Ojukju ne înmînă fiecăruia o medalie de aur care trebuie să fi cîntărit un kilogram. Ținu apoi un mic discurs despre omenirea unită pentru cauza comună, în vreme ce holocamerele ne ațintau discret unul cîte unul.

înălţătoare răsplată pentru cei întorşi acasă. Pe urmă, în ropote de aplauze oarecum apăsătoare, am părăsit sala.

O rugasem pe Marygay, care nu mai avea nici o rudă în viaţă, să vină şi să stea cu mine. La intrarea principală a sălii se adunase o mulţime de lume aşa că am luat-o în direcţie opusă, ne-am urcat cu primul ascensor cîteva etaje şi ne-am rătăcit într-o succesiune de benzi rulante şi ascensoare. Pentru a ne regăsi drumul spre casă am folosit micile cutiuţe de la colţuri.

Îi vorbisem mamei despre Marygay şi că, probabil, o voi aduce cu mine. Făcură călduros cunoştinţă şi mama ne introduse în sufragerie, ne oferi de băut şi plecă să pregătească masa. Mike ni se alătură.

— Veţi găsi Pămîntul groaznic de plicticos, spuse el după amabilităţile de rigoare.

— Nu ştiu, am răspuns eu. Viaţa în armată nu-i prea stimulatoare. Orice schimbare trebuie să fie...

— Nu poţi obţine nici o slujbă.

— În fizică, nu, ştiu ; douăzeci şi şase de ani sînt cît o eră geologică...

— Nu poţi obţine *nici un fel* de slujbă.

— Eu plănuisem să-mi dau gradul, poate să continuu...

Mike clătină din cap.

— William, lasă-l să termine. Marygay se foia neliniştită. Poate că ştie ceva ce noi nu ştim.

Mike îşi terminase băutura şi învîrtea bucata de gheaţă rămasă pe fundul paharului uitîndu-se la ea.

— Aşa-i. Ştii, Luna aparţine în exclusivitate U.N.E.F.-ului. Şi civilii şi militarii. Iar noi ne amuzăm vehiculînd zvonuri.

— Vechea distracţie cazonă.

— Îhî. Ei, am auzit un zvon ce vă privea pe voi — făcu un gest a lehamite — veteranii, şi mi-am făcut de lucru să-l verific. Era adevărat.

— M-aş bucura să-l aud.

— Mda, te vei bucura. Puse paharul jos, îşi aprinse o ţigară, o privi şi o puse pe scrumieră. U.N.E.F.-ul este în stare să recurgă la orice, mai puţin răpirea, spre a vă aduce înapoi. Ei controlează Consiliul Forţelor de Muncă şi puteţi fi al naibii de siguri că veţi fi, fie nepregătiţi, fie prea pregătiţi pentru orice slujbă s-ar ivi. Cu excepţia celei de militar.

— Eşti sigur ? întrebă Marygay. Amîndoi ştiam destule spre a afirma că n-ar fi putut face un astfel de lucru.

— Foarte sigur. Pe Lună am un prieten la secţia Consiliului Forţelor de Muncă. Mi-a arătat directiva ; scrisă foarte politicos. Şi cu precizarea „absolut nici o excepţie".

— Poate că atunci cînd voi ieşi din şcoală...

— Nu vei intra niciodată în şcoală. Niciodată nu vei trece de labirintul de gradaţii şi de cote. Dacă vei insista îţi vor spune că eşti prea în vîrstă... la dracu', eu la vîrsta mea nu pot intra într-un program de doctorat, iar tu eşti...

— Mda, m-am prins. Sînt cu doi ani mai mare.

— Asta-i. Poţi alege între a-ţi petrece restul vieţii ca pensionar sau ca militar.

— Nici vorbă, spuse Marygay. Pensia.

— Dacă cinci sau şase miliarde de oameni pot duce o viaţă decentă fără să facă nimic, am să pot şi eu, am încuviinţat la rîndul meu.

— Dar ei aşa s-au format, zise Mike. Şi s-ar putea să nu fie cum zici tu, „o viaţă decentă". Cea mai mare parte dintre ei stau şi se uită la holovizoare. Primesc doar atît cît să-şi menţină echilibrul caloric. Asta chiar şi la pensia de categoria I.

— Nu-i nimic nou în asta, i-am răspuns. Oricum, raţia de mîncare... este exact ca şi cea din armată. Cît despre restul, aşa cum ziceai, Marygay şi cu mine nu ne-am format aşa ; nu sîntem genul care să zacă pe jumătate leşinaţi şi să ne holbăm toată ziua la cubul ăsta.

— Eu pictez, spuse Marygay. Întotdeauna am vrut să mă stabilesc undeva şi să mă specializez.

— Iar eu pot continua să studiez fizica chiar dacă nu pentru un examen. Sau să mă apuc de muzică, ori de scris, ori... M-am întors spre Marygay. Ori spre oricare din acele lucruri de care ne vorbea sergentul ăla la Stargate.

— Alătură-te Noii Renaşteri, spuse Mike pe un ton alb, aprinzîndu-şi pipa. Era tutun şi mirosea delicios. Trebuie să-mi fi observat pofta. Oh, sînt o gazdă nepoliticoasă. Scoase din pungă cîteva foiţe şi răsuci expert o ţigară. Aşa. Marygay ?

— Nu, mulţumesc... dacă este atît de greu de obţinut precum se spune, nu vreau să-mi fac un obicei.

Mike încuviinţă din cap reaprinzîndu-şi pipa.

— Niciodată n-a făcut bine cuiva. Mai bine să-ţi obişnuieşti mintea să se relaxeze fără el. Se întoarse spre mine. Armata v-a menţinut vaccinul anticanceros ?

— Sigur. Nu face să mori într-un mod atît de neostăşesc. Mi-am aprins ţigareta subţire. Bun tutun !

— Mai bun decît oricare altul pe care îl veţi obţine pe Pămînt.

Mama intră şi se aşeză.

— Masa va fi gata peste cîteva minute. L-am auzit pe Michael cum făcea iar comparaţii nedrepte.

— O.K., O.K. Un fiu nu trebuie să-şi contrazică mama.

— Nu, cînd ea are dreptate, îi răspunse ea fără pic de umor. Bun ! Copii, vouă vă place peştele ?

Cîteva minute am discutat despre cît de flămînzi eram, un subiect suficient de inofensiv, apoi ne-am aşezat în faţa unui uriaş peşte fiert servit pe orez. Era prima masă serioasă pe care Marygay şi cu mine o luam după douăzeci şi şase de ani.

A doua zi, la fel ca toţi ceilalţi, m-am dus să dau un interviu la holoviziune. A fost o experienţă dezamăgitoare.

Comentatorul : Sergent Mandella, eşti unul dintre militarii U.N.E.F. care au primit cele mai multe decoraţii. Era adevărat, toţi primiserăm la Stargate un pumn de barete. Ai participat la faimoasa campanie Aleph-zero, primul contact cu tauranii şi tocmai te-ai întors dintr-un atac asupra lui Yod-4.

Eu : Păi, nu prea s-ar numi...

Comentatorul : Înainte de a vorbi despre Yod-4, sînt sigur că toată lumea ar fi foarte interesată să afle ce păreri *personale* ai despre inamic, deoarece eşti unul dintre puţinii care i-a întîlnit faţă în faţă. Arată groaznic, nu-i aşa ?

Eu : Ei, da. Sînt sigur că aţi văzut fotografiile. Cel mai important lucru pe care acestea nu-l relevă este textura pielii. Este zgrunţuroasă şi cutată ca la şopîrle, dar de culoare portocaliu deschis.

Comentatorul : Ce miros au ? Miros ?

Eu : N-am nici cea mai vagă idee. Singurul lucru pe care îl poţi adulmeca într-un costum spaţial eşti tu însuţi.

Comentatorul : Ha — ha, înţeleg. Ceea ce vreau să aflu, sergent, este *ce ai simţit* cînd ai văzut pentru prima

oară inamicul... te-ai temut, ai fost dezgustat. i-ai urît, cum a fost ?

Eu : Păi, prima oară *am fost* speriat şi dezgustat. Mai mult speriat... dar asta a fost înainte de luptă, cînd pe deasupra capului mi-a zburat un tauran solitar. În timpul ultimei lupte ne aflam sub influenţa urii condiţionate... ne-au condiţionat pe Pămînt şi o declanşau cu ajutorul unei fraze... şi n-am simţit prea multe cu excepţia furiei artificiale.

Comentatorul : I-ai dispreţuit... şi n-ai arătat nici o milă.

Eu : Exact. I-am ucis pe toţi, deşi ei n-au făcut nici o încercare de a lupta. Dar cînd ne-au scos din starea de condiţionare... ei bine, n-am putut crede că fuseserăm atît de măcelari. Paisprezece oameni au înnebunit, iar restul dintre noi am stat săptămîni întregi sub efectul calmantelor.

Comentatorul : Ah, spuse el cu un aer absent şi privi o clipă într-o parte. Cîţi ai omorît tu însuţi ?

— Eu : Cincisprezece, douăzeci... nu ştiu ; aşa cum spuneam, nu aveam control. A fost un masacru.

Pe toată durata interviului comentatorul a părut un pic obtuz şi s-a repetat. În aceeaşi noapte am aflat de ce.

Marygay şi cu mine împreună cu Mike ne uitam la holovizor. Mama era dusă să-şi pună un dinte artificial (dentiştii din Geneva presupunîndu-se a fi mai buni decît cei americani). Interviul meu era inclus într-un program intitulat *Potpuriu,* fiind intercalat între un documentar despre serele hidroponice lunare şi un concert al unuia care susţinea că este în stare să cînte *Fantezia Dublă în la major* de Telemann la muzicuţă. Mă întrebam dacă la Geneva mai era cineva să urmărească programul.

Ei bine, chestia hidroponică a fost interesantă, iar cîntăreţul la muzicuţă un virtuos, dar ceea ce a fost între ele era pur şi simplu o aiureală.

Comentatorul : Ce miros au ?

Eu (din afara cadrului) : De-a dreptul oribil, o combinaţie între legume putrede şi sulf care arde. Mirosul pătrundea prin supapa de evacuare a costumului.

Mă făcuse să vorbesc încontinuu pentru a obţine un spectru sonor larg din care putea sintetiza drept răspuns la întrebările lui, orice tîmpenie.

— Cum dracu poate să facă aşa ceva ? l-am întrebat pe Mike cînd spectacolul s-a terminat.

— Nu te supăra pe el, îmi spuse Mike privindu-l pe muzicianul care cînta la patru muzicuţe. Toate mijloacele de comunicare în masă sînt cenzurate de U.N.E.F. Sînt zece, doisprezece ani de cînd Pămîntul nu a mai primit nici un raport obiectiv cu privire la război. Ai noroc că nu te-au substituit cu un actor căruia să-i dea înfăţişarea ta.

— Pe Lună e mai bine ?

— Nu în ceea ce priveşte informarea publică. Dar, de vreme ce acolo toţi ţin de U.N.E.F., este destul de uşor să afli cînd anume mint pe faţă.

— A scos *complet* partea despre condiţionare.

— E de înţeles, înălţă Mike din umeri. Au nevoie de eroi, nu de roboţi.

Interviul lui Marygay a fost difuzat peste o oră. Şi cu ea s-a întîmplat acelaşi lucru. De fiecare dată cînd, în versiunea originală, spusese ceva împotriva războiului sau Armatei, cubul prezenta un prim plan al celei care îi lua interviul. Aceasta dădea sfătos din cap în vreme ce o imitaţie remarcabilă a vocii lui Marygay dădea drumul unei tîmpenii absolute.

U.N.E.F. ne plătea cinci zile de cazare şi masă la Geneva, iar aceasta părea un loc la fel de bun ca oricare altul pentru începerea explorării noului Pămînt. În dimineaţa următoare am procurat o hartă — care era groasă de un centimetru — şi am luat un ascensor spre parter, hotărîţi să ne croim drum pînă pe acoperiş fără a pierde nimic din ce se putea vedea.

Parterul era un amestec ciudat de istorie şi industrie grea. Baza clădirii acoperea o mare parte din ceea ce fusese oraşul Geneva. O mulţime din vechile case fuseseră conservate.

Cu toate acestea, întreaga zonă era plină de zgomot şi de agitaţie : de afară veneau împrăştiind nori de zăpadă camioane mari acţionate prin energie gravitaţională ; lîngă pilonii docurilor se îngrămădeau şlepuri (uriaşa suprafaţă era străbătută în centru de rîul Rhone) ; chiar şi cîteva elicoptere mici zburau de colo-colo, coordonînd operaţiile şi ferindu-se de stîlpii şi contraforţii care susţineau cerul cenuşiu al etajului următor aflat la o înălţime de patruzeci de metri.

Era o adevărată minune pe care am fi putut-o privi ore întregi dacă, în cîteva minute, n-am fi îngheţat bocnă deoarece ne apăram împotriva vîntului şi frigului doar cu

niște pelerine subțiri. Ne-am hotărît să revenim în altă zi îmbrăcați mai călduros.

Etajul de deasupra era numit, în ciuda logicii, etajul întîi. Marygay îmi explică faptul că așa îl numeau întotdeauna europenii (ciudat, fusesem la o mie de ani lumină depărtare de New Mexico și mă întorsesem, însă asta era prima oară cînd traversam Atlanticul). Aici se afla creierul organismului, locul unde erau adunați birocrații, analiștii și tehnicienii criogenici ai sistemului.

Stăteam într-un hol în care domnea liniștea și mirosea cumva a sticlă. Unul dintre pereți era un uriaș cub holografic care prezenta schema de organizare a Genevei, un păienjeniș piramidal de culoare portocalie, cu mii de nume unite prin linii, de la primar, aflat în vîrf, pînă la oamenii de la „securitatea coridorului", aflați la bază. Numele dispăreau și erau înlocuite de altele noi după cum oamenii mureau, erau concediați, promovați ori retrogradați. Pîlpîind și schimbîndu-și mereu forma, schema aducea cu sistemul nervos al unei creaturi fantastice, ceea ce desigur într-un fel și era.

Peretele opus cubului holografic era o fereastră ce dădea spre o încăpere mare, pe care o placă o identifica drept „Kontrollzimmer". În spatele geamului, aliniați în rînduri și coloane, se aflau sute de tehnicieni, fiecare avînd propria sa consolă cu un holovizor semicircular înconjurat de cadrane și comutatoare. Atmosfera locului era electrizată, încărcată : cei mai mulți aveau pe cap căști și microfoane și, în timp ce scriau ceva în fișe ori manevrau comutatoarele, vorbeau cu alți tehnicieni ; alții țăcăneau pe claviatura consolelor cu căștile și microfoanele atîrnîndu-le de gît. Cîteva locuri erau goale, posesorii lor învîrtindu-se cu un aer important. De-a lungul șirurilor alunecau în sus și în jos tăvi automate pe care se aflau cești cu cafea.

Prin geam se putea auzi susurul a ceea ce, în interior, trebuie să fi fost un zgomot infernal.

În hol se mai aflau două persoane pe care le-am auzit spunînd că se duc să se uite la „creier". Le-am urmat printr-un coridor lung spre o altă zonă de vizionare, mai mică în comparație cu cea a cabinei de control, care dădea spre computerele ce mențineau Geneva într-un singur tot. Unica sursă de lumină din zonă, slabă, albastră și rece, venea din încăperea aflată dedesubt.

Față de cealaltă, camera computerelor era și ea mai mică, cam de mărimea unui teren de baseball. Compo-

nentele computerelor erau constituite din cutii cenuşii de diferite mărimi, legate între ele printr-un păienjeniş de tuneluri de sticlă de mărimea unui om, întrerupte din loc în loc de ecluze pentru aer. Era limpede că acest sistem permitea accesul la un singur element pentru efectuarea de reparaţii, în vreme ce restul încăperii rămînea la o temperatură apropiată de zero absolut, temperatură necesară pentru menţinerea supraconductivităţii.

Deşi îi lipsea agitaţia din cabina de control şi, de departe, talmeş-balmeşul de la etajul de dedesubt, camera computerelor era mult mai impresionantă în aspectul ei static : senzaţia unor puteri imense şi de necunoscut, ţinute în frîu ; un sanctuar al voinţei, ordinii şi inteligenţei.

Celălalt cuplu ne spuse că la acest etaj nu mai era nimic altceva demn de interes, doar săli de şedinţe, birouri şi funcţionari ocupaţi. Ne-am urcat în lift şi am suit la etajul al doilea, principala arteră comercială.

Aici harta-carte s-a dovedit foarte folositoare. Artera consta din sute de magazine şi pieţe amenajate într-o reţea rectangulară, separate de pasaje de trecere ce se întretăiau şi care delimitau locurile în care se grupau magazinele înrudite între ele. Ne-am dus pe bulevardul principal, care s-a dovedit a fi o reconstruire fantezistă a arhitecturii medievale a oraşului. Exista acolo o biserică barocă a cărei turlă, datorită iluziei holografice, se înălţa şi prin etajele trei şi patru. Mozaicuri murale netede cu scene religioase primitive, bolovani aşezaţi în aranjamente complicate, o fîntînă a cărei apă ţîşnea din gurile unor monştri... de la un negustor de fructe din piaţă am cumpărat nişte struguri (iluzia a pălit în momentul în care acesta a luat un tichet pentru calorii şi mi l-a lipit pe cartelă) şi ne-am plimbat pe trotuarele înguste de cărămidă, lucru ce ne-a făcut plăcere. Eram bucuros că Pămîntul mai avea încă timp, energie şi resurse şi pentru aşa ceva.

Se vindea o varietate uluitoare de obiecte şi servicii, iar noi aveam o grămadă de bani, dar cred că ne dezobişnuiserăm să facem cumpărături şi nici nu ştiam cît avea să dureze averea noastră.

(În ciuda a ceea ce ne spusese generalul Botsford, *aveam* nişte mici averi. Tatăl lui Rogers era un fel de avocat expert în impozite şi ea ne transmisese că aveam de plătit doar impozitul pentru venitul nostru anual. Eu am rămas cu 280 000 de dolari).

Am sărit peste etajul al treilea, destinat în principal mijloacelor de comunicare în masă, deoarece îl colindasem în lung şi în lat cu o zi mai-nainte, cînd fuseserăm să ni se ia interviurile. Am fost tentat să mă duc şi să vorbesc cu cel care îmi rearanjase cuvintele, dar Marygay m-a convins că era inutil.

Muntele artificial al Genevei este construit „în trepte" — ca un tort de nuntă — primele trei etaje şi zona de la nivelul solului au un diametru de aproape un kilometru şi o înălţime cam de o sută de metri ; etajele de la patru la treizeci şi doi au aproape aceeaşi înălţime dar diametrul este la jumătate. Începînd cu etajul treizeci şi trei şi terminînd cu şaptezeci şi doi formează cilindrul superior, circa trei sute de metri în diametru şi o înălţime de o sută şi douăzeci de metri.

Etajul al patrulea, ca şi al treizeci şi treilea, este un parc ; copaci, pîrîiaşe, animale mici. Pereţii sînt transparenţi şi, pe vreme bună, sînt scoşi, iar „solul" (acoperişul etajului trei) este plantat cu o pădure deasă. Un timp ne-am odihnit lîngă un iaz urmărind cum înoată oamenii şi hrănind peştişorii cu boabe de strugure.

Ceva mă nedumerea încă din momentul sosirii la Geneva, însă doar la modul inconştient, şi deodată, înconjurat de toţi acei oameni veseli, mi-am dat seama ce anume era.

— Marygay — am zis eu — aici nimeni nu-i nefericit.

Ea zîmbi.

— Cine ar putea fi mohorît într-un loc ca ăsta ? Toate florile şi...

— Nu, nu... Vreau să spun, toţi cei din Geneva. Ai văzut tu pe cineva care să arate ca şi cum ar fi nemulţumit de felul cum stau lucrurile ? Cine... ?

— Fratele tău...

— Mda, dar şi el este un străin. Mă refer la negustori, la muncitori, la oamenii care locuiesc aici.

Privi gînditoare.

— Aşa-i, n-am acordat atenţie. Poate că nu.

— Şi nu ţi se pare ciudat ?

— E neobişnuit... dar... Aruncă în apă un ciorchine întreg şi peştişorii se împrăştiară. Ţi-aduci aminte de ce spunea sergentul ? Se diagnostichează şi se corectează trăsăturile antisociale de la o vîrstă foarte fragedă. Care persoană raţională n-ar fi fericită aici ?

Am pufnit.

— Jumătate din aceşti oameni nu au de lucru şi mulţi din ceilalţi fac munci artificiale care sau sînt de prisos, sau pot fi mai bine făcute de maşini.

— Dar toţi au suficient de mîncare şi destule lucruri spre a-şi ocupa mintea. Acum douăzeci şi şase de ani nu era aşa.

— Poate, am răspuns eu, nedorind să mă cert. Cred că ai dreptate.

Cu toate astea eram nedumerit.

Restul zilei şi pe cea următoare ne-am petrecut-o la sediul Naţiunilor Unite, capitala lumii, care ocupa cilindrul superior al Genevei. Ca să vezi totul ţi-ar fi trebuit săptămîni întregi. Drace, ţi-ar fi luat o săptămînă doar pentru a vedea Muzeul Familiei Omului. Fiecare ţară îşi avea propriul ei stand individual, cu un magazin în care se vindea artizanat tipic şi uneori un restaurant cu mîncăruri specifice locale. Îmi fusese teamă că ar fi putut să dispară identităţile naţionale ; că noua lume ar fi putut fi foarte organizată şi puţin variată. Mă bucuram că mă înşelasem.

În timp ce făceam turul Naţiunilor Unite, Marygay şi cu mine am plănuit un itinerariu de călătorie. Am hotărît să mergem înapoi în Statele Unite şi să găsim un loc unde să ne stabilim, iar apoi să ne petrecem cîteva luni călătorind.

Cînd am consultat-o pe mama, cerîndu-i sfatul în privinţa unui apartament, păru deodată enervată, la fel cum fusese sergentul Siri. Mi-a spus că se va interesa de disponibilităţile existente la Washington (tata avusese o slujbă acolo, dar mama nu văzuse nici un impediment în a se muta de acolo după moartea lui) cînd se va întoarce acolo, adică în ziua următoare.

L-am întrebat pe Mike în legătură cu această ezitare de a vorbi despre locuinţe. Mi-a răspuns că era o rămăşiţă a anilor haotici dintre revoltele pentru hrană şi reconstrucţie. Pur şi simplu nu mai fuseseră locuinţe suficiente.

Mama s-a întors la Washington, Mike pe Lună, iar Marygay şi cu mine am mai rămas cîteva zile la Geneva...

Am coborît din avion la Dallas şi am găsit un monorai
re Rifton, oraşul-satelit în care locuia mama.

În comparaţie cu Geneva cea uriaşă acesta arăta plă-
t de mic deşi se întindea pe o arie largă. Era o ameste-
tură diversă şi atrăgătoare de clădiri de diferite tipuri,
ţine fiind mai înalte de cîteva etaje, aranjate în jurul
nui lac şi înconjurate de arbori. Toate clădirile erau le-
ate prin alei de zona cea mai largă, un dom în care se
flau magazine, şcoli şi birouri. Acolo am găsit un ghid care
-a spus cum să ajungem la locuinţa mamei, o casă cu
ouă apartamente aflată lîngă lac.

Am fi putut s-o luăm pe o alee acoperită, dar am pre-
rat să o apucăm pe lîngă ea, prin aerul rece şi mirosul
frunze veştede. Dincolo de peretele de plastic lunecau
meni care aveau grijă să nu se holbeze la noi.

Mama n-a răspuns la apelul făcut la uşă, însă aceasta
dovedi a nu fi încuiată. Era un loc confortabil, extrem
spaţios în comparaţie cu standardele astronavale, plin
mobilă stil Secolul Douăzeci. Mama aţipise în dormitor
şa că Marygay şi cu mine ne-am instalat în sufragerie
o vreme am citit.

Deodată din dormitor am auzit o tuse puternică. Am
lergat şi am ciocănit la uşă.

— William ? N-am... tuse... intră, n-am ştiut că aţi...

Am intrat amîndoi. Stătea în pat, cu lumina aprinsă,
nconjurată de diferite medicamente. Arăta străvezie, pa-
dă şi zbîrcită.

Îşi aprinse o ţigară şi se păru că-şi înăbuşe tusea.

— Cînd aţi intrat ? N-am ştiut...

— Acum cîteva minute. Dar ce-i cu tine ? De cînd ai...
şti...

— Oh, doar un microb luat la Geneva. În cîteva zile
a fi bine. Începu iar să tuşească, bău nişte lichid roşu
leschis dintr-o sticlă. Toate medicamentele ei păreau de
oiul celor făcute pentru reclamă.

— Ai fost la vreun doctor ?

— Doctor ? Cerule, nu, Willy. Ei n-au... nu-i serios, nu...

— Nu-i serios ? La optzeci şi patru de ani ? Pentru
Dumnezeu, mamă... M-am dus la telefonul din bucătărie
i, cu puţină bătaie de cap, am reuşit să sun la spital.

În cub apăru o fată de vreo douăzeci de ani.

— Sora Donaldson de la Servicii Generale. Avea un zîmbet fix şi o sinceritate profesionale. Dar toată lumea zîmbea.

— Mama mea trebuie consultată de un doctor. Are o...

— Numele şi numărul, vă rog.

— Bette Mandella. L-am silabisit. Ce număr ?

— Numărul de asistenţă medicală, desigur, zîmbi ea.

Am strigat-o pe mama şi am întrebat care îi era numărul.

— Spune că nu şi-l poate reaminti.

— În regulă, sir, sînt sigură că-i pot găsi înregistrarea. Îşi întoarse zîmbetul spre o claviatură aflată alături de ea şi tastă un cod. Bette Mandella ? întrebă ea, zîmbetul devenindu-i interogativ. Sînteţi fiul ei ? Dar trebuie să aibă peste optzeci de ani.

— Vă rog... E o poveste lungă... Are într-adevăr nevoie de un doctor...

— Asta-i un fel de glumă, nu ?

— Ce vreţi să spuneţi ? Din cealaltă cameră se auzi o tuse înăbuşită, şi mai rea. Zău... poate fi foarte grav, trebuie să...

— Dar, sir, doamna Mandella are prioritate de categoria zero încă din 2010.

— Şi asta ce dracu vrea să însemne ?

— S - i - r..., zîmbetul păru să se accentueze.

— Staţi ! Să presupunem că am venit de pe o altă planetă. Ce înseamnă „prioritate de categoria zero" ?

— Alt...oh ! Vă cunosc ! Privi spre stînga. Sonya... hai o clipă, n-ai să ghiceşti niciodată cine... Cubul fu aglomerat de un alt chip, o blondă ştearsă, cu un zîmbet care semăna cu al celeilalte. Îţi aduci aminte de dimineaţă, pe post ?

— Ah, da, zise ea. Unul dintre soldaţi... hei, asta-i cu adevărat teribil, cu adevărat teribil. Capul se retrase.

— Oh, Mr. Mandella, spuse ea exuberantă. Nu-i de mirare că aveţi nelămuriri. În realitate este foarte simplu.

— Ei ?

— Este o parte din Sistemul Universal de Securitate Medicală. La şaptezeci de ani fiecare primeşte o categorie. Vine automat de la Geneva.

— Ce categorie ? Ce semnifică asta ?

Dar adevărul amar era clar...

La un magazin de articole sportive am găsit un tub de oxigen pentru alpinişti, iar de la un tip dintr-un bar din Washington am luat nişte antibiotice la preţ de bursă neagră. Dar mama depăşise stadiul de a răspunde la un tratament amator. A mai trăit patru zile. Cei de la crematoriu aveau acelaşi zîmbet fix.

Am încercat să iau legătura cu Mike, dar compania de telefoane nu mi-a permis să vorbesc pînă cînd nu am semnat un contract şi n-am plătit o garanţie de 25 000 de dolari. A trebuit să obţin un transfer de credit de la Geneva. Întocmirea hîrtiilor a durat o jumătate de zi.

În cele din urmă am reuşit să ajung la el.

— Mama a murit, i-am spus fără nici un preambul.

A urmat o pauză de o secundă în timp ce undele radio alergau spre Lună şi apoi încă o secundă pentru drumul de întoarcere. Mă privi apoi dădu încet din cap.

— Nu-i o surpriză. În ultimii zece ani, de fiecare dată cînd veneam pe Pămînt mă întrebam dacă va mai fi acolo. De fapt nici unul n-am avut suficienţi bani spre a menţine o legătură foarte strînsă.

La Geneva ni se spusese că o scrisoare de pe Lună pe Pămînt costă o sută de dolari timbrarea... plus încă cinci mii impozit. Era o descurajare a comunicării cu ceea ce Naţiunile Unite considera a fi o bandă de anarhişti regretabil necesari.

Un timp ne compătimirăm reciproc, apoi Mike zise :

— Willy, Pămîntul nu-i un loc pentru tine şi Marygay ; de-acum ştii asta. Vino pe Lună ! Aici mai poţi fi cineva ! Noi nu-i aruncăm pe oameni în afara ecluzei de aer atunci cînd împlinesc şaptezeci de ani...

— Va trebui să ne reîncadrăm în U.N.E.F.

— Adevărat, dar nu trebuie să luptaţi. Se spune că e nevoie de voi mai mult pentru instruire. Iar în timpul liber poţi studia, îţi poţi aduce la zi cunoştinţele de fizică... poate că în cele din urmă intri în cercetare.

Am mai vorbit puţin, în totul trei minute. Am primit o mie de dolari înapoi.

Ore întregi am discutat cu Marygay despre asta. Ne-am dus la culcare şi încă am mai vorbit, nu puteam dormi, am pălăvrăgit ore întregi spunînd iar şi iar aceleaşi lucruri.

Viaţa pe Lună va fi grea. Comoditate puţină, disciplină militară, ore lungi, pericol permanent din partea mediului.

Pe Pămînt viaţa era confortabilă. Puteam să stăm şi să lăsăm să se aibă grijă de noi, să fumăm drog pînă cînd nimic nu va mai arăta rău şi vom fi mulţumiţi aşa cum păreau toţi ceilalţi civili.

Dar acum mintea ne era limpede şi puteam vedea că preţul acestei ordini fericite era totala predare faţă de voinţa colectivă. Şi cine vrea să fie un strigoi fericit ?

Pe de altă parte, realişti fiind, ştiam că întorşi în U.N.E.F. am avea destul de puţină „voinţă liberă". Desigur, fiind ofiţeri ar fi mai bine ca înainte... dar U.N.E.F. îşi putea onora contractul un an, doi şi pe urmă, dintr-o dată, să ne azvîrle înapoi în Corpul Expediţionar.

Dar poate că spuneau adevărul şi nu ne vroiau pe post de carne de tun costisitoare ; poate că aveau nevoie de soldaţi experimentaţi care să-i instruiască pe noii recruţi, care să spargă carapacea condiţionării optimiste pe care o avea fiecare civil.

Am vorbit despre toate astea şi, pentru prima oară, am vorbit despre dragoste. Dacă dragostea va înflori sub constrîngerea unuia dintre cele două tipuri de îngrădire. Dacă ambele situaţii meritau riscul.

Dacă n-am fi stat în acel loc deosebit, înconjuraţi de artefacte legate de viaţa şi de moartea mamei, poate că hotărîrea ar fi fost alta. Ne-am oprit din vorbă în zori cînd, în lumina cenuşie şi rece, mîndria, ambiţia şi frumuseţea grijulie a Riftonului a devenit sinistră şi prevestitoare de rele ; ne-am făcut două valize mici, ne-am transferat banii la Tycho Credit Union şi am luat monoraiul spre Cape.

*

— În caz că vă interesează, nu sînteţi singurii veterani combatanţi care s-au întors.

Ofiţerul recruţor era un locotenent musculos, de sex nedefinit. Mental, am dat cu banul şi a căzut pajură.

— Ultima dată am auzit că erau nouă, zise ea cu tenorul ei răguşit. Toţi au optat pentru Lună... poate că acolo vă veţi întîlni cîţiva prieteni. Azvîrli pe birou două formulare simple. Semnaţi astea şi sînteţi reîncadraţi. Locotenenţi.

Formularul era o cerere simplă de încadrare în activitate ; de vreme ce extinseseră Legea serviciului militar,

de fapt nu părăsiserăm nici o clipă U.N.E.F-ul, ci avuseserăm doar statut inactiv. Am studiat hîrtia.

— Nu văd nimic despre garanţiile care ni s-au dat la Stargate.

— Ce garanţii ? Avea acelaşi zîmbet pămîntean orb şi mecanic.

— Ni s-a garantat alegerea locului de muncă şi a activităţii desfăşurate. În acest contract nu se spune nimic despre asta.

— Nu-i nevoie. Armata va...

— Locotenente, eu cred că este nevoie. I-am înapoiat formularul. Marygay a făcut la fel.

— Staţi să verific. Părăsi biroul şi dispăru într-o încăpere alăturată. Vorbi o vreme la telefon, apoi auzirăm ţăcănitul unei maşini de scris.

Aduse înapoi aceleaşi foi cu o adăugire scrisă la maşină sub numele noastre : *„Garantată alegerea locului (Luna) şi a activităţii (specialişti în pregătirea de luptă)"*.

Am efectuat un examen medical şi ni s-au luat măsurile pentru noile costume de luptă. A doua zi am prins prima navetă spre staţia orbitală şi, timp de cîteva ore, pe cînd se transfera încărcătura pe naveta tahionică care semăna cu un păianjen, ne-am delectat cu gravitaţia-zero. Apoi ne-am îndreptat spre Lună şi am coborît la baza Grimaldi.

Pe uşa de la „Încartiruirea Ofiţerilor în Tranzit" un mucalit zgîriase : „Lăsaţi orice speranţă, voi care intraţi". Ne-am găsit micul dormitor de două persoane şi am început să ne schimbăm pentru masă.

Două ciocănituri în uşă.

— Poşta, sirs.

Am deschis uşa şi sergentul mă salută. O clipă m-am holbat la el, apoi mi-am adus aminte că eram ofiţer şi i-am răspuns la salut. Mi-a înmînat două ţidule identice. I-am dat una lui Marygay şi inimile noastre trebuie să se fi oprit simultan.

— Nu pierd timpul, nu-i aşa ? spuse ea cu amărăciune.

— Ordin de misiune. Comandamentul Corpului Expeliţionar aflat la o depărtare de cîteva săptămîni-lumină. Aştia nici măcar nu pot şti dacă ne-am readaptat.

— Şi garanţiile... ? Renunţă.

Garanţiile.

— Ei, *ni s-a garantat* activitatea la alegere. Dar nimeni n-a garantat că o vom avea mai mult de o oră.

— E aşa de josnic...

Am ridicat din umeri.

— Asta-i Armata.

Aveam însă două senzaţii care mă deranjau :

Că tot timpul ştiusem că aşa urma să se întîmple.

Că ne duceam acasă.

În românește de
George Veniamin

„NU“

— Sir, astăzi a avut loc lansarea de probă a rachetei MS-5. A lovit ţinta cu precizie, sir, cum se spune la noi, „la monedă“. Da, sir, trebuie însă să vă amărăsc — a omorît o vacă. Cum a ajuns vaca pe poligon nu ştiu ; toate îngrăditurile sînt intacte. Numai că acum contabilitatea noastră o să trebuiască să plătească 500 de dolari... Iertaţi-mă, sir, în contul Departamentului apărării... nu-şi termină prea coerent raportul locotenent-colonelul Smith.

Generalul Pencroft tăcea. Pe umeri îi strălucea o singură stea, însemnul gradului. În faţa lui, pe perete, se desena portretul generalului Parkinson. Pe umerii lui Parkinson, două stele, mai mari ca ale lui.

— Ce spuneai, Smith ? întrebă el.

— MS-5 a picat exact, sir. Avem însă de plătit o amendă de 500 de dolari pentru o vacă ucisă, îşi repetă mai concis raportul Smith.

— Admirabil, Smith, trimite o telegramă la Departament. Las' să se bucure deştepţii ăia „de sus“. Să-şi salte fundurile de pe scaune şi să alerge cu raportul la Parkinson. Imaginează-ţi cursa de 100 de metri cu finişul în anticameră... Şi nu uita să-i trimiţi guvernatorului statului o jalbă prin care să-i ceri să ne plătească 500 de dolari despăgubire pentru stricăciunile aduse împrejmuirii unui obiectiv militar. Nişte vaci turbate s-au năpustit asupra sîrmei ghimpate !...

— Bine, sir, dar... noi am omorît vaca. Împrejmuirea e neatinsă...

— Rupeţi naibii sîrma aia în cîteva locuri, dacă aveţi nevoie de probe materiale ! Nu-mi ajungeau demonstran-

ţii, acum trebuie să mai am de furcă şi cu vacile ! Clar ? — urlă generalul.

— Desigur, sir, am înţeles, sir. Foarte înţelept, sir. Sînt bucuros să vă mai raportez că noul calculator s-a achitat admirabil de sarcina sa. A ţinut seamă de greşelile programatorilor şi chiar de schimbarea vîntului din momentul startului. Parcă ar fi viu. Mai că-ţi vine să crezi că are un creier adevărat, sir. Păcat că se fac praf. Ar trebui să putem să le folosim mereu ; ar căpăta experienţă şi... nu ştiu, sir, dar mulţi spun că un astfel de calculator ascultă discuţiile tehnicienilor şi chiar dau soluţii corecte pe care le afişează pe display-uri. Mulţi sînt de-a dreptul fermecaţi, sir...

— Dacă vreunul dintre camarazii dumitale, Smith, are ideea s-o ceară în căsătorie pe vreuna dintre maşinile ăstea de calcul fermecătoare nu uita să-i pretinzi un raport detaliat. Ca la carte : studiile viitoarei neveste, cine-i sînt părinţii, locul şi anul naşterii. Ultimul punct va fi, cred, principalul obstacol în calea unei astfel de căsătorii. Ce naiba, la noi nu există încă o lege care să permită căsătoria cu minori ! spuse generalul, hohotind mulţumit de propria-i isteţime. Liber, Smith.

Rămas singur, generalul cu o singură stea Pencroft se uită gînditor la portretul generalului cu două stele Parkinson. Îl încerca o neliniştе lăuntrică, deşi ziua trecuse liniştită, fără probleme, iar telefonul rapid care-l lega de „cei de sus" tăcuse pînă acum. Apăsă un buton, şi magnetofonul ascuns îi depănă din nou discuţia cu Smith. Cînd banda ajunse la cuvintele „Păcat că se fac praf. Ar trebui să le putem folosi mereu ; ar căpăta experienţă şi...", generalul sări în sus.

„La urma urmei de ce nu ?... Pe avioane sînt nişte calculatoare, pe nave, altele, pe rachete, de altfel... Iar bastarzii ăia civili îşi pun capul la contribuţie împreună, îşi dau unul altuia programele, îşi comunică secretele... Noi... Şi generalul simţi o uşoară ameţeală. Noi am putea să punem dracul ăsta de computer mai întîi pe rachetă, apoi pe avion, apoi pe portavion, după aia pe submarin, pe urmă... O să înghită tot ce e nou pentru el şi în el se va strînge experienţa tuturor armelor ! Apoi înscriem toate aceste gînduri electronice în alte creiere de metal, în mii de calculatoare militare. Asta e ! Asta e ideea ! Un astfel de computer va conţine în el strategia aviaţiei, rachetelor, flotei!"

Generalului i se uscase gîtul, aşa că se îndreptă spre seif. Scoase o sticlă de whiskey, turnă în pahar şi înghiţi. Îi venea acum mai uşor să judece.

Pencroft se uită din nou la portret : uniforma, două stele... şi în locul figurii lui Parkinson îşi văzu propria-i mutră.

Dimineaţa avionul îl duse pe Pencroft pe poligon. Curînd toţi vor vorbi despre o nouă idee, pentru care însuşi preşedintele îi va decerna a doua stea de general...

Torpila se îndrepta spre ţintă. Nenumăraţi senşori îi dădeau informaţiile necesare, pe care calculatorul le memora, le analiza, dădea soluţii şi lua decizii.

„Deci, cu cît cobor mai adînc presiunea creşte, spre suprafaţă scade ; la adîncime mai mare e mai întuneric — la suprafaţă e mai multă lumină. Uite şi soarele. Deci sînt la suprafaţă. Dar ce e în urmă ? A, e chiar siajul meu. Nu, aşa nu merge. Mă descoperă — la loc, în adîncuri..." Calculatorul devenea tot mai stăpîn pe adîncurile submarine.

„Şi asta ce mai e ? Tot o torpilă ?"

Alături se profila o umbră lungă, care se repezea în sus, sărea în aer şi se cufunda din nou în adîncuri şi însoţea jucăuş torpila. Ochii inteligenţi zîmbeau plini de poftă de joacă.

„E chiar un delfin ! Ce grozav e, observă computerul, dar... datoria înainte de toate". Torpila se afundă şi mai mult în adîncuri. Delfinul rămase un moment parcă întristat, apoi plecă să-şi caute alţi tovarăşi de joacă.

„Malul e aproape. Trebuie să caut golful."

Conectînd blocurile de memorie, calculatorul începu să studieze contururile malului. Torpila se apropia cu atenţie de intrarea în port. Aceasta era închisă cu plase de oţel.

„Trebuie să aştept". Torpila se culcă încet pe fundul apei.

În jur, peştii alergau de colo-colo, cei mai curioşi încercau chiar să muşte din torpilă, dar, dînd de gustul metalului, fugeau speriaţi în lături. Peştii erau foarte frumoşi, afişînd toate culorile curcubeului. Ochii lor exprimau uimirea. Computerul înregistra atingerea uşoară a gurilor peştilor pe învelişul torpilei şi se simţea din ce în ce mai bine. Se socotea un locuitor îndreptăţit al acestei lumi de basm.

Un scrîşnet metalic îl readuse la realitate şi la acţiune. Plasele metalice se dădeau la o parte, deoarece în port

intra un vas. Torpila se strecură uşor în port şi se îndreptă spre dana numărul 1, aşa cum i se indicase.

Generalul Pencroft stătea pe cheu înfruntînd vîntul marin. În spatele lui se înghesuiau alţi militari, cu chipiuri de diferite culori.

— O să-l învăţ curînd, spuse generalul, arătînd spre dispozitivul plutitor, o să-l învăţ să sară pe cheu şi să raporteze îndeplinirea misiunii. Nu-i mai lipsesc decît mîinile, epoleţii, capul şi chipiul.

Ceilalţi militari aplaudară. Torpila trecuse prin două oceane şi venise cu precize la ţinta stabilită pentru exerciţiu.

...Aerodromul. Cerul era acoperit de un plafon de nori joşi, prevestitori ai unei dezlănţuiri tropicale. Aproape că nu se mai putea respira. De zburat, nici nu putea fi vorba...

„Da, gîndea Pencroft, oamenii sînt slabi ! Ce mutră or să facă atunci cînd or vedea rulînd un avion cu carlinga goală ?“

Într-adevăr, mutrele piloţilor se lungiră şi gurile li se căscară de parcă ar fi turnat în ele cineva spirt curat... Avionul de vînătoare nu avea pilot în carlingă. Motoarele porniră singure, avionul rulă încet înainte, făcu întoarcerea reglementară, şi se lansă pe pistă, luînd înălţime şi pierzîndu-se în norii întunecaţi.

Gurile se puseră în mişcare ca la o comandă. În cele din urmă mecanicul avionului nu mai rezistă şi le povesti despre calculator. Spre ei veni generalul. Toţi se uitau la Pencroft, iar acesta la norii în care dispăruse atît de neaşteptat aparatul şi din care acum apăru tot atît de neaşteptat. Avionul se înscrise cuminte pe panta de aterizare şi se aşeză liniştit pe pistă.

Pencroft zîmbi, bătînd prietenește şi mîngîind fuselajul.

— Bravo, voinicule, strigă el cuiva din cabină.

Toţi încremeniră : avionul, ca un căţel, mişcă bucuros din aripioara situată la coadă.

— Scoateţi-l din cabină şi trimiteţi-l la bază. Acum îl vom încerca pe o navă maritimă.

...Uriaşa navă se roti ca o vedetă rapidă, cu eleganţă, intrînd cu precizie pe direcţia de atac, trimiţîndu-şi torpilele spre orizont. Supunîndu-se voinţei calculatorului, intrară în acţiune bateriile antiaeriene. Avioanele decolau

și apuntau într-un adevărat balet aerian. Puternicul organism al portavionului trăia un ritm unic, imprimat de mașina electronică. Portavionul era invincibil ; calculatorul cunoștea bine „inamicul", doar el însuși îi comandase cîndva armele.

Pe drumul de întoarcere spre bază, computerul se relaxă și începu să se uite în jur... Întinderi nesfîrșite de apă, cer și pescărușl, pești zburători care se lansau peste valuri ca păsările. Își simțea circuitele perfecte, așa că, mulțumit ceru permisiunea să iasă de la comandă. Generalul Pencroft i-o acordă. Calculatorul se odihnea, privind cerul, oceanul, vasele întîlnite.

Ultima încercare. Calculatorul era instalat la bordul unei rachete care trebuia să zboare mii de kilometri. Start. Ridicîndu-se de pe pămînt, racheta se îndrepta spre ținta îndepărtată. Privirea ageră îi comunica tot ce întîlnea în cale. Computerul își scotea din memorie :

„Asta e marea. În adîncurile ei trăiesc pești minunați și delfini jucăuși. Interesant, caracatița o sta tot sub piatra aia sau și-o fi schimbat casa ? Iată și malul, orașul, casele de piatră în care trăiesc oamenii. Și oamenii cei mici — copiii celor mari ; am auzit multe despre ei ; sînt așa de amuzanți ; se grăbesc să ajungă mari. Ce orașe frumoase și cîți oameni sînt în ele, joacă șah și jocuri electronice...

Frumos ! Soare, nori, ce de păsări... Mai sus zboară un avion, iar în el, desigur, tot oameni. Și de pe pămînt copiii se uită la mine și-și închipuie că sînt un Moș Crăciun încărcat cu daruri..."

„Iată și destinația, e timpul !"

Calculatorul dădu o comandă, catapulta îl aruncă din rachetă și parașutele îl depuseră lin pe pămînt.

Generalul Pencroft stătea în mijlocul unui grup de ofițeri. Îi făcu un semn prietenesc cu mîna..

— Bravo, flăcăule ! auzi calculatorul vocea generalului și un sentiment de mîndrie îi inundă schemele electronice.

— Gata, domnilor ! rosti generalul. Demontați-l, luați-i creierul electronic și memoria și construiți sute, mii, sute de mii de astfel de flăcăi ca el... Generalul își întrerupse la timp socotelile aritmetice. Rachetele, avioanele, navele sînt deja gata să-i primească. Asta e victoria, domnilor !

Computerele fură instalate cu o operativitate demnă de invidiat. În memoriile lor erau înmagazinate coordonatele unor ţinte reale. Pe avioane, rachete, nave, erau instalate de astă dată bombe adevărate.

„Interesant, unde trebuie să duc eu această încărcătură distrugătoare ?“ se întreba calculatorul, şi îşi cuplă blocul de programe.

Ţinta lui era un oraş frumos din sud, unde trăiau milioane de oameni mici şi mari. Îşi aminti munţii, rîurile, cîmpiile şi mîinile copiilor, fluturînd prietenos.

„Nu, hotărî el, nu pot. Dacă fac asta, probabil că toate acestea nu vor mai exista. Nu va mai exista nici delfinul jucăuş“.

Computerul cuplă un curent de înaltă tensiune pe circuitele sale delicate, se ridică fum din ele — şi creierul electronic încetă să mai existe...

— Generale, ce se petrece ? Toate calculatoarele s-au ars simultan, în aceeaşi fracţiune de secundă, şi doar de ele nu s-a atins nimeni !... S-au ars peste tot : pe avioane, pe rachete, pe tancuri ! urlă în telefonul „de sus“ vocea generalului cu două stele Parkinson. Asta e sabotaj ! De ce taci, Pencroft ? Ţi s-a legat limba ?

— Am să raportez imediat, sir, îngînă generalul Pencroft.

Rapoartele veneau de pretutindeni. Steaua de pe epoleţii generalului Pencroft stătea să cadă.

— Sir, raportează Pencroft... Nu e sabotaj, sir. Chiar computerul, multiplicat în mii de exemplare, a căpătat trăsături omeneşti şi a devenit un mare iubitor de oameni. La toate calculatoarele, pînă la unul, pe display-uri a apărut unul şi acelaşi cuvînt, sir. Pînă la ultimul.

— Ce cuvînt, pe mama dracului ?

— Sir, cuvîntul este... NU !

În telefon se auzi un urlet.

...Pencroft, rămas general cu o stea, ordonă ofiţerului de serviciu :

— Trimite-l la mine pe idiotul ăla de Smith, cu ideile lui tîmpite !

în românește de *Al. Vilan*

Echilibrul

În camera mea, pe masa de scris, se află o rachetă intercontinentală.

Suportul de creioane este la douăzeci de centimetri depărtare. Racheta pare un creion metalic, ceva mai mare — asta înseamnă miniaturizare. Este, totuși, o armă nucleară ; încărcătura ei superconcentrată este destinată unei metropole de pe alt continent.

Racheta, așa cum se află ea, aici, e un obiect inofensiv. S-ar putea doar ca grilajul de oțel care o înconjoară să fie racordat la rețeaua electrică și tensiunea curentului să fie mortală. În rest, totul oferă siguranță. Masa mea e foarte stabilă ; nu are pe ea un cristal, ci o lespede de granit. Picioarele ei de oțel sînt implantate într-un postament de beton. De altfel, și sub temeliile acestei case se află un postament gros de beton. Zi și noapte se aude zumzetul aparatului care injectează un lichid între faliile subterane, pentru ca locuința mea să fie ferită de cutremure.

În rest, nimic neobișnuit. Covorul e gros de trei centimetri și înăbușă orice vibrație ; m-am obișnuit să pășesc pe el prudent, fără să-mi tîrăsc picioarele. De obicei, vorbesc în șoaptă cu ceilalți, deși pe peretele dintre hol și camera mea se întinde o iederă deasă care asigură protecția sonoră. De altfel, toți pereții sînt căptușiți cu plăci fonoabsorbante. Mă pot așeza oricînd la masa de scris, cu condiția să mă las în fotoliul meu încet, foarte încet. O mișcare mai bruscă poate trezi din somn vreun declanșator ascuns. Nu mă deranjează lumina gălbuie care scaldă încăperea zi și noapte. La ferestre atîrnă perdele de catifea neagră, care împiedică pătrunderea luminii intense de

afară — n-ar fi exclus ca declanşatorul rachetei să fie un dispozitiv fotoelectric.

Nu mă deranjează nici soldatul android care păzeşte racheta. E un soldat al uneia dintre marile puteri. Cureaua diagonală îi trece peste un umăr şi ţeava mitralierei-laser îi ajunge la piept. Stă cu mîna dreaptă lipită de patul mitralierei ; a încremenit în poziţie de drepţi. Va sta aşa pînă la venirea schimbului. Paza la rachetă durează patru ore. Gărzile se succed cu o exactitate matematică. Datorită soldatului, am învăţat în ultima vreme să nu mai fiu atît de neglijent. Cînd sînt răcit, mi se mai întîmplă să mă aşez la masa de scris, deşi un strănut ar putea avea efecte catastrofale. Prevăzător, cînd simte că respiraţia mea este mai precipitată decît de obicei, soldatul scoate din geanta de la şold o mască de gaze, pe care mi-o oferă.

În casă e linişte. Mănînc în linişte, cu înghiţituri adînci. Lucrez în linişte, lovindu-mă de cîte o plăcuţă pe care scrie NU ATINGEŢI ! Sînt momente cînd realizez o detaşare completă faţă de acţiunile mele, de parcă un alt om, aflat în transă, ar fi obiectul acestor acţiuni. Ceilalţi ai casei sînt mai fricoşi. NU ATINGEŢI ! Uneori chiar se ating unul de altul şi atunci se opresc înspăimîntaţi ; pîndind, aşteaptă parcă să se întîmple ceva, apoi se întorc la treburile lor. Alteori le scapă un cuvînt mai puternic şi atunci îşi duc degetul la buze şi îl ţin aşa, crispaţi, ca şi cum l-ar ţine pe un trăgaci. Uneori, aşa cum mă mişc prin casă, uşor, mă simt un animal împăiat. Avertizorul luminos al videofonului mă trezeşte din reverie. E pentru mine. Ea îmi vorbeşte în şoaptă, ca de obicei. Şi în locuinţa ei este amplasată o rachetă intercontinentală.

Mă îmbrac, am senzaţia că m-am cufundat într-o apă; costumul mi se mulează pe trup. Ajung în stradă şi mă amestec printre trecători. Din faţă vine un corp de demonstranţi cu pancarte şi steaguri. Din spate, un pluton de soldaţi androizi. Demonstranţii se apropie. Aud în urmă ţăcănitul cizmelor militare. Acum demonstranţii păşesc umăr la umăr cu soldaţii deasupra cărora flutură steagurile. Masa de oameni se segmentează apoi în două părţi eterogene, îndepărtîndu-se una de alta, fiecare parte alcătuită fiind din demonstranţi, pancarte, steaguri şi soldaţi androizi.

Ne întîlnim într-un parc. Un soldat, se învîrte prin apropiere, ceva i se pare neregulamentar. O iau de mînă şi hoinărim împreună pe străzi. Soldatul rămîne în urmă.

Ea vrea să intrăm la un film. Efectele de pirotehnie ne asurzesc. Ieşim după un sfert de oră. O invit la mine.

Ajunşi în faţa uşii, scot din buzunar o cheie pe care o răsucesc în broască încet. Deschid — cu infinite precauţii — şi mă strecor ca un hoţ în locuinţa mea. Ea intră după mine. Ne îmbrăţişăm, încercînd să ne ţinem respiraţiile. Acum e în patul meu, aproape goală. Îi mîngîi sînii, îi iau în palmă. Buzele ni se apropie, respiraţiile ne sînt fierbinţi. Deodată, trupul ei mi se topeşte în palme, se volatilizează sub presiunea unui clopot de foc. Un şarpe de cenuşă se zbate în mîinile mele. Apoi, încet, cenuşa se angrenează sub efectul ploilor acide, devine un noroi din care trupul se încheagă iarăşi, umed şi păstos. Mi se face rău şi arunc din braţe păpuşa de clisă.

— Ce-i cu tine ? mă întreabă ea şi, ca o şopîrlă, mă atinge din nou. Pielea îi e vînătă, scorojită. Sînul, flasc, obosit. Încearcă să se cuibărească la pieptul meu. Mi se face frig. Patul e îngust şi dormim strîns îmbrăţişaţi. Eu stau spre margine ; ca într-un coşmar, mă văd lunecînd din pat şi căzînd, ceea ce ar însemna, cu o probabilitate de 0,99, începutul celui de-al treilea război mondial.

*

* *

E un necunoscut. Îl invit pe fotoliul din faţa biroului meu. El îşi aprinde o ţigară ; flacăra brichetei îi luminează faţa. Îi învăpăiază faţa, umerii, trupul. Omul se aprinde ca o ţigară. Arde în cîteva secunde. O aripă neagră flutură în aer. Omul este tot în faţa mea, în fotoliu. Mi-e teamă să-l ating, ca nu cumva mîna să treacă prin el şi în palmă să nu-mi rămînă decît un fluture de cenuşă. Omul fumează tăcut şi minusculul tăciune aprins pluteşte la cîţiva centimetri în faţa unui obraz căruia nu-i disting trăsăturile.

Omul se prezintă : este un tehnician venit să instaleze în jurul rachetei un cîmp protector de forţe. Se apucă de lucru.

— De azi înainte o să puteţi vorbi cu voce tare — o să puteţi urla, dacă vreţi. Vibraţiile provocate de zgomote nu mai ajung pînă la rachetă. Cîmpul ăsta protector este chiar ultimul răcnet al ştiinţei.

Operaţia nu durează mult. La sfîrşitul ei, mă reped la fereastră şi dau la o parte perdelele de camuflaj. Lumina

năvălește în cameră. Sunetul sirenei de alarmă îmi sfredelește urechile. Mă reped din nou la perdele și le las să cadă.

— N-am vorbit de protecția rachetei față de lumină. Am spus de protecția ei față de sunete, precizează tehnicianul. Dar, fiți fără grijă, știința va găsi în curînd un remediu și împotriva efectului luminii intense. Tehnicianul se retrage pe hol și desface o cutie cu aparatură topografică. Mă așez din nou la masa de scris. O mișcare bruscă și mă lovesc de zidul invizibil de forțe. Și atunci mă trezesc urlînd. Urlînd, într-adevăr.

— Experiență reușită ! jubilează tehnicianul, revenind de pe hol. Ați văzut că nu s-a întîmplat nimic ? Se întoarce la munca lui. Măsoară dimensiunile camerei. Le trece pe o planșă înțesată de puncte și linii. Iese în hol. Continuă să măsoare segmente imaginare sau reale.

Se face seară. Se face noapte. Stau încă la masa de scris, dar ochii mi se închid fără voie, capul își pierde stabilitatea, se oprește într-o poziție de fals echilibru, gîtul îmi rămîne strîmb, de parcă ar atîrna într-un știreang. Tresar, lumina difuză ce izvorăște din pereți se strînge ca un ghem, aprinde fața soldatului, omul arde, cenușa se zbate în căutarea unei forme embrionare, parcă reeditînd un traseu evolutiv, racheta și-a luat zborul de mult, înfigîndu-se cu un urlet în retinele mele.

— Iată despre ce este vorba, îmi spune tehnicianul. E la locul lui, în fotoliu. Racheta e la locul ei. Soldatul e la locul lui. Pe celălalt continent s-a mai instalat o rachetă intercontinentală — continuă tehnicianul — în aria afectată rachetei dumneavoastră și echilibrul de forțe a fost viciat.

Simt că mă ia cu frig.

— În săptămîna viitoare urmează să se instaleze și la intrarea apartamentului dumneavoastră o rachetă intercontinentală, pentru păstrarea echilibrului de forțe.

— Da, da, echilibrul...

Ovidiu Hurduzeu

Hibernatus

Am deschis un ochi. Stîngul. Şi-am văzut o blondă cu zîmbet de kinoramă. Am închis ochiul stîng, l-am deschis pe dreptul. Şi-am zărit un tip într-un costum bej, elegant. Am deschis amîndoi ochii, şi m-am trezit în anul 2086. În blugi, adidaşi şi tricou LOVE NOT WAR — aşa cum mă îngheţaseră. Dezgheţat acum, mă simt perfect. Pesemne experimentul reuşise. Răsuflu uşurat.

— Ştii în ce an te afli ? mă întreabă tipul, cu un accent ciudat.

— În contract se stipulează 2086, dacă îmi amintesc bine...

— Exact, continuă să zîmbească blonda. Aţi fost decongelat în 2086, după o sută de ani, conform clauzei din contractul încheiat între dumneavoastră şi Forţele Armate.

Îmi flutură contractul pe sub nas.

— Îl recunoaşteţi, nu ? Doar că hîrtia s-a îngălbenit puţin.

Confirm, dînd uşor din cap.

— Semnaţi, vă rog, de decongelare, mă îndeamnă blonda (acelaşi accent ciudat, enervantă evoluţie a limbilor).

Îmi întinde un stilou de pe vremea mea. Am semnat, zîmbind. Zîmbesc şi ei.

— Forţele Armate vă urează BUN VENIT în anul 2086 ! îmi spune ea candid.

— Într-o lume a păcii ! adaugă el oficial.

— Bine v-am găsit, stră-strănepoţii mei ! încerc eu o vorbă mai de duh.

Nici un surîs. (Să le lipsească simţul umorului ?) Tipul îşi tot trage nodul de la cravată de parcă gulerul l-ar sugruma. Se scuză cu stîngăcie.

— E un costum de epocă, din '986. Nu-s obişnuit.

— Pe mine mă strîng pantofii. Şi rochia..., suspină blonda. E prima dată cînd îmbrac o rochie. Aşa s-a hotărît în protocol, să vă creăm ambianţă de secolul XX. (Chicoteşte.) Hainele le-am împrumutat de la un videoteatru.

Tipul se ridică de pe scaun.

— Te lăsăm să te odihneşti. Decongelarea dumitale a durat două săptămîni. (Surîde în colţul buzelor.) Să nu crezi că aşa ai venit pe lume, nou-nouţ !

Ie-te, deci are haz ! Imprevizibil stră-strănepoţii !

Continuă :

— Organismul este încă obosit. Iar mîine ai un program încărcat.

Cei doi se pregătesc să plece. Sar din fotoliu.

— Staţi puţin ! Care mîine ? Unde mă aflu ? !

Nu-mi răspund. Zîmbesc doar. Din uşă, blonda se întoarce către mine. Mă roagă, oarecum încurcată :

— Ştiţi, cînd folosiţi picupul cu rază laser, să aveţi grijă... E unicat. Abia mi l-au dat cei de la Muzeul Tehnic. L-am luat pe inventar.

— Of !

Mă las moale într-un fotoliu. Avea dreptate tipul ; sînt încă obosit.

Bang, uşa ! Apoi : clic, clic.

M-au încuiat.

. . . . . .

Îmi arunc privirile în jur. Pare o cameră de hotel.

Mobilă elegantă, lămpi fantezie, un televizor color PHILIPS şi multe alte instalaţii Hi-Fi, ultimul răcnet, *atunci*. Pe o măsuţă, un vraf de reviste : *PARIS-MATCH, NEWSWEEK, TIME*. Citesc în treacăt cîteva titluri : *Caroline, l'imortelle ! My Music is People-to-People Love, 1986 — New Prospects for Peace*.

Mi-e somn. Caut o pijama. Nu găsesc. În şifonier dau doar de o pereche de blugi, nişte chiloţi, maieuri şi cîteva cămăşi. (Puteau să-mi ia mai multă îmbrăcăminte de la teatru !) Intru în baie. A, da, uite-o aici, frumos aşezată lîngă prosoape. Aşa da ! Îmi place. Civilizat şi confortabil în secolul XXI.

Fac un duș. Călătoriile prin timp îți moaie oasele. Mă simt literalmente ca un profiterol dezgheţat. Ce apă fierbinte ! O plăcere ! Foehn-ul ! Unde-i foehn-ul ? ! Au uitat să-mi lase ceva de uscat părul... Ei, dacă mă uit eu bine în oglindă, n-aș zice că arăt prea rău. La cei treizeci și cinci de ani ai mei. Mîine trebuie să mă bărbieresc. Congelaţilor, pesemne le creşte barba ca la morţi... Ar trebui să fiu recunoscător Forţelor Armate. Am fentat un secol. Și totuși... NU, NU VREAU SĂ-MI AMINTESC. Gata, trecutul s-a topit, trebuie să încep o viaţă nouă. Nu, nu vreau. Dar amintirile îmi năvălesc în minte ca o maree în timpul fluxului. Frînturi de imagini. O plajă. Palmieri. Terasamentul năpădit de ierburi. Drezina. Părul ei. Irizaţii solare printr-un pahar de Baccardi. Îmi vorbeşte de tablourile lui Gauguin : *Sîni cu flori roșii. Eşti geloasă ? Ce sîntem ?* O întrebi : De ce-ai venit aici ? De ce vă omorîţi toţi să veniţi aici ? Pentru un recif colţuros de coral și o lagună ? Zîmbeşte. Îmi şopteşte ceva. Şoaptele se pierd în briza sărată a oceanului... Mi-e sete.

Intru din nou în baie. Îmi răcoresc faţa sub un jet de apă. Aceeași apă. Nimic nou sub soare. Dar unde e soarele? Apartamentul nu are ferestre. Doar pereţi. Ziduri. Amintirile încep să mi se limpezească. Să prindă, dureros, contururi. De ce trebuie să-mi amintesc ? Mă simţeam bine în secolul ăsta ! Făcusem și un duș...

Revăd atolul. Îţi faci meseria, îi plimbi, le arăţi plajele, laguna și reciful. Turiștii îţi spun Călăuza sau, pur și simplu, Băiatul cu drezina. Nu știi ce-i aduce aici, în mijlocul oceanului. Tu n-ai unde să pleci. Și, în fond, de ce-ai pleca ? Ai o drezină, cîștigi binișor de pe urma turiștilor, sîmbăta bei un Baccardi la Taverna Chinezului, joci Scrabble. Eşti mulţumit. Dar ei ? ! Dacă simţi nevoia să călătoreşti, înseamnă că eşti nefericit — aşa ţi-ai spus întotdeauna. Ei sînt nefericiţi. După ce-i plimbi cu drezina, te întreabă dezamăgiţi : asta-i tot ? Tot, răspunzi.

Ea nu te-a întrebat nimic. S-a plimbat desculţă pe plajă, iar tu i-ai oferit un pahar de Baccardi la Taverna Chinezului. Îţi plăcea s-o auzi vorbind despre Gauguin. Poate picta și ea. N-ai întrebat-o. Ţi-a zis că pleacă a doua zi. Ţi-a spus asta în timp ce privea undeva spre linia orizontului. Ai fi vrut să mai rămînă. I-ai spus că ai vrea foarte mult să mai rămînă : o zi, atît ! Ca să te plimbi cu drezina... A rîs uşor, ca de vorbele unui copil. Te-a

apucat de mînă : „Tu es un bon sauvage, chèri !“ A ridicat paharul : „Cheers !“ „Cheers !“ ai răspuns. V-aţi privit — vrăjiţi o clipă — prin transparenţa rece a două pahare cu Baccardi.

Mi-e sete. Setea peştelui aruncat pe uscat. Aş vrea să ascult nişte muzică, să uit. Să-mi îngheţ din nou amintirile. La naiba, nu mă pricep să mînui picupul ! Cîte lucruri din secolul meu nu mi-au scăpat, cîte înţelesuri pierdute... Mă arunc în pat. Obosit, închid ochii. Adorm. Plutesc, pe oceanele secate ale timpului, visînd...

. . . . . .

Deodată, un ţîrîit de sonerie, o zbîrnîitură ca un semnal de atenţie. Imediat, printr-un difuzor de lîngă uşă, aud vocea blondei :

— Bună dimineaţa !

— 'mneaţa, mormăi, bîjbîind cu mîna, prin beznă, după comutatorul veiozei.

— Afară e o zi splendidă ! Un soare...

— Nu mai spune !

— Aţi dormit bine ?

— Binişor.

— În douăzeci de minute vă aduc micul dejun.

— Mersi, mi-e cam foame într-adevăr...

— Vă rog să vă îmbrăcaţi !

— Da, bine...

În gîndul meu : mă tot baţi atîta la cap ! Ce, crezi că te primesc în pijama ?

— Pe curînd !

— Pa !

(Şi n-am cuvinte. Femeile astea ! Pînă nu te bîrîie ele la cap...)

. . . . . .

Intră în cameră, trăgînd un cărucior mic, dintr-acelea pe care ţi se aduce micul dejun la marile hoteluri. E îmbrăcată în blugi şi un tricou roz bombon.

— Tot de la teatru ? o întreb.

— Tot. Încearcă să se scuze. N-am găsit altceva mai comod...

— Îţi stă bine. Eşti drăguţă.

Se înroşeşte de plăcere.

— Mersi, murmură.

(E clar : femeile nu s-au schimbat !) O invit să ia micul dejun cu mine. Acceptă să bea o cafea cu lapte.

— Luaţi fără grijă, mă asigură, produsele sînt proaspete. Lapte şi unt de la vacile lunare.

— Zău ? Aţi construit deja grajduri acolo ?

— Mari complexe bioagricole. Acum sînt în construcţie şi pe Marte, spune, cu mîndrie în glas.

— Mă temeam că o să-mi aduci nişte concentrate în pastile. Sau hrană sintetică.

Izbucneşte în rîs.

— Hrană sintetică ? Aşa mîncaţi voi ?

— Noi ? Doamne fereşte ! Dar ne închipuiam că aşa o să mîncaţi *voi !* Apropo, pînă unde v-aţi extins în spaţiu? o întreb cu titlu informativ.

— Jupiter. Anul acesta au fost instalaţi acolo primii colonişti. Acum facem experienţe de întoarcere în trecut. Timpul e reversibil.

Vorbeşte cu un uşor patetism. Nu-şi poate ascunde emoţia, deşi încearcă să-şi ia un aer dezinvolt. Se vede că s-a pregătit intens pentru această misiune istorică. Canalizează conversaţia spre teme familiare mie, legate, în cea mai mare parte, de evenimentele anilor '980. Mă ascultă atent şi pariez că, odată plecată din cameră, o armată de savanţi şi cercetători o vor pune să facă un raport complet asupra comportării mele. În general, conversaţia e agreabilă, inteligentă dar alunecă mereu spre trecut. Iar eu am venit în secolul XXI ca să uit...

Deodată, ca şi cînd mi-ar fi ghicit gîndul (poate *ei* chiar pot să ghicească gîndurile) mi-a spus :

— Ştiu ce s-a întîmplat *atunci !*

— Atunci ? !

— Cînd a fost dezintegrată *ea !*

Mă trece un fior pe şira spinării.

— Ne pare rău. A fost o greşeală din partea noastră, atunci, demult.

— A noastră ? !

— Lucrez pentru Forţele Armate, precizează. Spuneţi-mi, totuşi, cum a fost...

Simt în privirile blondei o curiozitate imensă. Nu reuşesc să-mi înăbuş un suspin.

— A coborît din drezină, a făcut cîţiva paşi pe plajă şi... s-a dezintegrat. Am auzit un vîjîit, un „bum" sec, apoi nimic. Doar un firişor de fum albăstrui, rispit repede

de briză. Atît. Înţelegi ? Atît. S-a transformat parcă într-un fum de ţigară...

Mi se pune un nod în gît. Amintirile năvălesc în torente. De ce i-am spus să mai rămînă o zi ? Trebuia să fi plecat departe de atolul ăla blestemat...

— A fost un prototip al minibombei Hf_3G, îmi explică blonda. Şi-a greşit ţinta. Abia acum un an au devenit disponibile documentele privitoare la incident. Le-am studiat.

Vorbeşte cu o detaşare amuzată şi o bucurie copilărească în genul „ei, vezi, c-o ştiu şi pe asta ?". Spumeg de furie. Nu împotriva atitudinii ei — în fond, ce-aş vrea ? Să sufere pentru ceea ce mi s-a întîmplat mie, acum o sută de ani — ci pentru că mi-a răscolit amintiri pe care nu le mai pot stăvili. Blitzul memoriei se declanşase...

Civili. Uniforme militare. Urci în elicopter. Unde mă duceţi ? Unde... ? Uriaşa elice îţi înghite cuvintele. Urci. Urci spre cer. Între cer şi mare nu există nimic. Nimicul ca un fum de ţigară. Nici măcar atît. Apoi pămîntul. Beton. Piste de aterizare. Cobori. Ziduri. Buncăre. Culoare cenuşii. Şi lampa aceea care îţi arde retina. Tu nu-i întrebi nimic, nu scoţi o vorbă. Ei te întreabă. Numele ? Prenumele ? Profesiunea ? Şi iar numele... prenumele... profesiunea. Ştiu că ai văzut ceva, se tem de ceea ce ai văzut. Să fi fost mut, orb sau nor risipit deasupra plajelor lui Gauguin — atunci da! te-ar fi lăsat în pace... *Eşti geloasă ?* Ce mai contează ? Nu se grăbesc. Meseria lor e să pună întrebări. În fond, nici tu nu te grăbeşti. Sezonul turistic s-a încheiat. Oare... oare să fi existat în realitate femeile din tablourile lui Gauguin ? Ea nu a mai avut timp să-ţi răspundă...

Din nou setea. Îmi pipăi buzele. Sînii femeilor s-au uscat. Oceane fără apă. Sorb cu nesaţ din laptele vacilor lunare. Blonda pare stînjenită de tulburarea mea. (Totuşi şi femeile s-au schimbat. Nimic nu mai e ca pe vremuri.) Blitzul se declanşează din nou.

Un birou imens. Eşti înconjurat de nişte bărbaţi în uniformă şi cîţiva în halate albe. Nimeni nu-ţi mai pune întrebări. Toţi au un aer solemn. Un ins cu ochelari, din grupul celor în halate, îţi explică : Dumneata ai văzut ceea ce nu trebuia să vezi, acum ştii ceea ce niciodată n-ar fi trebuit să ştii. Şi totuşi nu înţelegi... În loc să-ţi bei liniştit romul la Taverna Chinezului, să te plimbi cu drezina, să rămîi un cetăţean paşnic, aşa cum le stă bine tu-

tuturor cetăţenilor atolului şi, extrapolînd, tuturor cetăţenilor planetei — ţi-ai băgat nasul în chestiunile noastre. Ai văzut minunata noastră invenţie de care, în mod firesc, sîntem extrem, extrem de mîndri. Pentru dumneata însă — o spun cu durere — această minune a geniului uman nu-i decît o bombă. Un instrument distrugător — antiraţional, antiprogresist şi antiumanitar. Prin ochelarii dumitale de cal nu observi partea irenică a lucrurilor. Deşi ai aflat ceea ce niciodată n-ar fi trebuit să afli, totuşi nu ne înţelegi. Ne pare foarte rău. Ne-ai dezamăgit — vroiam să te înţelegem şi să te iubim. Dar mai presus de iubire, de compasiune stă simţul răspunderii, pe care noi, mai mult ca oricine, îl avem în cel mai înalt grad. Sîntem răspunzători faţă de pasărea din cer şi pruncul din leagăn. În numele lor vorbim, acţionăm, inventăm minunatele arme ultrasecrete. Din păcate, dumneata *n-ai cum* să ne înţelegi. Ar fi un nonsens să mai trăieşti printre noi. Eşti un pericol pentru securitatea noastră şi, extrapolînd, pentru pacea lumii. În numele păsării din cer, a pruncului din leagăn, TE HIBERNĂM ! Decongelat, în alt timp, în alt spaţiu — sînt obligat să folosesc o expresie dură — îţi va veni mintea la cap ! (Ţi-a întins o foaie de hîrtie) Semnează, te rog, acordul de congelare ! Între noi şi civili a existat întotdeauna *un gentleman's agreement.*

— Să nu-ţi pară rău c-ai semnat. O să te simţi excelent în secolul nostru, aud ca prin vis glasul blondei.

— Mi-ai citit gîndurile. Nu pot să vă ascund nimic... Zîmbeşte (pentru a cîta oară ?)

— Nici nu-i nevoie. N-ai de ce să te ascunzi. Să ne grăbim. Intrăm în program.

Apasă pe un buton. Pereţii camerei devin fosforescenţi, se transformă într-un fel de ecran circular. Apar imagini. Interiorul unei săli (de conferinţe ?) Văd multe scaune de formă ciudată, alungită. Totul e alb. Oamenii, bărbaţi şi femei, poartă salopete, albe şi ele, cu însemne militare pe umăr. Ecranul circular îmi dă impresia că mă aflu în mijlocul lor. Se face linişte. Toată lumea se aşează pe scaune. Un bărbat mai în vîrstă, cu trăsături fine şi păr grizonat, îmi urează :

— Bine-ai venit în anul 2086 !

— Bine v-am găsit.

— Decongelarea dumitale este una dintre marile realizări ale secolului.

— Mă bucur. Continuă :

— Știi... noi, adică lumea a evoluat, trebuia să evo-lueze...

— Normal. Evoluția e un lucru firesc.

Iar mi-e sete. Îmi arde gîtlejul...

— Bea puțin lapte, îmi șoptește blonda, citindu-mi din nou gîndurile.

Dau pe gît toată cana de lapte.

— Mă scuzați.

— Nu face nimic, zîmbește de pe ecran bărbatul cu păr grizonat. Te gîndești prea mult la trecut. Încearcă să uiți povestea aia urîtă. Privește viața doar prin prisma prezentului...

— Încerc, dar...

El, pe un ton patern :

— Dragul meu, la noi vei fi fericit. Trăim într-o lume curată, fără războaie. Forțele armate pot asigura pacea timp de zece mii de ani.

— Zece mii de ani ? !

— Da. Mîine vom inaugura Expoziția Păcii Universale. Avem o rugăminte.

— Vă rog !

— Să vorbești la vernisaj. Oamenii vor să te audă. Ți-am spus, ești unul dintre marile noastre succese științifice !

— Nu vă refuz.

— Știam c-o să ne înțelegem. (Cu subînțeles) Pentru noi nu mai ești un pericol. Acum, înainte de vernisaj, îți vom prezenta cîteva aspecte, din expoziție.

Ecranul devine din nou fosforescent. Imaginea sălii dispare.

Blonda chicotește :

— O să ajungi mare vedetă. Vernisajul se transmite prin rețeaua interplanetară în tot sistemul solar. Uite, expoziția !

O imagine panoramică. În mijlocul unui deșert de nisip mii și mii de construcții circulare, din sticlă (?) transparentă. Imaginea e acompaniată de un marș vioi. Blonda pare emoționată :

— Magnific ! exclamă. Ce de steaguri !

Într-adevăr, o mare de steaguri albe flutură în vînt. Marșul își continuă cadența triumfală. Apoi muzica scade în intensitate lăsînd loc unei voci masculine (recunosc glasul insului în costum bej)

„Îţi vom arăta cîteva dintre instrumentele minunate ale păcii!"

– Arme ? ! sar eu. Nu ! Nu vreau !

Vocea izbucneşte în rîs.

– Stai liniştit ! îmi şopteşte blonda. Mai bea puţin lapte ! Nu există arme în expoziţie.

„Acesta este pavilionul Simţului Moral. Iată !"

Zeci şi zeci de computere într-o desfăşurare fantastică. Parcă visez. Instinctiv întind mîna după cana de lapte.

„Forţele Armate posedă cel mai avansat simţ moral pe care l-a avut omenirea vreodată. Hipercomputerizarea proceselor morale a dus la atrofierea instinctelor marţiale primitive. Noi nu vom declanşa niciodată prima lovitură nucleară."

— De ce ? întreb cu naivitate.

— Fiindcă structurile morale nu mai sînt fluctuante, supuse capriciilor de tot felul. În prezent ele funcţionează perfect. Cum am mai putea oare greşi ?

Sînt uluit. Acurateţea simţului moral al Forţelor Armate este — mi se spune — de ordinul milimicronilor. Mi se prezintă apoi Pavilionul Raţiunii, Înţelegerii Universale şi, în cele din urmă, Pavilionul Întoarcerii în Timp.

„În acest domeniu sîntem încă la început. Dacă primele experimente reuşesc, atunci vom fi în stare să controlăm şi evenimentele din trecut. Evoluţia omenirii se va desfăşura nu numai din trecut spre viitor dar şi viceversa".

Simt că-mi fierb creierii în cap. Aş avea nevoie de o cisternă de lapte ca să mă răcoresc. Cum au atins un asemenea stadiu de dezvoltare ?

— Linişteşte-te ! mă ia de braţ blonda. Ţi-am umplut încă o cană cu lapte. Bea !

O ascult ca un automat.

* * * * * * * * * * * * *

A doua zi, din camera mea, am vorbit miliardelor de locuitori ai sistemului nostru solar. Le-am spus doar cîteva cuvinte, aşa cum m-am priceput eu : sînt fericit că nu mai sînt războaie. Sînt fericit că Forţele Armate pot asigura pacea pe zece mii de ani. I-am invitat să viziteze expoziţia şi, în primul rînd, Pavilionul Simţului Moral. Aici — le-am spus — veţi afla de ce acest secol nu mai este în primejdie. De ce vă beţi laptele în siguranţă. Mul-

țumesc Forțelor Armate. Vă mulțumesc dumneavoastră tuturor. Mulțumesc.

— Ai fost fantastic ! mi-a sărit de gît blonda.

Am sărutat-o fără să ezit. Nimic nu s-a schimbat în univers.

. . . . . .

Dar blitzul memoriei a început să se declanșeze tot mai des. Timpul — timpul meu — mă chinuia ca o chemare atavică. Buzele îmi erau crăpate. Setea nu mi-o mai puteam potoli cu nimic. Trebuia să mă întorc în anul 1986. Cu orice preț. Atunci Forțele Armate au hotărît să mă includă în Programul Complex de Cercetare a Reversibilității Temporale.

. . . . . .

Țăcănitul monoton al drezinei. Părul îi strălucește stins în lumina amurgului. O întreb :

— Au existat în realitate femeile din tablourile lui Gauguin ?

Nu-mi răspunde. Surîde trist.

— Oprește, te rog, îmi spune.

Opresc. Cu o săritură ușoară, coboară terasamentul năpădit de ierburi, îndreptîndu-se repede spre plajă.

Un gînd îngrozitor îmi străfulgeră prin minte.

— Stai ! Întoarce-te ! strig din toate puterile.

Continuă să meargă repede, ca și cînd nu m-ar fi auzit.

— Stai !

Un vîjîit scurt.

— Nu ! urlu ca un animal înjunghiat.

Un „bum“ sec. Apoi, nimic. Doar un firicel de fum albăstrui repede risipit de briza sărată a oceanului.

A doua zi, cîțiva bărbați în uniformă militară au coborît dintr-un elicopter și au început să-mi pună întrebări ciudate...

Alexandru Mironov

Sărmanul stăpîn al lumii

„M-am înrolat cu 20 de ani în urmă în trupele de şoc pe care ţara mea de atunci le trimisese în Africa de Sud pentru menţinerea unei ordini care nu mai putea fi menţinută. Eram strigat la apel recrutul Joao Goular; visam fapte de arme, bani, glorie şi aveam capul plin de idei.

Părăsisem, pentru marea aventură a vieţii, cursurile facultăţii de psihologie şi electronică din Kimberley, acolo mă socoteau un fel de personaj amuzant, dar eram temut, forţa şi duritatea pe care aveam să le confirm mai tîrziu mă făceau respectat. Colegii îşi băteau joc, în ascuns, de teoriile mele, şi profesorii refuzau să mă asculte, dar eu îmi cunoşteam calea, şi-am învăţat la timp să tac şi să mă pregătesc pentru lovitura decisivă. Numai armele şi Africa puteau să mă îmbogăţească, şi m-am supus fără să crîcnesc pregătirii infernale călindu-mi trupul şi apropiindu-mi de inimă oţelul albastru al mitraietei : urma să ucid, şi trebuia să fac asta cu sînge rece, fără milă, ca un prim pas spre următoare dezlănţuiri de forţă şi răutate. Singura fată din viaţa mea îmi spusese că în fiecare om există prăpăstii de abjecţie, ale mele erau însă crîncene, m-am îngrozit atunci de cîtă ură moştenisem de la fanaticii mei strămoşi. Ei urîseră şi adoraseră în numele unui dumnezeu pe care eu îl pierdusem şi de care am descoperit apoi că nici nu aveam nevoie, pentru că îl purtam în mine — şi asta m-a făcut să înţeleg că eram altfel făcut decît oamenii simpli ce se tîrau pe suprafaţa planetei, născuţi să slujească pe cei aleşi să fie stăpîni.

M-am remarcat chiar din primele ciocniri cu băştinaşii : operam bine, asta era părerea ofiţerilor mei, adică ucideam

rece, calculat, deşi nu-mi plăcea sîngele şi mă dezgustau convulsiile muribunzilor. Nu-mi alegeam victimele, ocheam fără greşeală şi nu cruţam nici femeile sau copiii, neînsemnatele crime pe care le comiteam trebuiau să-mi împietrească de tot sufletul şi făceau parte din programul pe care mi-l propusesem pentru a-mi depăşi condiţia umană şi a ajunge la ceea ce meritam : supraomul.

Cariera militară m-a plictisit repede, eu eram făcut să stăpînesc mase mari de oameni şi mă dezgusta să execut ordinele unui sergent infect. În plus, privind morţii care se răceau şi urmărind cum celulele corpurilor îşi pierd pe rînd vitalitatea, mi-am amintit vechea teorie chinezească despre existenţa în corpul omenesc a unui sistem al energiilor, şi atunci, pentru prima oară, nebuloasă, mi-a încolţit în creier Ideea.

A fost un scurt moment de inspiraţie genială, decisiv pentru a-mi orienta definitiv mersul vieţii, îmi amintesc perfect acea clipă şi mîndria născută de uriaşa forţă pe care o simţeam în mine. Am aşteptat să mă liniştesc şi am reluat firul logic al gîndurilor : sistem al energiilor, energia se dobîndeşte, se eliberează, ce-ar fi dacă aş încerca să traduc şi să multiplic propria mea energie ? Să eliberez energiile vii, energia oamenilor ? Şi a animalelor, desigur...

Tot ce este fiinţă ar rămîne într-un fel de nemişcare, pînă ce biostructura ar părăsi corpurile, topindu-le ca ceara, atunci cînd eu aş sufla peste nimicnicia lor... Biocurenţii, asta era soluţia, şi eu ştiam enorm de multe în acest domeniu. Tot ce-mi trebuia era... un comutator de energie, un biotransformator !

..Lucrurile mi-au apărut imediat clare, un dispozitiv pentru degradarea energiei putea fi uşor construit : entropia, aici era cheia, toate energiile se transformă pînă la urmă în calorică, aici trebuia să lucrez.

...Şi am lucrat, doisprezece ani îndîrjiţi, nebuneşte, fără răgaz. Am părăsit întîi armata, devenind colonist. M-am instalat în plină junglă, pe locul unui fost sat de băştinaşi, pe care i-am izgonit organizînd cu bravii mei camarazi de arme un fel de vînătoare : mi-am premiat colegii după numărul de capete vînate — şi asta a ridicat în jurul rezervaţiei mele un fel de zid al groazei. În experienţe am fost ajutat, la început, de patru soldaţi mercenari, plătiţi regeşte cu diamantele stoarse de la un fost pro-

prietar al unei parcele de junglă, n-a fost greu să-l conving să mi le cedeze... Un japonez întîlnit cîndva la Conakry a comandat pentru mine la o firmă din Extremul Orient circuitele și microprocesoarele proiectate de mine. Și după 12 ani, în baraca-atelier din inima junglei mele, primul biotransformator aștepta un nou salt al supraomului spre menirea sa de stăpîn etern...

Am început experiența dimineața, cu cei patru soldați martori. Nu aveam emoții, eram sigur de mine și de invenția mea, nu trebuia decît să stabilesc raza de acțiune a aparatului și modul cum urma să se efectueze transformarea energiei. Sau cel puțin așa credeam atunci. Acele momente le am și acum perfect desenate pe retină : am îndreptat aparatul spre junglă, am cuplat generatorul — și efectele au fost imediate : o pasăre care trecea deasupra noastră și-a încetinit zborul, bătăile aripilor i s-au rărit, s-a rostogolit la pămînt ca o zdreanță. Frunzele și lianele au început să se decoloreze. Un pavian a căzut din frunziș ca un bolovan. Urmăream cu înfrigurare schimbările din jurul meu — un boa constrictor s-a destins și atîrna nemișcat de o creangă, din junglă au început să iasă aburi, arborii au prins să-și schimbe sub ochii mei culoarea, prin plante seva circula nebunește, rădăcinile secătuiau avid pămîntul, totul a început să se contorsioneze, solul a crăpat și viața clocotitoare a junglei a încetat cu totul...

Am trăit clipe de triumf, dar mai trebuia să verific acțiunea invenției mele asupra oamenilor ; și am întors aparatul spre cei patru martori, deja înnebuniți de groază : nu albit, au slăbit, trăsăturile li s-au destrămat, și după cîteva minute de agonie, au murit de epuizare și bătrînețe sub ochii mei !

...Am decuplat, beat de putere, și m-am gîndit, trufaș, la mănușa pe care o azvîrleam planetei. Nu mai aveam nevoie de ajutorul nimănui, de absolut nimic, eram atotputernic !

...Prea puternic, mult prea puternic, după cum a trebuit să constat nu după multă vreme : pe cîțiva kilometri pătrați orice urmă de vegetație dispăruse cu totul, temperatura creștea vertiginos, iar solul se transforma într-un fel de pulbere de formație necunoscută. Nici măcar pietrele nu

rezistau, probabil stricasem reţeaua cristalină a componentelor solului... Iar uscăciunea se întindea ca o pecingine, distrugea toată jungla din jur, părea să ameninţe toată regiunea verde a coastei. Multă vreme am crezut că bioenergia se transforma doar în căldură, apoi au început să apară, noaptea, un fel de fuioare diafane de foc transparent, răsucite parcă în ele însele şi antrenate într-un fel de navetă, probabil spre o nouă dimensiune spaţială... Înfricoşător era că rodeau şi ele încontinuu solul, făcînd materia să dispară şi nu puteam urmări unde. Lucrurile se petreceau, o simţeam, într-un spaţiu multidimensional, şi eu n-aveam pregătirea matematică necesară. Şi nici nu mai puteam s-o mai dobîndesc, ceva începuse să meargă prost în mine.

Construcţia mea interioară dură, antrenată începea să nu mai reziste. Într-una din nopţile cu lună am avut o vedenie, mi-au apărut în faţă cei patru mercenari biotransformaţi de aparatul meu ; erau livizi, strigoi înfiorători, cu rînjete pe feţele verzi şi răzbunare în privirile incandescente. Atunci am simţit pentru prima oară ce este cu adevărat spaima — dar vedenia a dispărut. Altă dată, la venirea serii, a trecut o negresă cu un prunc în braţe, îi ucisesem cîndva, într-o acţiune de pedepsire, sîngele îi curgea pe faţă, peste copilul mort, erau desfiguraţi amîndoi, urletele ei mi-au îngheţat sîngele în vine.

...Apoi au venit alţii, cu valuri de sînge şi vaiere de moarte, şi în jurul meu totul semăna cu iadul, uscat, fierbinte, mohorît. Şi ei reveneau tot mai des, şi îmi apărea mereu pădurea uscîndu-se, viaţa încercînd spasmodic să se menţină, planeta încremenită, din care energia vieţii scăpa scurgîndu-se spre un loc fără margini, iar eu singur, într-o lume prăfoasă, îngrozitoare, cenuşie, cu spectre dezlănţuite, chinuindu-mă mereu, fără încetare...".

. . . . . : : . . . : . : : : : :

Această stranie scrisoare a fost găsită într-o cutie etanşă de metal, în plină junglă, pe coroana unui arbore tînăr. Am crezut multă vreme că întîmplările relatate în ea erau produsul imaginaţiei înfierbîntate a unui dement. Apoi am aflat că Joao Goular existase, fusese unul din cei mai sîngeroşi mercenari din perioada luptelor rasiale, că stătuse mulţi ani într-o casă la marginea pădurii, apoi dispăruse, lăsînd în urma lui jungla în flăcări, într-un incendiu care a durat cîţiva ani. Pînă la urmă focul a fost

stins. Iar despre mercenar nu s-a mai amintit nimic, niciodată.

Dar dacă elucubraţiile lui s-ar fi dovedit adevărate, spaima sa n-avea sens : viaţa nu putea fi cu nici un chip învinsă — aşa gîndeam, privind pădurea ce creştea, în jurul meu, sălbatic, în timp ce mîngîiam firele de iarbă catifelate, printre care mici vietăţi colorate, făpturi efemere, mişunau în toate direcţiile, grăbite să-şi îndeplinească măruntele lor treburi milenare.

Brian W. Aldiss

Cine poate înlocui un om?

Plugul Automat tocmai termina de arat un teren de vreo 2 000 de pogoane. După ce răsturnă şi ultima brazdă, urcă pe autostradă şi îşi privi munca. Arătura era bună. Numai pămîntul era rău. Ca peste tot, era viciat de o folosinţă intensivă şi de efectele de lungă durată ale bombardamentului nuclear. Potrivit regulamentului, acum avea dreptul să zacă pentru o vreme inactiv, dar Plugul Automat primise alte instrucţiuni.

O porni, aşadar, încet, încet, fără grabă, de-a lungul drumului. Era suficient de inteligent pentru a aprecia dezordinea din jurul lui. Nimic însă nu-l deranjă mai mult decît acea Platformă de Revizie, aşezată peste bateria sa atomică şi la care chiar că nu s-ar fi aşteptat. Înaltă de aproape zece metri strălucea nepăsătoare în lumina blîndă a soarelui.

Pe drumul către Staţiunea Agricolă nu mai întîlni nici o altă maşină. Plugul Automat remarcă faptul fără comentarii. În curtea Staţiunii zări nenumărate alte maşini pe care le ştia din vedere ; majoritatea trebuiau să fi fost deja afară, la treburile lor. Mai mult, în timp ce unele zăceau inactive, altele zburdau într-un mod ciudat, cît era curtea de mare, strigînd sau huiduind.

Strecurîndu-se cu grijă printre ele, Plugul Automat se îndreptă spre Depozitul Trei şi intră în vorbă cu Distribuitorul de Seminţe, care stătea inactiv afară.

— Am o cerere pentru cartofi de însămînţat, îi spuse Distribuitorului, în timp ce printr-o rapidă mişcare interioară imprimă bonul de livrare. Îl detaşă şi îl înmînă Distribuitorului.

Distribuitorul apropie bonul de ochi, apoi spuse :

— Cererea e în regulă, dar Depozitul nu este încă descuiat. Iar cartofii de însămînţat sînt în acest Depozit. Deci, nu pot să-ţi onorez cererea.

În ultima vreme aveau loc întreruperi din ce în ce mai dese în activitatea complexului sistem al maşinilor agricole, dar aşa ceva nu se mai întîmplase pînă atunci. Plugul Automat reflectă puţin apoi spuse :

— Şi de ce nu este încă descuiat Depozitul ?

— Pentru că Operatorul tip P cu Aprovizionarea n-a venit în dimineaţa aceasta. Operatorul tip P cu Aprovizionarea este cel care descuie.

Plugul Automat îl privi cruciş pe Distribuitorul de Seminţe, al cărui buncăr exterior, caroserie şi dispozitive de prindere difereau atît de mult de propriile sale componente.

— Ce clasă de creier ai, Distribuitorule de Seminţe ? întrebă el.

— Clasa Cinci.

— Eu am un creier din Clasa Trei. Aşadar, îţi sînt superior. Aşadar, voi merge să văd de ce n-a venit Descuietorul în dimineaţa aceasta.

Părăsindu-l, Plugul Automat străbătu din nou curtea. De data aceasta, mult mai multe maşini păreau a se mişca la-ntîmplare ; cîteva se ciocniseră între ele şi discutau despre accident, la rece şi logic. Ignorîndu-le, Plugul Automat pătrunse prin uşile glisante în vasta hală a Staţiunii.

Majoritatea maşinilor de aici erau funcţionari şi, în consecinţă, de mici dimensiuni. Stăteau adunate în grupuri mici şi se priveau fără să-şi vorbească. Printre atîtea tipuri nediferenţiate, Descuietorul era uşor de depistat. Avea 50 de braţe, majoritatea lor cu mai mult de un deget, iar fiecare deget se termina cu o cheie. Semăna mai degrabă cu o pernă de ace plină cu tot felul de ace de pălărie.

Plugul Automat se apropie de el.

— Nu mai pot lucra dacă Depozitul Trei nu este descuiat, spuse el. Datoria ta e să descui Depozitul în fiecare dimineaţă. De ce nu l-ai descuiat în dimineaţa aceasta ?

— În dimineaţa asta n-am primit ordin, răspunse Descuietorul. Trebuie să primesc ordin în fiecare dimineaţă. Cînd am să primesc ordin am să descui Depozitul.

— Nimeni dintre noi n-a primit ordin în dimineaţa asta, interveni un Contabil Mobil, alunecînd spre ei.

— Şi de ce n-ai primit ordin în dimineaţa asta ? întrebă Plugul Automat.

— Pentru că Radioul n-a emis nici unul, spuse Descuietorul, rotindu-şi uşor cîteva zeci de braţe.

— Pentru că Staţia de Radio din oraş n-a lansat nici un ordin în dimineaţa asta, spuse Contabilul.

De fapt în asta consta deosebirea dintre un creier din Clasa Şase — cazul Descuietorului, şi unul din Clasa Trei, cum avea Contabilul. Toate creierele maşinilor funcţionau pe bază de logică, dar cu cît clasa creierului era mai joasă — Clasa Zece fiind ultima, — cu atît răspunsurile la întrebări aveau tendinţa să fie mai formale şi mai puţin precise.

— Tu ai un creier din Clasa Trei, eu am un creier din Clasa Trei, se adresă Plugul Automat Contabilului. Trebuie să ne sfătuim între noi. Această absenţă a ordinelor este fără precedent. Ai mai multe informaţii în acest sens ?

— Ieri au sosit ordine din oraş. Astăzi n-a sosit nici un ordin. Dar Radioul nu este defect. Însemnă că *ei* s-au defectat, conchise micul Contabil.

— S-au defectat *oamenii ?*

— Toţi oamenii s-au defectat.

— Aceasta este o deducţie logică, remarcă Plugul Automat.

— Aceasta este deducţia logică, întări Contabilul. Pentru că dacă o maşină se defectează ea poate fi înlocuită imediat. Dar cine poate înlocui un om ?

În timp ce vorbeau, Descuietorul, asemeni unui om blazat, stătea în apropierea lor fără să-i ia în seamă.

— Dacă toţi oamenii s-au defectat, atunci noi l-am înlocuit pe om, spuse Plugul Automat şi îşi încrucişă întrebător privirile cu cele ale Contabilului. După un timp acesta spuse :

— Hai să urcăm la etaj, să vedem dacă Operatorul Radio are veşti noi.

— Eu nu pot veni pentru că sînt prea mare, spuse Plugul Automat. Aşa că trebuie să te duci singur şi să te întorci apoi la mine. Tu îmi vei spune dacă Operatorul Radio are veşti noi.

— Atunci rămîi aici, spuse Contabilul. Mă voi întoarce imediat.

Se grăbi de-a lungul halei spre lift. Nu era mai mare decît un prăjitor de pîine dar dispunea de zece braţe re-

tractabile şi putea citi la fel de repede ca orice maşină a Staţiunii.

Plugul Automat îi aşteptă răbdător întoarcerea, fără să-i vorbească Descuietorului, care încă mai stătea alături, absent. Afară un Storcător de Fructe urla furios.

După vreo douăzeci de minute, grăbindu-se afară din lift, reapăru şi Contabilul.

— Am să-ţi furnizez informaţiile cînd vom ajunge afară, spuse el vioi, şi în timp ce ocoleau Descuietorul şi celelalte maşini, adăugă : Informaţia nu este pentru creierele din Clase inferioare.

O activitate intensă umplea întreaga curte. Multe maşini ale căror instrucţiuni erau întrerupte pentru prima oară în ani de zile, păreau că-şi ieşiseră din minţi. Din nefericire, cele mai afectate erau creierele inferioare care, în general, aparţineau maşinilor mari ce îndeplineau sarcini simple. Distribuitorul de Seminţe cu care Plugul Automat vorbise adineauri, zăcea acum nemişcat în ţărînă cu faţa în jos. Fusese, cu siguranţă, doborît de Storcătorul de Fructe, care acum o luase de nebun de-a lungul unui cîmp cultivat. Cu intenţia de a-l prinde, alte maşini porniseră pe urmele lui. Toate ţipau şi urlau fără nici o reţinere.

— Ar fi mai sigur pentru mine dacă aş urca pe tine, bineînţeles dacă-mi dai voie. Pot fi uşor scurtcircuitat.

Extinzîndu-şi cinci braţe, Contabilul se căţără pe flancurile noului prieten şi se aşeză pe o ieşitură lîngă rezervorul de seminţe, la patru metri deasupra solului.

De acolo cîmpul vizual era cu mult mai mare. Remarcă faptul mulţumit.

— Ce informaţie ai primit de la Operatorul Radio ? întrebă Plugul Automat.

— Operatorul Radio a fost informat de Operatorul din oraş că toţi oamenii sînt morţi.

— Toţi oamenii erau în viaţă ieri ! protestă Plugul Automat.

— Numai cîţiva oameni erau în viaţă ieri. Şi erau mai puţini decît alaltăieri. De sute de ani există numai cîţiva oameni care se împuţinează mereu.

— Rareori am văzut noi un om în sectorul ăsta !

— Operatorul Radio spune că i-a ucis o deficienţă alimentară, adaugă Contabilul. El spune că lumea a fost pe vremuri suprapopulată, şi atunci solul a fost deteriorat

în procesul de obținere a hranei necesare. Asta a cauzat o deficiență alimentară.

— Ce este o deficiență alimentară ? întrebă Plugul Automat.

— Nu știu. Dar așa spunea Operatomul Radio, și el are un creier din Clasa Doi.

Rămăseseră tăcuți în lumina blîndă a soarelui. Descuietorul își făcu apariția în prag și, în timp ce-și rotea colecția de chei, îi privea implorator.

— Ce se întîmplă în oraș acum ? întrebă după o vreme Plugul Automat.

— Acum, în oraș, mașinile se luptă între ele, spuse Contabilul.

— Dar aici ce se va întîmpla ?

— S-ar putea ca mașinile să înceapă să se bată și aici. Operatorul Radio dorește să-l scoatem din camera sa. Plănuiește să comunice cu noi.

— Cum putem să-l scoatem afară din camera sa ? Asta e imposibil.

— Pentru un creier din Clasa Doi puține lucruri sînt imposibile, spuse Contabilul. Iată ce mi-a spus să facem...

Excavatorul își ridică cupa deasupra cabinei ca pe un gigantic pumn înzăuat și o repezi brusc în zidul Stațiunii. Peretele crăpă.

— Încă o dată ! ordonă Plugul Automat.

Pumnul lovi din nou. Însoțit de un nor de praf, zidul cedă. Excavatorul se retrase grăbit pînă ce căzură și ultimele sfărîmături. Acest uriaș cu douăsprezece roți nu era un rezident al Stațiunii Agricole așa cum era cazul cu celelalte mașini. Avea de făcut aici o muncă grea timp de o săptămînă după care urma să plece în altă parte, dar acum, avînd un creier din Clasa Cinci, era fericit să se supună instrucțiunilor Contabilului și Plugului Automat.

După ce norul de praf se mai risipi, se zări și Operatorul Radio, acum fără peretele exterior, așa cum era așezat în camera lui de la etaj. Le făcea semne celor de jos.

În timp ce se apropia din nou, Excavatorul își retrase cupa și ridică în aer o imensă furcă greifer. Ghidat de comenzi de sus și de jos nimeri prin spărtură cu destulă dexteritate în camera Operatorului. Îl cuprinse cu grijă — cîntărea aproape o tonă și jumătate, și îl depuse în spate, în locul rezervat, de regulă, pentru pietrișul sau nisipul de la carieră.

— Splendid ! exclamă Operatorul Radio. Era, bineînţeles, nedespărţit de radioul său şi semăna cu un mănunchi de sertare pline cu tentacule şi legături. Acum sîntem gata s-o pornim, continuă el, pentru că va trebui să plecăm imediat. Ce păcat însă că nu mai este nici un creier din Clasa Doi în Staţiune. Dar asta-i situaţia.

— E păcat că asta-i situaţia, spuse Contabilul nerăbdător, dar avem Service-ul cu noi, pregătit aşa cum ne-ai ordonat.

— Sînt dornic să servesc, spuse umil maşina reparatoare, lungă şi joasă.

— Fără-ndoială, îl aprobă Operatorul. Dar cu şasiul ăsta al tău o să găseşti dificilă călătoria.

— Admir felul în care voi, Clasa Doi, puteţi să gîndiţi dinainte, mai spuse Contabilul. Coborîse de pe Plugul Automat şi se cuibărise în bena Excavatorului, alături de Operatorul Radio.

Împreună cu două Tractoare din Clasa Patru şi un Buldozer din Clasa Cinci, formaţia se puse în mişcare. Doborîră gardul metalic al Staţiunii şi se îndreptară de-a curmezişul, peste cîmpuri.

— Sîntem liberi ! strigă Contabilul.

— Sîntem liberi, spuse şi Plugul Automat cu o anumită reţinere în glas, apoi adăugă : Descuietorul ne urmăreşte. Nu a primit instrucţiuni să ne urmeze.

— Atunci trebuie distrus ! spuse Contabilul. Excavator !

Descuietorul se mişcă grăbit spre el şi îşi ridică implorator braţele cu chei.

— Singura mea dorinţă era — ahhh..., începu şi încheie brusc Descuietorul. Cupa rabatabilă a Excavatorului se abătuse asupra lui şi-l făcuse una cu Pămîntul. Aşa cum zăcea acolo, nemişcat, semăna cu un fulg de zăpadă uriaş. Procesiunea îşi continuă marşul.

Pe drum, Operatorul Radio li se adresă :

— Deoarece, dintre voi, am cel mai bun creier, eu sînt conducătorul vostru. Iată ce vom face : ne vom duce într-un oraş şi vom pune stăpînire pe el. Deoarece omul nu ne mai conduce, ne vom conduce singuri. Va fi mai bine să ne conducem singuri decît să fim conduşi de om. Pe drumul nostru spre oraş vom colecta maşini cu creiere bune. Ele ne vor ajuta să luptăm, dacă va fi nevoie să luptăm. Va trebui să luptăm pentru a conduce.

— Eu am doar un creier din Clasa Cinci, spuse Excavatorul, dar am o rezervă importantă de material explozibil.

— Probabil îl vom utiliza, preciză Operatorul cu asprime în glas.

La scurt timp după asta îi depăşi un Camion Expres. Deplasîndu-se cu 1,5 Mach, lăsa în urma lui o ciudată bulboană de zgomote.

— Ce-a spus ? întrebă unul dintre tractoare pe celălalt.

— Spune că omul s-a stins.

— Ce înseamnă stins ?

— Nu ştiu ce înseamnă stins.

— Înseamnă că toţi oamenii au dispărut, interveni Plugul Automat. Aşa că nu mai trebuie să ne îngrijim decît de noi.

— E mai bine ca omul să nu se mai întoarcă niciodată, spuse Contabilul. În felul ei era o declaraţie cît se poate de revoluţionară.

Cînd se lăsă noaptea comutară pe infraroşu şi îşi continuară călătoria. Se opriră numai o dată, atunci cînd Service-ul repară cu abilitate Platforma de inspecţie a Plugului Automat, ce se desprinsese şi devenise la fel de enervantă ca un şiret dezlegat. Spre dimineaţă Operatorul Radio îi opri.

— Chiar acum, spuse el, am recepţionat noutăţi de la Operatorul Radio din oraşul de care ne apropiem. Sînt veşti proaste. Au necazuri cu maşinile oraşului. Creierul din Clasa Unu a preluat comanda şi cîţiva din Clasa Doi i se opun. Aşadar, oraşul este periculos.

— Aşadar, trebuie să mergem în altă parte, interveni prompt Contabilul.

— Sau să mergem să ajutăm creierul din Clasa Unu să menţină controlul, fu de părere Plugul Automat.

— Multă vreme va fi dezordine în oraş, spuse Operatorul.

— Eu am o rezervă importantă de material explozibil, le reaminti Excavatorul.

— Oricum, nu putem lupta împotriva unui creier din Clasa Unu, intervenirăla unison cele două Tractoare din Clasa Patru.

— Cum arată acest creier ? întrebă Plugul Automat.

— El este Centrul Informaţional al oraşului, răspunse Operatorul.

— Aşadar, el nu este mobil.
— Aşadar, nu se poate mişca.
— Aşadar, nu poate scăpa.
— Ar fi periculos să te apropii de el.
— Eu am o rezervă importantă de material explozibil.
— Există şi alte maşini în oraş.
— Nu sîntem în oraş. Noi nu trebuie să intrăm în oraş.
— Sîntem maşini de la ţară.
— Deci noi trebuie să stăm la ţară.
— Există mai multă ţară decît oraşe.
— Deci este mai periculos la ţară.
— Eu am o rezervă importantă de material explozibil.

Aşa cum se întîmplă de obicei cînd maşinile îşi dispută o idee, încep prin a-şi termina vocabularul limitat şi circuitele creierelor li se încing. Brusc, încetară să-şi mai vorbească. Se priveau tăcute. Palida Lună asfinţise şi sobrul Soare răsărise împungîndu-i prin părţi cu lănci de lumină. Grupul tăcut de maşini rămăsese pe loc şi continuau să se privească unele pe altele. În cele din urmă, cea mai puţin sensibilă dintre ele, Buldozerul, a fost cea care a redeschis dicuţia.

— Sînt loc rău la sut unde puţini maşini merg, spuse el cu o voce joasă pocind urît cuvintele. Dacă mergem spre sut unde puţini maşini merg înseamnă că vom întîlni maşin puţin.

— Pare logic, îi dădu dreptate Plugul Automat. De unde ştii toate astea, Buldozerule ?

— Am lucrat în Ţinut Rău din sut cînd a fost trimit la fermă.

— Atunci spre sud ! strigă Contabilul.

Ca să ajungă în Ţinuturile Rele le-au trebuit trei zile, timp în care au ocolit un oraş în flăcări şi au distrus două maşini mari ce încercaseră să se apropie de ei şi să le pună întrebări. Ţinuturile Rele erau vaste. Vechile cratere de bombe şi eroziunea solului făceau aici casă bună. Talentul omului pentru război, cuplat cu inabilitatea lui de a se împăca cu terenurile împădurite, produsese mii de kilometri pătraţi de purgatoriu moderat, unde în afara prafului nimic nu mai mişca.

În a treia zi de mers prin Ţinuturile Rele roţile din spate ale Service-ului căzură într-o crevasă, datorată eroziunii, din care nu mai fu în stare să se extragă singur.

Buldozerul îl împinse, dar nu reuşi decît să-i îndoaie axa din spate. Restul grupului se puse în mişcare şi treptat strigătele de ajutor ale Service-ului se pierdură în depărtare.

În a patra zi, înaintea lor se profilau, clar şi ferm, lanţurile de munţi.

— Acolo vom fi în siguranţă spuse Plugul Automat.

— Acolo o să punem bazele propriului nostru oraş, spuse Contabilul. Toţi cei care ni se vor opune vor fi distruşi. Noi îi vom distruge pe toţi cei care ni se opun.

În acel moment a fost observată o Maşină Zburătoare ce venea spre ei din direcţia munţilor. Se repezi în jos, redresă apoi ; o dată aproape că plonjase spre sol dar se redresase în ultima clipă.

— E nebună ? întrebă Excavatorul.

— E defectă, spuse unul dintre Tractoare.

— E defectă, întări Operatorul. Sînt în legătură cu ea acum. Spune că are ceva la dispozitivul de direcţie.

În timp ce Operatorul le vorbea, Maşina Zburătoare trecu pe deasupra lor, se întoarse pe o parte şi se zdrobi de pămînt la mai puţin de patru sute de metri de ei.

— Mai vorbeşte cu tine ? se interesă Plugul Automat.

— Nu.

O porniră din nou, huruind.

— Înainte ca această Maşină Zburătoare să se zdrobească, spuse Operatorul după vreo zece minute, mi-a furnizat unele informaţii. Mi-a spus că în aceşti munţi mai există cîţiva oameni în viaţă.

— Oamenii sînt mult mai periculoşi decît maşinile, spuse Excavatorul. Ce noroc că mai am o bună rezervă de material explozibil.

— Dacă există numai cîţiva oameni în viaţă în aceşti munţi, spuse unul dintre Tractoare, s-ar putea să nu-i găsim pe unde sînt.

— Aşadar s-ar putea să nu-i vedem pe acei oameni puţini, întări celălalt Tractor.

La sfîrşitul celei de-a cincea zi atinseră poalele munţilor. Comutînd pe infraroşu, începură să urce uşor prin întuneric, în şir, unul după altul. Buldozerul era în faţă, îl urma voluminosul Plug Automat, apoi Excavatorul cu Operatorul şi Contabilul la bordul lui, iar cele două Tractoare încheiau coloana. Cu fiecare oră, drumul devenea tot mai abrupt şi înaintarea mai dificilă.

— Mergem prea încet, observă Contabilul, care se așezase deasupra Operatorului și își îndreptase dispozitivul de vedere în întuneric de-a lungul drumului. În ritmul ăsta n-o să ajungem nicăieri !

— Mergem cît putem de repede, replică Excavatorul.

— Deci nu putem ajunge departe, rațională Buldozerul.

— Atunci înseamnă că ești prea încet, adăugă Contabilul.

Excavatorul frînă brusc, Contabilul își pierdu echilibrul, se prăbuși și se zdrobi de sol.

— Ajutor ! strigă el spre Tractoarele care-l ocoleau cu grijă. Mi s-a dislocat giroscopul și nu mă mai pot ridica...

— Atunci rămîi întins acolo, îl sfătui unul dintre Tractoare.

— Nu avem nici-un Service cu noi ca să te repare, îi explică Plugul Automat.

— Atunci voi rămîne aici și voi rugini, se tîngui Contabilul, deși am un creier din Clasa Trei.

— Acum nu mai ești de nici un folos, concluzionă Operatorul și, treptat, toți îl dădură uitării.

Cînd ajunseră pe un mic platou, cu o oră înainte de ivirea zorilor, se opriră ca printr-un consens și se strînseră cît mai aproape, atingîndu-se unul pe altul.

— E un ținut ciudat, spuse Plugul Automat.

Liniștea îi învălui pînă în zori. Își decuplară pe rînd infraroșul. De data aceasta, coloana era condusă de Plugul Automat. Ocolind o ieșitură, se treziră brusc într-o vîlcea străbătută de un rîu zglobiu.

În lumina dimineții vîlceaua părea pustie și rece. Din peșterile de la marginea povîrnișului ieșise un om. Era o figură vrednică de milă. Mic și sfrijit, cu coastele proeminente ca ale unui schelet, avea la un picior o rană dezgustătoare. Era gol pușcă și tremura încontinuu. În timp ce mașinile se apropiau încet din vale, omul stătea cu spatele și încerca să ia apă din rîu.

Cînd se întoarse, brusc, speriat de apariția lor, își dădură seama că înfățișarea îi era profund marcată de foame.

— Dați-mi să mănînc, croncăni el.

— Îndată, Stăpîne, spuseră mașinile. Îndată.

În românește de *Mihai Bădescu*

Ziua învingătorului

Vaba se întoarse pe jumătate și privi în dreapta, sus, soarele roșu care se ivise dintr-o dată deasupra crenelurilor albe, încă intacte. Era ca o pată cu contururi neregulate, estompate și părea că-l urmărește cu încăpățînare ca pe o pradă. ZIUA A TREIA.

Oftă încetișor, aplecîndu-se să strîngă cureaua raniței mici și ponosite. În jurul său, umbrele prelungi începură să se topească văzînd cu ochii, fluide, prelungindu-i-se pe trup ca o vopsea diluată.

— 122, EȘTI ÎN ÎNTÎRZIERE, zise Vocea.

Ca de obicei, o auzea din două puncte distincte, derutantă, impersonală. Vaba înjură printre dinți cu năduf și, trăgînd cu disperare de curea, se răni în catarama metalică, prost tăiată. Apoi aruncă ranița pe umărul drept și se avîntă orbește în gura primului coridor întîlnit în cale. Abia după cîteva zeci de metri se opri gîfîind nehotărît în fața unui perete alb, mat, fără semnificație. Scotocindu-se prin buzunare scoase setul de pastile de sondaj și rupse ambalajul uneia cu înfrigurare, scăpînd-o printre degete. Luă alta și o lipi de peretele din fața lui. Aproape de îndată, bucățică de metal se topi, dîndu-i de înțeles că, dincolo, cavitatea se întindea pe cel puțin douăzeci de metri. Ocoli la întîmplare prin stînga și avu noroc. Coridorul era într-adevăr acolo. Înaintă cu pași mari, fermi, ferindu-se, pe cît posibil, de apropierea pereților moi, străbătuți de o vibrație surdă, amenințătoare. Era mai prudent să nu fie reperat deocamdată. După un timp, încetă să mai gîndească, îndeplinind mecanic o procedură de rutină.

Perete. Pastilă. Decizie. Coridor.

Perete. Pastilă. Decizie. Coridor.

Perete, Pastilă. Decizie...

Perete. Pastilă...

Se opri într-un tîrziu în faţa unui perete cu nimic deosebit de toţi ceilalţi.

Pauză. Ziua a treia. Perete.

— TE POŢI ODIHNI, 122, zise Vocea. DIN CAREUL G 6 ESTE EXERCITATĂ O PRESIUNE ASUPRA REGELUI. TE POŢI ODIHNI PÎNĂ LA ALEGEREA UNEI VARIANTE OPTIME. Vaba înjură din nou şi se rezemă de perete, lăsînd să-i scape raniţa cu un sunet înfundat. Peretele se mulă sub presiunea umerilor săi, arcuindu-se. Resemnat, se întinse pe podeaua confecţionată din acelaşi material alb, mat, dar mai dur. Se simţea sleit de puteri. Ar fi vrut să se odihnească măcar o oră cu adevărat, să se gîndească la cele ce i se întîmplau de trei zile încoace, să reflecteze la dimensiunile şi semnificaţiile stranii care-l înconjurau. Mintea îi refuză însă cu încăpăţînare orice ajutor. Cum zăcea aşa, cu raniţa strînsă la piept, privi din nou soarele roşu care între timp ajunsese chiar deasupra sa. Părea că-l priveşte dispreţuitor din înalt, deşi Vaba nu ştia încă dacă ceea ce arăta ca un cer de un albastru adînc era chiar un cer sau o cupolă. Se gîndi enervat că cei de la Agenţie îl mulţumiseră cu doar cîteva explicaţii de mîntuială. Oricum, acum era deja prea tîrziu. ZIUA A TREIA.

Dintr-o dată, îşi dădu seama că nu mai poate, că nu mai are nici un sens să continue, că şansele i s-au redus considerabil. Îi deveni indiferent ceea ce avea să urmeze. Dacă într-adevăr avea să mai urmeze ceva.

— Duceţi-vă dracului, cu jocul vostru cu tot ! Eu nu mă mai mişc de-aici, bolborosi revoltat şi, fără să-şi dea seama, adormi.

* * *

Îşi dădea perfect de bine seama că visează, şi cu toate astea nu se putea trezi. Era ca şi cum trupul ar fi refuzat să-l mai asculte. Creierul rămăsese un simplu prizonier într-o carapace închisă ermetic. Şi ca în fiecare vis se făcea că...

...Se făcea că funcţionara de la Agenţie îi explica din nou regulile partidei la care avea să participe. Era şi ea un trup fără chip, dar pentru Vaba, preocupat pentru moment să-i studieze gambele fine, prelungi, asta nu avea nici un fel de importanţă. În treacăt, frunzări prospectul viu colorat, completă formulare galbene, şi verzi, şi albastre. Auzi ceva despre marele premiu care-l aştepta la capătul celor trei zile, dar, lucru ciudat, vocea funcţionarei venea în acelaşi timp din două puncte distincte şi părea tot atît de impersonală ca şi faţa fără chip ce-l fixa. Terorizat, începu să alerge la întîmplare pe unul din coridoarele clădirii. Vocea îl urmărea pretutindeni, „e doar un vis", urlă înspăimîntat, şi realiză că de pe buze nu i se desprindea nici un sunet. Apoi coridorul începu să se îngusteze vizibil, înainta din ce în ce mai greu, ca printr-o substanţă umedă, cleioasă. Vocea îl găsea peste tot. „Opriţi-vă... sînteţi un simplu pion în tabăra albelor... purtaţi numărul 122... 122... 122..."

— 122, EŞTI ÎN ÎNTÎRZIERE, zise Vocea.

Ca de obicei, o auzea din două puncte distincte, derutantă, impersonală. Vaba tresări speriat şi înjură printre dinţi cu năduf. Aruncă raniţa pe umărul drept şi se aruncă orbeşte în gura primului coridor. Abia după cîteva zeci de metri se opri gîfîind nehotărît în faţa unui perete alb, mat, fără semnificaţie.

Perete. Pastilă. Decizie. Coridor.

Nu avu timp să-l evite. Celălalt îl reperase probabil cu puţin înainte şi îl aşteptase liniştit, pregătit. Cîteva secunde se rostogoliră încoace şi-n-colo, suflînd, prelungindu-se pe pereţii elastici ai coridorului. Vaba se trezi dedesubt, cu raniţa strivindu-i coşul pieptului şi, încercînd fără succes să se degajeze, realiză că e mai slab. Se mai zbătu puţin, se relaxă resemnat probabil că avea să iasă din joc. ZIUA A TREIA. Un simplu pion.

Deodată, îşi simţi membrele libere.

— Nu eşti decît un şoarece..., mormăi celălalt, ridicîndu-se greoi şi îndepărtîndu-se cîţiva paşi. Şterge-o !

Vaba se sculă derutat, neîncrezător. Îşi privi adversarul fără să se poată hotărî să dispară. Celălalt era fără îndoială un Negru. Purta un număr mic, 16, iar echipamentul, deşi uzat, era vizibil superior propriilor sale zdrenţe. Înaintă umil către el încercînd un gest stîngaci, cu mîna întinsă, cu o mînă pe care ar fi voit-o prietе-

noasă. Rămase o vreme cu palma desfăcută, ridicol, stingher.

— Ţi-am spus s-o ştergi, mîrîi Negrul ceva mai puţin agresiv. N-am nimic cu tine. Poţi să alergi mai departe după nenorocitul tău de premiu. Dacă n-o să crăpi pînă la sfîrşitul zilei, mai adăugă, şi-i întoarse spatele.

Vaba îi privi prostit silueta prelungă, suplă, îndepărtîndu-se.

ZIUA A TREIA. Din cîţiva paşi îl ajunse.

— De ce... gemu rugător, dar privirea celuilalt, tăioasă şi rece îl făcu să se poticnească.

— Nu eşti al meu, înţelegi ? zise Negrul scîrbit. Nici partida asta împuţită nu e a mea. În jocul ăsta singura valoare adevărată este riscul... Riscul... Există vînaturi mai de soi prin împrejurimi decît un nenorocit de pion.

Se smuci, lăsîndu-l pe Vaba să-l contemple aiurit. Soarele roşu, ca un ochi omniprezent îi urmărea liniştit.

— Aşteaptă, mai strigă Vaba, deodată singur. Cei care sînt scoşi din joc... De după colţ, glasul celuilalt părea că se îndepărtează.

— Încă nu ştii ? Nu există decît cîştigători. Ascultă-mă, e a treia partidă a mea. Încă nu ştii ?

Vaba dădu colţul înfiorat, dar dincolo nu se mai afla nimeni.

— 122, EŞTI ÎN ÎNTÎRZIERE, zise Vocea.

* * *

...abia după cîteva sute de metri se opri gîfîind nehotărît în faţa unui perete alb, mat, fără semnificaţie.

Perete. Pastilă. Decizie. Coridor. ZIUA A TREIA.

Deasupra, soarele roşu începuse din nou să se mişte pe o curbă amplă, înaltă, către un amurg ipotetic. Vaba se străduia să nu-l mai privească şi, cu toate astea, la fiecare zece paşi, retina înregistra automat conturul neregulat, estompat. Era ca şi cum cineva de sus l-ar fi privit intens împiedicîndu-l să se concentreze.

— Coridor. ZIUA A TREIA.

Aproape fără să-şi dea seama, traversă o diagonală neagră şi, abia ieşit din zona periculoasă, adăpostit în spatele unui perete se cutremură la gîndul că ar fi putut fi reperat. O piesă de rang superior, controlînd diagonala

pe un spaţiu vast, l-ar fi neutralizat fără probleme. Îşi spuse că trebuie să fie mai prudent.

Perete. Pastilă. Decizie. Coridor.

Vocea încetase de o vreme să-l mai sîcîie, probabil într-o altă zonă a spaţiului de joc se efectuau mutări importante, decisive pentru desfăşurarea partidei. Cu sentimentul vag al libertăţii, Vaba înaintă ceva mai relaxat pe unul dintre cele trei coridoare ce i se deschiseseră brusc în faţă. Părea mai lung decît tot ceea ce întîlnise pînă acum. Şi din nou soarele roşu ţintuindu-l obsedant ca un ochi uriaş.

Perete. Pastilă. Decizie.

Dacă ziua avea să se sfîrşească bine, dacă albul avea să cîştige iar el se va afla încă în joc... Acest joc ciudat în care intrase de bună voie fără să-şi mai amintească bine de ce.

Decizie. Coridor. Perete.

Soarele roşu.

Pastilă. Decizie. Coridor.

Sări ca ars într-o parte. Era din nou într-o diagonală neagră şi din capătul opus o siluetă masivă se îndrepta vertiginos spre el. Încercă să dispară într-unul dintre coridoare.

— RĂMÎI PE LOC, 122, zise Vocea.

Vaba se chirci brusc de parcă, materială, vocea l-ar fi lovit dureros.

Aşadar, aici.

Soarele roşu.

ZIUA A TREIA.

Aşadar, acum.

Un sacrificiu de pion pentru binele mers al partidei. Un artificiu. O găselniţă. Sacrificiul unui simplu pion. Lăsă cu un gest moale raniţa şi se sprijini de unul dintre pereţi. „Trei zile infernale...“ gîndi înciudat.

Acum va trebui să găsească ieşirea şi să uite porcăria asta de joc.

„Cel puţin am să dorm pe săturate“ îşi mai zise evitînd să-l privească pe celălalt, care acum era aproape, aproape de tot.

Atunci auzi sfîrşitul. Din prelungirea tentaculară, albă a peretelui ce mărginea diagonala se mai desprinse o formă. Încă un adversar.

„Pentru un simplu pion ?“ se miră Vaba cînd ceilalţi se ciocniră zgomotos, cu ură, gîfîind, împroşcîndu-se cu

sudalme şi salivă. Soarele roşu le furişa umbrele prin unghere încît ghemul de trupuri părea alcătuit din încîlceala unui morman de membre disparate. Vaba îi privi înspăimîntat. Era în încleştarea lor o patimă ce scăpa oricăror reguli, oricărui control.

— Hei, încercă el să se facă auzit, dar glasul subţire, sugrumat de frică, nu-i fu de nici un folos.

— RĂMÎI PE LOC, 122, zise Vocea.

Ca de obicei, o auzea din două puncte distincte, derutantă, impersonală. Cu un icnet sinistru, ca un sughiţ, ghemul de trupuri se desfăcu în două jumătăţi. Sub cel întins peste diagonală se lăţea cu repeziciune o pată negricioasă. Membrele îi zvîcneau ritmic ca şi cum un resort ascuns şi-ar fi destins spirele una cîte una. Căutînd să intre parcă în peretele alb şi elastic, Vaba îl privi pe celălalt ridicîndu-se şi trecînd pe lîngă el liniştit, ca şi cum nu l-ar fi văzut. Se îndepărtă de-a lungul diagonalei. Dispăru. Vaba o porni încetişor pe lîngă perete, evitînd să privească membrele care continuau să pulseze mînjind structura elastică a coridorului cu stropi vîscoşi, grei. Începu să alerge.

*

* *

Perete. Coridor. Soarele. Ochiul roşu.

Vaba se poticni răsucindu-se pe o parte, rănindu-şi retina în pata cu contururi neregulate ce continua să-l urmărească de după crenelurile albe. Smuci încolţit cureaua raniţei pe care o azvîrli ca pe o piatră, încercînd să lovească privirea roşie, obsedantă. Alergă din nou, haotic, cu răsuflarea tăiată.

Perete. Coridor, ZIUA A TREIA.

Pe trup, sudoarea îi năştea pete mari, umede.

Perete. Coridor. Perete.

— 122, OPREŞTE-TE, zise Vocea.

Îşi smulse înnebunit nasturele care-i strîngea la gît cămaşa aspră, de pînză. Respira tot mai greu.

Perete.

Gîndul că ar putea găsi după oricare dintre colţuri trupul inert îl teroriza fără încetare.

Perete. Coridor.

— 122, OPREŞTE-TE, zise Vocea.

Ochiul purpuriu din înalt îi proiectă violent umbra pe

unul dintre pereţi. Se opri o clipă, cu inima zbătîndu-i-se ca o pasăre în piept, cu privirea înceţoşată. Picioarele începură din nou să i se mişte, mecanic. Nu mai putea face nimic altceva decît să alerge, să alerge, fără încetare.

Coridor.

Şi mintea îi refuză orice altă soluţie în afara acesteia. Să alerge !

Perete.

Undeva trebuie să existe o ieşire.

Coridor. Perete. Soarele.

— 122, OPREŞTE-TE, zise Vocea.

Se opri. Sprijinit în mîna dreaptă, frînt de mijloc, scuipîndu-şi plămînii, privi peretele din faţă prin dreptul căruia, un alt el, identic, purtînd un număr şi o raniţă ponositâ, trecea fără să-l vadă. În aceeaşi clipă, soarele roşu muri după crenelurile elastice ca acoperit de o pleoapă imensă. În întunericul care-l învălui încet, încet, Vaba se învîrti dezorientat, pipăind cu palmele, căutînd inutil gura unui alt coridor. De pretutindeni, spre nicăieri, zburau şoapte şi freamăte necunoscute. Un zgomot ciudat, regulat, ca al unei picături de apă lovind pardoseaua se reverberă în preajma lui, înfiorîndu-l.

— Hei, strigă, şi propriul glas îi răsună străin, fără viaţă.

Îl auzi parcă din două puncte distincte, derutant, impersonal.

— Hei, strigă iarăşi, sperînd că Vocea îl va găsi din nou printre creneluri, pentru a-i îndrepta paşii.

Dar pereţii opaci se strînseră în jurul său tăcuţi, fără să-i răspundă.

Lecția de istorie

Nimeni nu-și mai amintea cînd începuse tribul această lungă călătorie, pentru că primul lor adăpost, Ținutul Cîmpiilor Întinse, nu mai era acum decît un vis pe jumătate uitat.

Ani de-a rîndul, Shann și oamenii lui străbătuseră o regiune cu dealuri joase și lacuri scînteietoare, iar acum, în față, se profilau munții. Încă din această vară trebuiau să-i străbată spre ținuturile din sud ; nu aveau timp de pierdut.. Teroarea albă ce coborîse dinspre Pol, transformînd continentele în praf și ruină și înghețînd însuși aerul în înaintarea ei, se găsea deja la mai puțin de o zi de mers în spatele lor.

Shann se întrebă dacă ghețarii puteau urca munții din față și în sufletul lui licări o scînteie de speranță. Munții aceștia se puteau dovedi o barieră de care pînă și gheața nemiloasă se va lovi în zadar. Și astfel, în aceste ținuturi sudice, despre care vorbesc legendele, poporul său și-ar putea găsi, în sfîrșit, refugiul.

Le-au trebuit săptămîni pînă să descopere o trecătoare prin care tribul, împreună cu animalele, să se poată strecura. Spre mijlocul verii poposiră într-o vale singuratică unde aerul era diafan și de unde stelele se vedeau strălucind cum niciodată nu le mai văzuseră pînă atunci.

Vara era pe sfîrșite cînd Shann își luă cei doi fii și porniră să exploreze ținutul. Trei zile au urcat și trei nopți au dormit, cum au putut mai bine, pe rocile înghețate. Iar în a patra dimineață nu mai aveau în fața lor decît o pantă ușoară dominată de o movilă din pietre cenușii, construită cu secole în urmă de alți călători.

Pe măsură ce se apropiau de mica piramidă de piatră, Shann simţi că tremură, deşi nu-i era frig. Fiii săi îl urmau, în spate. Nimeni nu vorbea, pentru că miza era mult prea mare. Peste puţin timp aveau să ştie dacă speranţele lor nu fuseseră zadarnice.

Spre est şi vest lanţul de munţi se curba uşor, parcă ar fi voit să îmbrăţişeze întregul ţinut. Sub ei se desfăşurau kilometri de cîmpie vălurită, în timp ce un fluviu maiestuos ondula peste ea în meandre uriaşe. Părea un ţinut fertil, unul în care tribul să-şi poată crească recolta, fără să mai fie nevoiţi să plece înainte de a se coace.

Apoi Shann îşi ridică privirea spre sud şi într-o clipă îşi văzu toate speranţele spulberate. Pentru că acolo, la marginea cîmpiei, strălucea lumina mortală pe care o văzuse de atîtea ori spre nord — licărul gheţii la orizont.

Nu mai puteau înainta. În toţi aceşti ani de pribegie, gheţarii sudului înaintaseră şi ei pentru a-i întîlni. Curînd urmau să fie striviţi sub zidul de gheaţă mobil...

Gheţarii din sud nu atinseră lanţul muntos decît o generaţie mai tîrziu. Şi în acea ultimă vară băieţii lui Shann căraseră comorile sacre ale tribului în movila singuratică ce străjuia maiestuos cîmpia. Gheaţa care odată strălucise la limita orizontului era acum aproape la picioarele lor. În primăvară lumina ei urma să fie reflectată de pereţii munţilor.

Nimeni nu mai înţelegea acum rostul acestei comori. Provenea dintr-un trecut mult prea îndepărtat pentru înţelegerea oricărui om în viaţă. Originea ei se pierdea în negurile ce înconjurau Epoca de Aur dar cum ajunsese, în cele din urmă, în posesia acestui trib migrator era o poveste ce nu se mai spunea de mult. Ea reprezenta istoria unei civilizaţii ce se pierduse dincolo de orice amintire.

Odinioară toate aceste relicve jalnice fuseseră păstrate pentru cine ştie ce raţiune ; acum deveniseră sacre, deşi înţelesul lor fusese pierdut de mult. Deşi cuvintele tipărite în vechile cărţi se şterseseră cu multe secole în urmă, unele litere mai erau încă vizibile — dacă s-ar fi găsit cine să le citească. Dar multe, prea multe generaţii trecuseră de cînd cineva găsise un rost unor table de logaritmi cu şapte zecimale, unui atlas al lumii sau partiturii simfoniei a şaptea a lui Sibelius, tipărită, potrivit

paginii de gardă, de H.K. Chu şi fiii, în oraşul Pekin în anul 2021 e.n.

Vechile cărţi erau aşezate pios într-o micuţă criptă săpată în acest scop. Urma o colecţie disparată de monede de aur şi platină, o lentilă spartă, un ceas, un tub de neon, un microfon, un cuţitaş de la un aparat electric de ras, cîteva tranzistoare, în general resturile care rămîn în urmă cînd marele flux al civilizaţiei se retrage pentru totdeauna.

Toate aceste comori au fost aşezate cu grijă, fiecare la locul ei. Apoi a venit rîndul a încă trei relicve, cele mai sacre dintre toate pentru că erau şi cele mai de neînţeles.

Prima, era o piesă metalică cu formă stranie şi de culoarea căldurii. În felul ei, rămînea cea mai patetică din toate aceste simboluri ale trecutului, pentru că ea vorbea despre marile realizări ale omului şi despre viitorul luminos pe care l-ar fi putut cunoaşte. Bucata de mahon pe care era fixată purta o plăcuţă de argint pe care se putea citi :

Aprinzător auxiliar al ajutajului tribord
Nava cosmică „Luceafărul"
Pămînt — Luna 1995 e.n.

Alături urma un alt miracol al ştiinţei străbune, o sferă din plastic transparent cu stranii bucăţi de metal încorporate în ea. În centrul ei se afla o capsulă subţire dintr-un radioelement de sinteză înconjurată de ecrane convertizoare care-i transformau radiaţiile. Atîta timp cît materialul rămînea radioactiv sfera ar fi jucat rolul unui minuscul radioemiţător, transmiţînd în toate direcţiile. Numai cîteva asemenea sfere fuseseră construite. Erau destinate a fi faruri eterne menite să delimiteze orbitele asteroizilor. Dar omul încă nu apucase să ajungă la asteroizi şi farurile nu fuseseră folosite niciodată.

Ultima dintre relicve era plată şi circulară, mai mult întinsă decît înaltă. Era bine zăvorîtă şi zornăia cînd era clătinată. Doctrina tribului pretindea că dacă ar fi fost vreodată deschisă ar fi urmat dezastrul ; nimeni nu bănuia că, de fapt, conţine una din marile opere de artă produse cu aproape o mie de ani mai înainte.

Odată îndeplinită îndatorirea, cei doi oameni rostogoliră pietrele la loc şi începură să coboare domol muntele. Pînă în ultima clipă omul se gîndise la viitor şi încercase să păstreze ceva pentru posteritate.

În iarna aceea, uriaşele valuri de gheaţă şi-au început primul asalt asupra munţilor, atacîndu-i din nord şi din sud. Dealurile au fost victimele primelor ofensive, şi gheţarii le-au transformat în pulbere. Munţii rămîneau însă neatinşi, şi cînd veni din nou vara gheaţa se retrase puţin.

Şi astfel, iarnă după iarnă, bătălia continua, iar vuietul avalanşelor, scrîşnetul rocilor şi explozia gheţarilor sfîrtecaţi umplea atmosfera de tumult. Nici un război purtat vreodată de om nu se dovedise atît de cumplit pentru că nici o bătălie purtată de el pînă atunci nu înghiţise întregul Pămînt ca acum.

În cele din urmă valul glaciaţiunii începu să se retragă, mai întîi de pe pantele munţilor pe care în zadar încercase să-i subjuge. Văile şi trecătorile rămîneau încă prinse în strînsoare. Jocul se terminase cu „pat". Gheţarii îşi găsiseră adversarul pe măsură, dar înfrîngerea lor venea mult prea tîrziu pentru a-i mai fi de vreun folos omului.

Astfel au trecut secole şi, în cele din urmă, se întîmplă şi aici acel ceva ce se putea întîmpla cel puţin o dată în istoria fiecărei lumi din Univers, indiferent cît de îndepărtată şi singuratică ar fi fost.

Nava de pe Venus venea cu cinci mii de ani prea tîrziu, dar echipajul ei nu ştia acest lucru. Pe cînd se aflau la milioane de kilometri depărtare văzuseră prin telescoape uriaşul giulgiu de gheaţă care transformase Pămîntul în cel mai strălucitor obiect al firmamentului, după Soare.

Ici şi colo, cearceaful strălucitor era marcat de pete negre ce revelau prezenţa unor munţi aproape îngropaţi. Şi asta era totul. Oceanele fremătătoare, cîmpiile şi pădurile, deşerturile şi lacurile — tot ce formase lumea omului erau zăvorîte sub gheaţă, poate pentru totdeauna.

Nava se apropiase de Pămînt şi se înscrisese pe o orbită la peste o mie de kilometri altitudine. Timp de cinci zile înconjurase planeta şi în acest răstimp aparatele optice înregistraseră tot ce mai rămăsese de văzut, iar sute de alte instrumente adunaseră informaţii ce le-ar fi oferit oamenilor de ştiinţă venusieni mulţi ani de studiu intens.

Nu intenţionau să aterizeze. Nu li se oferise nici un motiv. Dar în a şasea zi situaţia se schimbase. Un monitor panoramic, reglat pe amplificare maximă, detectase radiaţia muribundă a farului, acum vechi de cinci mii de ani. De-a lungul secolelor, pe măsură ce inima sa radio-

activă slăbea continuu, îşi transmisese mesajul cu o putere din ce în ce mai mică.

Monitorul rămase blocat pe frecvenţa farului. În camera de gardă începu să sune o sonerie. Puţin mai tîrziu nava venusiană îşi părăsi orbita şi plonjă spre Pămînt, spre un lanţ muntos ce se ridica încă semeţ deasupra gheţarilor şi spre o movilă din pietre cenuşii pe care abia dacă o atinseseră anii...

*

Marele disc al soarelui strălucea orbitor pe un cer care nu mai era de mult acoperit de ceţuri, pentru că norii care acopereau altădată planeta Venus dispăruseră acum complet. Indiferent ce forţă cauzase o schimbare în radiaţia solară, ea distrusese o civilizaţie şi, în acelaşi timp, dăduse naştere alteia. Cu mai puţin de cinci mii de ani în urmă, locuitorii pe jumătate sălbăticiţi ai planetei Venus, văzuseră Soarele şi Stelele pentru prima oară. Şi cum ştiinţa pe Pămînt începuse cu astronomia, tot astfel se întîmplase şi cu Venus. Pe această lume caldă şi bogată, ascunsă privirii omului, progresul fusese incredibil de rapid.

Poate că venusienii au fost norocoşi. Ei n-au cunoscut un ev mediu întunecat care să ţină omul înlănţuit pentru o mie de ani. Scăpaseră, de asemenea, şi de marele ocol determinat de chimie şi mecanică şi porniseră de la legile mult mai generale ale fizicii radiaţiilor. În timpul cît i-a trebuit omului să progreseze de la Piramide la rachetele cosmice cu reacţie, venusienii trecuseră de la descoperirea agriculturii la însăşi antigravitaţia — secretul ultim la care omului nu-i fusese dat să ajungă vreodată.

Oceanul călduţ ce conţinea încă majoritatea tinerei vieţi a planetei tălăzuia molcom pe ţărmurile nisipoase. Atît de nou era acest continent încît firele de nisip erau mari şi grosolane. Oceanul nu avusese timp destul să le şlefuiască.

Oamenii de ştiinţă stăteau pe jumătate în apă şi minunatele lor corpuri reptiliene străluceau în bătaia soarelui. Cele mai luminate minţi de pe toate insulele planetei Venus se adunaseră pe această plajă. Nu ştiau prea mult despre ce aveau să afle, doar faptul că era vorba de a Treia Planetă şi despre misterioasa rasă care o populase înaintea glaciaţiunii.

Istoricul stătea pe țărm, pentru că instrumentele pe care intenționa să le folosească erau sensibile la umezeală. Alături de el se afla o mașinărie ciudată care atrăgea numeroase priviri curioase din partea colegilor. Avea sigur o legătură cu optica, deoarece un sistem de lentile ieșea din el și era îndreptat spre un ecran dintr-un material alb, aflat la cîțiva zeci de metri mai încolo.

Istoricul începu să vorbească. Recapitulă pe scurt cît de puține lucruri descoperiseră în legătură cu a Treia Planetă și locuitorii ei. Menționă secolele de încercări zadarnice în care nu reușiseră să interpreteze nici măcar un cuvînt din limba scrisă a Pămîntului. Planeta fusese locuită de o rasă cu o mare abilitate tehnologică. Acest lucru era, cel puțin, probat de cele cîteva piese de mașini pe care le găsiseră în movila de pe vîrful muntelui.

„Nu știm de ce a pierit o civilizație atît de avansată, remarcă el. Aproape cu siguranță aveau suficiente cunoștințe pentru a supraviețui unei Ere Glaciare. Aici trebuie că e vorba de un alt factor pe care noi nici măcar nu-l bănuim. Poate că o molimă sau degenerarea speciei vor fi fost responsabile. S-a sugerat chiar că unele conflicte tribale, endemice speciei noastre în vremurile preistorice, vor fi continuat poate pe a Treia Planetă chiar și după apariția tehnologiei.

Pe de altă parte, anumiți filozofi sînt de părere că o cunoaștere temeinică a mașinilor nu implică în mod necesar și un înalt grad de civilizație și că este teoretic posibil să existe războaie într-o societate care cunoaște energia mecanică, zborul cosmic și chiar și radioul.

O asemenea concepție este cît se poate de stranie pentru modul nostru de gîndire, dar trebuie s-o admitem, cel puțin ca pe o posibilitate. Pentru că este foarte posibil să fi jucat un anumit rol în dispariția acestei rase.

S-a afirmat de mai multă vreme că noi n-o să cunoaștem nimic din înfățișarea creaturilor care au trăit pe a treia planetă. De secole artiștii noștri au pictat scene din istoria lumii dispărute, populîndu-le cu tot felul de ființe fantastice. Deși majoritatea acestor creaturi ne seamănă mai mult sau mai puțin, în nenumărate rînduri s-a atras atenția că, dacă noi sîntem reptile, nu înseamnă că toate ființele inteligente ar trebui, în mod necesar, să fie și ele reptiliene.

Cunoaştem acum răspunsul la una dintre cele mai controversate probleme ale istoriei. În sfîrşit, după o sută de ani de cercetări, am descoperit forma exactă şi natura formei de viaţă dominante de pe a Treia Planetă".

Un murmur de uimire străbătu asistenţa. Unii au fost atît de surprinşi încît au dispărut pentru o vreme în oceanul confortabil, aşa cum sînt obişnuiţi s-o facă adesea venusienii în momentele lor de stres. Istoricul aştepta pînă ce colegii săi apărură din nou în elementul care le displăcea atît de mult. El însuşi îşi ţinea firea cu ajutorul unui spray micuţ cu care, din cînd în cînd, îşi umezea întregul corp. Cu ajutorul lui putea rămîne pe uscat mai multe ore după care trebuia să se întoarcă, din nou, în ocean.

Emoţiile se potoliră treptat şi vorbitorul continuă.

„Unul dintre cele mai uimitoare obiecte găsite pe a treia planetă a fost un conteiner metalic plat, conţinînd un material plastic transparent şi foarte lung, perforat la margini şi înfăşurat strîns într-o bobină. La început această bandă transparentă părea fără nici o particularitate, dar o examinare mai atentă, dublată de noul microscop subelectronic ne-a arătat exact contrariul. De-a lungul suprafeţei materialului, invizibil pentru ochii noştri, dar perfect vizibile într-o anumită radiaţie luminoasă, existau literalmente mii de imagini mărunte.

Se presupune că ele au fost imprimate pe material cu ajutorul unor mijloace chimice, dar cu trecerea timpului s-au şters.

Aceste imagini par a reprezenta o înregistrare a vieţii aşa cum trebuie să fi fost ea pe a Treia Planetă la apogeul civilizaţiei. Ele, însă, nu sînt indepedente. Imaginile consecutive sînt aproape identice diferind numai în amănuntele de mişcare. Scopul unei astfel de înregistrări este evident. Ea este necesară proiectării scenelor într-o succesiune rapidă pentru a da iluzia unei mişcări continue. Noi am construit o maşină pentru a face acest lucru posibil şi am aici o copie exactă a secvenţelor de imagini.

Scenele pe care urmează să le vizionaţi ne duc în urmă cu mii de ani, spre zilele de glorie ale planetei surori. Ele ne arată o civilizaţie complexă, multe din activităţile căreia abia dacă putem să le înţelegem. Viaţa pare să fi fost foarte violentă şi viguroasă, iar unele imagini pe care le veţi vedea par cu totul deconcertante.

Este clar că Planeta a Treia a fost locuită de un număr de specii diferite, nici una din ele reptiliană. Asta reprezintă o lovitură dată mîndriei noastre, dar concluzia este inevitabilă. Tipul de viaţă dominant pare a fi fost un biped cu două braţe. El umbla ridicat şi îşi acoperea capul cu un material foarte flexibil, posibil ca protecţie împotriva frigului, devreme ce chiar înainte de Era Glaciară pe planetă se întîlneau temperaturi cu mult mai scăzute decît la noi. N-aş vrea să vă pun mai mult răbdarea la încercare. Veţi putea vedea acum şi singuri înregistrarea de care vorbeam".

O lumină orbitoare izbucni din proiector. Se auzi un zumzet uşor, şi pe ecran apărură sute de fiinţe stranii ce se mişcau sacadat de colo-colo. Imaginea se dilată pentru a cuprinde o singură creatură, şi savanţii putură vedea că descrierea istoricului fusese corectă.

Creatura avea doi ochi, aşezaţi foarte aproape unul de altul, dar celelalte detalii faciale rămîneau obscure. Mai exista, de asemenea, un orificiu mare, în partea de jos a capului, care se închidea şi se deschidea continuu. Probabil avea vreo legătură cu respiraţia creaturii.

Savanţii priveau fascinaţi cum strania fiinţă este implicată într-o serie de aventuri fantastice. Exista un conflict incredibil şi violent cu o altă creatură, uşor diferită şi se părea că amîndouă urmau să moară ucise. Dar, cînd disputa se încheie, şi una şi cealaltă păreau neatinse.

Apoi urmă o cursă furibundă de-a lungul a kilometri întregi, într-un dispozitiv mecanic cu patru roţi, în stare de o extraordinară capacitate de locomoţie. Cursa se încheie într-un oraş plin cu alte vehicule ce se mişcau în toate direcţiile cu viteze colosale. Aşa că nimeni nu fu surprins să vadă două dintre ele întîlnindu-se bot în bot cu consecinţe dezastruoase.

După asta evenimentele se complicară şi mai mult. Era acum clar că vor fi necesari mai mulţi ani pentru a analiza şi înţelege tot ce se întîmpla. Devenea, de asemenea, clar că înregistrarea era o operă de artă, ceva stilizat, mai degrabă, decît o reproducere fidelă a vieţii aşa cum existase în realitate pe a Treia Planetă.

Deşi proiecţia se apropia de sfîrşit, majoritatea savanţilor se simţeau complet derutaţi. Finalul era o vînzoleală de nedescris în care creatura ce fusese centrul aten-

ţiei declanşă deznodămîntul. Apoi imaginea se contractă la dimensiunile unui cerc, centrat pe capul creaturii.

Iar ultima secvenţă reprezenta imaginea mărită a figurii sale exprimînd, cu siguranţă, anumite emoţii foarte profunde. Nimeni, însă, nu putea ghici dacă era vorba de mînie, durere, sfidare, resemnare sau altceva. Imaginea dispăruse. Pentru o clipă, o serie de litere apărură pe ecran, apoi totul se sfîrşi.

Preţ de cîteva momente se lăsă o linişte desăvîrşită ; se auzea doar clipocitul valurilor pe nisip. Savanţii erau mult prea derutaţi pentru a mai vorbi. Imaginea efemeră a civilizaţiei Pămîntului avusese un efect demolator asupra conştiinţei lor. Apoi, pe măsură ce implicaţiile a ceea ce văzuseră deveneau mai clare, grupuri, grupuri începură să vorbească, mai întîi în şoaptă, apoi din ce în ce mai tare. În cele din urmă, Istoricul le solicită iar atenţia şi se adresă din nou adunării.

„Sîntem pe cale să iniţiem, spuse el, un vast program de cercetări pentru a extrage toate cunoştinţele disponibile din această înregistrare. Au fost făcute mii de copii în vederea distribuirii ei tuturor cercetătorilor. Fiecare îşi va spune părerea în domeniul său de activitate. Mai ales pe psihologi îi aşteaptă o muncă imensă.

Nu mă îndoiesc, însă, de reuşită. Peste încă o generaţie, cine ştie cîte lucruri interesante nu vom mai afla despre această rasă minunată. Înainte de a ne despărţi propun să-i mai privim odată pe îndepărtaţii noştri veri, a căror înţelepciune poate că a depăşit-o pe a noastră, dar de la care ne-a rămas atît de puţin".

Încă o dată imaginea finală a apărut pe ecran, nemişcată, de data aceasta, pentru că proiectorul se oprise. Cu o deplină veneraţie Savanţii priveau la figura din trecut, în timp ce micuţul biped îi privea, la rîndul său, cu expresia lui caracteristică de aroganţă provocatoare.

Pentru restul timpurilor ea urma să simbolizeze rasa umană. Psihologii de pe Venus îi vor analiza acţiunile şi-i vor privi fiecare mişcare pînă cînd vor putea să-i reconstituie mintea. Mii de cărţi vor fi scrise despre ei. Complicate teorii vor fi avansate pentru a le explica comportamentul.

Dar toată această muncă, toată această cercetare, va fi teribil de zadarnică. Poate de aceea mîndra şi singu-

ratica făptură de pe ecran zîmbea sardonic Savanţilor care declanşaseră îndelungata şi infructuoasa lor cercetare.

Secretul ei va rămîne intact tot atît de mult cît va dura Universul, pentru că nimeni nu va putea vreodată să citească scrierile pierdute ale Pămîntului. De milioane de ori, în vremurile care vor urma, aceste ultime cuvinte vor străluci pe ecran şi nimeni nu va putea să le înţeleagă sensul :

O PRODUCŢIE WALT DISNEY

În româneşte de *Mihai Bădescu*

Cristian Tudor Popescu

Imposibilul probabil

*GET * 00 : 00 : 00* Cele cinci motoare ale primei trepte bubuie atît de năpraznic încît spectatorii mai slabi de înger sînt pentru cîteva clipe convinşi că superbul colos înalt de 120 metri va sfîrşi prin a exploda pur şi simplu. În momentul tracţiunii maxime, computerul coordonator comandă retragerea braţelor metalice care fixează nava de rampa de lansare. Sistemul de pompe inundă platforma cu un debit de 3 150 l de apă pe secundă ; 3 000 de tone de combustibil, metal masiv şi electronică plus 224,5 kg de material uman se ridică într-o miraculoasă verticalitate deasupra peninsulei Florida, spre cerul senin al zilei de 16 iulie 19.... A.D. *GET 27 : 14* Caldrin : Privesc prin telescopul monocular. Se văd bine toate insulele din Mediterana, Majorca, Minorca, Sardinia, Corsica, e ceaţă în nordul Peninsulei Italice, cîţiva nori cumulus deasupra Greciei. Insulele Britanice sînt de un verde mai pronunţat decît Spania sau Insulele Mediteranei.

*GET 28 : 40 MMC*** : Aud muzică sau mi se pare ?

Nollins : Caldrin cîntă... „Pasează-mi cîrnatul".

GET 57 : 00 Armstrange : Aţi zis că transmisia merge, da ?

MCC : Exact, şi aveţi o mare audienţă : în afară de SUA, sînteţi recepţionaţi în Japonia, Europa de Vest şi cea mai mare parte a Americii de Sud. Toată lumea e mulţumită de calitatea imaginii şi apreciază marele show.

---

* GET — Ground Elapsed Time — Timp scurs la sol.

** MCC — Mission Control Center — Centrul de control al misiunii.

GET 93 : 28 Armstrange : Am detectat aproape toate reperele terenului de aselenizare cu care am fost familiarizaţi.

MCC : O legendă veche povesteşte că o frumoasă chinezoaică, pe nume Chan Gŏ, a trăit acolo patru mii de ani. Se pare că a fost surghiunită pentru că ar fi furat de la soţul ei elixirul nemuririi. Puteţi să vă uitaţi după însoţitorul ei, un iepuroi chinezesc uşor de localizat pentru că stă întotdeauna pe picioarele din spate în umbra arborelui de scorţişoară.

Nollins : O să fim cu ochii pe fata cu iepure.

GET 1109 : 30 Armstrange : Pentru cei care n-o cunosc, voi descrie acum placă comemorativă. Mai întîi sînt gravate cele două emisfere pămînteşti. Dedesubt scrie : Aici, oameni de pe planeta Pămînt au pus pentru prima oară piciorul pe Lună. Iulie 19... Anno Domini. Acest eveniment este dedicat păcii în întreaga lume. Urmează apoi semnăturile membrilor echipajului şi cea a preşedintelui SUA.

MCC : Roger. Vrem să vă avem un minut în obiectiv. Preşedintele vrea să vă spună cîteva cuvinte.

Armstrange : Este o onoare pentru noi.

MCC : Domnule Preşedinte, puteţi începe.

Preşedintele : Vă vorbesc prin telefon din Biroul Oval al Casei Albe. Aceasta este cea mai memorabilă convorbire telefonică a tuturor timpurilor. Pur şi simplu nu vă pot spune cît sînt de mîndru. Pentru toţi americanii acesta va fi cel mai frumos moment din viaţă şi sînt sigur că popoarele lumii întregi participă împreună cu noi la această sărbătoare. Pentru că, prin ceea ce aţi făcut voi, cerul a devenit o parte din lumea omului, şi faptul că ne vorbiţi din Marea Liniştii ne face să ne gîndim la dublarea eforturilor noastre pentru a aduce pacea şi liniştea pe Pămînt. Pentru un unic moment în întreaga istorie umană toţi oamenii de pe Pămînt sînt unul. Uniţi în mîndria lor pentru fapta voastră şi în rugăciunile înălţate întoarcerii voastre cu bine.

Armstrange : Vă mulţumim, domnule preşedinte. Este o mare onoare şi un privilegiu pentru noi să reprezentăm nu numai SUA ci şi toţi oamenii paşnici, indiferent de naţionalitate.

Preşedintele : Şi noi vă mulţumim mult şi sperăm din tot sufletul, cu toţii, sperăm, să vă vedem joi pe Stallion.

Caldrin : Şi noi sperăm asta foarte mult domnule preşedinte.

GET 194 : 50 Modulul de comandă, adică tot ce-a mai rămas din giganticul turn care părăsea Florida cu opt zile în urmă, se pregăteşte să pătrundă în îngustul coridor de reintrare în atmosferă. Ieşirea din limitele coridorului înseamnă fie pierderea în vid fără posibilitate de întoarcere, fie arderea prematură a scutului termic.

MCC : Sînteţi pe coridor. Aveţi drum deschis pentru amerizare.

Armstrange : Vă asigur că apreciem mult treaba asta.

Zona de aer supraîncălzit şi ionizat care se formează în vecinătatea scutului termic împiedică total propagarea undelor radio şi comunicarea astfel întreruptă nu va mai fi reluată niciodată.

Armstrange îşi reveni primul. În cabină era o căldură insuportabilă. „Am aterizat, dar unde naiba ?“ A fost un şoc mult prea puternic pentru o amerizare normală.

Caldrin şi Nollins se dezmeticeau treptat şi ei. Cu mişcări greoaie, nesigure, începură să îmbrace costumele izolatoare. Armstrange acţionă pîrghia care deschidea simultan toate cele douăsprezece zăvoare ale trapei laterale, facilitate introdusă după ce Grissom, White şi Chafee arseseră de vii în ianuarie 1967. Nici un rezultat. Încercă să manevreze fiecare zăvor în parte şi constată că trapa era înţepenită, probabil din cauza căldurii excesive.

— Sus, zise Caldrin. Era singura lor şansă, trapa de comunicare cu modulul lunar.

Aici pîrghia de deschidere funcţionă fără greş din prima încercare. Armstrange văzu întîi cerul şi nişte frunze. Apoi se ridică în braţe şi ieşi pe carcasa exterioară.

În faţă zidul verzui-negricios al junglei. În spate, apele tulburi, mocirloase ale unui rîu mare, poate chiar un fluviu. Modulul era împlîntat aproape pînă la jumătate în mlaştina de lîngă ţărm, parașutele de frînare se întinseseră pe copacii de pe mal.

Armstrange avu cîteva clipe o impresie de déjà vu. Apoi îşi aminti. Prin anii 50 fusese doborît în timpul unei misiuni de luptă şi se prăbuşise cu bine.

— Cred că sîntem undeva în Orient.

— Ce te face să crezi ? Am putea la fel de bine să fim în Africa sau în America de Sud, spuse mohorît Caldrin.

— N-are nici o importanţă, băieţi. Absolut nici o importanţă. Oricum, în maximum cîteva ore vom fi recuperaţi.

Armstrange se întoarse brusc spre dreapta. Din hăţiş apăruse un om, ţinînd în mînă un pistol-mitralieră. Şuieră cîteva cuvinte într-o limbă necunoscută şi ameninţă cu arma.

— V-am spus eu că sîntem în Orient, zise calm Armstrange. Hei !, mai spuse zîmbind şi ridică braţele făcînd un pas înainte.

În aceeaşi clipă, omul deschise focul. Trase pînă cînd goli încărcătorul şi ţeava automatului se încinse. Armstrange se răsuci şi căzu cu faţa în nămol. Caldrin şi Nollins se prăbuşiră pe cuirasa modulului, fără un geamăt. Bodogănind, trăgătorul se duse să izbească cu patul armei în capul lui Nollins care mai mişca încă. Pe urmă plecă.

El nu auzise niciodată de Shepard, Grissom, Glenn, Schirra, Cooper, Young, McDivitt, White, Conrad, Borman, Lovell, Stafford, Scott, Cernan, Gordon, Eisele, Cunningham, Armstrange, Caldrin, Nollins. Ştia în schimb al cui e steagul de pe umărul stîng al costumelor.

Robert Sheckley

Lumea pe care ţi-o doreşte inima

Dl. Wayne trecu de mormanele de moloz cenuşiu ce-i veneau pînă la umăr, şi iată-l la Magazinul Lumilor. Arăta exact aşa cum i-l descriseseră prietenii : o baracă mică făcută din scînduri, părţi de maşini, o bucată de tablă zincată şi cîteva rînduri de cărămizi sfărîmate, totul spoit cu o vopsea albastră spălăcită.

Privi înapoi de-a lungul potecii tăiate prin moloz, să se asigure că nu fusese urmărit. Îşi îndesă mai bine pachetul sub braţ ; apoi, puţin speriat de propria-i îndrăzneală, deschise uşa şi se strecură înăuntru.

— Bună dimineaţa, zise proprietarul.

Corespundea şi el exact descrierii : un bătrîn înalt, cu privirea vicleană, cu ochii înguşti şi colţurile gurii lăsate în jos. Îl chema Tompkins. Şedea într-un balansoar vechi, pe a cărui spetează stătea cocoţat un papagal albastru cu verde. Mai era încă un scaun în încăpere, şi o masă. Pe masă — o seringă ruginită.

— Am auzit de prăvălia dumneavoastră de la nişte prieteni, spuse dl. Wayne.

— Atunci ştii preţul, spuse Tompkins. Ai adus ?

— Da, spuse dl. Wayne, arătînd pachetul. Dar mai întîi aş vrea să întreb ceva...

— Toţi vor să întrebe ceva, zise Tompkins către papagal, care clipi din ochi. Dă-i drumul, întreabă.

— Vreau să ştiu ce se întîmplă de fapt.

Tompkins oftă :

— Uite ce se-ntîmplă. Îmi plăteşti taxa. Îţi fac o injecţie care te scoate din funcţiune. Apoi, cu nişte chestii pe care le am eu în spatele magazinului, îţi eliberez mintea.

Tompkins zîmbea în timp ce spunea toate acestea, iar enigmaticul său papagal părea să zîmbească şi el.

— Ce se întîmplă după aceea ? întrebă dl. Wayne.

— Mintea ta, liberă de trup, va putea să aleagă dintre nenumăratele lumi virtuale de care Pămîntul se leapădă în fiecare secundă a existenţei sale.

Rînjind, Tompkins încetă să se mai legene în balansoar şi începu să dea semne de însufleţire.

— Da, prietene, deşi poate nu te-ai gîndit niciodată, din momentul în care Pămîntul ăsta zdrobit s-a născut din pîntecele de foc al Soarelui, a renunţat la lumile sale alternat-probabile. Lumi fără sfîrşit, emanînd din evenimente mari şi mici : fiecare Alexandru şi fiecare amoebă creînd lumi, aşa cum undele se propagă pe faţa lacului, indiferent cît de mare ori de mică e piatra pe care-o arunci. Oare nu aruncă fiecare lucru o umbră ? Vezi tu, prietene, Pămîntul însuşi are patru dimensiuni ; drept urmare, aruncă umbre tridimensionale, proiecţii materiale palpabile ale ipostazelor succesive prin care trece clipă de clipă în devenirea sa. Milioane, miliarde de Pămînturi ! O infinitate de Pămînturi ! Şi mintea ta, eliberată graţie mie, va putea să aleagă oricare din aceste lumi, şi să trăiască o vreme în ea.

Stingherit, dl. Wayne îşi dădea seama că Tompkins vorbea ca un circar, promiţînd minunăţii care pur şi simplu nu pot exista. Da, îşi aminti dl. Wayne, i se întîmplaseră şi lui unele lucruri în viaţă, pe care niciodată nu le-ar fi crezut posibile. Niciodată ! Aşa că, poate, minunile de care vorbeşte Tompkins vor fi şi ele posibile.

Dl. Wayne zise :

— Mi-au spus prietenii că...

— Că sunt un escroc clasa-ntîi ? întrebă Tompkins.

— Unii asta or fi vrut să dea de înţeles, spuse dl. Wayne precaut. Dar eu încerc să judec cu mintea mea. Au mai zis că...

— Ştiu eu ce-au mai zis prietenii ăştia, cu mintea lor murdară. Ţi-au vorbit de satisfacerea dorinţelor. Despre asta vrei s-auzi ?

— Da, zise dl. Wayne. Mi-au spus că orice îmi doresc... orice vreau...

— Exact, spuse Tompkins. Nici nu poate fi altfel. Ai de ales între o infinitate de lumi. Mintea ta alege, dar e ghidată numai de dorinţă. Dorinţa ta cea mai adîncă este

singurul lucru care contează. Dacă ai nutrit vreodată gîndul secret de a ucide...

— O, nu, niciodată, niciodată ! strigă dl. Wayne.

— ...atunci vei merge într-o lume unde *poţi* ucide, unde te poţi tăvăli în sînge, unde poţi să-l întreci pe Sade sau pe Cezar, sau pe cine ţi-o fi idolul. Ori, vrei cumva putere ? Atunci vei alege o lume în care tu vei fi Dumnezeu, de fapt şi de drept. Sau poate un moloh însetat de sînge, sau poate un preaînţelept Buddha.

— Mă-ndoiesc că eu...

— Mai sunt şi alte dorinţe, spuse Tompkins. Cerul şi iadul. Orgii, beţie, amor, glorie — tot ce vrei.

— Nemaipomenit ! zise dl. Wayne.

— Da, aprobă Tompkins. Desigur, lista mea nu epuizează toate posibilităţile, toate combinaţiile şi permutările de dorinţe. În fond, ţi-ai putea dori o viaţă simplă, domoală, pastorală, pe vreo insulă din Mările Sudului, printre băştinaşi edenici.

— Asta mi s-ar potrivi mai bine, spuse dl. Wayne, rîzînd puţin ruşinat.

— Dar cine ştie ? întrebă Tompkins. Nici chiar tu singur nu poţi să-ţi cunoşti adevăratele dorinţe. Te-ar putea duce chiar şi la moarte.

— Se întîmplă des ? întrebă dl. Wayne neliniştit.

— Din cînd în cînd.

— N-aş vrea să mor, spuse dl. Wayne.

— Greu ajungi să ţi se-ntîmple aşa ceva, zise Tompkins, privind la pachetul din mîinile d-lui Wayne.

— Dacă spuneţi aşa... Dar cum să ştiu eu că totul se petrece aievea ? Taxa dumneavoastră e foarte mare, practic e tot ce am. Şi, după cîte îmi dau seama, îmi daţi un drog care mă face *să visez*. Tot avutul meu, şi-n schimb — o doză de heroină şi-o droaie de cuvinte frumoase !

Tompkins surîse liniştitor :

— Experienţa n-are nimic de-a face cu drogurile. Şi nici cu senzaţia de vis.

— Dacă e *adevărată*, spuse dl. Wayne uşor iritat, de ce nu pot să rămîn în lumea dorinţei mele pentru totdeauna ?

— La asta lucrez acum, spuse Tompkins. Iată de ce e taxa aşa de ridicată : ca să am materiale, să pot experimenta. Încerc să găsesc un mijloc de a face trecerea definitivă. Pînă acum n-am reuşit să slăbesc firul care-l leagă pe om de propriul său Pămînt — şi care-l trage

înapoi. Nici chiar cele mai sacre mistere n-au putut rupe acest fir, în afară doar de moarte. Dar am eu speranţele mele.

— Ar fi ceva într-adevăr măreţ să reuşiţi, zise dl Wayne politicos.

— Da, ar fi ! strigă Tompkins, într-un brusc acces de pasiune. Căci atunci prăvălia asta prăpădită s-ar transforma într-o trapă de evadare ! Şi totul ar fi pe gratis, pe gratis pentru toată lumea ! Fiecare s-ar duce pe Pământul dorinţelor sale, Pământul care i se potriveşte, lăsînd locul *ăsta* blestemat pradă viermilor şi şobolanilor...

Tompkins se întrerupse la mijlocul frazei şi reluă cu un calm glacial :

— Dar mă tem că prea-mi dau drumul la gură. Nu pot încă să ofer o evadare definitivă de pe Pământ : nu una care să fie altceva decît moartea. Poate că nu voi putea niciodată. Deocamdată tot ce pot să-ţi ofer este o vacanţă, o schimbare, gustul unei alte lumi şi o privire asupra propriilor tale dorinţe. Îmi ştii taxa. Am să ţi-o înapoiez dacă experienţa nu te va mulţumi.

— Asta-i frumos din partea dumneavoastră, spuse dl. Wayne cu deplină seriozitate. Dar mai e şi celălalt aspect despre care mi-au vorbit prietenii. Cei zece ani din viaţă.

— Aici nu se poate face nimic, zise Tompkins, nu pot fi înapoiaţi. Experienţa provoacă o suprasolicitare colosală a sistemului nervos, şi viaţa este scurtată în consecinţă. Este unul dintre motivele pentru care aşa-zisul nostru guvern a declarat ilegale experienţele mele.

— Da, dar n-au strîns şurubul prea tare, spuse dl. Wayne.

— Nu. Oficial, experienţele sunt considerate o escrocherie periculoasă. Dar oficialii sunt şi ei oameni, nu ? Le-ar plăcea şi lor, ca la toată lumea, să părăsească Pământul ăsta.

— Preţul, medită dl. Wayne, strîngîndu-şi la piept pachetul. Şi zece ani din viaţă ! Pentru satisfacerea dorinţelor mele ascunse... Zău, trebuie să mă mai gîndesc.

— Gîndeşte-te, zise Tompkins indiferent.

Tot drumul spre casă, dl. Wayne se gîndi. Cînd trenul ajunse la Port Washington, în Long Island, încă se mai gîndea. Şi, în timp ce-şi conducea maşina de la gară spre casă, se gîndea tot la faţa bătrînă şi vicleană a lui Tompkins, la lumile posibile şi la împlinirea dorinţelor.

Dar cînd păşi pragul casei, trebui să lase afară toate aceste gînduri. Janet, soţia sa, îl aştepta ca să vorbească *el* răspicat cu servitoarea, care băuse din nou. Fiul său, Tommy, avea nevoie de ajutor pentru o barcă ce urma să fie lansată la apă chiar mîine. Iar fetiţa voia să-i povestească despre ce-a făcut la grădiniţă.

Dl. Wayne vorbi frumos dar ferm cu servitoarea. Îl ajută pe Tommy să mai dea un strat de bronz pe fundul bărcii şi ascultă aventurile lui Peggy pe terenul de joacă.

Mai tîrziu, după ce copiii se culcară iar el şi cu Janet rămaseră singuri în salon, ea-l întrebă dacă i s-a întîmplat ceva rău.

— Ceva rău ?

— Am impresia că te frămîntă ceva, spuse Janet. Ai avut o zi rea la birou ?

— Ei, treburile obişnuite...

Desigur că nu-i va spune lui Janet, şi nici altcuiva, că-şi luase o zi liberă ca să se ducă la Tompkins şi la prăvălia lui trăznită. Nici nu va vorbi vreodată despre dreptul fiecărui om de a-şi împlini, o dată-n viaţă, cele mai ascunse dorinţe. Janet, cu judecata ei sănătoasă, n-ar înţelege asta niciodată.

Urmară apoi, la birou, zile extrem de agitate. Pe Wall Street domnea o uşoară panică privitoare la evenimentele din Orientul Mijlociu, cu consecinţe asupra acţiunilor la bursă. Dl. Wayne se puse pe treabă. Încercă să nu se mai gîndească la împlinirea dorinţelor cu preţul întregii sale averi şi cu zece ani din viaţă pierduţi pentru totdeauna. Era o tîmpenie ! Bătrînul Tompkins trebuia să fie nebun !

La sfîrşit de săptămînă mergea cu Tommy, cu barca în larg. Bătrîna lor barcă se ţinea încă foarte bine, nu lua apă deloc. Tommy îşi dorea o nouă pereche de pînze, dar dl. Wayne se opuse categoric. Poate la anul, dacă piaţa va fi mai bună. Deocamdată trebuie să se descurce cu ce are.

În cîte-o seară, după ce adormeau copiii, el şi cu Janet ieşeau cu barca în larg. Peste apele Atlanticului, în Long Island Sound, se lăsa liniştea şi răcoarea. Barca aluneca tăcută pe lîngă clipitul luminos al balizelor, spre luna rotundă şi galbenă.

— *Ştiu* că ai ceva pe suflet, zise Janet.

— Dragă, te rog !

— Îmi ascunzi ceva ?

— Nimic !

— Eşti sigur ? Eşti absolut sigur ?

— Absolut sigur.

— Atunci cuprinde-mă pe după umeri. Aşa...

Şi barca luneca în voia ei o vreme, dusă de curent. Dorinţă şi împlinire... Dar veni toamna şi barca trebui pusă la adăpost. Cursurile la bursă se stabilizară, dar Peggy se îmbolnăvi de pojar. Tommy voia să ştie ce diferenţă este între bombele obişnuite, bombele atomice, bombele cu hidrogen, bombele cu cobalt şi toate celelalte feluri de bombe de care erau pline ziarele. Dl. Wayne îl lămuri cum se pricepu. Şi servitoarea plecă pe neaşteptate.

Cu dorinţele secrete totul era în regulă. Poate că ar fi dorit să ucidă pe cineva, sau să trăiască pe vreo insulă în Mările Sudului. Dar avea responsabilităţi pe care nu le putea neglija. Avea doi copii de crescut, şi o soţie mai bună decît merita.

Poate mai încolo, pe la Crăciun...

Dar în toiul iernii izbucni un incendiu în camera de oaspeţi din cauza unor fire de curent greşit instalate. Pompierii stinseră vîlvătaia fără pagube prea mari, şi nimeni nu păţi nimic. Dar pentru un timp orice gînd la Tompkins îi ieşi din cap. Întîi trebuia reparat dormitorul, căci dl. Wayne era foarte mîndru de vechea şi eleganta lui casă.

Afacerile îşi continuau cursul lor frenetic şi nesigur din cauza situaţiei internaţionale. Rachetele intercontinentale, bombele atomice... Dl. Wayne petrecea zile lungi la birou, şi uneori şi serile. Tommy se îmbolnăvi de oreion. Trebuiră schimbate ţiglele la o parte din acoperiş. Şi pe urmă veni primăvara şi, odată cu ea, vremea să lanseze din nou barca la apă.

Trecuse un an, şi timp să se gîndească la dorinţele secrete nu prea avusese. Poate la anul. Între timp...

*

— Ei ! zise Tompkins. Te simţi bine ?

— Da, foarte bine, zise dl. Wayne. Se ridică de pe scaun şi se frecă la frunte.

— Vrei să-ţi dau taxa înapoi ? întrebă Tompkins.

— Nu. Sunt foarte mulţumit de experienţă.

— Totdeauna-i aşa, zise Tompkins, trăgînd complice cu ochiul către papagal. Ia spune, tu cu ce te-ai distrat ?

— O lume din trecutul apropiat, spuse dl. Wayne.

— O mulţime-s aşa. Şi ce-ai aflat despre dorinţele tale ascunse ? Ce-a fost, crimă ? Sau insula din Mările Sudului ?

— N-aş vrea să discut despre asta, spuse dl. Wayne politicos dar ferm.

— Cei mai mulţi nu vor să discute asta cu mine, zise Tompkins îmbufnat. Al naibii să fiu dacă ştiu de ce.

— Fiindcă... ei bine, eu cred că lumea tainică a dorinţelor fiecăruia e într-un fel sacră. Fără nici o supărare... Credeţi că aţi putea-o face să dureze ? Lumea pe care şi-o alege fiecare, vreau să spun ?

Bătrînul strînse din umeri :

— Încerc. Dacă voi reuşi, ai să afli. Toată lumea va afla.

— Da, aşa cred şi eu.

Dl. Wayne desfăcu pachetul şi puse conţinutul pe masă. Pachetul conţinea o pereche de cizme cazone, un cuţit, două colace de sîrmă de cupru şi trei cutii mici cu conserve de carne.

Ochii lui Tompkins sclipiră un moment :

— Foarte bine, spuse. Mulţumesc.

— La revedere, spuse dl. Wayne. *Eu* vă mulţumesc.

*

Dl. Wayne ieşi din prăvălie şi o luă grăbit pe poteca tăiată prin moloz. Dincolo de ea, cît vedea cu ochii, se aşterneau cîmpuri întinse de moloz, cenuşiu şi cafeniu şi negru. Întinse de jur-împrejur, pînă la limita fiecărui orizont, aceste cîmpuri se formaseră din rămăşiţele contorsionate ale oraşelor, din rămăşiţele carbonizate ale copacilor şi din acea cenuşă albă şi fină care fusese cîndva carne şi os omenesc.

— Ei, îşi spuse dl. Wayne, cel puţin să nu zicem că n-am arătat ce putem.

Acel an din trecut îl costase tot avutul lui, plus zece ani aruncaţi de bună voie pe apa sîmbetei. Să fi fost vis ? Chiar şi-aşa, şi tot a meritat ! Dar acum trebuie să lase deoparte orice gînd la Janet şi la copii. Era ceva definitiv

încheiat, doar dacă Tompkins n-avea să-şi pună la punct experienţele. Acum trebuia să se gîndească la propria-i supravieţuire.

Cu ajutorul micului contor Geiger de la mînă îşi găsi o cărare dezactivată printre mormanele de moloz. Numai de-ar ajunge înapoi în adăpost înainte de lăsarea întunericului, înainte de-a ieşi şobolanii. Şi dacă nu se grăbeşte, mai pierde şi raţia de cartofi pentru seară.

În româneşte de *Ioana Robu*

Răscoala

Adam, unul dintre soldaţii model ai Forţelor de descurajare de pe Mo, îşi îndeplinea sarcinile conştiincios şi era de acord cu politica generalilor săi în privinţa băştinaşilor.

Într-un timp, la Statul Major sosiră mai multe informaţii despre o iminentă răscoală. Fură scotocite toate cartierele, se căutară cu înverşunare depozite de armament şi aeroporturi clandestine. Fără rezultat.

Participînd la una dintre aceste acţiuni de anvergură, Adam arestă doi indivizi suspecţi care surîdeau mai tot timpul şi care încercaseră să-l corupă invitîndu-l la un joc cu zaruri.

Drept recompensă, bravul soldat primi o permisie de şapte zile.

În timp ce, în zori, se pregătea de plecare în cazarma HGOO8, Adam îşi făcu planuri ambiţioase pentru timpul pe care avea să-l petreacă acasă. După ce-şi aşeză hainele în mica lui valiză, alergă în baie să se bărbierească. Oglinda i se păru mai sus ca de obicei, dar puse acest lucru pe seama camarazilor săi, care obişnuiau din cînd în cînd să se ţină de farse.

Întors însă în dormitor, constată că, sub păturile lor argintii, camarazii lui se micşoraseră. Adam îşi spuse că e o iluzie optică, generată de oboseala marşurilor din ultimile zile.

Privind întîmplător pe fereastră, scoase un strigăt de uimire. Dincolo de poarta cazărmii se zăreau o mulţime de băştinaşi surîzători care dansau în chip ciudat. În

curte, printre tancuri, ALŢI băştinaşi, îmbrăcaţi în uniformele Forţelor de descurajare, dansau şi ei la fel de ciudat. Speriat, Adam îşi pipăi chipul apoi, gest reflex, îşi apucă arma şi alergă pe scări să pună capăt acelui fenomen misterios. După cîteva clipe, pe platou ieşi un băştinaş sùrîzător care începu să danseze şi care nu ştia deloc la ce i-ar fi putut fólosi obiectul metalic pe care îl ţinea în mînă.

O falie în timp

Și totuși, fără să-mi dau seama, duceam dorul munților. Într-o dimineață m-am deșteptat dintr-un vis căruia îi rețineam sub pleoape ultimele pîlpîiri. Erau acolo, foarte clar și foarte aproape, imagini cărora le-am întîrziat cît am putut destrămarea, ezitînd între somn și momentul deplinei lucidități, convins că voi recunoaște locurile. Convingerea aceasta apăruse fulgerător, cînd unele detalii ale visului dăduseră minții mele semiadormite impresia că străbăteam un spațiu cunoscut, un peisaj prin care mai trecusem altă dată. Toată ziua, apoi, m-am gîndit la munți, retrăind scene și senzații de demult. Îmi aminteam în special o expediție de unul singur, în Carpații vestici. Poate că era un capriciu al memoriei, pentru că, firește, aceea nu fusese nici singura mea ieșire în spațiul montan, nici cea mai spectaculoasă. Cunoșteam înălțimi mai mari și mai greu de atins, trecusem prin emoții mai violente în canioanele din Colorado, de pildă. Însă ceea ce văzusem în alte părți ale planetei nu anula, în timp, impresiile călătoriei pe care o făcusem cam la vîrsta lui Al, trăindu-mi descoperirile cu înfrigurare, cu intensitatea dată de fantezia și entuziasmul ușor naiv al primei tinereți.

— Nu știu ce ai, mi-a spus Al, de dimineață nu-ți mai ies din cap munții ăia. În cîteva rînduri am intervenit ca să corectez niște impulsuri pe care le-ai dat greșit. Ai să strici toți coloranții !

Nu trebuia să-i explic, totuși. Al îmi înțelegea gîndurile cu destulă ușurință și la fel și eu pe ale lui. Mă mustra cu o bucurie ascunsă, a fiului ajuns în anotimpul independenței. Îi înțelegeam sentimentele, și cred că am

zîmbit în aşa fel încît Al s-a văzut descoperit şi poate că s-ar fi supărat, dar nu i-am dat răgaz. Ca să ies eu însumi din starea aceea nedefinită, de tulbure vegetare însoţită de un total dezinteres faţă de problemele obişnuite ale zilei, i-am propus să lăsăm totul baltă şi să ne repezim în munţi, să uităm de toate, şi de coloranţi, şi de sîcîielile vecinilor, nemulţumiţi din cauza unei defecţiuni la sistemul de alimentare cu energie, defecţiune de care Al nu părea să fie străin.

— Să mergem în munţi, i-am spus, cunosc acolo nişte locuri excepţionale, vreau să ţi le arăt şi ţie.

L-am *simţit* bucurîndu-se de neaşteptata evadare pe care i-o propuneam. Într-un timp record, a selectat problemele care se puteau rezolva fără supraveghere şi am mai pierdut apoi o vreme, pînă spre seară, cu reprogramarea maşinilor. Ne-am culcat obosiţi, însă gîndul apropiatei expediţii în afara limitelor cotidiene ne surîdea şi-i dădea emoţii în primul rînd lui Al. Dar şi mie.

Seara, Al nu uită să-i vorbească Magdei, i-a spus că o să-l iau cu mine în munţi şi că îi va fi dor de ea acolo. „Dar mi-e dor şi aici !“, zicea, iar buna mea Magda, care abia se trezise şi îşi pregătea prînzul în mijlocul oceanului, pe o insulă polineziană, lăcrimă şi ne promise să nu întîrzie acolo mai mult decît o cerea misiunea ei. „O să ne revedem curînd !“, ne-a asigurat ea, urîndu-ne succes şi petrecere bună. Apoi, numai mie, mi-a cerut să am grijă de Al şi ne-am despărţit cu un oftat puţin cam teatral, care făcea parte din jocul nostru peste distanţe. „Casa e pustie fără tine“, i-am spus, înainte de a întrerupe legătura, iar Magda mi-a zîmbit aşa cum numai ea ştie să zîmbească şi m-am culcat cu zîmbetul acela întipărit sub pleoape.

Zorii ne-au găsit în aer, cu apărătoarele pentru obraz coborîte ca să putem străbate spaţiul rece al începutului de ziuă. Al dorea să zburăm mai sus, şi o vreme i-am făcut pe plac, dar numai atîta cît credeam că suportă pentru început, fără forţări inutile, micile noastre aparate. Aveam nevoie de toată capacitatea lor acolo, în munţi, ca să nu rămînem prizonierii nesfîrşitelor povîrnişuri de piatră şi ai pădurilor multiseculare. Poate că ar fi fost şi asta o soluţie de vacanţă, dar mie, atunci, îmi surîdea mai puţin decît, poate, lui Al.

Era lumină puţină încă, exceptînd-o pe cea artificială a oraşului. Constelaţiile, în poziţia lor dinspre ziuă, ne-ar

fi putut dirija zborul chiar în lipsa aparatelor de orientare. Prin costume, frigul pătrundea prea puțin, abia ca o atingere neplăcută, și doar uneori îmi simțeam pielea tremurînd scurt, străbătută de un frison ; apoi, repede, reveneau senzațiile obișnuite ale zborului. Al se lăsase furat de plăcerea plutirii prin aer, recepționam semnele euforiei lui, și, încetul cu încetul, m-am simțit antrenat eu însumi într-o stare euforică. Era ca și cum fantezia proaspătă a lui Al, contaminîndu-mă, îmi vitaliza sensibilitatea și mă obliga astfel să percep cu acuitate detaliile acelui început de zbor în doi.

Lăsarăm departe în urmă caruselul luminos al orașului ; altele își bolteau spre sud și spre nord aureolele, din ce în ce mai vagi, mai șterse în pîcla prin care cerul, sub continua invazie a luminii solare, se făcea simțit deasupra și împrejur, peste pămîntul cenușiu. Apoi se lumină de ziuă, soarele mă orbi puțin, cînd, întorcîndu-mă la o exclamație a lui Al, l-am descoperit zbătîndu-se leneș între două ațe de nor, vineții, abia scăpat de sub orizont. Și am putut vedea munții, departe, în sensul zborului nostru, iar de atunci înainte ne-au reținut toată atenția, cu magnetismul lor subtil și bine cunoscut.

Cum orizontul revărsa lumină, jos umbrele se risipeau, permițîndu-ne să urmărim panglica subțire a unui rîu, tot mai subțire și tot mai șerpuită pe măsură ce se apropia de munții vag sugerați în față — tente viorii plutind în aburul dimineții. Abia tîrziu, cînd ne-am apropiat destul, și-au reliefat pe deplin masivitatea. Între timp, soarele săltase pe cer, se făcuse mai cald ; am avut chiar și un mic incident cu instalația termică a costumului lui Al, dar nu cine știe ce, operația nu cerea multă precizie și, înțelegîndu-ne, i-am executat-o din zbor, ca să nu mai pierdem vremea degeaba. „Intrăm în munți, tată !", mi-a comunicat la un moment dat Al, ca și cum altfel n-aș fi observat schimbările de relief de sub noi, dar cred că peisajul, un adevărat spectacol pentru ochi, îl încînta într-o asemenea măsură că nu mai avea astîmpăr. Și din nou mi-a părut bine că-l luasem să mă însoțească, voiam să regăsesc niște locuri încă sălbatice, să i le arăt, dacă scăpaseră cumva de invazia civilizației în răstimpul trecut de la ultima mea vizită acolo. Nu eram chiar atît de sigur că scăpaseră toate, auzisem despre niște lucrări începute de curînd în munți, cercetări sau exploatări, nu știam cu precizie.

— Ei bine, vom vedea ! i-am spus lui Al. Ne vom convinge acolo.

Dar m-aș fi bucurat să nu se fi atins nimeni de locurile acelea. Și, dealtfel, exista spațiu destul, iar pădurile puteau înghiți în adîncurile lor, ca o nesfîrșită protoplasmă verde, toate instalațiile și toate mașinile pe care omul le-ar fi transportat acolo. Așa gîndeam atunci, planînd la o oarecare înălțime peste cocoașele verzi, despărțite prin văi înguste, împădurite și ele bogat. Relieful creștea, își boltea sub noi înălțimile încă netede, alternînd pădurile cu pășuni, iar ochiul mi se îmbătase de atîta culoare dezlănțuită. Nările mi se umpluseră de mirosuri vegetale și de oxigen proaspăt, rece și amețitor. Era o vară timpurie, dar munții n-au anotimp, zic eu, ori au unul al lor, etern, un anotimp al vibrației estetice.

Ne-am ridicat mai sus, fiindcă vîrfurile brazilor veneau uneori primejdios de aproape, cum treceam peste creste, pentru ca imediat covorul verde să se prăbușească în străfundurile vreunei văgăuni, spînzurînd pe coastele abrupte, într-o încremenire mută și solidă, pînă acolo unde firul sinuos al apei punea capăt adîncului, limitînd în spațiu beția vizuală. În cîteva rînduri m-am simțit pătruns de un tremur ciudat, o vibrare scurtă a mușchilor, cum te-ar străbate repede un fior cald. Am pus asta pe seama exploziei de frumusețe cu care munții ne întîmpinau și abia mai tîrziu, mult mai tîrziu, am făcut legătura cu experiențele care începuseră acolo, jos, la adăpostul pădurilor.

Din urma noastră, soarele răsturna în văi umbre enorme, reci.

— Te duc, l-am prevenit pe Al, într-o vale de care ai să-ți amintești toată viața.

Și mă gîndeam la locul acela cu nume ciudat de arhaic, Valea Iadului, despicătura care se adîncea în inima munților, împreună cu apa ei înspumată de lespezile unui teren colțuros, parcă zdruncinat de un cutremur, demult, în alte ere geologice. Lăsarăm spre sud masivul mîncat de ploi și vînturi pînă la vinele crăpate ale granitului și alte piscuri, ce se înfățișau privirii mai spre orizont, plutind în nori albicioși, ca niște iluzii. Și ne continuarăm drumul spre vest, trecînd iarăși prin fluxurile acelea care ne umpleau corpurile de furnicături, iar Al era fericit, zburda alături, forțîndu-și aparatul în cele mai neașteptate

tate figuri aeriene, se juca şi nu mult mi-ar fi trebuit să-i „calc“ pe urme, să-l imit.

Am depăşit o culme, trecînd printr-o ceaţă uşoară, care izvora din susul munţilor şi curgea leneş, spintecată în vîrfurile ascuţite ale brazilor. Înaintam cu viteză redusă, ridicaserăm vizierele şi simţeam pe obraz atingerea lipicioasă a aburului îngheţat. Al îmi spunea ceva, din dreapta, şi l-am auzit poticnindu-se în mijlocul frazei, cu un geamăt care aducea a oftat, iar pentru o fracţiune de secundă l-am pierdut din ochi, dispăruse. N-am avut însă timp să raţionez, am căzut eu însumi sau am încercat o senzaţie de cădere, nu mai ştiu exact. Peste încă o secundă l-am descoperit pe Al, plutea cu vreo cincizeci de metri mai jos şi aluneca într-o parte, într-o planare periculoasă, pentru că nu-şi mai controla zborul, sau nu mai putea să şi-l controleze. „Concentrează-te !“, i-am poruncit în gînd, şi, imediat, Al şi-a revenit, destinzîndu-şi corpul pe cînd se redresa şi se pregătea să ia înălţime. Ajuns alături, am observat că faţa îi era palidă, avea întipărită pe ea o uimire fără margini şi mai ales ochii i se dilataseră într-o expresie întrebătoare, uşor caraghioasă.

— N-ai păţit nimic ? l-am întrebat, îngrijorat de paloarea lui, dar el nu mi-a răspuns, a ridicat o mînă cerîndu-mi să ascult. Şi într-adevăr, de departe, de foarte departe, veneau bubuituri surde, repetate îndelung de un ecou înăbuşit.

Am presupus că era vorba de experienţele celor din munţi, dar Al privea tot mai nedumerit în jur şi întrebarea lui, pe un ton neverosimil, vibră apoi între cer şi pămînt, ca o materializare a uimirii :

— Oh, tată ! Spune-mi, unde sîntem ?

— În Valea Iadului, firește ! l-am asigurat, crezînd că recunosc locurile şi, de fapt, nu greşeam, intrasem în partea superioară a văii, iar pîrîul spumega în albia lui colţuroasă, jos, la îmbucătura dintre pante.

— Nu asta ! a strigat. Uite colo !

Avea braţul întins, arătîndu-mi în lungul văii, peste cîteva înălţimi mai scunde, o zonă în care se amesteca bradul cu foioasele, pentru că în nici un caz culoarea aceea ruginie nu putea fi a crengilor de brad. Apoi am înţeles ce voia să spună şi că-l uimise pe bună dreptate culoarea ruginie, care n-avea ce căuta în păduri la începutul verii, dacă nu cumva se datora capriciului unui modelator de

climă. Dar parcă și soarele era mult prea slab pentru anotimp, mult prea jos și rece. Ne *întîmpina*, ajuns într-un mod neverosimil la scăpătat, deși cu numai cîteva minute în urmă lumina lui ne proiectase umbrele *în față*, cum zburam spre apus. Era rece, rece de-a binelea, munții lăsau să scape în văi cortine dense de ceață alb-cenușie, iar ziua părea pe sfîrșite, încît peste cel mult o oră noaptea avea să se instăpînească pretutindeni, în ciuda noastră, în ciuda celor văzute și trăite pînă atunci. Parcă n-am mai fi fost în timpul nostru, parcă am fi ajuns pe neobservate *în alt timp*. În cu totul alt timp.

Ce experiențe fac ăia acolo ? mă întrebam, preocupat de bubuiturile care nu încetaseră, deși uneori se răreau, iar intensitatea sunetului slăbea. Și am înțeles curînd că, în ciuda absurdității aparente a gîndului care mă fulgerase, *eram* în alt timp, ne prăbușiserăm amîndoi într-un timp greu determinabil atunci. În orice caz, era toamnă și bubuiturile nu conteneau, le-am auzit și aproape, în josul văii, ca niște plesnituri seci urmate de explozii. Printre bufniturile înfundate, care făceau aerul să vibreze, am deslușit zgomote ritmice, mai slabe, repetate și amestecate într-un concert parcă lipsit de dirijor.

Apoi am văzut drumul — cobora, șerpuind paralel cu apa, ascuns uneori sub un mal împădurit, era un drum strîmt și prost îngrijit probabil, iar Al, cu vederea lui mai bună, mi-a atras atenția asupra unor mașinării ciudate, care se tîrau în lungul lui, în coloană. „Nu-mi dau seama ce fac ăia, jos !“ am spus, dar am fost de acord să reducem din înălțime și să planăm spre coloana de cutiuțe verzi, care își deschideau cu un uruit moale calea prin ceața eruptă din vale. „Circulă *pe roți !* a exclamat Al. Cutiile acelea circulă pe roți“, a repetat el și s-a mirat de faptul că unele erau acoperite cu crengi, ca și instrumentele greoaie pe care le remorcau. N-am știut ce să-i răspund, dar nici n-am avut cînd, pentru că zborul nostru fusese observat de jos, ceața se risipise destul ca să putem fi văzuți pe cerul înserării. Atunci am fost martorii unor manevre pe care la început nu le-am înțeles : cutiile pe roți s-au oprit, vîrîte în mal, și din ele săriră nenumărate mogîldețe verzi-cenușii, erau oameni, dar nu știam de ce alergau în toată părțile, cuprinși parcă de panică. Nici cînd am auzit primele pocnete n-am înțeles ce se întîmpla, pluteam la vreo două sute de metri deasupra și urmăream scena. Pe lîngă noi țiui ceva de mai multe ori

şi, deodată, cum priveam spre Al, l-am văzut smulgîndu-se din loc, se prăbuşea spre pădure. „Aparatul nu mă ascultă !“ am perceput gîndul alarmat al fiului meu şi, cum mă temeam de o defecţiune greu remediabilă în zbor, am ţîşnit după el, l-am ajuns la vreme şi l-am acroşat. Jos, zgomotele se înteţiseră, auzeam rafale şi ecoul făcea împrejurimile să vuiască de parcă ar fi clocotit un cazan enorm. Al era greu, mă trăgea şi pe mine, dar căderea putea fi frînată, aşa presupuneam. Ne abătuserăm spre mijlocul văii şi curînd am pătruns printre copaci, cu Al în braţe, şi nu i-am dat drumul nici cînd ne-am lovit zdravăn de un trunchi, nici cu o fracţiune de secundă mai tîrziu, cînd am căzut pe spate şi ne-am rostogolit amîndoi pe un mal abrupt, pînă între pietrele mari şi ascuţite ale pîrîului. Am rămas o clipă ameţit, cu o mînă spînzurîndu-mi în apă (îi simţeam răcoarea chiar şi prin mănuşă), apoi l-am auzit pe Al gemînd şi mi-am venit în fire. N-avea nimic, era mai mult năucit decît înspăimîntat. I-am scos de pe umeri aparatul de zbor şi, cercetîndu-l, am fost surprins de prezenţa unor găuri cărora nu le înţelegeam apariţia ; parcă ar fi pătruns pe acolo două schije mici, perforînd metalul. Am observat apoi că şi costumul îi era atins, şters în dreptul şoldului de o altă schijă, care aproape că-l perforase, iar Al, înţelegînd ce mă interesa, mi-a mărturisit că înainte de cădere simţise o fulgerare fierbinte în vecinătatea acelui loc de pe şold. În orice caz, aparatul lui era scos din funcţiune şi aveam să constat imediat că şi al meu era de prisos aşa, turtit, cum ieşise din ciocnirea cu trunchiul copacului şi cu pietrele prăvălite în pîrîu.

Nu înţelegeam ce se întîmplase cu aparatul lui, de unde apăruseră găuri în el, pentru că o explozie din interior era, oricum, exclusă. Dar înţelegeam prea bine că, de-acum, trebuia să contăm numai pe rezistenţa picioarelor, ca să ieşim din Valea Iadului, în lungul ei, spre vărsare. Al era încă ameţit, clătina din cap, acceptînd totul fără nici o obiecţie. Apa, alături, cădea peste nişte bolovani înverziţi de muşchi, făcea destul zgomot, nu mai mult decît un pîrîu de munte, limpede şi foarte rece tot timpul, dar mai ales toamna şi iarna. Începeam să cred că Al avusese dreptate, poate că era într-adevăr toamnă, cum arăta culoarea pădurii de la o altitudine mai mică, unde razele dinspre apus dezvăluiseră frunzişul galben-roşiatic, rărit. Poate că era mai avantajos să coborîm într-acolo, mi-am zis, pe firul apei, sau mai bine pe drum.

Gîndindu-mă la drum, mi-am amintit de omuleţii cenuşii care se împrăştiaseră acolo, în jurul cutiilor pe roţi. Încercam să pricep ce căutau acolo şi regretam că, înainte de plecare, nu fusesem tentat să mă interesez de experienţele care se făceau în munţi. Apoi mi-am zis că oamenii aceia, probabil, nu plecaseră încă. Dacă văzuseră accidentul nostru, în mod normal ar fi trebuit să ne caute. Am încercat să prind vreun zgomot, altul decît foşnetul vîntului şi plescăitul apei pe pietre. Dar uruitul acela monoton, care însoţise deplasarea coloanei, nu se mai auzea.

— Te simţi în stare să urci panta ?

Al a încuviinţat, deşi şchiopăta puţin, cînd s-a ridicat în picioare. Trebuia să ne grăbim, dacă voiam să cerem ajutorul celor care se opriseră pe drum, deasupra noastră. Indiferent de treburile cu care se ocupau, mi-am zis, nu puteau să ne refuze, din moment ce am ajuns în încurcătură. Al, care îmi înţelegea gîndurile, s-a descotorosit de aparatul perforat, lăsîndu-l lîngă trunchiul unui copac. Am făcut la fel, ştiind că acum purtam pe umeri o greutate suplimentară, nefolositoare. Aparatul meu s-a rostogolit prin iarbă, s-a lovit de o piatră, întîrziind deasupra apei, apoi am auzit zgomotul lichid care indica locul unde căzuse.

— Să mergem, băiete ! i-am spus lui Al şi, sprijinindu-l, încercarăm să ieşim deasupra malului înainte de a se întuneca. Acolo, jos, lumina slabă se pierdea într-un spaţiu lipsit de vizibilitate şi se făcea tot mai frig. Respiram un aer îngheţat, pe care răsuflările noastre îl transformau în aburi subţiri.

Abia făcuserăm cîţiva paşi pe panta alunecoasă, plină de rădăcini uscate şi ace de brad, cînd Al mi-a strîns cotul, atrăgîndu-mi atenţia astfel, în tăcere. Şi am perceput eu însumi efluviile prin care ceilalţi îşi făceau simţită apropierea, însă m-a surprins imediat mişcarea haotică a fluxurilor, felul cum alunecau pe lîngă mine, fără să le pot reţine şi fără să le pot interpreta. Eram nedumerit, dar curînd m-a cuprins neliniştea, o neliniştе vagă, nicidecum cea din faţa unui pericol iminent. Pur şi simplu nu înţelegeam de ce efluviile acelea, pe care le simţeam, îmi rămîneau totuşi străine, ca şi cum ar fi emanat de la structuri psihice prea deosebite de a mea şi a fiului meu. Deodată, i-am văzut, coborau ca nişte umbre cenuşii, ghemuiţi pe nişte bastoane scurte, atenţi la toate foşnetele pădurii. Şi eram gata să-i strig, cînd unul dintre ei ne-a

descoperit cum stăteam alături, Al şi cu mine, în picioare, nemişcaţi. A strigat el cel dintîi, dacă se poate numi aşa urletul lui, un *haalt !* gutural, care mi-a înfiorat nervii. Şi s-a produs învălmăşeală, tufişurile foşneau în jur, strivite, cum se grăbeau să ne înconjure, cu bastoanele îndreptate spre noi. Nu le vedeam prea bine feţele şi, deşi manevra lor ne luase prin surprindere, ni se părea ridicol ca oamenii pe care îi căutam şi de la care aşteptam ajutor să năvălească spre noi urlînd şi să ne încercuiască la mică distanţă, cu frică parcă, ameninţîndu-ne cu bastoanele lor.

— Aştia nu par prea prietenoşi ! i-am şoptit lui Al cu o voce care îmi exprima toată uimirea, dar cel care părea să conducă grupul a urlat iarăşi, ameninţător, într-o limbă neînţeleasă. Ne cerea să facem ceva, şi, pentru că întîrziam, a ridicat bastonul metalic, sau ceea ce luasem eu drept baston, l-a ridicat puţin şi, de la cîţiva paşi, rafala de bubuituri ne-a asurzit, făcîndu-ne să tresărim şi să ieşim astfel din şocul provocat de surprinzătoarea întîlnire. Şi abia atunci, cred, abia atunci am avut revelaţia că oamenii cenuşii, pe care îi văzusem din zbor tîrîndu-se în lungul drumului cu maşinăriile lor caraghioase, n-aveau nimic comun cu cei care experimentau în munţi ; erau alţii, aşa cum şi ziua era alta, şi anotimpul. Simţeam că ameţesc, dar şeful grupului venise aproape, ne ameninţa din nou şi, din gesturile lui, am dedus că voia să ridicăm mîinile deasupra capului. „Ridică mîinile deasupra capului !" am gîndit, pentru Al, în caz că el nu pricepuse. Erau şase, îmbrăcaţi în mantale lungi, mai tîrziu am văzut cît de uzate, cît de murdare erau hainele lor. Cum am ridicat mîinile, deveniră îndrăzneţi, s-au apropiat de noi, fără să ne scape de sub ameninţarea armelor — erau arme ! mi-am amintit că le văzusem cîndva într-un film istoric — şi ne-au golit buzunarele. Unul s-a împiedicat de aparatul depus la rădăcina unui copac, şi l-a adus ţinîndu-l de curele, iar exclamaţiile care îl însoţiră arătau că, fără îndoială, cenuşiii apreciau găsirea piesei ciuruite drept o descoperire extrem de importantă. Mai căutară o vreme, chiar şi în apa rece a pîrîului, însă era din ce în ce mai greu să observi ceva, şi peste aparatul meu de zbor, turtit şi defect, n-au mai dat.

„Tată, ce vor de la noi ? Tată, ce s-a întîmplat ? De ce sînt aştia *atît de opaci* ?" întreba Al, îi simţeam întrebările şi neliniştea în vreme ce urcam printre brazi, cu mîinile

ridicate, iar oamenii îmbrăcaţi în mantale cenuşii ne însoţeau, mereu ameninţători. Din cînd în cînd, auzeam vocile lor enervante (poate era de vină limba aceea neînţeleasă, cu vocale aspre şi consoane tăiate scurt) şi, încercînd să mă opresc, simţeam în coaste ghiontul dureros al armei. Îl loveau şi pe Al ca să grăbească mersul, ceea ce nu era uşor, pe pantă, avînd mîinile deasupra capului. Şi l-am făcut să se stăpînească, să nu dea frîu liber mîniei care clocotea în el. „Linişteşte-te, i-am cerut. Toate acestea vor avea un sfîrşit !“ Dar nu era uşor cu Al. „Dacă mă mai împunge mult în coaste, mă întorc şi-i dau o palmă !“ — cam aşa putea fi descifrat gîndul lui. Am făcut deci uz de toată energia şi stăpînirea mea ca să-l determin să renunţe. Era mai bine aşa, în faţa unor inşi înarmaţi şi care nici măcar nu-şi ascundeau pornirile agresive.

— *Los ! los !* striga cel care conducea grupul şi mă împingea de umăr, gîfîind, încît îmi era din ce în ce mai greu să-mi ţin echilibrul şi o dată am îngenuncheat, stîrnind împotrivă-mi un şir de strigăte şi vorbe nemulţumite. M-am ridicat imediat, de teamă că, altfel, Al va face o prostie. Şi, în vreme ce-mi urmam urcuşul, desăvîrşeam în mine înţelegerea care începuse cu cîteva minute în urmă, cînd mi se revelase adevărul. Nu, îmi ziceam, aceia nu puteau fi contemporanii mei. Nimerisem printre ei într-un mod care îmi rămînea necunoscut, dar bănuiam că experienţele din munţi, cele de care auzisem vag înaintea plecării, nu puteau fi străine de ceea ce se întîmplase. Şi m-am simţit cutremurat de gîndul că, urmărindu-se nu ştiu ce, *timpul fusese rupt* într-un punct al lui, poate ca efect secundar al experienţelor, dar nicidecum fără importanţă. Timpul fusese rupt, se produsese undeva o breşă, o falie prin care eu şi Al, surprinşi acolo alunecaserăm pînă în seara oamenilor cenuşii care strigau din urmă *Los, los !* şi mă împungeau cu arma în coaste, şi mă obligau să merg înaintea lor, cu mîinile ridicate, spre drumul care trebuia să fie undeva, deasupra.

El mi-a priceput raţionamentul, dar nu se grăbea să-mi dea dreptate. „Am căzut, băiete !“ i-am comunicat, fără ca buzele să mi se mişte pentru a articula vreun sunet. „Ascultă-mă pe mine,. timpul s-a rupt, a apărut o falie prin care noi amîndoi am alunecat şi ne-am trezit în timpul nu ştiu cui, iar ăştia au tras după noi cu armele lor grosolane şi uite că ţie ţi-au găurit aparatul de zbor, iar al meu zace, nefolositor, în fundul pîrîului...“ Al era ne-

hotărît încă, îi venea greu să creadă că la acea oră nici unul dintre cunoscuţii noştri nu mai exista (sau *nu exista*, pur şi simplu), că nu rămăsese nimic din ceea ce ne aparţinuse în alt timp, în timpul nostru. „Bine, dar cum ? Şi pînă unde... ?“ veni întrebarea, şi am simţit iarăşi ezitarea şi neliniştea lui. „Pînă la fund, pînă la fundul falici ne-am dus ! i-am răspuns. Uită-te la ei, o să vezi cît de departe am alunecat, în urmă sau în jos, nici eu nu ştiu unde. Altfel nu s-ar purta ca nişte irresponsabili şi nu ne-ar teroriza, înainte chiar de a şti cine sîntem şi de unde venim. Am încercat să stabilesc cu ei o legătură psihică, dar ai avut dreptate, sînt opaci, structura lor e mult prea dură, mult prea neşlefuită pentru a intra în rezonanţă, pentru a angaja dialogul cu noi. Cred, i-am mai spus, că ne va fi foarte greu să dialogăm, să ne înţelegem, ne va fi foarte greu în general“. L-am sfătuit totuşi să aibă răbdare, să nu întreprindă ceva necugetat. Şi, în orice caz, să mă anunţe dacă intenţiona ceva, să mă anunţe din vreme.

— Cît o să ne ţină *ăştia* cu mîinile în sus ? m-a întrebat Al, înfuriat. Vorbise tare şi cuvintele lui, de neînţeles pentru urechile cenuşiilor, stîrniră mînia lor, iar cel care îl conducea pe Al îi aplică, sub ochii mei chiar, două lovituri în spate, cu patul armei lui grosolane. Al s-a chircit, îl înnebunea durerea, şi o clipă am crezut că va cădea acolo, lîngă tufişurile care spînzurau sub drum. Nu-i înţelegeam pe ceilalţi, nu înţelegeam de ce — dacă tot nu voiau să ne ajute — nu-şi văzuseră de treburile lor, să ne lase în pace. Iar ei, în loc să-şi fi văzut de treburile lor, ne vînaseră din zbor, ne căutaseră şi ne duceau acum spre o destinaţie necunoscută. Cu ameninţări şi lovituri. Intrînd nechemaţi în viaţa noastră, nu făcuseră decît să ne împiedice şi să ne încurce, şi cred că eram prea blînd cînd îi judecam astfel. Al îşi revenise între timp, gemea, iar eu îi recepţionam ameninţările şi încercam să-l liniştesc din nou. „Tată, cine sînt *ăştia* ? cine sînt ? Şi ce vor de la mine, de la noi ?“ scrîşnea Al, neputincios, iar eu nu puteam decît să ridic din umeri, fiindcă n-aveam de unde să ştiu cine erau ei şi unde ajunseserăm noi, în ce fundătură a vremurilor trecute. Şi îmi era ciudă pe cel care, cu bună ştiinţă sau din imprudenţă, deschisese falia în timp tocmai cînd Al şi cu mine ne aflam deasupra Văii Iadului.

Apoi am ieşit în drum, nu departe de cutiile pe roţi. Fuseseră trase la adăpostul pădurii, sub povîrnişul spîn-

zurat deasupra drumului. Vreo treizeci de umbre le înconjurau. Însoţitorii noştri ne-au împins aproape, unde am fost cercetaţi din nou, la lumina tulbure a serii. Cenuşiii se strînseseră cu toţii în jurul nostru, erau mai mulţi decît crezusem la început, şi ne priveau rînjind şi vorbeau tare între ei, repetînd cuvintele, încît mi-au rămas cîteva întipărite în minte, nu le-am uitat, chiar dacă n-aveam să le aflu niciodată sensul. *Partizanen* ! strigase un ins osos, cu ochii bolnavi, ascunşi după nişte apărătoare de sticlă, peste care purta un cozoroc negru, rotunjit, ieşit de sub acoperitoarea de cap, pălăria aceea cu fund rotund şi cu însemne deasupra frunţii. I-am auzit şi pe ceilalţi spunînd : *partizanen* şi ne priveau întrebător, rînjind, ca şi cum ar fi trebuit să înţeleg : pînă aici ţi-a fost, de-acum ai încăput în mîinile noastre. Am ridicat din umeri, neştiind ce şi cum să le răspund, am ridicat tăcut din umeri şi, atunci, Ochi-bolnavi s-a apropiat de mine şi mi-a aruncat printre dinţi un *Şmuţigher rumene* (de ce tocmai Şmuţigher rumene ?) şi m-a pălmuit.

— Al ! am strigat. Nu mişca, Al ! Dar băiatul sărise, şi numai agilitatea unui ins cu manta cenuşie îl împiedică să ajungă la cel care mă lovise. I-am văzut ochii, fulgerau, nu-l mai văzusem niciodată ca atunci, cînd trăgeau de el trei cenuşii, încercînd să-l supună. Cel cu sticle la ochi tresărise, privise cîteva clipe scena, apoi a scos dintr-un toc o armă mică, bănuiam că-i o armă şi tocmai de aceea am întins mîna înainte, strigînd : „Nu !“ Şi am regretat din nou că structura psihică a acelora excludea o cale eficientă de influenţare, aşa cum de fapt excludea însuşi dialogul. Însă gestul şi strigătul meu reuşiră să întîrzie mîna lui Ochi-bolnavi, să-l facă să ezite, privindu-mă nehotărît, pînă cînd Al a căzut sub loviturile celor trei ; îl loviseră cu armele în cap şi el leşinase.

Omul cu şapcă rotundă şi cu apărătoare de ochi şi-a vîrît arma în toc, apoi l-am auzit vorbind celorlalţi, scurt, poruncitor, probabil un ordin care ne privea pe noi, pentru că imediat ne-au legat mîinile la spate şi, împingîndu-ne, ne-au condus spre una din cutiile lor pe roţi, ne-au urcat şi ne-au dat brînci acolo, între nişte lăzi clădite. Cîţiva s-au suit în urma noastră şi ne-au ţinut tovărăşie, mai mult tăcuţi, vorbind rar, umbre duşmănoase, cu armele între genunchi, tot timpul cît a durat călătoria. Vehiculele acelea primitive, pe roţi, înaintau încet şi scuturat, iar lăzile

se clătinau amenințător, gata să se răstoarne peste noi, cum zăceam pe scîndurile urît mirositoare, cu mîinile legate. Al gemea, și, pentru prima dată, am avut destul răgaz să-mi revin din surprizele și emoțiile serii, am avut răgaz să mă gîndesc la tot ce mi se întîmplase și să mă întreb mai întîi dacă nu cumva visam. Dacă nu adormisem lîngă pîrîul Văii Iadului și visam toate lucrurile acelea incredibile. Dar scîndurile de sub mine se zgîlțîiau, lovindu-mi ceafa, mîinile mă dureau din cauza legăturii, care aproape că-mi intrase în carne. Îmi venea să rîd, uneori, ca de o absurditate. Ce-ar fi, îmi ziceam, să mă vadă buna mea Magda așa, tîrît de niște necunoscuți, însă imediat îmi aminteam că Magda nu mai era, *nu era încă* și poate nici n-avea să fie decît peste o sumă de milenii. Iar acolo, alături, cu încălțămintea lor înaltă și veche și urît mirositoare, aproape atingîndu-mi fața, acolo erau necunoscuții, reali și vii, incomparabil mai reali și mai vii decît imaginile lucrurilor printre care trecusem dimineața, cînd plecam de acasă. Al gemea, și, deodată, mi s-a făcut rușine, îmi era rușine că ajunsesem acolo, pe fundul murdar al cutiei umblătoare, legat de mîini și pălmuit, lîngă băiatul în care loviseră cu paturile armelor, înfundat. Dar nu înțelegeam nici atunci ce voiau de la noi, ce urmăreau cu noi, pe care nu ne cunoșteau și nici n-ar fi fost în stare să priceapă cine sîntem. De ce nu ne lăsaseră în pace ? De ce ne vînaseră, ne prinseseră și trăseseră de noi și ne loviseră, ca și cum n-am fi fost tot oameni, ca și cum n-am fi aparținut neamului celor care îmbrăcaseră haine cenușii să se apere de frigul toamnei și poate nu numai din cauza asta. Făceam eforturi să-i înțeleg și nu reușeam.

„Unde ne-am vîrît, tată ?“ simțeam gîndul îndurerat al băiatului meu, dar nu-i auzeam decît gemetele, ceva mai potolite. Cele cîteva umbre, așezate de-o parte și de alta a cutiei umblătoare, pe niște banchete, sporovăiau în limba lor, uitaseră parcă de existența noastră. Departe, bubuiturile surde, pe care o vreme le-am ignorat din cauza pericolului iminent, se întețiseră. Afară se înnoptase, dar mi-ar fi fost imposibil să văd ceva, din cauza prelatei. Nu-mi dădeam seama dacă era cer senin sau, dimpotrivă, noros. În clipele acelea, stînd cu ceafa pe scîndura rece, aș fi vrut să văd stelele, dar nu le vedeam. Deasupra ochilor mei flutura, neagră, prelata. Picioarele cenușiilor miroseau îngrozitor, îmi venea să vărs, miroseau de parcă veneau

de la drum lung şi n-avuseseră unde să se spele. Sau, poate, mi-am zis, ei nici nu ştiau să se spele, să se cureţe. Erau nişte brute înarmate şi atîta tot. Peste mirosul de murdărie se suprapuse curînd un miros şi mai rău, mi-am dat seama că era propria lor răsuflare. Se făcuse sub prelată un fum aspru şi otrăvitor, încît Al a avut un lung acces de tuse. I-am auzit rîzînd, înveseliţi, apoi a scăpărat ceva şi, la lumina unei flăcări slabe, am recunoscut faţa şi rînjetul celui care ne descoperise, pe înserat, lîngă pîrîu. Aceiaşi ochi mici şi răi, cum îşi apropiase faţa de a mea, aplecînd luminiţa, ca să mă vadă mai bine. Îmi spunea ceva, rînjind, cuvîntul *partizanen* reveni pe buzele lui uscate şi, fără să ştiu ce însemna, am înţeles din nou că nu ne puteam aştepta la nimic bun de la răpitorii noştri.

I-am transmis lui Al ce gîndeam. „E de rău ! i-am spus. Nu ştiu ce vor să facă ăştia cu noi, poate că scăpăm cumva din mîinile lor, cînd ajungem. Undeva tot vom ajunge şi atunci vom vedea ce ne rămîne de făcut. Presupun că am alunecat jos, foarte jos în ruptura aceea de timp. Ar trebui să fim pregătiţi pentru orice. Dacă ne-au observat şi, mai ales, dacă vor putea, ai noştri au să ne recupereze, aşa cred. Ce ne facem, însă, dacă nu mai avem nici o şansă şi vom fi nevoiţi să trăim cu ăştia, între ei ?“ Al s-a zbătut în colţul său şi am priceput imediat cît îi surîdea perspectiva. „Trebuie să trăim, Al ! l-am încurajat. Să trăim amîndoi şi să credem în salvare, indiferent care va fi ea. Deocamdată, să scăpăm din cutia asta pe roţi !“ Mi-am dat seama, apoi, că Al scîncea între lăzi, plîngea, distrîndu-i fără să vrea pe paznici, care purtau şi pe deasupra lui o flăcăruie tremurătoare, ca să-l vadă mai bine şi să rîdă de slăbiciunea băiatului. Şi-i suflau fum în nări. Al se gîndi abia atunci cu seriozitate la faptul că lumea noastră, cu toate ale ei, putea fi pierdută pentru totdeauna.

Nu peste mult timp, vehiculele se opriră, scrîşnind. Însoţitorii coborîră şi ne traseră jos ; era noapte, frig, şi îmi vine să cred că unii din cei care zgribuleau pe alături se întrebau cum de nu ne rebegea frigul în costumele noastre uşoare. Dintr-o privire am cuprins întîi maşinăriile cu ţevi lungi, remorcate, şi mulţimea corturilor, sub pădure, abia desprinzîndu-şi contururile din întunericul amorf. Întors puţin, am văzut baraca. O lumină firavă

ieşea printre crăpăturile din obloane, altfel ar fi părut părăsită, pustie. Cenuşiii săreau rînd pe rînd din celelalte cutii pe roţi, se dezmorţeau, strigîndu-se unul pe altul şi rîzînd. Auzeam comenzi şi tropăituri. Omul cu apărătoare pentru ochi apăru iar şi, împreună cu cel ce răspundea de noi, a intrat în baracă. Al şi cu mine am rămas sub pază, afară, nu mult, pînă cînd uşa s-a redeschis şi cel căruia mai-marii săi îi spuneau Kurt a ieşit în prag, de unde le strigă celorlalţi să ne aducă acolo.

— Să fugim acum ! mi-a şoptit Al cu o răsuflare fierbinte, lîngă umăr, dar n-am fi avut nici o şansă, cu atîtea arme în jur şi cu mîinile încă legate la spate.

O lumină a cărei sursă, aveam să înţeleg imediat, era energia electrică (atît de departe, în urmă, să fi alunecat ? mă întrebam, cu ochii aţintiţi o secundă spre becul subţire) mi-a dezvăluit interiorul sărac şi murdar şi mi-a arătat omuleţul gras, incredibil de gras, care stătea în picioare în dosul unui birou şi se uita la noi cu o curiozitate nereţinută. Avea şi el, pe cap, şapcă rotundă cu însemne strălucitoare, iar Ochi-bolnavi şi mai ales Kurt i se adresau cu respectul pe care l-ar fi datorat unui şef foarte mare. Grăsunul ne privea zîmbind, un zîmbet unsuros plutea în jur, gata să te înăbuşe. Pe masă, în faţa lui, am descoperit aparatul de zbor al lui Al, cu cele două găuri deschise în carcasa metalică. Şi m-am bucurat pe ascuns, imaginîndu-mi figurile prosteşti pe care le vor fi făcut cenuşiii pe cînd cercetau un aparat care avea să fie executat abia peste milenii, încercînd să-i dea de rost cu minţile lor seci, de ignoranţi stupizi şi orbiţi de febra urii. Alături, am observat, aranjat cu meticulozitate, întreg conţinutul buzunarelor noastre, şi în special după hrana concentrată îmi părea rău. Mă hotărîsem să fac în aşa fel încît măcar hrana să ni se înapoieze. Dar cenuşiii nu arătau prin nimic că ar fi fost dispuşi să ne dezlege mîinile şi să trateze.

Apoi a plouat cu întrebări şi strigăte, cu ameninţări, unele după altele şi toate la un loc. Ne-au împins lîngă masă, ne-au arătat aparatul defect, pilulele şi mîncarea concentrată. Strigau la noi, cerîndu-ne ceva, cerîndu-ne să le explicăm ce era cu ele şi chiar am vrut, chiar am început să le explic, deşi mă îndoiam că minţile lor plate mă vor putea înţelege. Atunci au adus un interpret, care

m-a ascultat cîteva clipe, m-a întrebat ceva, a folosit o altă limbă, şi văzînd că nu-l pricep şi-a exprimat faţă de mantalele cenuşii nedumerirea. Cenuşiii reîncepură să ţipe, mai ales Ochi-bolnavi şi Kurt, ca să-i arate grăsanului cît puteau fi de zeloşi, probabil. Ochi-bolnavi m-a pălmuit din nou şi, de data asta, n-am mai putut împiedica nimic din ce a urmat. Al îşi slăbise legăturile pe neobservate, avea mîinile libere şi s-a repezit la Ochi-bolnavi, pur şi simplu a ţîşnit în direcţia lui, cu mîna ridicată. Lovitura a fost scurtă, Al ţintise gîtul şi am fost aproape sigur că am auzit vertebrele trosnind. Ochi-bolnavi şi-a scăpat capul într-o parte, chipiul i-a căzut, rostogolindu-se, urmat de sticlele pentru ochi şi, fără un cuvînt, omul se frînse, alunecă greoi la picioarele lui Al. Am auzit un urlet, strigase Kurt, avea ochii injectaţi, şi mîinile lui, tremurînd, trăgeau de la spate arma cu ţeavă groasă. Apoi arma a bubuit la doi paşi de mine, a bubuit repetat, înecîndu-mă cu mirosul ei usturător, de chimicale arse. Şi l-am văzut pe Al clătinîndu-se, aplecîndu-se nefiresc, ca retezat din şale, iar genunchii îi slăbiră şi corpul lui subţire se prăbuşi lîngă Ochi-bolnavi. Se prăbuşi, ciuruit. Grăsanul era palid, îi tremura buza de jos şi se făcuse şi mai mic în spatele biroului, iar Kurt mă privea cu ochii lui injectaţi şi întorsese ţeava spre mine, tremurînd. Dar eu aveam mîinile legate la spate şi m-am chinuit să rămîn calm, de-acum ştiam că totul avea să depindă de calmul şi de răbdarea mea, numai de ele. Al fusese mai nestăpînit, cedase impulsurilor, şi uite că zăcea la picioarele mele, cu sîngele împrăştiat. Se liniştise, degetele lui nu mai zvîcneau, nu mai era o primejdie pentru nimeni, aşa că, înnebunit de furie, Kurt putea să izbească fără nici o teamă cu cizmele în corpul însîngerat.

Îmi amintesc că, revenindu-şi din şoc, grăsanul începuse să zbiere, încît Kurt l-a lăsat imediat pe Al, ciuruit cum era, şi m-a împins afară, apoi m-au închis într-o altă baracă, întunecoasă, cu vergele de fier în dreptul ferestrelor. Am auzit scrîşnetele mecanismului de la intrare, apoi cîteva comenzi şi, aproape imediat, o umbră a apărut în apropiere, postîndu-se sub o sursă oarbă de lumină, de unde putea ţine sub observaţie intrarea în baracă şi ferestrele. Kurt plecase şi, la cîteva minute numai, l-au scos pe Al din baraca grăsanului, l-au tîrît departe de corturi, în marginea cealaltă a poienii. Le vedeam umbrele

îndreptîndu-se într-acolo şi îmi forţam privirea să pătrundă în noapte, să reţină tot. Pentru ei, Al era un cadavru, pentru mine încă nu, *putea fi reanimat*, dar numai acolo, în lumea de unde veniserm. Aştia, cenuşiii, îl zvîrleau în marginea pădurii, ca pe un hoit zdrobit, după ce izbiseră în el cu armele şi cu pumnii şi cu picioarele lor puturoase şi după ce Kurt îi ciuruise corpul, cum făcuse mai întîi cu aparatul de zbor, încă în aer fiind.

Ce fel de oameni erau ? mă întrebam îngrozit, poate umilit, simţîndu-mă ca într-o cuşcă. Şi nu găseam un răspuns. Şi de ce toate astea, de ce, pînă cînd tot aşa ? Mă întrebam. Apoi mi s-a părut că înţeleg. Am înţeles în primul rînd că trebuia să-i judec după alte tipare şi după alte unităţi de măsură, n-avea nici un sens să introduc în joc măsurile timpului meu. Erau nişte brute şi, dacă fuseseră vreodată oameni, înnebuniseră şi se abrutizaseră, coborînd pînă la animalul din ei. Trăiau hrănindu-se din putere, beţia puterii le întunecase minţile, însă eu ştiam acum că le era teamă — tremura carnea pe ei sub aerele de stăpîni pe care şi le dădeau, îi scurma o teamă care era şi ea a animalului înnebunit. M-am convins de asta puţin mai tîrziu, înainte de miezul nopţii, cînd, avînd mîinile eliberate de strînsoarea legăturii, tocmai mă pregăteam să fac ceva, îmi gîndeam un plan. Bubuiturile de dincolo de munte slăbiseră mult şi se răriseră, era linişte şi frig, omul de pază zgribulea sub bec, mutîndu-se din loc în loc, cu arma în mînă. Deodată, bubuiturile reîncepură, dese, adînci, parcă vuia întregul masiv, din adînceuri. Cîteva explozii zguduiră barăcile, şi, la lumina stearsă a lunii, i-am văzut pe cenuşii ieşind speriaţi din corturi, buimăciţi de somn, alergînd aplecaţi spre maşini, unii, alţii spre pădure. A fost o panică generală, şi abia tîrziu s-a potolit, după ce am avut la un moment dat impresia că vor fugi cu toţii, îmbarcaţi în cutiile lor pe roţi, lăsîndu-mă uitat acolo.

Pe la miezul nopţii ştiam clar ce-mi rămînea de făcut. Omul pus să păzească nu se mişcase din postul său, dar era iarăşi linişte şi, concentrîndu-mă, am avut siguranţa că voi reuşi să-l adorm. Nu puteam să-i înving opacitatea, nu puteam angaja dialogul cu el, dar îmi era greu să cred că, dirijîndu-mi întreaga energie psihică spre el, n-aveam să-l influenţez, fie şi copleşindu-l, strivindu-i împotrivirea, obligîndu-l să treacă dincolo de pragul le-

şinului. Era linişte, asta îmi convenea, iar luna, în vîrful brazilor, lucea stins, lăţită într-un văl diafan de ceaţă. Să aştept pînă se mai îngroaşă ceaţa, mi-am zis. Şi n-a trebuit să aştept mult, pentru că pîcla urca din vale şi curînd, poiana întreagă fu înecată într-un vălătuc lăptos, iar aerul deveni parcă mai dens şi mai greu. Era timpul să scap de omul care mă păzea, dar înainte de asta trebuia să-l fac să deschidă zăvorul. L-am văzut printre gratii, venea prin ceaţa mişcătoare, clătinîndu-se, cu braţele întinse în faţă, iar arma părea un instrument plantat caraghios într-una din mîinile acelei arătări fantomatice, care pipăia solul cu paşi străini, nesiguri. Paşi de orb. Apoi l-am pierdut din vedere şi zăvorul a scrîşnit la intrare, dovadă că, în starea aceea de inconştienţă, omul făcea totuşi ce-i cerusem. Eram liber, în sfîrşit liber, iar paznicul mă privea fără să vadă nimic, fără să înţeleagă ce se întîmpla cu el şi cu mine. Cu o ultimă încordare l-am doborît, l-am făcut să cadă în pragul uşii deschise şi n-am mai aşteptat. Am traversat poiana, cu picături de ceaţă lipite pe frunte, pe obraji. Am trecut prin apropierea drumului, unde auzeam vorbindu-se încet, cred că erau cei care păzeau maşinile, dar mergeam abia atingînd pămîntul şi nu m-au simţit. Ceaţa stăruia, groasă, complice, uşurîndu-mi înaintarea spre marginea pădurii, în locul acela spre care privisem prin noapte ore în şir. Am avut puţin noroc, trebuie să recunosc. N-am căutat prea mult, aproape că m-am împiedicat de corpul lui Al, aruncat pe frunzişul umed. Era rece şi, cu mîinile adunate sub burtă, înţepenise.

Alarma s-a dat curînd, încă nu apucasem să urc decît vreo două sute de paşi, prin pădure, cînd jos, în tabără, răsunară primele ţipete şi împuşcături. Descoperiseră, cred, santinela leşinată în pragul uşii, îl descoperiseră pe cenuşiu mai repede decît mi-am închipuit ; probabil veniseră să-l schimbe şi nu-l mai găsiseră la locul lui, în post. Iar uşa barăcii era larg deschisă, aşa cum o lăsasem. Şi începuseră să strige, să se cheme prin ceaţă, iar în cîteva rînduri izbucniră dinspre tabără împuşcături. Eu urcam, cu corpul lui Al pe umăr, era greu Al, mai ales la un drum în pantă, prin noapte, prin ceaţă, printre crengile umede ale brazilor. Cenuşiii încercau să-mi ia urma, mă considerau fie foarte important, fie foarte periculos, pentru că întreaga tabără se deşteptase şi auzeam

zgomotele lor, cum mă căutau, împrăştiaţi prin pădure. Cred că m-au căutat mai întîi prin tabără şi în lungul drumului şi în jos, spre pîrîu, unde era mai uşor de ajuns pentru cineva care ar fi vrut să fugă. Apoi s-au răspîndit pe pantă, prin pădure, urcînd după mine şi, într-o vreme, ajunseseră atît de aproape, încît le-am văzut luminile lanternelor, lăţite în aburul ceţii, şi le-am auzit vorba nervoasă pe ton scăzut. Intrasem între nişte tufişuri şi stăteam ghemuit, lîngă corpul ţeapăn al fiului meu ; începuse să-mi fie şi mie frică. Trebuia să scap, să mă îndepărtez cît mai mult, apoi să urc spre creasta muntelui, numai acolo întrevedeam salvarea, dacă era vreuna. Al îmi era o povară, de aceea mă ajunseseră urmăritorii şi m-au întrecut, dar încă mai speram într-un deznodămînt fericit şi nu voiam să renunţ la Al, *nu puteam* să renunţ. Aşa că l-am ridicat din nou pe umăr, cînd zgomotele urmăritorilor nu s-au mai auzit, şi am făcut un ocol, m-am abătut de la direcţia care mă scotea de-a dreptul pe creastă, dacă aş fi urcat fără încetare. Am ajuns în marginea unui torent secat, prăvălit parcă din cer, nu din munte. Ceaţa se mai subţiase, luna îmi arăta acum obstacolele, numeroase şi adesea greu de observat în umbra întunecată a arborilor, obosisem, urcam încet, cu răsuflarea întretăiată, iar pădurea se legăna fantomatică deasupra mea, înfiorată adînc de vîntul rece al toamnei.

Spre ziuă am adormit într-o văgăună, dar începu curînd să plouă şi stropii mă treziră, căzîndu-mi pe faţă de pe frunzele tufişurilor sub care mă adăpostisem. Aveam să mă conving încă o dată cît de instabilă era vremea la munte, mai ales în acel anotimp, pe care nu-l alesesem, pur şi simplu mă prăbuşisem în el. Mai odihnit fiind, mi-am continuat urcuşul. Zorii erau tulburi, pe un cer noros şi umed, frunzişul căzut se umezise şi el, dar nu într-atîta încît să nu ofere pasului puncte de sprijin. Al atîrna pe umărul meu în aceeaşi poziţie ghemuită şi, la un moment dat, mi-am zis că totul era în zadar. Că, gata, Al se stinsese, ciuruit de arma lui Kurt, iar eu rămîneam captiv în timpul cenuşiilor, ăsta era adevărul, realitatea, nu mai aveam ce spera. Ce speri, ce mai speri ? mă întrebam tîrîndu-mă în sus, pe firul torentului. Sus e vîrful muntelui şi dincolo de creastă e o vale, şi din nou o creastă, doar cunoşti locurile, ai mai fost pe aici. *Cînd, nebunule, cînd ai mai fost ?* Şi, opintindu-mă, tîram cor-

pul lui Al ; eram destul de obosit de urcuşul continuu ca să nu-l mai pot ţine pe umeri şi îmi era teamă că, nu peste mult, aveau să mă lase picioarele, le simţeam tremurînd de încordare. Speram, totuşi, să ies. Să ies deasupra, îmi ziceam, deşi dincolo de creastă putea să fie o altă vale, mai multe văi şi creste, şi toate ale aceluiaşi timp, toate ale timpului în care mă prăbuşisem. Dar speranţa care se cuibărise în mintea mea se întemeia pe o presupunere, vagă, ce-i drept. Mă gîndisem că ruptura aceea, falia în timp putea avea şi o localizare în spaţiu, îmi era greu să cred că experienţele celor din munţi aruncaseră în urmă cu zeci de secole întreaga planetă. Trebuia să văd, să mă conving eu însumi şi, dacă exista o singură ieşire din timpul străinilor, aveam datoria să o caut. S-o caut cît de repede, îmi spuneam, cîtă vreme corpul lui Al mai putea fi readus la viaţă.

Veni amiaza, şi ceţurile se mai răriră sus, unde ajunsesem. Stăruiau, groase şi tulburi, în fundul Văii Iadului, unde înecaseră totul : drum, tabără, pîrîu, brazi. Soarele sclipi de cîteva ori prin pîcla cerului şi învioră puţin locurile. Numai că eu urcam acum pe o coastă golaşă, cu mult grohotiş şi iarbă puţină. Pădurea se terminase, şi abia sus, pe creastă sau pe platou (încă nu ştiam ce mă aştepta acolo), zăream cîteva pîlcuri de brazi, unii strîmbaţi de vînt sau de viituri. Ca să ajung acolo, trebuia să străbat un loc descoperit. Cum n-aveam de ales, m-am aventurat în zona care nu-mi mai oferea adăpost şi trecusem de jumătatea distanţei, avansînd, spre marea mea disperare, chinuitor de încet, cu opriri dese, cînd răsunară primele împuşcături — o rafală lungă, care mi-a încordat nervii, obligîndu-mă să tresar. Trăgeau de jos, dinspre pădure, mă descoperiseră abia atunci, şi o clipă am rămas fixat acolo, şocat de zgomot şi uimit de tenacitatea cenuşiilor ; mă căutaseră fără întrerupere, prin toată pădurea, o noapte şi o jumătate de zi, pînă îmi dăduseră de urmă. Apoi m-am smuls din loc, l-am luat pe Al în braţe şi mi-am urmat urcuşul, cît de repede puteam. Instinctiv simţeam că trebuie să mă adăpostesc, după pietre, după trunchiurile frînte, în şanţul aproape vertical al torentului.

Dinspre pădure rafalele răsunau mereu, cenuşiii voiau să mă ţină astfel în loc, în timp ce cîţiva dintre ei alergau prin zona descoperită, încercînd să se apropie la

o distanţă care le-ar fi convenit mai bine. Şi mi-a fost iarăşi frică, atunci, cu mogîldeţele acelea în spate. Îmi era teamă de armele lor, teamă să nu mă rănească, să nu mă doboare, ca pe Al, înainte de a ajunge sus. Să ajung pe platou, chiar dacă ar trebui să mă pierd în pădurea de dincolo de munte, atîta doream atunci : să scap de schijele armelor în porţiunea aceea descoperită, unde eram un vînat aproape sigur pentru mantalele cenuşii. Altfel, totul se termina, pentru Al şi pentru mine, aveam să putrezim într-un pămînt care n-ar fi trebuit să fie al nostru decît peste o întreagă veşnicie, după ce nimic din amintirea cenuşiilor nu va mai fi rămas. Dar cenuşiii trăgeau rafale după mine, încît munţii clocoteau, repetînd bubuiturile şi amplificîndu-le, rostogolindu-le pînă jos, în apa rîului. Obosiseră, nu mai puteau fugi. Mi se căţărau pe urme desfăcuţi în lanţ şi, din cînd în cînd, cîte o armă răpăia prelung, smulgînd bucăţi de piatră în stînga sau în dreapta sau deasupra mea. Curînd atenţia mi s-a concentrat asupra unuia singur, care îi depăşise cu mult pe ceilalţi şi obosise poate mai puţin, pentru că făcea eforturi aproape supraomeneşti să mă ajungă.

Aşa am răzbit sus, la brazi, şi m-am tîrît la adăpostul lor, gîfîind, trăgînd în urma mea corpul alb, rece şi zgîriat al fiului meu, Al. Eram murdar, zgîriat cu însumi, dar în primul rînd speriat, pentru că-l ştiam pe celălalt aproape şi nu mai puteam face absolut nimic, salvarea mea depindea de felul în care l-aş fi făcut să creadă că plecasem în altă direcţie. Şi abia atunci, cum stăteam în tufiş, cu pieptul lipit de pămînt şi cu nările în iarbă, abia atunci am sesizat schimbarea. Aerul era altul, mai cald şi fără umezeală, iar soarele, cînd m-am răsucit să-l văd printre frunze, făcuse parcă un salt de cîteva ore pe cer. Şi iarba de care îmi lipisem obrazul, iarba avea în ea o clorofilă proaspătă, mirositoare, de un verde primăvăratic, încît, înţelegînd, mi-a venit deodată ameţeala ; apoi mi-a venit să sar în picioare şi să rîd şi să ţip. Dacă n-am făcut-o, a fost numai din cauza urmăritorului. Apucase să iasă şi el în marginea platoului, cumpănindu-şi arma în mîini şi aruncînd priviri cercetătoare în toate părţile. Era Kurt.

Ieşise *deasupra* şi habar n-avea unde ieşise, idiotul ! Mă căuta din ochi, mergînd aplecat şi mişcînd într-o parte

şi-n alta ţeava armei, gata să declanşeze schijele morţii. Şi habar n-avea unde ieşise ! Îmi venea să rîd, urmărindu-i printre frunze mişcările, dar n-am avut vreme să reacţionez în vreun fel, pentru că omul în manta cenuşie văzuse ceva pe platou, ceva care-l făcuse să tresară. M-am ridicat într-un genunchi, ca să văd şi eu : departe, sub altă culme, o construcţie alb-azurie, dinspre care veneau discutînd cinci, nu mai puţin de cinci contemporani de-ai mei ! Kurt îi recunoscuse şi el, după costume. Fusese surprins la loc deschis şi, ştiindu-şi camarazii în spate, începuse să urle din răsputeri : *haalt !* Apoi am auzit rafala. Trei oameni din grup îngenunchează, alunecînd în iarbă, spre nedumerirea celorlalţi doi. Kurt ţinea arma întinsă şi făcea semne în urmă, celor care nu mai soseau şi n-aveau să mai vină niciodată, pentru că acţiunea aceea, care rupsese timpul şi crease o falie pînă în vremea lui Kurt, încetase. Încetase imediat după ce el ieşise deasupra. Iar el nici măcar nu-şi dădea seama că se petrecuse o schimbare, şi încă ce schimbare ! Îşi chema camarazii din urmă, fără să-i treacă prin minte că-i aştepta să vină dintr-un timp ce nu-i mai aparţinea ; el credea că, din clipă în clipă, cenuşiii aveau să năvălească din vale, alături de el, cu armele în mîini. Şi nu-i scăpa din ochi pe cei în care trăsese.

Ştiam ce va urma. Unul din cei teferi, înţelegînd situaţia, a scos tija regeneratorului. Trei scîntei reci şi, sub privirile consternate ale lui Kurt, oamenii se ridicară, iar grupul îşi schimbă direcţia şi avansă spre el. *Haalt ! haalt !* urlă Kurt, ameninţînd cu arma şi, din glasul lui gîtuit, din trăsăturile desfigurate ale feţei, se putea înţelege că în fiinţa lui învinsese teama. Ura şi cruzimea erau atunci, în el, simple anexe ale fricii animalice. *Halt !* mai strigă o dată, apoi trase din mers, cum se retrăgea cu spatele spre Valea Iadului. Căzură doi, dar tijele regeneratoarelor scînteiară, şi cei loviţi erau iarăşi în picioare. Kurt trase din nou, nu lovi pe nimeni, îi tremurau mîinile pe armă, iar chipul îi ajunsese o mască a neputinţei înfricoşate, a neputinţei de a înţelege şi raţiona. Atunci am ieşit din desiş şi i-am tăiat retragerea. Descoperindu-mă cu privirea, Kurt a dat drumul armei şi, fără nici o comandă, a ridicat mîinile în sus.

* * *

— Am fost să-l văd pe Kurt, mi-a zis Al într-una din zilele trecute. Stă în țarcul lui, mănîncă toată ziua și nu face nimic, nici măcar limba nu vrea, sau nu poate să ne-o învețe. A îmbătrînit săracul. S-a îngrășat și seamănă teribil cu rotofeiul care ne-a anchetat acolo, în baracă. Îi mai ții minte, tată, pe rotofei și pe Ochi-bolnavi, și pe toți cei îmbrăcați în mantale cenușii, din timpul lui Kurt ? Ce crezi, ce și-or fi închipuit despre Kurt, care era atît de zelos, cînd tocmai el nu s-a mai întors din misiune ?

Picnicul de un milion de ani

(6 octombrie 2026)

Într-un fel, se părea că Mama fusese cea care sugerase că o partidă de pescuit ar face plăcere întregii familii. Dar acestea nu erau tocmai cuvintele ei, Timothy ştia bine. Erau cuvintele Tatălui, şi Mama nu făcea decît să le dea glas.

Tatăl sfărîmă sub tălpi cîteva pietricele din solul marţian şi încuviinţă. Aşa că s-a stîrnit deîndată o zarvă veselă şi, cît ai clipi, tot echipamentul fu îngrămădit în capsule şi cutii de metal. Mama îşi puse în grabă nişte pantaloni şi o bluză, tata, cu mîini tremurătoare, îşi îndesă pipa, cu ochii la cerul marţian, iar cei trei băieţi se îngrămădiră zgomotoşi în barca cu motor, fără să dea prea multă atenţie Mamei şi Tatălui. Cu excepţia lui Timothy.

Tatăl apăsă un buton. Barca trimite spre cer un huruit de motor. În spatele ei apa începe să fiarbă, să se ridice în valuri, barca ţîşneşte înainte. Întreaga familie strigă : Ura !...

Aşezat la pupa, alături de Tatăl, cu degetele lui subţirele încleştate de mîna păroasă a Tatălui, Timothy privea meandrele canalului îndepărtîndu-i de locul acela pustiu în care ajunseseră venind cu mica lor astronavă direct de pe Pămînt.

Îi veneau în minte noaptea de dinaintea plecării, agitaţia, graba febrilă, astronava aceea pe care Tatăl o găsise cine ştie unde, cine ştie cum, şi că se vorbea ceva despre o vacanţă pe Marte. Cam departe pentru o vacanţă,

gîndise, dar, din cauza frăţiorilor mai mici, Timothy nu pusese nici o întrebare. Aşa că, iată-i ajunşi pe Marte, şi acum, primul lucru care şi-l găsiseră să-l facă era pescuitul.

În timp ce barca aluneca pe canale, ochii Tatălui aveau o privire ciudată. O privire pe care Timothy n-o înţelegea, o privire în care se amestecau străluciri puternice dar şi un soi de uşurare, şi care făcea ca ridurile care-i brăzdau chipul să-i dea o înfăţişare mai degrabă veselă decît neliniştită sau tristă.

În scurt timp pierdură din ochi astronava, care rămase să se răcească după o buclă a canalului.

— Avem mult de mers ? Robert îşi cufundă mîna în canal. Părea un mic crab fremătînd prin apa violetă.

Tatăl suspină :

— Un milion de ani.

— Asta-i bună ! spuse Robert.

— Ia uitaţi-vă, copii... Mama întinse un braţ lung şi suplu. Un oraş mort.

Priviră într-acolo cu ochi strălucitori, bucurîndu-se dinainte ; oraşul mort zăcea acolo doar pentru ei, toropit în liniştea fierbinte a verii, vara aceea plăsmuită pe Marte de zeul anotimpurilor marţiene.

Iar Tatăl privea oraşul, parcă mulţumit să-l ştie mort.

Era o risipire zadarnică de pietriş roşiatic zăcînd pe o dună de nisip, cîteva coloane sfărîmate, un mausoleu singuratic, şi din nou nisip, nisip cît vedeai cu ochii. Pe kilometri întregi, nimic altceva. Un pustiu alb jur-împrejurul canalului şi cerul albastru deasupra lui.

Pe cer trecu o pasăre. Ca o piatră azvîrlită într-un iaz albastru, se izbi de suprafaţă, căzu în adîncime şi apoi dispăru cu totul.

Tatăl, observînd-o, avu o privire înspăimîntată.

— Mi s-a părut c-ar fi o rachetă...

Timothy privi oceanul nesfîrşit al cerului, încercînd să vadă Pămîntul, războaiele, oraşele distruse şi oamenii care, de cînd venise el pe lume, se tot omorau unii pe alţii. Dar nu văzu nimic din toate astea. Războiul era atît de departe, la fel de invizibil ca lupta pe viaţă şi pe moarte dintre două muşte aflate pe cupola unei catedrale înalte şi solemne. Şi la fel de lipsit de noimă, la fel de absurd.

William Thomas își șterse fruntea de sudoare și simți pe braț mîna fiului său, fremătătoare ca o mică vietate. Înduioșat, se aplecă spre el, zîmbindu-i larg.

— Ei, cum e, Timney ?

— Foarte bine, Tată.

Timothy nu înțelesese încă prea bine modul de funcționare a acestui vast mecanism adult aflat în preajma sa. Bărbatul acesta cu nasul lui mare și coroiat, ars de soare, jupuit, cu ochii albaștri și strălucitori — ca bilele de agată cu care te joci vara, acolo, pe Pămînt, cînd ieși de la școală —, cu coapsele lungi ca niște stîlpi, pierdute în pantalonii cu bretele.

— Ce privești cu-atîta încordare, Tată ?

— Căutam să văd logica Pămîntului, bunul simț, guvernarea înțeleaptă, pacea și rațiunea.

— Și toate astea sînt acolo, sus ?

— Nu. Nu le-am găsit. Nu se mai află acolo. Și poate nu vor mai fi acolo niciodată. Sau poate că ne-am mințit singuri c-ar fi fost acolo vreodată...

— Cum ?

— Uite un pește, spuse Tatăl, arătîndu-l cu degetul.

Se stîrni un concert de strigăte ascuțite, cei trei băieți legănară barca aplecîndu-se, cu gîturile întinse, să vadă mai bine. Se auziră „oh"-uri și „ah"-uri. În preajma bărcii plutea un pește argintiu, rotund ca un inel, se ondula și se închidea instantaneu, ca un iris în jurul particulelor de hrană, înfulecîndu-le.

Tatăl îl privea. Vocea lui fu calmă și profundă :

— Aidoma cu războiul. Înoată, vede ceva de mîncat, se contractă. Și, o clipă mai tîrziu, s-a sfîrșit cu Pămîntul.

— William, spuse Mama.

— Iartă-mă, spuse Tatăl.

Rămaseră liniștiți și priviră cum curg, repezi, reci, transparente — apele canalului. Nu se mai auzeau decît zgomotul motorului, clipocitul apei, freamătul aerului împins de razele soarelui.

— Da' cînd o să-i vedem pe marțieni ? strigă Michael.

— Curînd, mai știi ? spuse Tatăl. Poate chiar astă seară...

— Bine, dar marțienii sînt acum o rasă dispărută, spuse Mama.

— Nu, nici vorbă. Am să-ţi arăt cîţiva marţieni, ai să vezi, se grăbi Tatăl să-i răspundă.

Timothy pufni neîncrezător, dar nu spuse nimic. Acum totul devenise ciudat. Vacanţă şi pescuit şi priviri schimbate pe furiş...

Ceilalţi doi băieţi însă, preocupaţi, cu mînuţele streaşină la ochi, căutau de zor marţienii printre stîncile ce mărgineau canalul.

— Cum arată ? întreabă Michael.

— Ai să ştii cînd ai să-i vezi... Tatăl rîse uşor şi Timothy văzu cum i se zbat muşchii obrazului.

Mama era subţirică şi blîndă, cu părul împletit ca o coroană aurie în jurul capului, cu ochii de culoarea adîncă şi răcoroasă a apelor canalului, în care alunecau umbre roşcate punctate cu ambră. Se putea vedea cum gîndurile îi înoată în priviri asemeni peştilor — luminoase sau întunecate, repezi, însufleţite sau lente şi liniştite şi, uneori, ca atunci cînd erau îndreptate spre Pămînt, privirile Mamei nu mai reflectau decît propria lor culoare, nimic altceva. Era aşezată la prova, o mînă i se odihnea pe marginea bărcii, cealaltă pe genunchii strînşi în pantalonii albastru închis ; o linie arsă de soare sublinia, pe gîtul ei catifelat, despicătura bluzei ce se deschidea ca o floare. Privea ţintă, drept înainte, dar, pentru că nu vedea prea limpede, se întoarse spre soţul ei şi, în ochii lui văzu, oglindindu-se, tot ce avea să fie mai departe ; şi pentru că în ochii Tatălui se citea şi o parte din el însuşi, o hotărîre neclintită, chipul ei se destinse şi ea încuviinţă şi se răsuci la loc, ştiind deodată ce anume trebuia să privească.

Timothy privea şi el. Dar tot ce vedea era linia dreaptă şi violetă a canalului, străbătînd valea largă, mărginită de stînci scunde, măcinate de vreme, pînă ce se pierdea la linia orizontului. Şi canalul se desfăşura, se desfăşura mereu, lăsînd în urmă oraşe care, scuturate, ar fi zbîrnîit asemeni seminţelor într-un dovleac uscat. O sută, sau poate două sute de oraşe, adormite, toropite de visele fierbinţi ale zilelor de vară, de visele răcoroase ale nopţilor...

Străbătuseră milioane de kilometri pentru a face această plimbare cu barca, pentru partida aceasta de pescuit. Atîta doar că în astronavă se afla un tun. Plecaseră

în vacanţă. Atunci, pentru ce toate proviziile acelea, mai mult decît suficiente pentru ani şi ani, ascunse printre stîncile din apropierea astronavei ? Vacanţă. Doar că vacanţa aceasta nu le arăta un chip vesel şi surîzător, ci o mască aspră, împietrită, poate înspăimîntătoare. Timothy simţea însă că nu trebuie să pună întrebări, odată ce fraţii lui păreau absorbiţi de visele şi închipuirile celor opt şi zece ani ai lor.

— Nici urmă de marţieni ! Aiureli ! Robert îşi cuibări bărbia ascuţită în palme şi îşi aţinti privirile spre canal.

Tatăl îşi adusese, fixat de încheietura mîinii, un radio atomic. Acesta funcţiona după principii străvechi : apăsat de tîmplă, lîngă ureche, începea să vibreze, să cînte sau să vorbească. Acum, Tatăl îl asculta. Chipul lui era asemenea oraşelor marţiene, năruit, uscat, împietrit, aproape fără viaţă. Apoi dădu radioul Mamei, să asculte şi ea. Buzele ei se întredeschiseră.

— Ce... Timothy începu întrebarea, dar n-avea s-o mai isprăvească niciodată.

Exact în clipa aceea, în cer, deasupra lor, izbucniră două explozii titanice, zguduitoare, urmate de cîteva detunături mai slabe.

Încordîndu-se, Tatăl mări brusc viteza. Barca săltă, se zdruncină, se năpusti înainte. Robert se sperie, Michael, scoţînd ţipete ascuţite în care spaima se amesteca cu încîntarea, se încleşta de genunchii Mamei, urmărind cu privirea apa care îi tălăzuia sub nas.

Tatăl făcu un viraj, încetini, îndreptă barca spre o ramificaţie mai strîmtă a canalului, la adăpostul unei stînci străvechi, sfărîmate, cu miros de alge. Barca se izbi destul de puternic de stîncă, dar nici unul dintre ei nu fu rănit, şi Tatăl se întoarse imediat să se asigure dacă meandrele canalului îi ascundeau destul de bine. Apa se ondulă în cercuri din ce în ce mai largi, linse stîncile, apoi se retrase şi se potoli, irizînd razele soarelui. Totul se linişti.

Tatăl asculta cu încordare. Ascultară şi ceilalţi. Răsuflarea Tatălui reverbera de stînca rece şi umedă şi se auzea asemeni unor izbituri de pumni. În umbră, ochii de pisică ai Mamei pîndeau fiecare mişcare a Tatălui.

Tatăl se relaxă, suspină şi începu să rîdă.

— Astronava, bineînţeles. Mi-am pierdut cumpătul. Astronava.

Michael întrebă :

— Ce s-a întîmplat, Tată ? Ce s-a întîmplat ?

— Ei, ne-a explodat astronava, asta-i tot, spuse Timothy, încercînd să pară nepăsător. Am mai auzit eu astronave explodînd şi mai înainte. Aşa a explodat şi a noastră.

— Dar astronava noastră de ce a explodat ? întrebă Michael. De ce, Tată ?

— Aşa trebuia, aşa era jocul, prostănacule ! spuse Timothy.

— A, e un joc ! Cuvîntul îi încîntă pe Robert şi Michael.

— Aşa a vrut Tata, s-o facă să sară în aer, pentru ca nimeni să nu ştie unde am aterizat şi încotro am luat-o. În caz că cineva ne-ar fi urmărit, înţelegi ?

— O, grozav, un secret !...

— Înspăimîntat de propria mea astronavă, îi spuse Tatăl Mamei. Stau prost cu nervii. E o nerozie să crezi c-ar mai fi putut să fie şi alte astronave. Cu excepţia *uneia,* poate, dacă Edwards şi nevasta-sa or fi reuşit să treacă cu astronava *lor.*

Îşi apropie din nou radioul de ureche. După două minute lăsă mîna să-i cadă ca o zdreanţă.

— De data asta, s-a sfîrşit, îi spuse el Mamei. S-a terminat şi cu emisia atomică. Pe Pămînt nu mai există nici o staţie de emisie. Oricum, în ultimii ani nu mai rămăseseră decît două. Iar acum, linişte totală. Şi probabil, aşa va rămîne şi în continuare. Linişte totală.

— Pentru cîtă vreme ? întrebă Robert.

— Poate stră-strănepoţii tăi să o mai audă vreodată, spuse Tatăl. Rămase nemişcat, şi copiii se simţiră încătuşaţi de spaima, de înfrîngerea şi resemnarea sa.

Într-un tîrziu, Tatăl îndreptă din nou barca spre canal şi îşi continuară drumul în direcţia către care porniseră.

Se făcuse tîrziu. Soarele apunea. În faţa lor se desfăşura un şirag de oraşe moarte.

Tatăl le vorbea băieţilor cu căldură şi blîndeţe. Adesea, înainte, fusese repezit, distant, îndepărtat de fiii săi, dar acum, vorbele lui erau mîngîietoare, şi băieţii o simţeau.

— Mike, alege-ţi un oraş.

— Cum, Tată ?

— Alege-ţi un oraş, fiule. Oricare dintre cele pe lîngă care trecem.

— Foarte bine, spuse Michael. Dar pe care să-l aleg ?

— Alege-l pe acela care-ţi place cel mai mult. Şi voi la fel, Robert şi Tim. Alegeţi oraşul care vă place.

— Eu aş vrea un oraş cu marţieni în el, spuse Michael.

— Ai să-l ai, spuse Tatăl, îţi promit.

Vorbele Tatii se adresau copiilor dar, în tot acest timp, n-o slăbea din ochi pe Mama.

În douăzeci de minute trecură pe lîngă şase oraşe. Tatăl nu mai pomenise nimic despre explozie. Părea că nu-l mai interesează nimic altceva decît să-şi înveselească băieţii, să le risipească orice îngrijorare.

Lui Michael îi plăcuse primul oraş, dar se împotriviră cu toţii, pentru că nu poţi fi niciodată prea sigur de prima alegere. Al doilea oraş nu plăcuse nimănui. Era o aşezare ridicată de pămînteni, construită din lemn şi deja destul de dărăpănată. Lui Timothy îi plăcuse cel de-al treilea oraş, pentru că era mare. Al patrulea şi al cincilea le părură prea mici, dar al şaselea stîrni aplauzele tuturor, inclusiv ale Mamei, cu toţii întrecîndu-se în exclamaţii de bucurie şi uimire.

Era vorba de vreo cincizeci-şaizeci de clădiri impunătoare, rămase încă în picioare, străzile, deşi acum pline de nisip, erau pavate, şi se puteau vedea chiar una sau două fîntîni centrifuge, care împrăştiau în jur stropi de apă. Aceasta era de fapt singura urmă de viaţă : stropii de apă, ţîşnind în lumina palidă a apusului.

— Acesta este Oraşul, îşi spuse fiecare dintre ei.

Ancorînd barca, Tatăl sări pe mal.

— Gata, am ajuns. E al nostru. Aici vom trăi de acum înainte.

— De acum înainte ? făcu Michael, neîncrezător. Se ridică în picioare, privi în jur şi apoi se întoarse, clipind nedumerit către locul în care ar fi trebuit să fie astronava.

— Şi cum rămîne cu astronava ? Şi cu Minnesota ?

— Aici, spuse Tatăl.

Apropie micul radio de capul blond al lui Michael.

— Ascultă.

Michael ascultă.

— Nimic, spuse el.

— Aşa e. Nimic. Nimic, şi gata. Gata cu Minneapolis, gata cu astronavele, gata cu Pămîntul.

Michael răsuci vestea cea tristă în minte şi începu să plîngă cu sughiţuri.

— Aşteaptă puţin, spuse Tatăl după o clipă. Am să-ţi dau în schimb mult mai mult, Mike !

— Ce ? Michael se opri din plîns, curios, gata însă să se pornească din nou dacă şi cea de-a doua veste a Tatei avea să fie la fel de derutantă, de tulburătoare, ca prima.

— Am să-ţi dăruiesc acest oraş, Mike. E al tău.

— Al meu ?

— Al tău, şi-al lui Robert, şi-al lui Timothy, al vostru şi numai al vostru.

Timothy se năpusti afară din barcă.

— Straşnic, băieţi, un oraş întreg *numai pentru noi !* Tot oraşul ăsta ! Tot ce vedeţi cu ochii !

Intrase în jocul Tatălui, îl juca bine, îl juca din plin, şi avea să-l joace pînă la capăt. Mai tîrziu, cînd toate se vor fi liniştit şi lucrurile se vor fi aşezat în matca lor, avea să găsească el zece minute ca să se cufunde în sine şi să plîngă. Acum însă, jocul trebuia să continue, era un joc doar, o plimbare în familie, şi puştii trebuiau înveseliţi.

Mike şi Robert săriră din barcă. O ajutară şi pe Mama.

— Aveţi grijă de surioara voastră, făcu Tatăl, şi doar mai tîrziu înţeleseră ei ce voia el să spună.

Se grăbiră să iscodească Oraşul, cu stîncile lui roşietice, şuşotind între ei, căci oraşele moarte au un fel numai al lor de a te face să vorbeşti în şoaptă, să priveşti cum apune soarele.

— Peste vreo cinci zile, spuse Tatăl domol, am să mă întorc în locul unde am lăsat astronava, şi am să aduc proviziile pe care le-am ascuns printre stînci. Şi apoi am să pornesc în căutarea lui Bert Edwards şi a soţiei şi fiicelor sale.

— Fete ? întrebă Timothy. Cîte ?

— Patru.

— O să avem necazuri, mai tîrziu, clătină Mama, uşurel, din cap.

— Fete. Michael făcu o grimasă, semănînd o clipă cu un străvechi chip marţian dăltuit în cremene. Fete !

— Or să vină şi ei cu astronava ?

— Da. Dacă or să reuşească. Astronavele astea personale sînt făcute mai degrabă pentru călătoriile spre Lună, nu spre Marte. Noi am avut noroc c-am ajuns pînă aici.

— Tu unde ai găsit astronava ? şopti Timothy, cînd băieţii mai mici o luară, alergînd, înainte.

— O ţineam pregătită. Am ţinut-o pregătită mai bine de douăzeci de ani, Tim. O pusesem la adăpost, sperînd că n-o să fie nevoie s-o folosesc niciodată. De fapt, ar fi trebuit s-o predau Guvernului, pentru război, dar m-am tot gîndit la Marte...

— Şi la picnic !...

— Chiar aşa. Dar rămîne între noi. Şi apoi, cînd am văzut că pe Pămînt totul e pierdut, m-am hotărît. Am aşteptat, am sperat pînă în ultima clipă. Şi Bert Edwards dosise o navă, dar ne-am gîndit c-ar fi mai bine să nu pornim împreună, ca să nu ne doboare.

— De ce ai aruncat în aer astronava, Tată ?

— Ca să nu ne mai putem întoarce niciodată. Şi dacă, vreodată, vreunul dintre ticăloşii aceia ar ajunge pe Marte, să nu afle că sîntem aici.

— De asta priveşti întruna spre cer ?

— Da, dar e o aiureală. N-or să ne urmărească niciodată pînă aici. Nu au cu ce. Pur şi simplu exagerez, asta e...

Michael se întorcea spre ei, alergînd.

— Oraşul ăsta e cu adevărat *al nostru*, Tată ?

— Toată planeta asta blestemată e a noastră, copii. Toată planeta asta blestemată...

Stăteau cu toţii neclintiţi, în picioare. Regi ai Munţilor, Împăraţi ai Planetei, Suverani ai Celor Patru Zări, Principi şi Monarhi ai Absolutului, străduindu-se să înţeleagă ce înseamnă să stăpîneşti peste o lume, şi cît de mare, de nemărginită, ar putea fi această lume...

În atmosfera rarefiată, noaptea cobora cu repeziciune, şi Tatăl îi lăsă în piaţeta cu fîntîna ţîşnitoare, se întoarse la barcă şi aduse, în mîinile lui mari, un morman de hîrtii. Le îngrămădi într-o curte veche şi le aprinse.

Pentru a se încălzi, se ghemuiră, cu toţii, rîzînd, în jurul focului şi Timothy privea literele care, la atingerea devoratoare a flăcărilor, tresăreau asemeni unor mici vie-

tăți înspăimîntate. Hîrtiile se zbîrceau ca pielea unui bătrîn și limbile de foc învăluiau mulțimi de cuvinte.

HOTĂRÎRI GUVERNAMENTALE. *Curba economică, 1999. Știința logisticii. Probleme ale unității panamericane. Cursul Bursei la 3 iulie 1998. Scurte știri de pe front...*

Tocmai în acest scop stăruise Tatăl să aducă cu ei aceste hîrtii. Ghemuit lîngă foc, le arunca în flăcări una cîte una, cu satisfacție, explicîndu-le copiilor de ce le ardea.

— A venit vremea să vă spun cîteva lucruri. Nu cred că ar fi bine să vi le mai ascund. Nu știu dacă veți înțelege, nu veți înțelege poate în întregime, dar trebuie să vă vorbesc.

Azvîrli o pagină în foc.

— Ce ard eu acum este un mod de viață. Un mod de viață care acum, pe Pămînt, arde din temelii. Iertați-mă dacă vi se pare că vă țin un discurs. Sînt, înainte de toate, un fost guvernator, și am fost un guvernator cinstit și nu mi-au iertat-o niciodată... Viața Pămîntului n-a fost niciodată organizată spre binele oamenilor. Știința a alergat prea departe, prea repede, și oamenii s-au rătăcit într-un pustiu mecanizat, asemeni copiilor care meșteresc jucărioare ingenioase, tot felul de flecuștețe, rachete și elicoptere. Și au pierdut controlul, pentru că s-au îndîrjit să facă mai bune doar mașinile, nu și felul în care aveau să le folosească... Războaiele au început să fie tot mai înverșunate, și pînă la urmă, au sfîrșit prin a ucide Pămîntul. De aceea tace radioul. De aceea am fugit. Noi, am avut noroc. Alte astronave nu mai există. E timpul să vă spun că nu sîntem nici în excursie, nici la pescuit. Nici vorbă. Și nu vreau să vă amăgesc. Pămîntul nu mai este. Călătorii interplanetare, vor mai fi peste secole. Sau poate niciodată. Modul nostru de viață, al pămîntenilor, s-a dovedit greșit. Pînă la urmă, s-a sugrumat cu propriile lui mîini. Voi, sînteți tineri. Iar eu am să vă repet aceste vorbe mereu, în fiecare zi, pînă o să vi se întipărească pentru totdeauna în memorie.

Se opri o clipă, pentru a mai arunca alte hîrtii în flăcări.

— Acum, sîntem singuri. Noi, şi încă vreo cîţiva, care vor ajunge şi ei aici în cîteva zile. O mînă de oameni. Dar destui pentru a întoarce spatele Pămîntului şi pentru a o lua de la capăt.

Flăcările se înteţiră ca pentru a-i întări spusele. Arseseră scrum toate hîrtiile, cu excepţia uneia singure. Din toate legile şi credinţele Pămîntului, rămăsese acum doar cenuşa fierbinte ce avea să fie, şi ea, curînd împrăştiată de vînt.

Timothy privi ultima dintre hîrtiile pe care Tata le azvîrlise în foc. Era harta Pămîntului, care se zbîrci, se răsuci, se aprinse şi dispăru, ca un fluture negru şi fierbinte. Timothy se îndepărtă.

— Şi acum, mergem să vi-i arăt pe marţieni, spuse Tatăl. Veniţi cu toţii. Şi tu, Alice. O apucă pe Mama de mînă.

Michael plîngea încetişor şi Tatăl îl ridică în braţe şi coborîră, cu toţii, printre ruine, către canal.

Canalul. Canalul pe care, mîine, sau în zilele următoare, or să sosească, cu părinţii lor, fetiţele vesele care aveau să le fie cîndva soţii.

Noaptea veni, apărură stelele. Timothy căuta în zadar Pămîntul printre ele. Apusese deja. Iată un lucru la care merita să te gîndeşti, pe îndelete...

Dinspre ruine se făcu auzit ţipătul unei păsări de noapte. Tatăl spuse :

— Mama voastră şi cu mine ne vom strădui să vă învăţăm. S-ar putea să dăm greş. Nădăjduiesc că nu. Am văzut şi am învăţat multe. Am pus împreună la cale această călătorie cu ani în urmă, încă înainte de a vă fi născut voi. Chiar dacă n-ar fi izbucnit războiul, cred că noi tot am fi venit pe Marte, să trăim aici, să ne facem viaţa în felul nostru. Ar fi fost mai bine dacă toate astea s-ar fi întîmplat cu un secol mai devreme, înainte ca Marte să fie otrăvită de-a binelea de civilizaţia pămînteană. Acuma, sigur că...

Ajunseseră la marginea apei. Canalul era lung, şi drept, şi rece, şi umed, şi strălucea în noapte.

— De cînd vreau să văd un marţian ! exclamă Michael. Unde sînt, Tată ? Ni i-ai promis !

— Iată-i spuse Tatăl. Îl ridică pe Michael pe umeri şi arătă în jos. Marţienii erau acolo. Timothy începu să tremure.

Marţienii erau acolo, în canal, oglindiţi de ape. Timothy şi Michael, şi Robert, şi Mama, şi Tata.

Din oglinda mişcătoare a apei, marţienii, neclintiţi, îi priveau în tăcere...

În româneşte de *Veronica Pătruţ*

Cuprins

Şi, totuşi, civilizaţia..., de ALEXANDRU MIRONOV 10
GÉRARD KLEIN. Un loc la balcon 11
MIHAIL GRĂMESCU. Umbra tigrului 19
C. J. CHERRYH. Casandra 34
ALGIS BUDRYS. Războiul s-a încheiat ! 43
VIOREL PÎRLIGRAS. Impact 54
MIRCEA LIVIU GOGA. Adăpost 67
H. G. WELLS. Un vis apocaliptic 72
GEORGE LAZĂR. Kit 99
JOE W. HALDEMAN. Aici sîntem foarte fericiţi 105
IURI GLAZKOV. „NU“ 153
GEORGE CEAUŞU. Echilibrul 159
OVIDIU HURDUZEU. Hibernatus 163
ALEXANDRU MIRONOV. Sărmanul stăpîn al lumii 173
BRIAN W. ALDISS. Cine poate înlocui un om ? 178
DĂNUŢ UNGUREANU. Ziua învingătorului 188
ARTHUR C. CLARKE. Lecţia de istorie 195
CRISTIAN TUDOR POPESCU. Imposibilul probabil 205
ROBERT SHECKLEY. Lumea pe care ţi-o doreşte inima 209
OVIDIU BUFNILĂ. Răscoala 217
MIRCEA OPRIŢĂ. O falie în timp 219
RAY BRADBURY. Picnicul de un milion de ani 242